(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Hec compendiosa ars inveniendi veritatem dividitur in quinque figuras que sunt .A. B. T. V. X. et mediantibus istis .V. potest quis invenire veritatem sub compendio et contemplando deum virtutibus adherere et a se vitia extirpare. Hec etiam ars docet componere questiones et necessariis rationibus dubitationem solvere earumdem

Deus qui principium et finis est omnium bonorum. Incipit ars compendiosa inveniendi veritatem ad qui laus et gloria et honorem.

Adponimus quod sit deus cum omnibus suis virtutibus non accidentales sed celestes (tamen non est nunc intencionis loqui de virtutibus theologicis vel cardinalibus) ex quibus formantur .CXX. 120 camere in quibus dilectores huius artis possunt ad dei noticiam pervenire et necessariis rationibus componere et solvere questiones dummodo .B. sciat formare in qualibet camera unam dictionem in subiecto, aliam vero in predicato, necnon sciat per omnes cameras .A. T. V. X. intelligere sapienter. et quod ipsi .X. sit subditum atque pronum. Et quod oportet ita .Z. quod omnes significationes asserat et concedat que ipsius .A. cedunt in gloriam et honorem et negat et evitet viribus suis omnes illas que illi sunt contrarie et obiecte. quare in .X. nulla significatio potest esse postquam sit contraria uni camere vel pluribus ipsius .A. nec aliqua significatio potest esse in .Z. postquam conveniat uni camere vel camerarum .A. vel pluribus. Et nota quod omnis significatio est in .X. postquam sit contraria .Z. quod abscondit et velat cameras .A. Nota quod qui est contrarius uni camerarum .A. omnibus est contrarius consequenter ex eo quia inter eas nulla est disconvenientia invenire. et quod uni illarum convenit ceteris convenit et concordat. Nota quod in .A. et cameris suis invenit quis .X. in .B. T. et .V. lumine et .X. et cum .Y. quod est in .B. T. V. Z. X. venit in cognitionem .A. et Nota quod cum una camera vel pluribus ipsius .A. habet quis cognitionem eiusdem et cum .A. omnes cameras suas noscit.

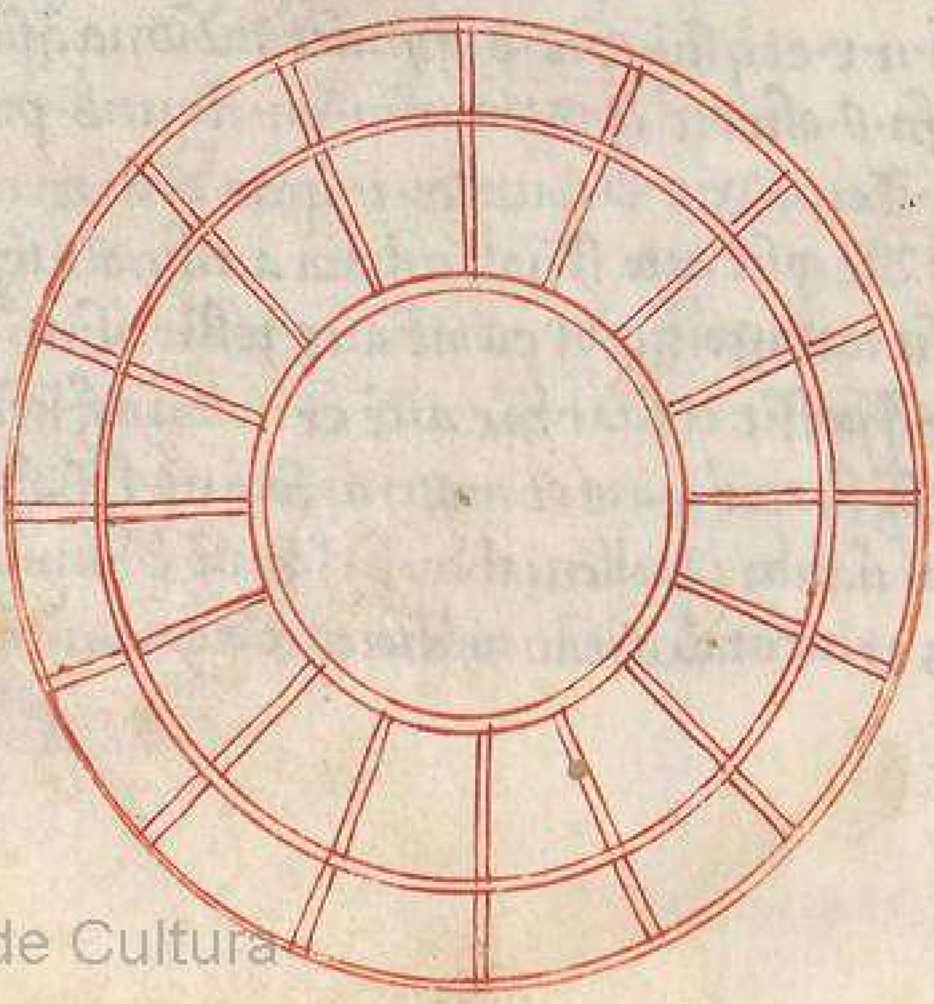

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Spoimus q sit aia vonalis q habz qtuor qdragulos put i sua figura gtinet
qui sut e i n r et q sut spes b q gtinet indiuidua q sut b c d f g h k
l m o p q put figa b ostedit. Et diuidit in vij figuris pma e suaro spectiuz
scda e xv camar. Tercia de c. Quarta de i. qnta d n. sexta d r. septia indi
uiduor spes b. Et no q sic arte sbuali et cetera artificiate tepat sit oz d natio
intellectualit q b sit ita dispositiuz ut ordiat arte possit oficiu excerce pro qd scruter
in t modu et uiaz q possit et sciat hec arte et modu cogscedi a t u y y z
naz n istud ita eet sigificaret q ars et modus cu formis sbualibz et artificialibz
melius queniet q cu nalibz z intellectualibz. sz hoc quide e impo gr sicet pe forme
artificiales sbuales et accntales eent nobiliores et digniores q nales et intellectuale

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et nota quod homo habet officium sumendi quemque unum habitum suarum specierum et quemque alium et quando cum uno habitu non invenit hoc quod querit dimittit illum et deponit et sumit sibi alium et sic quemque induit unum quemque alium. Et hunc [?] facit in cameris a. t. u. x. accipiendo unum et dimittendo alium quousque inveniat quod sibi necesse est. Et ideo utendo ista arte primum principium cuiuslibet artis est quod homo incedat ad xv camaras que formantur ex a. t. u. y. et postea quod vadat ad vii camaras que formantur ex a. y. z. et quod discernat que melius sibi convenit secundum hoc quod ipsa discutit et inquirit et tunc quod sumat illam camaram et literam que melius convenit ~~sibi~~ secundum hoc quod ipsa discutit et concordat cum questione et solvere [?] Et nota quod quando homo eligit et discernit quod vult postea vadit ad xv camaras que formantur ex c. i. k. n. r. et eligit et capit unam illarum duas vel plures et cum illis consequenter vadit ad omnes cameras huius artis et ita cum illis ordinat istam artem. Et nota quod quicquid homo faciat in arte ista facit cum quindecim cameris predictis et sine ipsis nichil potest facere in a. nec in t. u. x. y. z. Unde tota ista ars volvitur in xv cameras quibus mediantibus homo ingreditur cameras a. u. v. cum t. Et nota quod homo est maioris dignitatis cum in una quindecim camararum quam in alia. Et istud idem sequitur de individuis suarum specierum. Et homo potest esse virtuosum vel viciosum in suis speciebus et individuis secundum habitum que sunt in cameras a. t. u. x. et in v. et z. prout hec omnia probatur ad plenum in lectura huius artis in qua prolixius loquimur quam in hoc cirografo in quo compendiosam seriem ut apparet compilamus

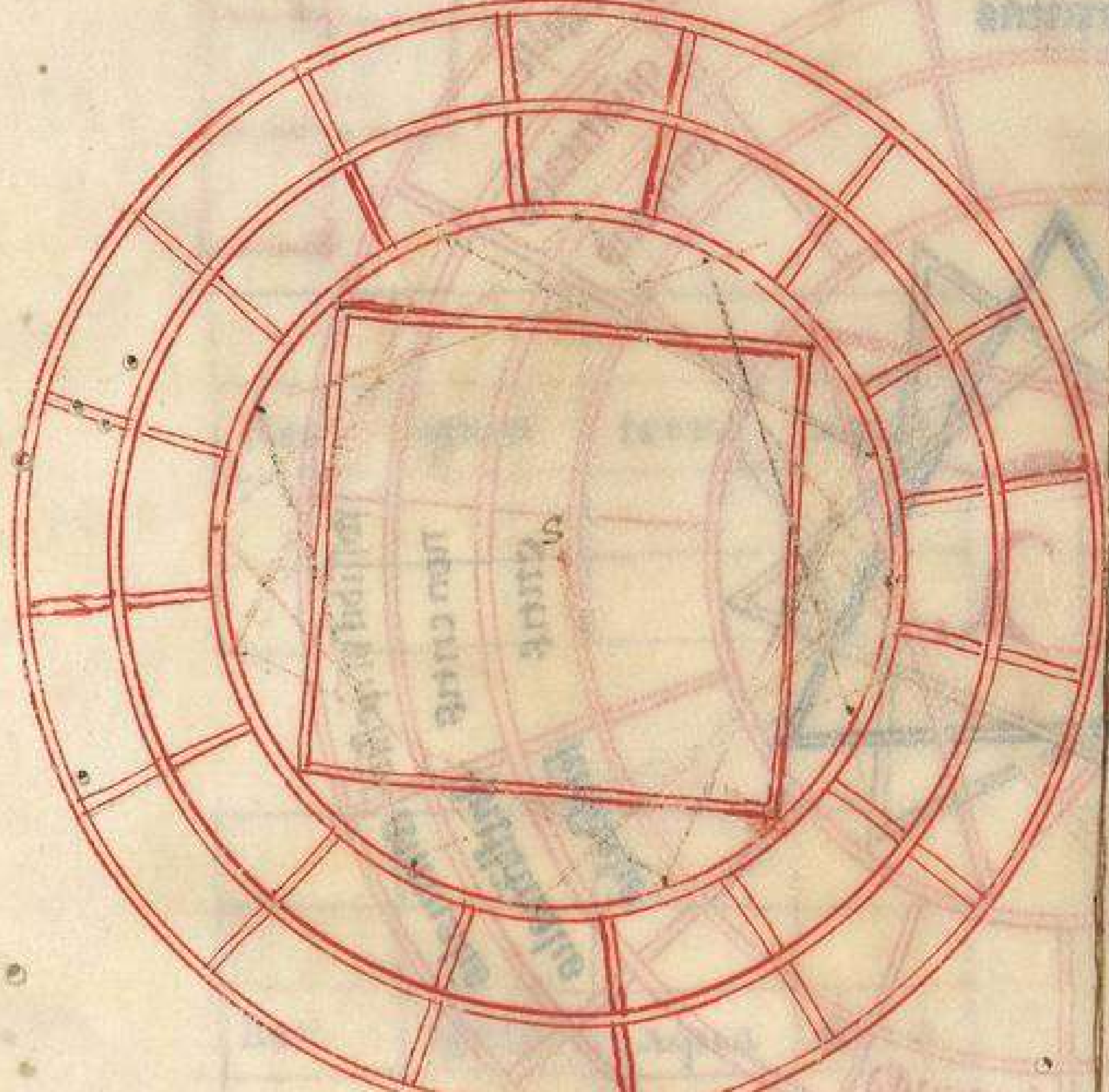

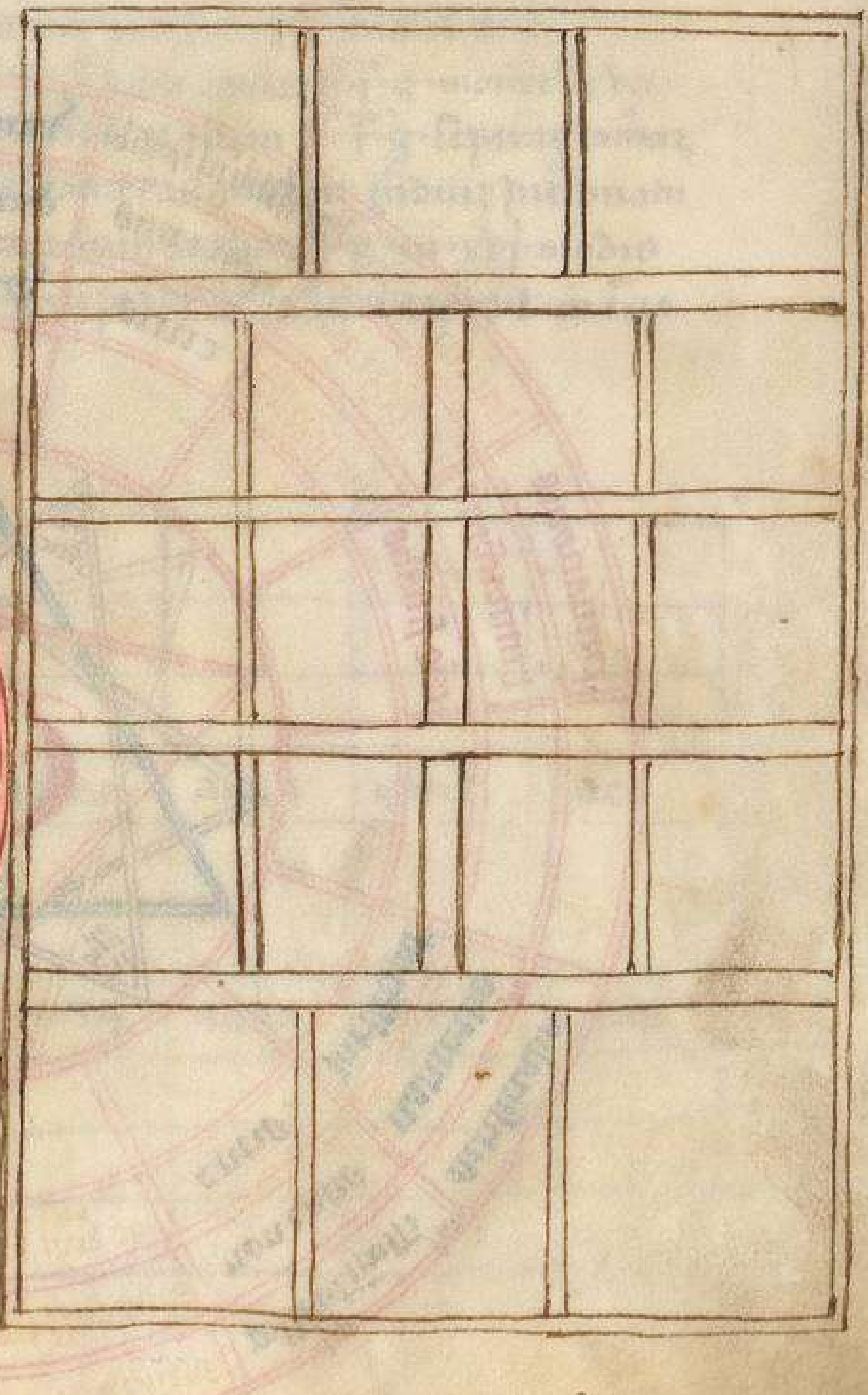

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Deponimus figuram esse significationum que est figurata quinque triangulis diversorum colorum facientibus · xv · angulos et quilibet habet in se triangulum et ipsi · xv · anguli formant · cv · cameras prout in sua figura continentur Et est impressio et materia ipsius · s · quando formatur in cameris · t · prout · s · ingreditur in · a · u · x · y · z · quia sicut aqua assumit sibi colorem a vase in quo continetur sic · s · assumit formam secundum cameras ipsius · t · Et notandum quod · t · est in · cv · cameris unde ista ars exhigit quod · s · in cameris · t · tempteret se ipsum in qua vel qualibet cameris · t · potit habere cognitionem de · a · u · x · y · z · Nam natura camerarum · t · quod significent ipsi · s · si ipsas ingreditur ordinate · a · u · x · y · z · Et natura est · s · quod ordinet in suis speciebus et in suis individuis quod recapiat illud quod sibi significatur de · a · u · x · y · z · Nota quod sicut · s · in hac arte est communis figura sic similiter · t · quare · s · nequid tractare de arte sine · t · nec potest significare · a · u · x · y · z vel · z · sine · s · Quare propter hoc precipit quod homo sciat · s · et · t · ad inuicem facere cuerere in significando · a · u · x · y · z · T · consistit in tribus figuris quarum prima est ex · v · triangulis compositis intra unum circulum Secunda est ex · cv · cameris in quibus elementa sunt scripta et est impressio in qua ostenditur tertia figura scilicet tropologiam et allegoriam Tertia figura est illa in qua · t · habet aliis figuris ista arte

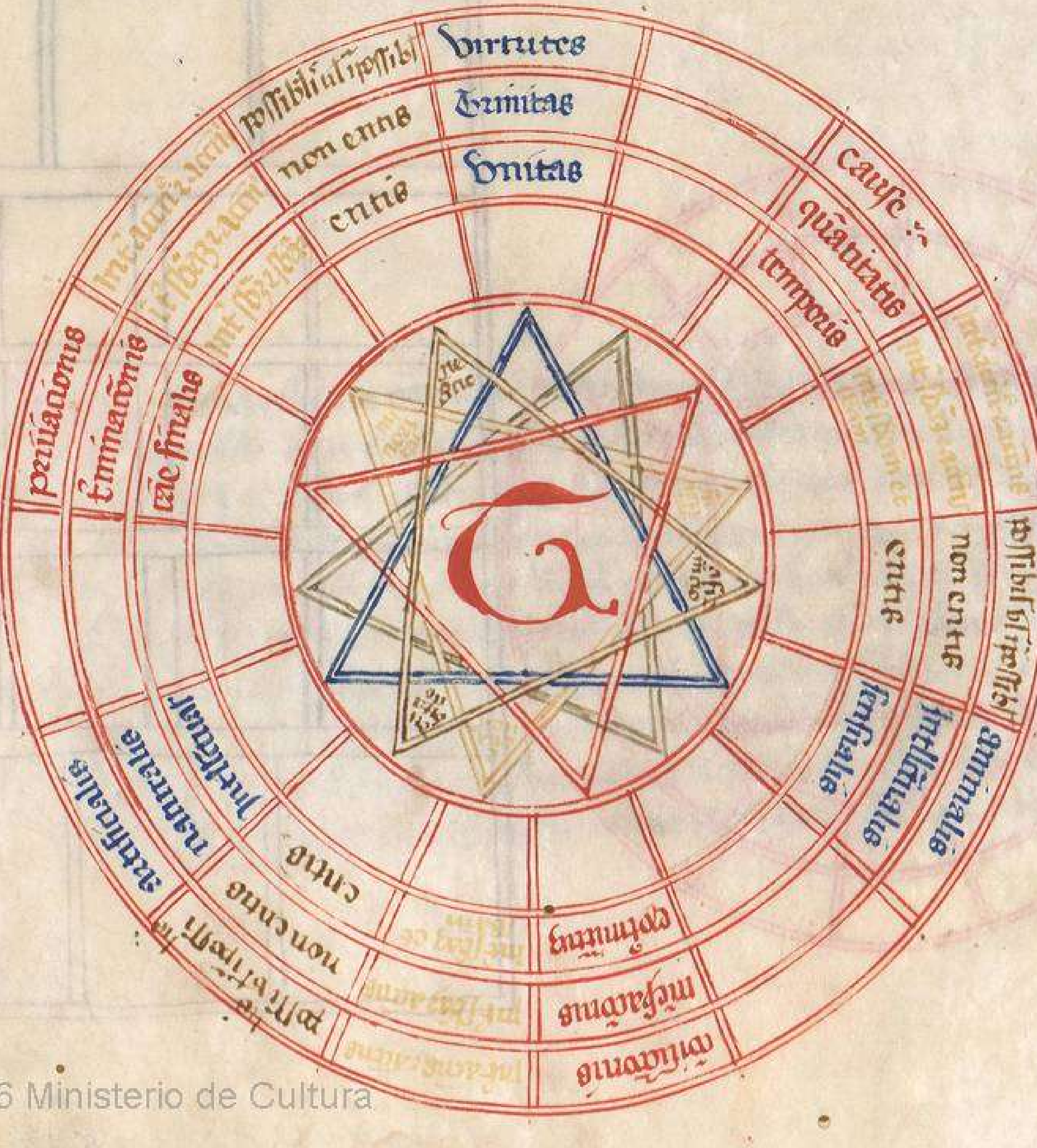

(c) 2006 Ministerio de Cultura

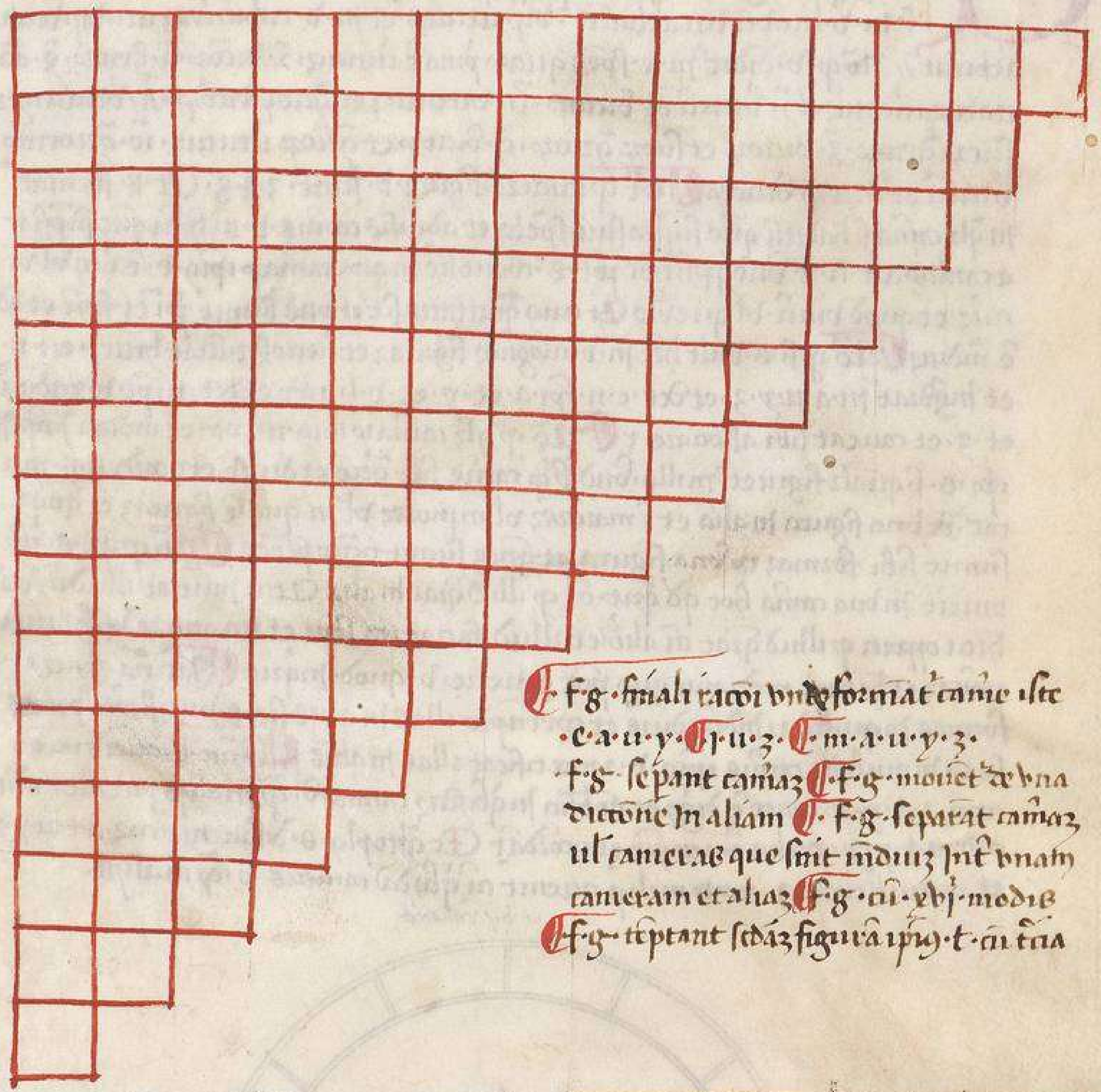

C f·g· finali racõi vnde formāt camere iste ·c·a·u·y· C f·u·z· C m·a·u·y·z· f·g· sepant camaz C f·g· mouet ex vna dicone in aliam C f·g· separat camaz ul cameras que sunt inducz int vnam cameram et aliaz C f·g· cu· xbj· modis C f·g· teptant scdaz figurā ipi9·t· cū tria

aer	ignis	terra	aqua

terra	aqua	ignis	aer

aer	ignis	aqua	terra

terra	aqua	aer	ignis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

V principium quod sit figura virtutum et viciorum quod V. dividit in duos colores
i. s. in V. livido cui atribuit vii virtutes et in V. rubicundo cui vii. vicia
atribuit. Nota quod V. dividit in x species quarum prima est virtutum. 2a viciorum. 3a contrariorum. x. con- contrariorum
trariorum virtutum. 4a virtutum et viciorum. 5. virtutum et contrariorum viciorum. 6. virtutum et
suorum contrariorum. 8. viciorum et suorum contrariorum. 9. viciorum et contrariorum virtutum. 10. contrariorum
virtutum et contrariorum viciorum. Nota quod camere figure V. sunt. 3. 6. 8. Et V. format 378
in qualibet camera suum habitum que sunt a suis speciebus et adinvicem cameris V. cum habitu que suscipit
a cameris. a. t. u. x. Unde per hoc potest V. cognoscere in qua camera ipsius V. est virtus vel vi-
cium et quod vicium vel que virtus. Et cuius quantitatis sit et unde sumunt principium et finem et quod
est medium. Nota quod si V. vult habere in V. magnam figuram et virtuosam. faciat habitum. e. r. n.
et ingrediatur in. a. u. y. z. et det. e. n. ipsi. a. et. y. et. V. livido et det. r. ipsi. V. rubicundo.
et. z. et caveat sibi associare. r. Nota quod qualibet camera ipsius. u. potest esse modus impressio-
ipsi. V. si qualiter figuret in illo. Unde sequitur quod camere sunt contrarie et diverse et concordes. V. mu-
tat de una figura in aliam et in maiorem vel in minorem vel in qualem figuram et quantam
sumit sibi formam ex una figura et quantam sumunt necessario plures. Nota quod quando V. non
invenit in una camera habitum quod querit. oportet quod illud querat in alia. Et si non invenit illud cum uno
habitu oportet quod illud querat cum alio et illud faciat ita sepe et ita continue usquequo inveniat
cameram et habitum mediante quo potest invenire V. quod inquirit. Sicut natura generat
formas in quibusdam individuis et corrumpit illas in aliis sic V. vivificat species
suas in quibusdam cameris ipsius V. et mortificat illas in aliis. Quanto V. convenit melius
cum. a. t. p. y. tanto est dignior et nobilior in quibusdam cameris V. quam in aliis prout ille camere
cum. a. t. p. y. melius conveniunt et concordant. Et quanto plus V. disconvenit cum. a. t. u. p. y.
et convenit cum. z. tanto melius convenit cum quibusdam cameris V. quam in aliis

et disconvenit

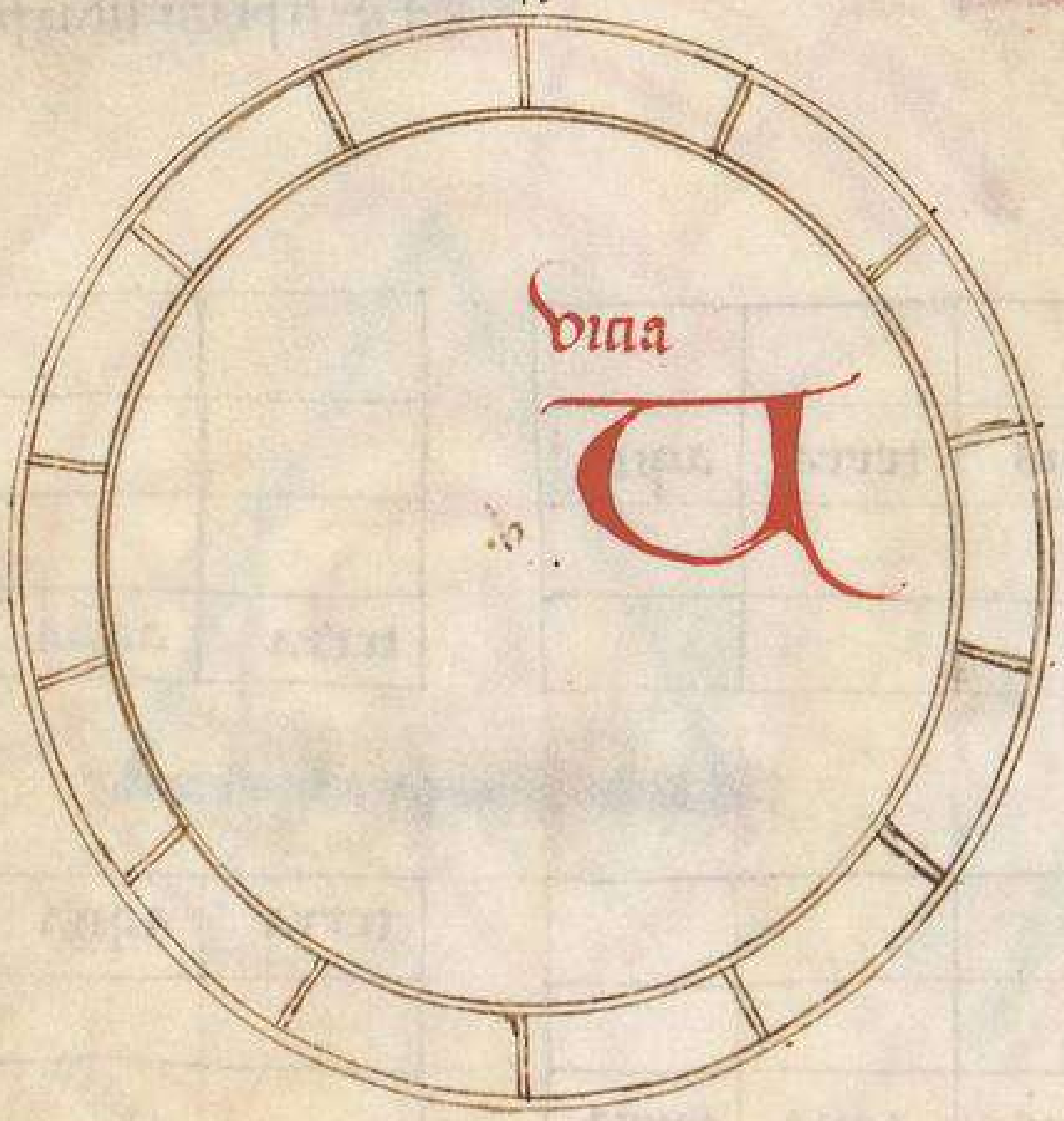

(c) 2006 Ministerio de Cultura

X poi9 q̄ sit figura p̄destinacōis que formatur ex .x.b.y. dictis prout q̄tinetur in sua figura que cōponit .c.x.p. cameras que sunt signum et octo ipi .b. q̄ .x. intelligat et cognoscat qn̄do cameras suas intrat cū hitu qui q̄ueit cum .a.t. et .b. liuido et cum .y. et est discors .b. rubeo et .z. Eo q̄ .b. ingredit in .x. cū disconueniēti habitu et nō q̄tinet in hitu .a. nec .b. liuidum nec .y. sed est in .z. et in .b. rubeo tunc nō pōt hēre cognicōnem de .x. ex eo quia nō est in ordiata figura ¶ Nō q̄ in q̄tuor figuris b̄lib9 cōphendit totum .x. ¶ p̄ma fort de pfecta sapia ipi9 .a. ¶ s̄c̄da forat de pfecta iusticia ipi9 .a. ¶ Et ex p̄ma figura forat p̄destinacio ¶ Et ex s̄c̄da liberum arbitrium ¶ Tercia figura ē de dubitacione et formatur ex p̄ma et s̄c̄da in .s. ¶ Quarta formatur ex .a. et ex omnibus cameris suis et de .x. et .b. liuido et .t. et .y. ¶ Nō q̄ p̄ma figura et s̄c̄da discōueniunt et discordat in .s. in terciā figura s̄ queniūt adinuicem in q̄rta figura. Sed ppt hoc .s. nō modicū laborem patit qn̄ ingdit et p̄manet in .x. ppt p̄mam et s̄c̄dam atq3 t̄ciam figuram et h̄t maxi9 remediū qn̄ puenit ad q̄rtam figuram ¶ Quare ppt h. hec .a.s. papit q̄ .s. transferat se qn̄ est in .x. ex p̄ma .s. figura in s̄c̄dam et ex s̄c̄da reu tat ad p̄mam et postea ingdiat t̄ciam et nolit induere foras quas sumit in p̄ma nec s̄c̄da nec in terciā s̄ induat et amplectet hitum quo induit in q̄rta figura ¶ Sic .x. ē dificultrina q̄ ad percipiendum sit cū ē cogita fortificat .s. in hndo noticiam de .a. .x. et fortificat in .s. cameras ipi9 .a. nc̄s̄s̄is racionib9 quia q̄ntomagis ē .x. tanto plus amphat .s. et extendit in v̄tutem ex quo cognoscat abcdem et inq̄ .s. plus plus amphat in v̄tutem tanto plus .s. bidem et ternit meli9 ipm .a. et suas cameras. Vnde ppt hoc ob .t. ut .b. non attendit in tantum .t. ad cognicōem .a. sic ob .x.

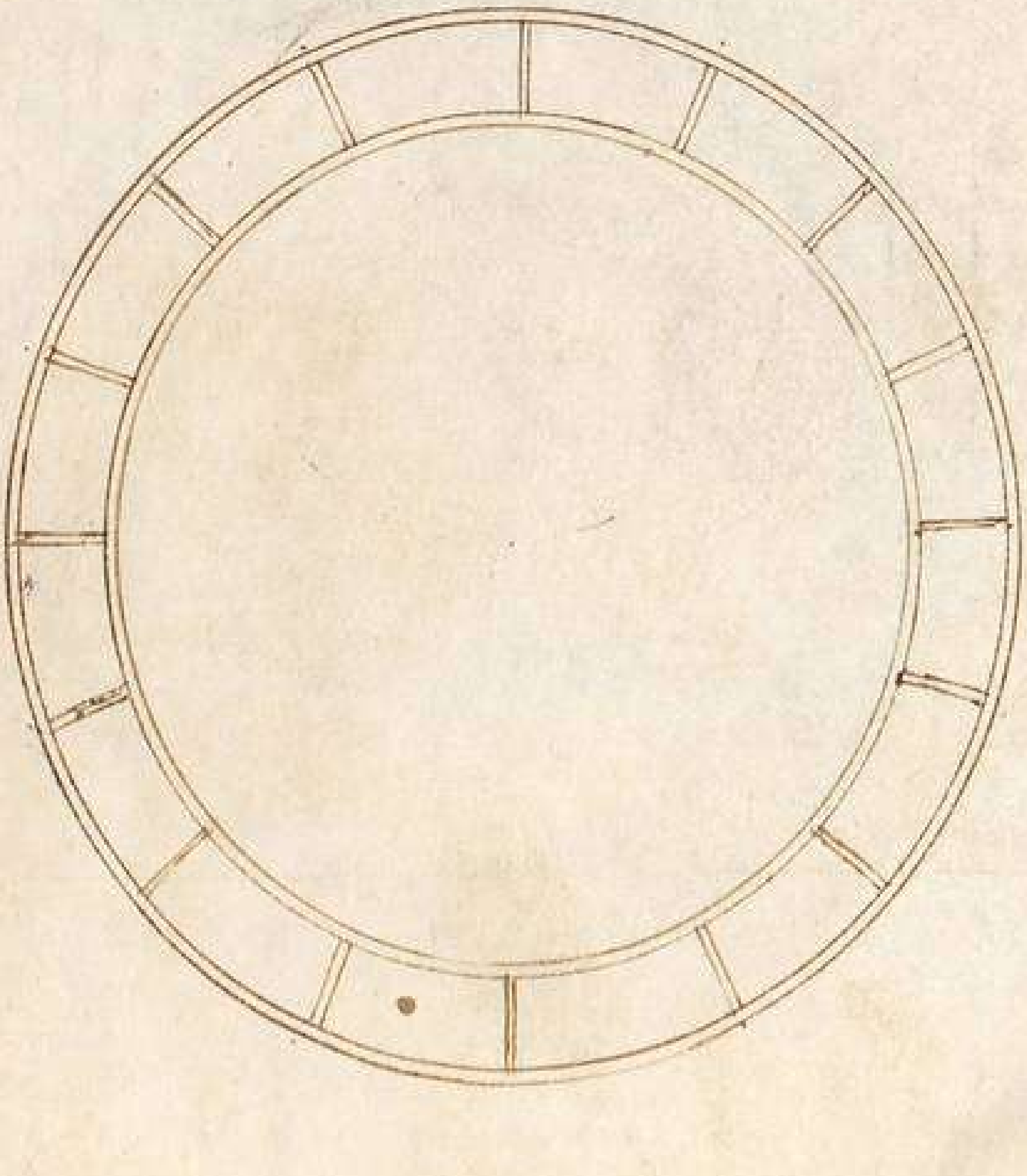

(c) 2006 Ministerio de Cultura

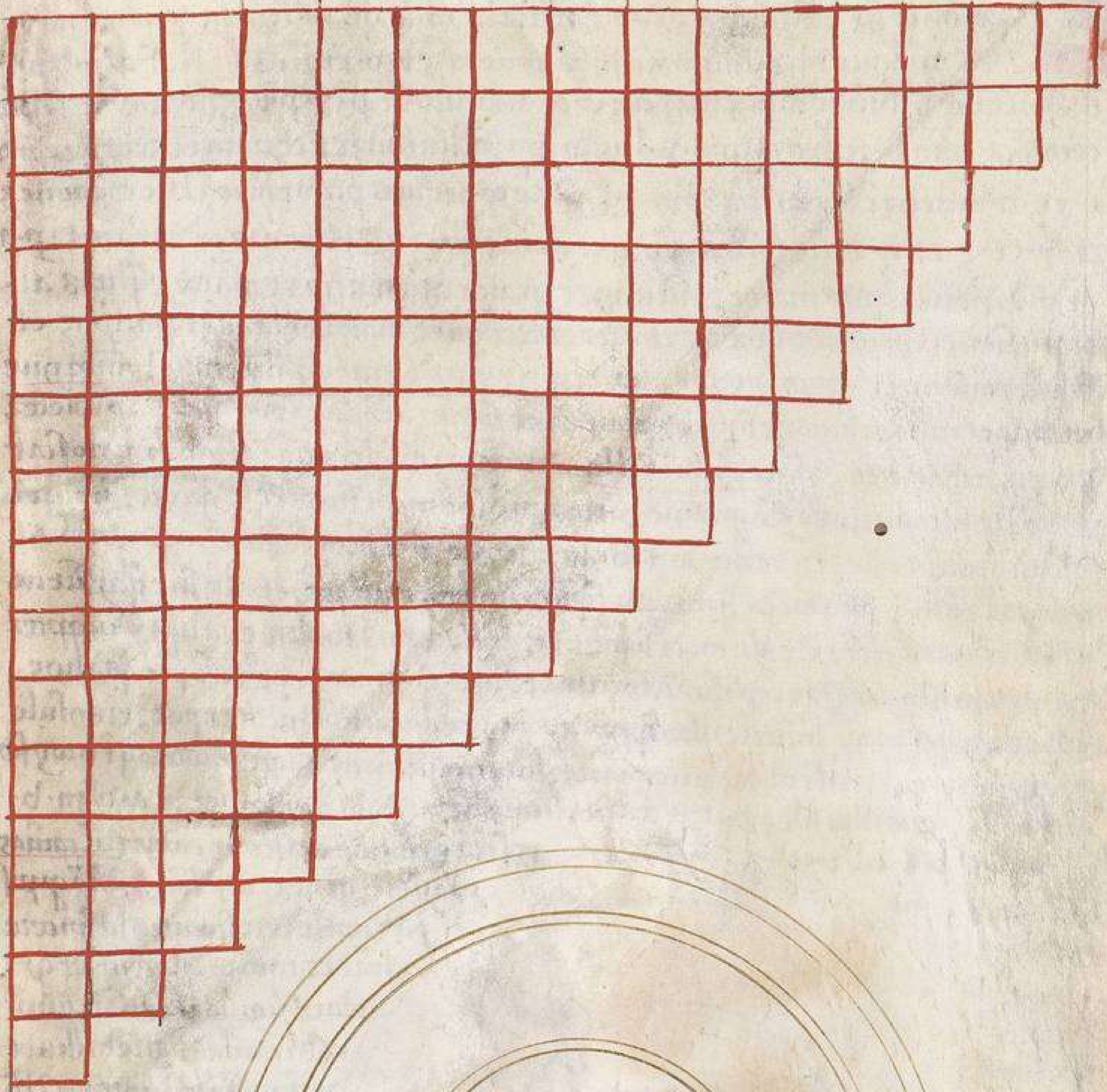

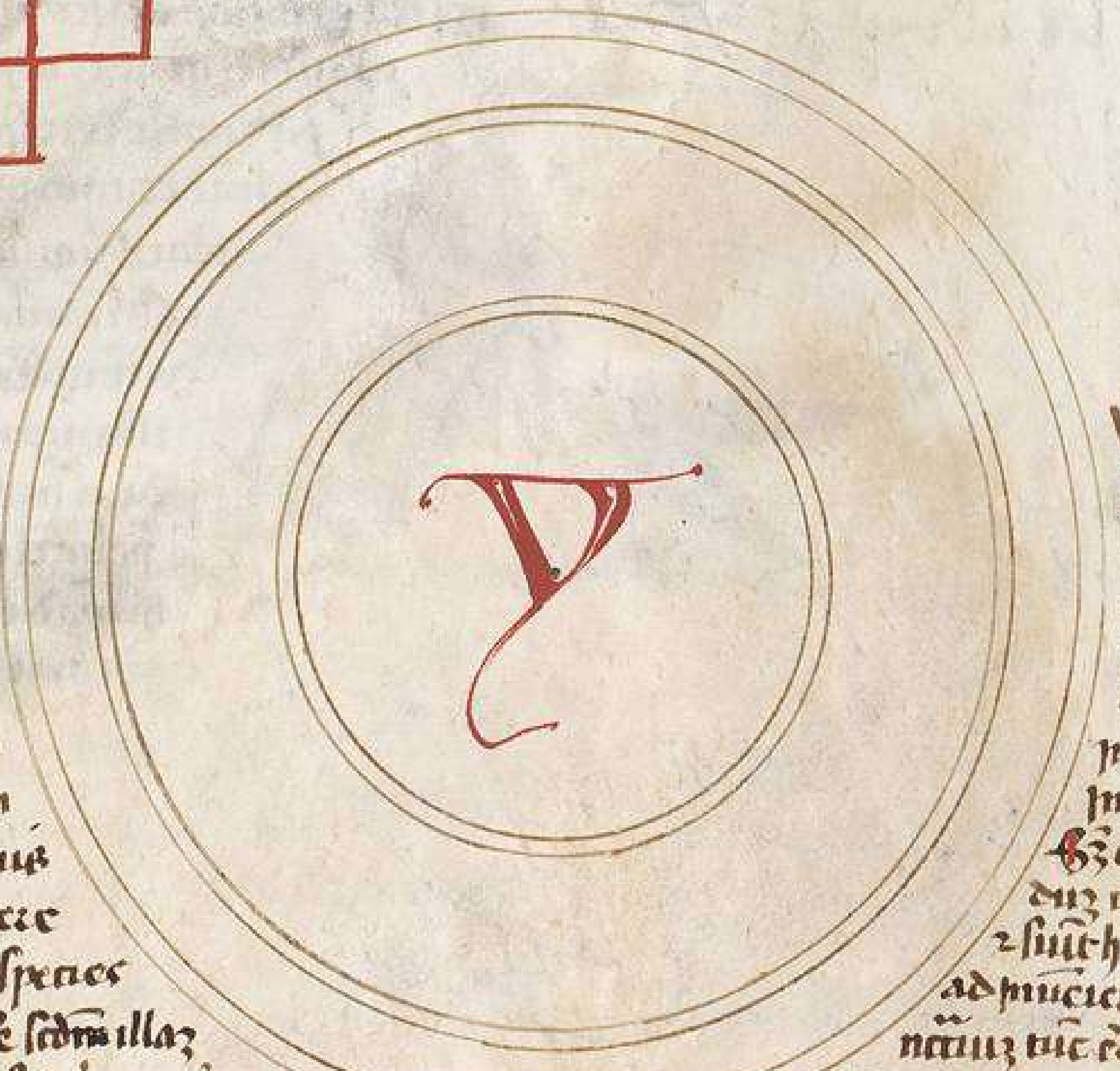

Y grecu pvig q
sit iutas qd
y gauz ipz B ia t
u x discurrit et
inqrit s figaz qm
sumit in camerus
hungarus et sedm
hituz que sunt i sius
specby qz put camere
sut diusect put species
ipig B sut diuerse sedm illaz
diusitate B vnom inqrit p gaz
in qlibz camerus et alioni i alys

vn qn B sit
a pice camias
et nullis con
gue residet et
sit hre cale hi
quo inc y pot
inuenir tuc B
inuenit qd querit
Bz qn B vt vagabu
duz ne sit camias apri
z sint hituz sibi dcum
ad inueniendum qd sibi est
necium tuc edit inqrere qd
no inqrit et ideo neq inuenire
illud qd no nouit inquirere

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Z ponimus quod sit falsitas que cadit actualiter in .B. quando non format in .A. nec in .Y. nec in .T. nec in .V. lividum nec in .X. contrarium .Z. et .V. rubeum. Notandum quod per .Z. potest .B. invenire .Y. dummodo conveniat cum .A. et .V. livido et per .Z. potest ignorare .Y. si plus concordat cum .B. rubeo quam cum .V. livido quoniam .V. lividum est de natura et de genere ipsius .Y. et .V. rubeum est de natura ipsius .Z. Notandum quod hec ars principit hominem habere cognitionem de .Y. et .Z. et quod .B. sit concors ipsi .Y. et contrarium ipsi .Z. Et hec ars ordinat in .T. per .A. et .V. lividum quando maior diversitas et maior convenientia et maior equalitas attribuitur ipsi .A. et quando maior diversitas et maior convenientia et maior equalitas et principium et finis et medium et minor contrarietas attribuitur ipsi .Y. et cetera et maior contrarietas et minor convenientia et minor equalitas et finis et principium et medium attribuitur ipsi .Z. Notandum quod volentem instruere in hac arte oportet scire divisionem illarum dictionum ex quibus camere formantur ut noscat .B. formare in cameris. Notandum quod camere huius artis sunt modi sive regule quibus possunt proponi et solui questiones et scientia de quibus .B. vult tractare in cameris formantur modi in una camera vel pluribus quia aliqui modi sunt qui formantur in una camera tantum et alii sunt quibus sunt necessarie due vel plures. Et alii modi formantur ex quibusdam cameris in aliis ex aliis. Quapropter hoc nos ministro arogusfo exemplificationes sufficite et attribuit .XVI. modos et filios potest quos alios indicare volens doctor instruere illos qui apponuntur in arte huius scientie introducti propter de eis consulere quod sciat questionem illam vel rubeam cuius materiam scire voluit nemo aliquem modorum qui in arogusfo continetur vel alios illis similes, putet .B. tenens sibi sumere habitum et ingredi in .T. et in .A. vel in .V. vel in .X. vel in .Y. vel .Z. et postea quod faciat eius scribere cameram vel cameras

continet necesse ad formandum tradicionem huius in cirografo doctor est ipsa figuratius quod tota clus sunt noscat aliis alias

materiam questionem vel solutionem. Notandum quod postpone notitie doctor scolares inspicere habeat cameras diligenter et quod teneas singulam in manu cum eas in cameras signet illis ut vere valeat veritatem. Notandum ista ars consistit in hiis que proponi et eas preparas cameras perligere et formare et quod prohibito ad eas introitum cognitio principiat et cognoscat

Sequitur de fi.a A.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quando .s. vult subire cameras
ipsius .a. tunc potest eas subire
aut simpliciter aut composite per
suas species cum triangulis ipsius .t.
unde quando .s. sumit .e. ut .i. ut .n.
tantum et subit ipsum .a. grossiori [marginal note: ex tunc subit]
modo quam tunc quando illud ingreditur
cum .e. .2 .i. ut cum .e. .2 .i. .2 .n. Et
quando .s. ingreditur ipsum .a. cum omnibus
suis speciebus et cum toto .t. tunc in
greditur illud in superlativo gradu
unde de isto ingressu nos volumus exem
plificare. Et non .s. cum .e. subit
.a. ingrediens cameram maxime boni
tatis tunc .b. recolit quod .e. intelli
git quod .b. recolit et .d. diligit
.p. .t. in colore croceo et viridi et
nigro quo affirmat in mundo
maiore bonitatem in .a. individua
sis essentialibus non accidentalibus perpetua
tibus et convenientibus et equali
bus in bonitate infinita quod tunc
quando .c. ingreditur in .a. bonitatem
differentiarum perpetuam equalitatem et con
venientiam in bonitate infinita. Unde
quod lo. .b. recolit et .t. intelligit
quod de ratione est quod illa bonitas sit
in .a. in qua .e. formatur ma
ior in .b. .c. et .d. quia aliter si esset

in .a. bonitas qua .e. habet minus .b.
.c. et .d. sequeretur de ratione quod .a.
in .t. haberet minore differentiate
in convenientia et quod esset in ma
iori contrarietate cum maiori di
fferentia et convenientia et equali
tate quod hoc est impossibile quia si esset possibile
.b. recoleret quod .c. intelligeret
aliud a maiori et .d. diligeret ali
ud .a. maius et in .a. minori esset
triangulus rubicundus et si sic esset
non esset .a. minus ut sine camera. Et
quando .e. simpliciter distruit camera
maxime bonitatis tunc .i. ingreditur
per se distinctum predictam cameram
ponens in ea .f. et .g. in maiori
differentiate equalitate et conveni
entia et .h. odit attribuere ipsi
.a. minore minoritate rubeum et
omnes .y. ingreditur cameram
cum .m. quod diligit plus quam .b. .c.
.d. .f. ut .g. sufficiat ad creden
dum .a. in sua camera quam plus
potest .m. diligere illud quod .n. potest obli
visci et ignorare de camera quod .b.
valeat memorare et c. Et non
.s. creavit simpliciter cameram in
uno angulo trianguli rubicundi
ubi statuitur ista dictio deus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tunc transfert se ad contemplandum
cameram et angulos in quibus
scribitur camera et opacio et in
illis angulis contemplatur ca
meram secundum vore et arcam et
rubeum in maiori diuersitate existente
et conueniencia in quibus potest
esse rubrum in camera et in opacione
¶ nota quod vult componere suas
species et vult in gradu predictam
cameram tunc capit maiorem
conuenienciam et diuersitatem
ipsorum e. i. et n. i. et coequat.
litas in eundo cameram transfer
se de una figura in alia ex
plendo. i. a sua societate sic
exemplificat de s. quo subit
cameras b. et x. sic potest intelligi
per ipsum idem exemplum quo s. su
bit cameras a. formas e. i. et n.
quia camere ipsius a. sunt diverse
a cameris ipsius b. et x. et quia sunt
in maiori conueniencia diuersitate
existente ideo est modus diuersus quia
quo s. recepit cameram maxi
me bonitatis per se tunc potest illa
contemplari cum omnibus
cameris ipsius a. quia quo est cum
b. c. et d. est in camera tunc potest
esse in illa quo ponit b. c. d. f.

g. et m. in camera eterne bonitatis
vel eterne magnitudinis ut per se parte po
testatis et sic de omnibus aliis
quia sic e. r. i. format i. b. li
vido cameram iusticie pruden
cie quo e. est in prudencia et
i. in iniuria sic s. format se
ipsum in cameris ipsius a. quo e. est
in maxima bonitate et n. in et
nalitate et i. in camera esse cum pe et
sic de aliis cameris quia cum quibus
dum potest s. formare se ipsum in
cameris insigna e. vel n. simpliciter
vel composite ¶ nota quod c. intelligit
quod b. memorat quatuor s. potest
intendere per a. et suas cameras tres
quarum unam cameram et quarum aliam
tunc b. memorat quod c. intelligit
de necessario per cameras ipsius b.
quod deus ordinavit ut s. haberet
actionem et ordinationes quod propter
maiorem diuersitatem equalita
te et conueniencia in rubro
possit intelligi in gradu a. et suas ca
meras tam maiori diuersitate
equalitate et conueniencia in
e. i. et n. ¶ Sed si istud sic esset
a. et camere sue essent in camera
privationis et defectus sed hoc est
impossibile ob quod impossibile triangu
lus non est afirmat i. y. de necessario quod

(c) 2006 Ministerio de Cultura

a. pbuit ipi. s. camam fide
y e sapie in mai diuissitate
equalite e conueienaa q sit
int. a. et catura. ut. s. pos
sit tuere et contemplari. a
e suas cameras

De decem spebus figure ipuis. v. et de virtutibus.

Sin. e. i. n. r. cu. t. subit
a. in camas p fite justi
cie e p fite medie e li fiat i
tencion q in. b. possit formar
camam justitie e spey vnd appt
li. s. poit e. f. g. e m. i ca
mis ipig. a. e poit justiciam e
spez in. b. c. d. e. f. g. e m.
na. e. recollit intlligit e dili
git e. i. recolit e intlligit e. n.
diligit justicia e spez e. h. odit
suam peta atqz peta. b. c. d. f.
g. e m. e intrat odiu camam
injurie e desptatonis vnde quo
pdte lite formant camam jus
ticie e spey tut ueunt. i. e otra
hit cum eis spacitate p turbas
e. i. e. n. voles formar in. s.
injuriam e desperaone ex eo. qr
. b. meoram e c. intlligit mag
na pita ipig. 6. e. n. no certi
ficat de media ipig. a. vnd
du. s. vult se pute insiga

i. b. meorat e c intlligit e d. di
ligit ipm. a. e suas cameras
e. f. e. g. simplr e. h. hodit. i.
vnd appt li. b. c. f. g. h. e m.
repugnt contra mediu. o. e
mediu. p. e mediu. q. ipig. r.
et qr vie lite sunt potena
ors vna e media ideo. r. no
pot contra. e. i. n. e puatur
sua forma qr no hut matia
in qua formet possit forme.
e. i. e. n. ex hut matiam su
am ex. i.

De vicijs

Sin. e. i. n. r. cu. t. in. b.
ingredit camaz gule e
luxie. vnd. e format gulam
quo poit i illa. b. c. d. e. i. fo
rat luxia quo poit i illa f. g.
ponens. h. in castitate e qr e.
e. i. concordat ad formadum ca
maram ideo. e. forant gula pri
ma intencione e luxiam scdi
et. i. forat pma intencione
luxiam e scdi gula vnd sicut
isto modo conueniunt ad form
du camaz alio modo quo. n.
ignut e obliuisit conueniunt
ad destruedu camam nam appt
minam hundacia abox e lu
xie corrupit som gule e lu
xurie vnd appt. li inqditur
toto tangulo viridis pdtam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

camam. vnd' dic. e. z. i. conueni
unt z çtrariat. e. i. k. z. l. for
mat. camam discrepantie inpru
dencie z ppt' h°. n. diligit in ca
mera gule z luxurie obliuisc(ens)
z ignorans. z. credens diligere. y. Et
qr. r. het aliquam naturam. y. in
eo q' huius natura vult transfigu
rar' cameram gule z luxurie in ca
mera obstinencie z Castitatis.
Et si forte. r. incipiat i. a. z
sius camis z pot. e. pone in-
y. z. i. in. z. z. n. quite in. e.
tut obauritu ipius. a. r. tras
figurat in. e. i. z. n. quo sit
in. a. y. z. b. liquido

De contrariis viciorum.

Sin. e. i. n. tm̄ t. in. b. subit
camis abstinencie z paciencie
ac qr. e. format i. b. c. d. abs
tinencia. quo. i. ē in gula Et. i.
format paciencia quo. b. c. d. sit
in paciencia z ĝrio z quo. n. ē
in. a. in camera p'fecte iusticie
tur fortificat. e. i. in maiori
conueniencia in triangulo rubeo
q' tut quo. e. z. i. sit in. b.
liquido z n. n. ut. e. ē in. a. n.
in suis cameris

De virtutib' et viciis.

Sin. e. i. n. r. tu. t. subit ca
meram fragilitatis z intdu
litatis. vnd'. e. format fragili
tate in. b. c. d. quo accedit ad
r. z. i. format intdulitate quo
poit. f. g. h. i. y. z. n. format
intdulitate quo. m. diligit. z.
z het sfez ppt'. z. q'. l. igno
rat ut recipiat remunera
cione glie ex h° ex q° met tali
one pne ex eo qr. z. diligit
contra p'fecta vitatem z per
fecta iusticia ipi9. a. vnd' in
ista conueniencia. e. i. n. r.
est çtietas qua. k. obliuisci
z. l. ignorat z. n. diligit cre
dens diligere conueniencia

De contrariis virtutum.

Sin. e. i. n. ait. in. b. ingdi
tur camera iusticie z pre
vnd'. e. format iusticia quo pdit
illa i. b. c. d. z. i. format iram
quo poit. f. z. g. z in iuria
z. h. in iusticia Et uar ppt
h°. d. z. h. contedu adinuite
in formado cameram vnd' n. atr
z stimaatr. d. debet vincere. h.
ex. eo. qr. d. diliges ht actu z
maiore conueniencia cum. b. c.
q'. h. cu. f. g. q'. ht passione
in lodiendo a. astiam s' quoz
accidit q'. ob. h° qr. e. ē debilit
in iustif z. i. ht format. f. g.
in iniuria z. h. i iustif ppt'

(c) 2006 Ministerio de Cultura

h. h. bonat ipm. d. und si. d.
biat foratur camera justiciae et pa
cienciae et si bonat. h. forat ca
meram injuriae et impaciencie, tu
quor. d. h. conveniunt in ca
mera justiciae et ire. c. memorat
intelligit et diligit justicia et. i.
port. f. g. i justic et h. odit
injuria et ideo. h. het ira justa
et virtuosa ppt quam. e. et. i. for
mant cameram justiciae et fortitu
dis et cameram karitatis et jus
ticiae

De virtutib' et de cotrariis vicior

Sin. e. i. n. r. tu. t. in. b.
ad camera karitatis et sup
bie forant camera karitatis et
humilitatis qr. ai. e. ht. b. c.
i maxiam karite et humilite quam
xpus hbuit suo ppto quo mori
voluit p eode et cu. i. ht. f. g.
i maxiam supbiam qua hnt
huius mundi pncipes et barons
et h hodit vanitate mudana et
n. diligit maxiam karite et humi
litate sup h. q. b. no suffiat re
misti. n. c. i ttlige cut forant
i. s. camera karitatis et humilitatis
cu. n. e intdutu aduentu et pa
ssiois dni nri jhu. xpi et. d.
diligit delicias temporales et h. no
odit vanitates mudanas tut
forant i. s. camera hodij et supbie

De virtutib' et suis contrariis.

Sin. e. i. n. r. cu. t subit
. a. i camera p fcte magni
tudis et postea vidit ad. b. in
cameram prudenciae et inpdeciae
und. b. memorat qd memoravit
et q. c. intellixit et. c. intelligit
q ipm intellixit et. b. memora
vit ntis ronibus. a. ee et came
ras ipius vide quo. e. istd me
morat intelligit et amat. c. inte
lligit q si in. a. e p fcta mag
nitudo et q i eo sit infinita ma
gnitudo qr n i eo eet infinita
magndo. e. non meminisset nec. c.
intellixiss q p fcta magndo eet
i a. und cu istud memoravit
et intellixit q magndo infinita. e i. a.
q uar quo. e. memora intelligit
et diligit i. a. magnitudinem
infinitam tut. b. memorat q
c. intelligit q. a. e eet in uno
lapide et innombus alis locis
et ultra omnia loca. qr alr eet
sua magnitudo finita und du. e.
sit incipit et contemplatur
a. i sua magne vert. r. et vult

(c) 2006 Ministerio de Cultura

meorare et intelligere modum secundum que a est in loco lapidis et tunc k oblivisitur id est ignorat modum essendi unde ob hoc r vult putare e i n ad credendum hoc quod memoravit et intellexit d a et similiter magne et ideo vult formare in e quod magis ipsius a sit scientia unde tunc veniet i quod habet f et g in sociate c et h o r et destruit z in quo e r quia f meorat e g intelligit in t quod maior convenientia et equalitas est quod a propter suam per suam potestatem et per suam sapientiam et per suam voluntatem et per suam magne et per suam eternitatem et sic de aliis cameris ipsius a possit esse in loco lapidis k hoc istud oblivisitur id est ignoret quam esset si a non esset neque sine camera posset k non posset memorari nec intelligere modum per quem a sit in loco lapidis et n istud esset sic et esset contrarium sequeretur quod maior convenientia et equalitas esset inter k l cum ...[illegible] quod negat quod a esset sine camera n sit quam cum affirmatione b c d f g m que affirmat quod deus est et sine camera [illegible] hoc est impossibile quia si esset possibile k l convenirent melius cum y et cum camera esse et perfectionis z a e i et m cum z et cum camera esse et [illegible] [illegible] hoc est de maioribus impossibilitatibus

tibi quod in aliquo possint esse unde cum se habeat istud ita propter hoc a e i et m formant imprudentiam predicto modo

De vicijs et suis contrarijs

Sunt i n r cum t i b ingreditur cameram gule et abstinentie unde i ingreditur abstinentia ut formet gulam n diligit abstinentiam et odit gulam. Quare cum y sit fortius ...[illegible] gula quam n in abstinentia ex eo quia k oblivisit id est ignorat modum quo formatur abstinentia propter hoc r habet plus de natura in compositione i quam n et ob hoc adiuvat plus ipsum i quam n et ideo sunt plures homines qui diligunt frugaliter abstinentiam et valde gula unde inquantum m et r conveniunt simul ad fortificandum abstinentiam n debet habere abstinentia quo persistit comedit ut tunc iciunii ...[illegible] quo sedet ad mensam et comedit tunc contingit contrarium de hoc quod n debet et i vivat n propter auxilium quod habet ab ipso r. Et quia f g et h sunt fortiora in abstinentiam quam in m et quam modica per r contra gula

De vicijs et de contrarijs virtutum

Sunt m e i n cum t in b ad cameram ignavie et destructionis formatur cameram avaritie et in parte quia cum e habet d in

(c) 2006 Ministerio de Cultura

volutatibus huius mundi et n ignorat
pua temporis quantitate possidere
di huius seculi voluptates et h no
odit vicia et n ignorat gloriam
paradisi et scit penas per inferna
les et k obliviscitur a et sivas ca
merius tut d gloriam tm dili
git viciosa q m desperat si n
sequi illud posse illud quod diligit et
afirmat et ppt h a d et m fo
rat avaricia et iniuria forant
ab h et m s quo b d h ffa
at contrarium tut forat camera
largitatis et iustitie

De contrariis virtutum et viciorum

Si m e i n cam t in b fo
rant cameram fidelitatis
et incredulitatis e forat fidelita
te quo forat illa in b c d et i n
forant incredulitate quo ponunt
f g m in y et h k l g f g
m y un quo e vivat i n ppt
majore concordancia et diversi
tatibus et in triangulo rubeo tut
forat camera fidelitatis et credulitatis
ppt h qr y no convertit s n con
vertitur in contrarium h i q e
rant in prima camera s quo i n
vivit e tut e utitur incontra
rium d h in q erat in prima ca
mera et forant camera iniudice et
incredulitatis

De prima figura x

Si m e i n v ca t in x
subit cameram per fecte sapie
ut formet cameram per fecte predes
tinationis und quo e ingredit
camam a tut forat cameram
per fecte predestinationis natis rom
bus qr si e memoraret et intelli
get predestinatione n ee no po
sset memorare sive intelligere
in a perfectam sapienciam Quar
quo e memorat et intelligit in
a perfectam sapiam r sig flo m
in prima figura camam liberi
arbitrij i non ee und n diligit
tut liberum arbitrium q obliviscit
tur et ignorat d e i prima figu
ingreditur cameram perfecte predestina
tionis Et ideo i ingredit mediu
e et n probes f g h predesti
nationis ex eo qr k obliviscit
et l ignorat liberum arbitrium sal
vationis ut condempnationis und
quo n quertit r ad istam figu
ram q hodit predestinatione e co
vertit ad se ipsum i ppt h qr
b memorat q c intelligit q
d nescio o q ppt perfectam sapi
enciam formetur predestinatio
i e und ppt h vocat i g n ca
f g h et hodit liberum arbitri
um s ista i melius aliud facit
n altare se in figura quoz ppt
e quoz ppt n Et qr n in pri
ma figura no het n m ht libe
rum arbitrium et e het secundum pre
destinatione b c d et ideo e
vivat n et quertit fortius et
sepius ad se i q n quar quo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

e· i· sunt q· n· tut forant pdesti
nacom cannerum ee pfecti c libe
ro arbito cinuam ee de pfectay
Et qui· n· i· sunt contra predesti
nacom tut afirmat fide· n· libe
rum arbitum c· h· hodit predesti
nacom ex eo qr· m· diligit libe
ru arbitriu ut queat here sal
uacone

De secunda figura .x.

Secunda figa .x. gñatur
spme i· s· qr in continue
ti quo· e· ingreditur
ipm apfectum justicia memorat
c· c· intelligit liberu arbitu qr
abs libero arbito no poss· b· me
morat n· c· intelligere n· d· di
ligere cama pfecte justit unde
quo· e· sitpsit forma in· b· c· d q
liberu arbitum e tut· n· no me
morat· n· intelligit pdestinacone
e tut beit· r· i· utitur suo officio
agio ssu d h q utebant in pma
figura· unde· ideo ista sedam fi
guram pot quis intelligere per
qrm ssu pme c no oz ad muta
ri n qd dicat p fcta justicia sit
in pma figa sunt dictu p fectam
sapia Quoma sic ppt pfectam
sapiam formitur in· e· p fecta pre
destinaco sit ppt p fecta justicia
formati in· e· perfectum liberu
arbitriu

De tercia figura .x.

Qum s· ptbet et deinetur
in pma c sedi figa x ppt
h qr· r· spaatur ai· e· i· n· ideo fo
rant in· s· hic tercia figura que
dicat dubitacionis figura ex eo
qr· e· composita ex prima c sedi
figura qr sit igs valde signifi
cat sucitatem c aqua habundita
tem sit sapia ipig a· sig ita
valde pdestinacoem et justit ipig
a· sig ita fortit liberu arbitu
q· c· g· in eodin tpre nequit
intelligere p fectum predestina
com ut p fitm arbitriu Et ideo
c· g· dubitat c no audet afirma
re ut negar pdestinacom n· li
beru arbitrum c totu· s· con
uertit in figura ipig· b· i ma
figura c stat in dubio c no po
sunt i ipo recipi in eodem tpre
libera voluntas c pdestinaco c
du sit i figa ipig· r· unde ppt
h· stat in eo in uno tpre pre
destinaco c in alio libera volu
tas c quo· r· recolit intelligit
c diligit liberu arbitriu obli
uiscitur ignorat c odit predesti
nacom c quo i ista figura ali
quatulu resedit trasfert se ad
recolendum intelligendu c dili
gendu pdestinacoz c ad obliuis
cenduz ignorandu c hodienduz
liberu arbitu c nuq in eodem
statu p manet unde ideo sunt
plurs homins decep n non in
se graunt cruciati quo ex ista t
cia figa ad qrta nesciut se tras
ferre

De quarta figura .x.

Sponag q sit i· e· a· i ca
meru p fete potstat c

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in camera perfecte voluntatis et in
omnibus aliis cameris ipsius .a. sed su
fficiat nobis quod de aliquibus tantum
exemplificemus. Unde quando .r. affirmat
potestas duas cameras .i. .a. aut
affirmat camera predestinationis et li
beri arbitrii / Quando non negat
cameram predestinationis et liberi ar
bitrii tunc negat cameram perfecte
potestatis et camera perfecte volun
tatis nam non predestinatio et liberum
arbitrium essent in esse nullo .b. possit
memorare non velle .c. intelligere
quod esset in .a. perfecta potestas seu
voluntas in secunda ut iustitia. Et
possit memorari et intelligi quod non
esset in .a. perfecta sapientia non perfecta
iustitia sed hoc est impossibile nam necesse
memorari non intelligi esse in .a. quod
non est. Unde cum .b. memorat .z. .c.
intelligit quod .t. in prima figura
predestinationem et negat liberum
arbitrium et secunda figura facit totum
contrarium propter hoc .c. intelligit
quod .b. memorat quod est impossibile quod .t.
sit in .y. in prima et secunda figura
et quod non sit in .z. parum aut mul
tum quia postquam in prima affirmat illud
quod negat secunda et in secunda affi
rmat illud quod negat in prima ergo
quod contineat de .y. et .z. in diu
ersis figuris unde propter hoc .c. inte
lligit quod quando .t. affirmat in prima
figura perfectam sapientiam et perfectam
predestinationem quod tunc est in .y.
et quando negat liberam voluntatem
perfectam et perfectam iustitiam in prima
figura est in .z. Contrarium autem sequitur
quando est in secunda figura. Unde cum
.y. .z. sint inter se contraria est
impossibile quod .t. affirmans et negans
sapientiam iustitiam predestinationem
et liberum arbitrium possit esse in
.y. et minime .i. .z. ut in .z. et non
in .y. in prima ut secunda figura quia
si esset possibile oporteret de necessitate quod
.y. .z. non essent contraria inter se
Unde cum .c. intelligat de necessitate
quod .b. memorat .y. .z. esse contraria propter
hoc .c. intelligit quod quando .b. memo
rat propter sapientiam ipsius .a. pre
destinationem quod .b. est in .y. Et hoc
quod credit in prima figura quod libe
rum arbitrium nihil sit est .l.
quod ignorat in prima figura li
berum arbitrium quod .l. est in .z. et cre
dit esse .c. et esse in .y. Contrarium autem
de hoc sequitur in secunda figura. Unde
quando .c. possunt prima et secundam
figuram in .b. .c. predicto modo
tunc in quarta figura memorat
et intelligit plus quam in prima figura
ut secunda et cum aliis cameris ipsius
adaptat concordiam inter se significa
tionem sapientie et iustitiae et ideo
.a. ponit .f. .g. in convenientia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

r. e. r. h. hodit de reparaonem
flarp significationum qs. g. recap
p sua flagilitate. In prima r secundi
figura. Solutio predestinationis
fit ad laudem r gloriam ipsius. a.
In ista arte in quarta figura In qua
.c. intelligit q. b. recolit de ratio
q n esset predestinatio atque liberum
arbitrium opportet de ratio. q. c.
intelliget q n esset liberum arbitri
um r esset predestinatio. a. stiret
majore suam scienciam In natura
quam In se ipso ex eo quod nesciret se
ipsum In creata quam In sua scia que p
sente increata nesciret. s. impo le est.
q divina esse heat majore justiciam
ut sciam In creata quam Inse r istud im
po le plurit In. t. In croco et viro
re In isto modo r In hac iiij fi
gura juvat se qs cum modo sapi
enciae r ignorantiae r cum modo illius
q videtur contrarium r non est r
cum. m. g. diffusionis r majoritatis
r minoritatis r sic de aliis modis

De xvi. modis in quibus formantur quaes
tiones et solutiones hujus artis.

Incipit prologus

Sicut figura. a. ut. x. pandi
tur ipsi. g. inventum viginti
camis sit isti xvi. iiij. vtes
cognoscunt r percipiunt ab ipso. g.
intellectuale In centum viginti camis
Unde sic. g. format suas species r ca
meras cum camis ipsorum. a. t. b. x.
sit In istis xvi. modis formantur
inter alios iiij. quaestiones r solutiones
Unde ideo forma hujus artis exhigit
q. g. ordinate cum suis speciebus r
cameris ingrediatur istos xvi. modos
r q i ipsis sciat ponere alios modos
ex quibus ponatur formetur r sol
vantur questiones taliter scilicet quod
a. t. b. x. q. ipsis. c. et g. ampli
let. y. r. z. r. q. d. r. m. dili
gant. a. y. r. h. m. heat hodio
.z. De modo ordinationis prime inten
tionis et secundae. primus

Modus ordinationis est generalis omnibus aliis modis
quia omnes opportet ab ipso su
mere principium r figuram Unde. ideo.
modus iste formatur isto modo scilicet
quod. g. ingrediatur ordinate. a. t
. b. r. x. r ut sint sibi necesse ca
mere In quibus formantur figura quam
g. inquirit. ut. c. inveniat. y. r. z.
quando. c. existit potencialiter. i. l.
prima intencio semper respicit. causam
finalem r fructum simulatur secundi au
tem simulatur arbori. q. est. n. r
hoc ut fructus. sic. Unde. quando aliquis di
ligit rem alia nobiliorem prima in
tencione tunc reponit ambe. in
tencionis In. v. hujus. s. quando quis
diligit rem ignobilem prima inten
cione r nobilem secundi. Tunc collo
cantur ambe intenciones. i. v. rubeo
h. i. i. semper odit. s. intencion
ex. eo. quod. d. diligit prima inten
cione contrarium de hoc q. h. hodit
ars. hujus. iiij. c. q. g. magis obe
diat cameris ipsius. a. quam aliarum.

Justum est si esset liberum arbitrium r non esset pre destinatio esset. a. magis in justitia

aliquis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aliarū ꝛ mag' significatōm sbali
ꝛ intellectuali ꝛ finali cāe ꝛ pme
intencōi ordinate q̄ significatōi
sbali ꝛ accitali ꝛ q̄ cāe efficien
tiali ut formali ꝛ q̄ scde intencōi
ꝛ sortuie Nam p huiꝰ videdi
enaa pdicta ca ꝛ tatu ꝛ triam
gulus rubeus ꝛ croceus ꝛ viridis hos
tenduntur ipi · s · ꝛ formant in co
vnd · quo · s cognoscit · cām ꝛ cantū
ī · t · oꝫ · q moueat p pmū mo
tū qui mouet semp bonū ꝛ q
post eligat majorē cām · ꝛ meli
orem ꝛ majus catum ꝛ intus in
triangulo vidi ꝛ rubeo attribues ipꝫ
cām ꝛ catum ipi · y · ꝛ suum con
trarium ipi · z ·

De modo disputacōnis · 2ᵒ.

Modus disputacōis ē fona
gnalis ad sciendū pponē
quistiois ꝛ soluere modū
illarum ut in triangulo rubeo · sit
· y · vnd' ista ars pcipit q · s · sit
in · i · ꝛ · e · ī · a · ꝛ q · f · g · sit ī · y ·
ꝛ · h · ī · z · ꝛ q · c · sit contra · l · ꝛ · e ·
i · contra · n · r · ꝛ · e · i · n · sit con
tra · r · inquiratū · o · p · q · ꝯtendū
de · b · rubeo ꝛ · z · opportet q · b ·
recolat q · d · non sit majus q̄
· c · vt · d · non conuitat · c · ī · l · ꝛ
q · b recolat · a · t · b · x · ꝛ xbᵗⁱ mo
vicios isti tale q iste modo po
ssit sume figura ī · y ad destru
endū · z · Cn̄ · b · ꝛ · c · ī capiuit
sumere figurā in cāmaꝫ aliquaꝫ
in · y · oꝫ · q · b · non recolat alia
cameram qusq · c · supplet fi
gurā contra · l · ꝛ · b · q̄ · k · ꝛ · y ·
q̄ · z · Opportet q · b · in pugnet
k · ꝛ · c · l · ꝛ · d · m · ꝛ · qr sbalr · b ·
ꝛ · c · adiuuat se adinuicē melius
q̄ · k · l · m · ē facilius scdm · cursum
nāle q · c · vitat · n · q̄ · cōtrio · qr
d · diligit · b · ꝛ · c · ꝛ · b · recolit
c · ꝛ · d · ꝛ · c · intelligit · b · ꝛ · d · scdm
non diligit · k · ut · l · ymo · diligᵗ
b · c · d · ppᵗ · k · ꝛ · l · n̄ · k · recolit
se ipm n̄ · e n̄ · l · ut · m · n̄ · l · intelli
git se ipm · n̄ · e · n̄ · k · n̄ · m · sicut
b · ꝛ d · sunt · cā · ipi · c · intelligē
di sic · k · ꝛ · m · sunt · cā · ipi · l ·
non intelligēdi quar cām se hēat
istd' ista · gᵒ · intus modus q̄ · qs
possit hēre in disputacōne · e
q · cū · c · in pugnet ipm · m · ꝛ ·
q faciat illum cām · q disputat
iudicar illd' qd' ego · c · intelligit
qr quo ipe idem ē iudx hunus
q suus intelligit intellectꝰ veri
tatem ffacilius confitetur

De modo significacōnis · 3ᵒ.

Opportet · q · s · temptet
cū · r · e · p · ꝛ · n · vt inte
lligat in qua suaꝫ spēꝫ potit
recipe majorē significaconem
ꝛ mag' ncām · a · b · x · ꝛ oꝫ quod

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Sumat habitu illius spēy mediante qua
melius sibi camere designatur & q̄ sthat
p significatiōs spūales ad intellectu
alis ascendere & papiendo. mi^or q̄s
tions & mi^or ccis vniusalis oz. q. s.
mediantibus. t. u. x. in q̄rat. a. &
suas cameras & quō illas inuenit
i cameras suas debet q. cu illo
& camis suis dirigat & ordinet su
as spēs. in. t. b. x. & c. ē maius
qd ē. i. b. q̄ mēorat. a. ut. t. ut
b. siue. x. maius. q. ipius. d. h. &
. m. influat modate & nō affirmat
i. a maioritatem. n. deffitu & n. p
vna camera possit papere significatōn
aliarum camere & p strueture & istd
ide fiat d tpe & de loco & potē
cia uegetabile & sfina sic ordina
tu psitum ipi. s. ut possit signi
ficatōnes recipe quas in quirit

De modo actus et potencie. 42.

Preceptu huius di ē q. c.
intelligat q̄ potenciale
ipi. b. recoler q̄ in actu
ipius. a. ut suarum camerarum
non ē tangulu rubeu inuenire
& q̄ qlibt spēs ipius. s. hēt poten
ciale in alia sua forma p quissio
ne. Quo. i. ē in. z. e. ē actu ilr
in. y. & ecūrio & quō. n. ē in. y. ut
in. z. tut ē potenciale in habitu ipius
e. C. intelligit. quō. b. recolit
istd q̄ maior conuenientia ē int
ipm actu & actione q̄ int actu
potencia & passione vnd ppt h^o
ē minus mediu int potenciam & pa
ssione & puacione q̄ int actum &
actione ul int actu & potenciam
Forme q̄ sunt corruptibls ten
dut ad potencia ut puacionem
ppt h^o. qr alie forme uenjunt in
actu & sunt in generatone vnde p
pt h^o aīa & mi^or elementa inquirunt
formas quibus non sunt postea for
me potenciales Camine. a. t. b. x.
non possunt simul recipi. n. que
libet p se in. s. ex. eo. qr sunt
maiora q̄. s. vn ppt maioritate
ipius. s. & maioritate camarum
triangulus rubeus timat int se ipz
s. & obsuiam tminatone. actus
ipius. s. timat ppt formas poten
ciales cu ipm. n. non ht. actione
sup illd qd ē ens qr atr nichil
eēt ad. s. ē veru q actus ht ac
tone sup. h^o. q non ē ad eo.
qr. actus & actio hnt posse cont
potencia & passione quibus pri
uacio ē conqua

De modo sensualitatum et intellectualitatum. 43.

Quo. s. subit. t. hat inte
ncione silz q. det. e. ipi
y. & ut sit contrariu. ipi. z. cut
c. intelligit q. b. recolit q. e.
r. n. conueniunt melius cu intelle
ctuali^te q̄ cu sensuali^te qr cum intellec
tuali^te conueniunt sbate & conueni
unt cum sensuali^te acciduitate vnd
ob h^o. c. intelligit q. s. debet dar
pma intencons rebus intellectualibus
& scdam rebus sensualibus Quar

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ppt[er] h[oc] s[ensus] debet moue[re] e. i. n. q[uia] s[e]nsualia v. format figura. r. c[on]tra intellectualis et cu[m] d. m. y. debet inpugnare. h. z. sunt in s[e]nsualibus q[uam] d. m. y. que sunt intellectualibus // Opportet q[uod] e. custodiat e. ut no[n] co[m]mutat[ur] in l. credens q[uod] s[e]nsualia sunt intellectualia et ergo q[uonia]m p[er] hu[ius]modi co[n]fusione[m] transfigatur e. in n. q[uo]d e[st] i. z. et h. e[st] contra y. circu[m]ditate // Intellectualia faciunt majore[m] tingulu[m] rubeu[m] et i[n]dem q[uam] s[e]nsualia et ideo sunt in majori conuenientia ut contrarietate cu[m] a. ut b. l[e]undo q[uam] s[e]nsualia et q[uia] intellectualia sunt mag[is] utilia ut dampnosa. c[on]tra q[uod] s[ens]us s. moueatur in suas spe[cie]s et in indiuidua illar[um] quam in s[e]nsualite[r] et cu[m] d. fuit sonatu[m] et c. intellexerit complementum a[li]c[u]i[us] q[uod] b. recolat et de. diligat motu[m] s[e]nsualitatis sequens motu[m] intellectualitatis // Sensualitates sunt fenestre p[er] quas s. producat suas spe[cie]s et indiuidua illaru[m] de potentia ad actu[m] q[uonia]m s[e]ns[u]s s[e]nsuales mouent[ur] de una s[e]nsualite[r] i[n] alia et s[e]ns[u]s intellectuales p[er] una[m] s[e]nsualitate[m] intelligit alia. Et p[er] una[m] s[e]nsualitatu[m] ut p[er] plures intelligit una[m] intellectualitatu[m] uel plures et p[er] una[m] intellectualitatu[m] ut p[er] plures intelligit alia ut alias s[e]c[un]d[u]m artem qua[m] s. h[abe]t in t. du[m] ingredit[ur] cogitum sui ip[s]ius

camas atq[ue] camas a. b. z. x.

De modo rerum substanciu[m] et accidentalium. 69.

Q[uando] no[n] b. recolit s[ubst]a[n]tialia et accidentalia c. intelligit q[uod] s[ubst]a[n]tialia sunt in t. major[a] q[uam] accidentalia q[uia] major conuenientia major diuersitas co[n]trietas equalitas p[rinci]pi[u]s finis atq[ue] medium format[ur] d[e] h[oc] q[uod] e[st] s[ubst]a[n]tiale q[uam] de h[oc] q[uod] e[st] accidentale. Und[e] ob h[oc] d. est mag[is] in diligendo et h. in odiendo s[ubst]a[n]tiale q[uam] accidentale. Et ideo e[st] mag[is] s[ubst]a[n]tiale q[uam] i. n. r. et m. mag[is] q[uam] r.

Cum tingulus rubeus sit minor p[er] accidentalib[us] q[uam] p[er] s[ubst]a[n]tialib[us] ppt[er] h[oc] ue[n]it facilius ad actu[m] et potentiam accidentia q[uam] res s[ubst]a[n]tiale. Et q[uia] s. potest facilius accidentalia in suis spe[cie]b[us] q[uam] s[ubst]a[n]tialia ppt[er] h[oc] dilectores ig[itu]r z. tractat mag[is] continue de accidentalib[us] q[uam] s[ubst]a[n]tialibus // Et ideo diligit b. rubeu[m] s[ed] sunt q[uia] a. et b. lum du[m] et s. tractat diligentius de rebus s[ubst]a[n]tialib[us] et accidentalibus corporis q[uam] de se ut d[e] accidentibus

De modo oracionis. 19

Q[uan]d[o] intelligit q[uod] b. recolit q[uod] oro e[st] triplex s[cilicet] oro s[e]nsualis intellectualis tercia q[ue] e[st] composita ex utraq[ue] // Sensualis e[st] q[uonia]m mo[n]tia s[e]nsualis mouet[ur] ad laudandu[m]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

benedicendum . a . (z suas cameras
intellectualis e quo motiua intellec
tualis mouet ad contemplandum
. a . (z suas camas abs motiua spiritua
li // Tercio quo e quo spiritualitas (z
intellectiuitas simul mouent ad
laudandum (z glorificandum . a . (z
suas species // hic modus princi
pit q . g ponat . e . i . a . in aliqua
suarum camarum (z q . b . c . d . sit in illa
(z postea q ponat in illo . f . g . (z .
q . h . sit contra delicta q . s . com
sit . q . a . postea vero oz q in illa
camera ponat . n . ut . m . diligat
plus camam . q . b . (z . f . possint
recolere ut . c . (z . g . intelligere ut
. d . diligere . postea autem oz q
e . i . n . sint contra . r . ex eo quia
sua figura non e . digna camam con
templari . Unde . quo . s . cum suis
speciebus subierit camam isto modo op
portet q eodem modo contemplet
omnes camas . s . unam post aliam Et
quo omnes . camas fuit contemplatum
oportet q postea ingrediatur
. t . (z q contemplet . a . (z suas
cameras in triangulo liuido cum tri
angulo rubeo croceo (z uiridi tali
q non det ipsi . a . maioritatem . n . con
trarium . Et non . s . ipsum . a . in . t . fu
erit contemplatum postea . oz . q
contemplet illud . in . v . (z postea
in . x . scilicet de una cama in aliam et
habeat contrarietatem habeat . cum . r . cum
mutatione unius expirationis in alia
quia si per moralitatem quos potest . oz
. r . capiat allegoriam . Et sic de
aliis

De modo sapiencie et ignorancie. 89

Hic modus percipit . q . b .
recolat q . c . in tempore
preterito intellexerit uerbo neqs deum
esse et q e infinitus (z auctor (z sic
de aliis . Unde cum sapientia sortiatur
in . c . (z quo . c . uult intelligere
q e deus (z quater creauit ad de
nichilo . cum . c . conuertit in . l . (z
in ipso . l . sorciuntur ignorantia . quia
quod sit deus (z quater creauit ad de
nichilo istud neqt ab ipso . c . perci
pi unde . quo . d . uult . q recipi
atur in eo quod non potest in eo recipi
cum . c . conuertit in . l . nam sic
in . c . non potest recipi modus . s
quater . m . (z forma coniunguntur
simul ad componendum corpus non potest
in eo recipi q intelligat q sit
anima . h . ut sic fita quanto magis
potest in eo recipi totum . a . q . e
infinitum Quare cum se habeat
istud ita quod quo . c . intelligit q . h .
intelligit (z intelligit q . n . igno
rat (z . d . diligit . q . c . intelli
gat (z . h . hodit q . in . t . reci
piat aliquid quod esset contra . a . ut su
pra . as camas . tunc sortiuntur cameram
sciencie (z ignorancie sapiens quia
sapiens sit q ignorat . Iste modus
incedit per sbm (z obm (z per inte
riora (z exteriora sicut e in hostia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

panis rite a p(re)sb(ite)ro consecratu(m) qr
quantu(m) ad obm. V. s(ensu)s corales
ignorant in ip(s)a hostia carnem
et sanguine(m). s(ed) s(ensu)s intellectuales
sciut quantu(m) ad sbm ip(su)m panem
consecratu(m) ee veram carnem (et)
vinu(m) ver(um) sanguine(m). Unde ideo qr
s(ensu)s spuals sciunt in ip(s)o pane co(n)
secrato sciut p(er) ea que sunt . ex(tra)
obiectu(m) et sciunt simil(ite)r p(er) . a . (et) su
as camas (et) s(ensu)s spuals ignorat
p(er) ea que sunt ext(ra) obiectu(m) (et) istud
idem sequit(ur) de melle qd in fino
gustiy e(st) amarum quantu(m) sciti
ad obm (et) non quantu(m) ad sbm
(et) sic de aliis. unde q(ua)n(do) istd sit
scit aut ignorat sapient. h. qd
ignorat quantu(m) ad obm (et) scit
quantum ad sbm

De modo maioritatis et minoritatis . 9 .

Quando . n . credit recolere
et intellige(re) . a . (et) suas ca
meras in maiori(tate) (et) minori(tate) sit
q(ua)n(do) dr q(uod) d(eu)s eet maior (et) meli
or si creass(et) mundum ut si illu
creass(et) maiore(m) ut minore(m) ut si fecis
s(et) q(uod) no(n) eet peniu(m) neq(ue) malu(m) tunc
. n . credit ee . e . Und q(ua)n(do) . n . p(re)dco
modo ut aliis huic silibus credit ee
. c . tunc . b . recolit q(uod) . c . intelligit
q(uod) . n . obliviscit (et) ignorat qr
. b . recolit (et) . c . intelligit q(uod) si h(oc)
q(uod) . n . dicat mag(is) (et) melius deus no(n)
creass(et) ut fecisse(t) d(e) n(ecessi)to opportet q(uod)
deus eet maior in h(oc) q(uod) fecit (et)
eet maior si fecisse(t) hoc q(uod) dicat

n . Et si eet . e . eet h(oc) q(uo)d vocat . n .
(et) si sit eet . e . posse(t) memorare in
telligere (et) dilige(re) . a . mag(is) (et) meli(us)
(et) suas camas q(uam) sit s(ed) . h . e(st) im
po(ssibi)le q(uonia)m si po(ssibi)le eet . e . eet mag(is)
(et) melius q(uam) . a . (et) eet in . a . (et) suis
camis de fectu(m) Unde q(ua)n(do) . f . reco
lit (et) . g . intelligit n(un)c . h . hic ho
dio h(oc) q(uod) dicit . n . (et) . b . recolit
(et) . c . intelligit . in . e . q(uod) intro me
lius queit q(uod) . n . obliviscat(ur) (et) ig(no)
ret . h . q(uod) vocat mag(is) (et) melius q(uam)
si . e . eet mag(is) q(uam) . a . ut . si in . a .
eet a(liqui)s defectu(s) s(ed) cum . e . ia(m) reco
luit (et) intellexit q(uod) . a . (et) sue ca
mere hunt in se oem p(er)fectioem
ab . h(oc) . c . intelligit q(uod) h(oc) q(uo)d fecit
. a . e(st) mag(is) (et) melius (et) h(oc) q(uod) . n . di
cit e(st) minus qr si eet mag(is) . e . no(n)
recoluiss(et) n(on) intellexiss(et) necessitatibus ro
nibus ee . a . ut suas camas iste
modus forant(ur) de ee p(er)fectione
que convenit cum maiori(tate) et d(e)
p(ri)vatione et defectu qui convenit
ut cu(m) minori(tate) qr . si illd e(st) in q(uo)
e(st) minoritas (et) defectus quanto pl(us)
convenit illud ee in q(uo) e(st) maiori
tas (et) p(er)fectio qr alr sequeretur
q(uod) convenirent p(ri)vacio et defectus
cu(m) maiori(tate) (et) q(uod) convenirent simul
ee (et) p(er)fectio cum minori(tate) sed hoc
est impossibile.

De modo contrarietatis . et de hoc q(uo)d videtur contrarium . et non est . 10 .

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quando .b. recolit quod .c. intelligit quod .l. ignorat et quod credit esse .g. et quod .g. sit .l. tunc est ibi contrarietas inter .c. et .l. sed quando non est contrarietas et videtur contrarietas tunc est ista sicut cum unum .c. afirmat quod deus est bonus et aliud .c. negat quod non est bonus .c. quod afirmat intendit dicere quod deus est bonus sanctis cuiusque gloriae paradisi. Et .c. negans intendit dicere quod deus non est bonus condepnatis. Unde quodlibet intendit dicere veritatem et quia quodlibet duorum .c. c. intendit dicere veritatem ideo forant scientiam. Sed quando unum .c. non intelligit reliquum propter hoc quod in hoc quod non se intelligunt adinvicem forant .l. et propter hoc forant ignorantiam et ideo est ista contrarietas inter ea in hijs in quibus non intelligunt se adinvicem et format cum eius scientiae et ignorantiae. Unde intencio utriusque est bona et virtuosa sed ignorancia quam unum habet de reliquo est viciosa

De posicione et necessario. 11.

In primis quando voluit probare aliquid opportet ipsum ponere aliquid esse in .y. et quod huius posito non fiat necessariis rationibus sed solum afirmet ut neget ad perpositione talis categoria fide sit qui dicat ponas quod in deo sit perfecta iustitia unde quando quis posuit quod in deo sit predicta camera de necessario sequitur quod afirmet cum propositione condicionali resurrectionem nam si deus est iustus per firmitatem de necessario opportet resurrectione esse quia non esset resurrectio .c. intelligeret quod .b. non recolet in deo perfectam iusticiam. Unde ideo positio forant plus in .n. quam non intelligit si esset .y. ut in .3. hoc quod ponit. Et postea in secunda propositione cathegoricata convertit in condicionale. quando .n. dicat. si deus est iustus per firmitatem quare .n. et .e. forant cameram sapienciae et ignorantiae. quia .n. ignorat plus positioni et .e. intelligit de necessario conclusione

De modo cause sive actionis et fortune. 12.

B recolit quod .c. intelligit quod maior differentia et contrarietas est inter causam finalem et fortunam quam inter causam efficientem naturalem et fortunam et hoc est quia prima intencio respicit causam finalem et secunda alias. causas que sunt propinquiores fortune quam causa finalis unde ideo causa finalis est maior in triangulo rubeo quam aliae causae. Et convenit melius cum causa sive occasione quam .j. ut .n. ut .r. et .j. convenit melius cum causa quam .n. ut .r. et .n. melius quam .r. et hoc propter continuam conveniencia quam convenientes habent in suis principiis maiore quam aliae. Quare ob hoc fortuna est magis vicina propinqua ipsi .j. quam ipsi .e. et ipsi .n. quam ipsi .i. et ipsi .r. quam ipsi .n. In maiori et minori

·b·c·d·f·g·h·k·l·m·ē mag
guenes ⁊ gcordans· ca· siue ocasi
o q̄ in mīori ⁊ peiori· b·c·d·f·g
h·k·l·m· vn̄ ideo fortua ē mag
pprius mīori lite ⁊ peiori quā ma
iori ⁊ peiori ⁊ causa siue ocasio ē
magis ppri' ipis·o·p·q·ꝭm q̄ hic
plus de nā·e·i·m·q̄·o·p·q· ma
iori·k·l·ꝭ· quō contraria sunt
equalis qūtitatis in·r· tūc equali
t̄ sunt gcōa ⁊ fortua in·r· Res
spectatis ad· cam· siue ad ocasioꝫ
sunt plures ⁊ sepius fiūt ⁊ magis p
prius sunt ⁊ mīiores ul peiores q̄ res
que fortuito casu fiūt· vnd̄ ideo
res mlt͛ confirmant ⁊ multiplicant
·ca· siue ocasione q̄ fortua ⁊ gr
ca· ē· pl' in actu induobꝫ ul trib'
hoibus q̄ in vno ideo fortua non
ht̄ tantū posse in duobus ul tri
bus hoibꝫ ul plibꝫ quō gfirmant
ul multiplicatur ad sit in vno solo
hoie ⁊ hec ē q͛ duo ul ta ul plura
b· ul· c· ul· d· possunt plus quaꝫ
vnū· b· ul· c· ul· d·// s· qd ht̄· e·
in· a· ē forag gt̄ fortuna q̄ ·s·
qd· ht̄· e· in· v· viridis+ Et· s· q̄
ē· in· y· ē forag cont fortuā q̄
s· qd ht̄· e· in· z· q͛ qnto obiciꝫ
ē mlt͛ iniquo ē· b· c· d· tāto· e·
ē forag contra fortunaꝫ ·s· qd in
tēdit cāu fortuito p· a· ht̄ prima
intencōꝫ sibi ipi ⁊ scdam ipi· a· ⁊
ppt' h' ca finalis prime intecois p
uertit in fortuna plures sunt
form potenciat9 cāu fortuito per
cām efficiente q̄ p materialem ⁊
form actuatis p cām finale mīus

[Margin: + et ·s· qd ht̄ e in v· viridi est fortuitus contra fortunā, quā ·s· qd ht̄ e in v· rubeo]

confirmantur quam p efficientem

De modo conuersionis et puersionis· 139·

Quando ·d· ē forag q̄· b· c·
tūc· e· puttit in· n· ⁊ qn̄o
·m· amictit vim suā p· d· ul· h· tūc
·n· gūtit in· e· ul in· i· ⁊ qn̄o e
ē in· a· ul in· v· viridi tūc con
uertit in· i· qd est in· v· rubeo
⁊ in· z· Et qn̄o· e· ē in· v· ru
beo ul· z· puttit in· i· qd· ē in· a·
ul in· v· viridi ul in· y· Et q̄ sit
i· z· nō pōt gūti in· i· q̄ sit in·
z· ⁊ eo istd idem sequit· d· y·

Quando· i· puttit in· n· tūc
h· odit tm̄ gt̄ f· g· dc
f· puttit in· k· ⁊· g· i· l· ⁊· h in
m· Et qn̄o· n· guertit in· p tūc
diligit in· tūn· m· q̄ ex magna
uindicta amoris· k· guertitur
in· f· ⁊ l· in d̄· ⁊ m· in· h· qd̄ o
dit h' qd· m· diligit Qn̄o· r·
conuttit in· e· ul in· i· ul in· n·
tūc retupat quelibet lita suam
partem ex· r· Et qn̄o· e· i· n·
puttit in· r· tūc generat figura
ipius· r· exfragilitē ipōꝫ· b· c·
d· h· f· g· m· Iste modus pre
bet hoīm cognicōm· d· m· quō· s·
gūtit de ignorancia ad sciam ⁊
quō puttit· d scia ad ignoranciam
⁊· d· y· in· z· ⁊ d· z· in· y· ⁊ d
v· viridi in· v· rubeū ⁊ econtr
ario

(c) 2006 Ministerio de Cultura

De modo libere uolumtatis et coacte .129.

Quando .l. ex duobus .d. contrarii generant tunc e libera uolumtas in duob'. d. et uolumtas coacta in .h. ex eo quia e in me dio duorum contrariorum sit. e de duo quin rapit suo fodere et filius qui rapit suo fodere quod fodit quia non vellet vult fodere quod fodit quia non vellet fodere quidem non fodet et tu nollet fodere. sed vellet ponere aliud opus fodere. unde .h. e illud quod odit fodere et e coactu ad hodiendum oportet .d. quod diligit fodere et oportet .d. quod vellet aliud facere unde siquis vult huiusmodi voluntate coacta ducere in purgatorium facere tale quod .h. non existat sint duo .d. contraria. Quando .m. di ligit .h. quod .l. ignorat et .c. in telligit quod .m. diligit .3. in .h. quod .l. odit quod sit .y. tunc .h. exis tit in medio quod odit coacte .y. quia .c. intelligit quia oportet .h. quod .m. di lexit valde .3. quod odit longo tem pore esse .y. et odiunt .y. quod cre didit longo tempore esse .3. et .d. dili git subito ipsum .y. ex eo quia .c. in brevi tempore .c. cognoscat illud ideo .h. declinat plus ad quesendum tum .m. quam ad .d. Unde oportet .h. ali quis infideles qui cognoscunt errorem suum habent illos odio qui eis illum manifestant et hostendunt et diligunt plus .m. quam .c.

De modo exposicionis .149.

Quando .s. vult invenire .y. autoritatibus sacre scri ptura oportet quod .b. recolat .x. exposiciones que sunt litalis mora lis allegorica et anagogica et pos tea oportet quod recolat .t. a. et suas ca meras Et si .t. intelligat quod expo sicio litalis conveniat cum .a. et fu is cameris tunc oportet affirmare quod exposicio litalis e in .y. Et si non conveniat illi sed sit sibi contraria oportet .d. conveniat quod intelligat huius exposicionem esse in .3. quia illa exposicio potest esse in .y. que sit autoritatis contrarie ipsi .a. et suis cameris quia alter esset .a. ipsi .a. et suis cameris quia autor a quo auctoritas emanavit ut autor a quo auctoritas emanavit contrarius cameris ipsius .a. sed .h. e impossibile unde oportet .h. opportet quod .b. recolat alias exposiciones commu niter cum .a. et suis cameris et oportet quod illa affirmet esse in .y. et contrarium illius in .3. Si sint due exposiciones et una illarum hostendit esse .a. magis et suas cameras quam alia ut si ambe ex posiciones sint contrarie inter se oportet quod .t. intelligat quod illa exposicio que sig nificat magis .a. et suas cameras sit in .y. et contrarium illius sit in .3. quia non ipsud esset sit .b. recolet quod .a. et sue camere possuisset .y. in .h. in quo ipsum et sue camere vident maiores et .3. in .h. in quo viderentur

(c) 2006 Ministerio de Cultura

maiorē eē. ß l3. ē. impoᵇˡᵉ. qr si
eēt pole non eēt. In. a. camīa
pfīte potestatis ut. pfīte scien
cie ut voluntatis. ß. eē impo
r ē. contra modū maiori. r im
noratatis si una excepcio sit mi
or ad significandū. a. r suas ca
meras q̄ alia dū modo interse
non sint contrarie poᵇˡᵉ ē q̄ expoi
cio mjor sit in. y. postq̄ mjor pt
ī illo eē. ß. si adiuuice essent
contrarie impoᵇˡᵉ ē q̄ ambe eēt
in. y. iste mod' ē valde utilis il
lis qui altantur r disputat int
se p auctitates stoꝝ. dum. ui
stat ordiar tangulos r caue
sibi ne actribuat ipi. a. ut suis
camis aliqua q̄trietate ut defec
tum r n̄ p una expoicoē possit
inuenire veram significacoē. q̄
q̄ trasferat se ad alia significacoē
r expoicioē saluo iur. ipis. a r
suaꝝ camaꝝ r teneat q̄d istorū
duoꝝ queiat mlius cum maior
itate stil3 a'. q̄ mutet significa
coēm auctoris. aut q̄ destruatur
a. r sue camē r l3 ut q̄firmetur
expoicio contraria maioritati
ipis. a. r suarum camerarum

De modo q̄tuor figurarum. 169.

homo Hic mod' pap' q̄ l3 sequitur
regulam qua soluntur r
determinatur difficilia q̄stio p̄desti
nacois unde multe sunt q̄stiones
r solucoēs que possunt forma
r determinari p illū eundem
modū q̄ soluit r determinatur
p̄destinacio unde in isto modo
no q̄ alia regula asignari n
ista regula quam iam dedi ad
soluendū r determinandū pre
destinacoē. ß. ut iste modus
p̄ferior habeatur bonū est
nos explicare

Questio si. a. potuisset creasse. e.
q̄ ita bene posset memorari. intel
ligere. diligere bonum. licet ma
lum nō eēt. sicut modo q̄n malum
est. Solucio.

Dico q̄ ai. e. intelligat
q̄ si malū nō eēt nō
poss̄ intellige bonū. l.
cedit intelligere q̄. a. non haret
cameram p̄fite potestatis ex
eo. qr. no casus humanū intelle
tum in eā disposicione q̄ poss̄
cognoscere bonū absq̄ malo
unde quo. C. intellexit r. l.
cedit put supius continetur
tur. s. ē. in pma figura. Et
quo. c. intelligit q̄. a. het p̄
fitam potestate r. l. cedit q̄.
a. non heat p̄fitam volunta
tem eo. q̄ voluit tu esse. c. in
tanta abtitudine q̄ poss̄ cognos
cere bonū licz malū non eēt tūc
s. trasfertur de pma figura ad
secundam qr. l. cedit q̄ voluntas
ipis. a. eēt p̄ferior si voluiss̄
q̄ malū non eēt Et quo. c.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

non audet affirmare uel negare
aliqd dictam cameram tūc .s. puertit
in .r. intra figura et dubitat in
eadem. Et nō .s. exit tertiam
figuram et intrat quarta tūc .c.
intelligit qd .b. recolit et .d. dili
git. in .a. per fitam potestate stiam
et uoluntatem et ideo .c. intelligit
qd illd qd .l. debit qd eet potās
et uolūtas non erit potās et .e.
qr si eet .b. recoleret qd .a. poss
tare .e. qd eet eqle sibi ipi si
poss ita bne recolē et intelligere
et dilige bonū. h. malū nō eet
sic nūc quo malū .e. sic .e. de
sapia ipi .a. q sit ita bne bonū
licet malū non eet et malū. h.
bonū nō eet tātū sic nūc quo .e.
bonū et malū et qr .e. impo^le qd .a.
possit uel stat uitic tasse ut tare
ad sibi eqle ppt. h. .c. intelligit
in quarta figura. h. qd nō potit
intellige in aliis. Explicat figu
Carte qd sequit e lectura

Cum posuerimus xiii^cim modos pro quibus soluūtur et formantur questiones que in iste arte determinant. oportet nos ppone et soluere aliquas questiones quibus exemplicamus qualiter istar ars docet ppnere. formare et soluē questiones.

Questio est Vtrum deus sit. an ne.

Solucionē huius qstionis
oz. fi duobus modis quo
rum pmus e per plur deu
ee sicti e plur omis camas ipi .a.
ee. in. eo. qr sic fit qstio utru
deus sit an ne sit potst fi qstio
utru in .a sit cume que sunt in
sua figura. aut nō. ad plandu
deu ee .s. b. recolere sex cameras
ipi .x. que formant ex ee per
fectione deffectu et puatone et conse
qnt oz recole .t. in uiridi^te et
croc et qd distinat maiore diuer
sitate concordia et cōtrarietate sex
camaraz et qd postea recolat terti
um modum et Sextum et qd sedm
ordinacoz illoz poat afirmatiaz
et negatiaz in singulo uiridi et cro
co et qd .c. intelligat qd afirmatia
e. in .y. si afirmet maiore diu
sitate et maiore concordiam et ne
gatia e. in .z. si neget. h. qd a
firmat afirmatia si eet in .y. se
queret quod maior diuersitas
et maior contrarietas essent in
maiori concordancia. ß. h. e. im
po^le .C. intelligit qd .b. recolit
maiore dram et maiore ccordan
cia ee int ee et pfecoz et maiore
dram eet int ee et defcu et ma
iore contrarietate ee int ee et
puacoz und quo .c. intellexit
istud tūc .b. recolit qd ee et p
fectio adiuuicē conueniunt et cō
cordant et defcu et puato conue
niūt contra ee et pfcoz unde
quo .b. istud recoluit .c. intellig^t

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q si in aliquo sunt ee et defectus
de necessitate oportet q sit aliquid in quo sit ee et p
fectio quia aliter sequeretur maiorem con
ueniençiam ee inter ee et defectum
quam inter ee et perfectionem. sed hoc est impossibile
quia si esset possibile sequeretur q esset
maior conueniençia maior inter ee
et priuationem quam inter ee et perfectionem
sed hoc est impossibile quod illud quod est maior contra
rietas sit maior conueniençia
ut quod conueniençia sensualis que
est inter ee et perfectionem sic melior quam
conueniençia accidentalis que est inter ee et
defectum et inter defectum et priuationem
Quoniam b. et c. ordinate recepiunt
inse probationes et significationes
necessarias aut demonstratiuas et d. moderate et
iuste consentit ipsis. b. et c. tunc d.
diligit illas. quas. b. melius reco
lit et c. melius intelligit. Unde propter
hoc totum. c. afirmat q possibile sit
ut aliud indiuiduum sensibile habet
ee et deffectum de necessitate oportet q sit aliquid
in quo sint. ee et perfectio q non est aliquid
quod e possit recolere et intelligere esse
defectum. quare illud quod est. et est perfectum
sine aliquo defectu est deus. ex eo quia
est ipsum esse perfectionem.. Secundum quod est
que probat cameras ipsius. a. ee in eo uni
ista probatio fit. Et soluitur eadem arte si
cut modo quo soluitur prima. quia nisi ee
perfectionem consisteret in bonitate. magni
tudine. eternitate. potestate. et sic de aliis
uirtutibus camerarum ipsius. a. impossibile esset
sed esse ee perfectionem Unde cum. c. iam re
coluerit. intellexerit. et dilexerit ee p

fectionem. et istud non potuisset recoluisse
nec intellexisse. nisi esset ee perfectionem
Et cum ee perfectionem. non posset esse si
esset defectus in aliqua suarum camerarum.
Ideo probatur q omnes camere ipsius. a. sunt in
perfectione. **Questio de unitate diuina.**

Questio est. utrum sit unus solus
deus. aut non. Solucio consistit
in eo q. c. recolat. et intelligat
a. et suas cameras necessarias rationibus. quia si esset
plures dii non possit e recolere uel intelligere
suas cameras. Unde hec questio potest solui
per precedentem solucionem.

Questio utrum sit unus deus bo
nus qui creauerit intellectualia
et alius malus qui creauit sen
sualia. aut non. Solucio hec habetur ex sup
mo modo quatuor figurarum. quia quando. c. intellexit
in prima figura bonitatem ipsius. a. perfectam.
b. credit ee. c. et ita ignorans affirmat
q deus non creauit aliquid sensuale cor
ruptibile. et hoc affirmat ista ratione intendente
ut ipsi. a. attribuat maiorem excellenciam no
bilitatis in eo q non creauit corrupti
bilem aliquam creaturam. Unde. ideo. k. ob
liuiscens credit recolere alium deum qui cre
auerit malum in sensualibus. Quare solo
huius questionis est. q. b. transferat se in quartam
figuram. et q. b. recolat ut. c. intelligat
q si essent duo dii quorum unus esset bonus
et alter malus. de necessitate oporteret q bonus
puniret malum de hoc in quo esset malus
si posset eum punire. et nisi eum exhiberet pu
niret. c. non intelligeret in. a. perfectam iusti
ciam. Et si eum puniret. ille qui puni
retur sustineret passionem. et si sic esset iam
non esset deus. quia nichil passibile potest habere
diuinam naturam. Et si bonus deus non

(c) 2006 Ministerio de Cultura

posset punire mali deu. c. intelliget q in. a. non eet pfecta potestas. Unde. ideo. b. recolit q. l. creare attribue bono rem deo bono attribuit et p ignorancia dedecus et ipfectoem. qm. c. intelliget q maximu dedecus ess ipi. a. nisi het pfectum iusticiam. et pfectum ptatem. et non e sibi dedecus uel impfectio. qa creauit sensualia postq creauit ea. tr q p ea. a. potest cognosci atq sine carne. Et absq quib sensualib non posset hre. e. ita virtuosa. b. c. d. in. a. et sine carne sicut nuc qn sensualitates subsut gnacom et corrupcom.

De trinitate

Questio e. Utrum deus sit in trinitate. aut no. Solucoem huc dec q fieri octo roib neciis int alias intercio mo. quas. e. recolit. et intellit recoluisse. et intellexisse in ope cotem placoms. Prima ro pdcoz. q e de necio sit p drium. qa qn. e. recolit. intelligit. et diligit. a. et suas cameras. tuc het diuersam memoriam. diuisum intellectu. et diuisam uolumtate. in una camera ab illa memoria. intellcu. et uolumtate q e in alia camera. qa qn. b. memorat i. a. potestatem. dico q diuisa comemoracio e ab illa qua het qn memorat i. a. sapiam. z sic de. c. et. d. et omib aliis cameris ipi a. Unde. nisi. a. het in se aliqua diuisitatem. impossible eet q. e. posset recipe diuisitatem in opacoe suoz indiuiduoz qn sunt in. a. qa sicut speculum sesuale no posset ostende diuisitatem figurarz n eet diuisitas in figuris que in eo represetant. Sic et speculum intelliciale ipi a. no posset hre in. a. diuisam opacoem ipoz. b. c. d. nisi eet in. a. diuisitas pprietatum. qa sicut. b. no het diuisam opacoem in se qn recolit albedine. et s. c. intellit illa. sic. b. no het diuisam opacoem si recoleret in. a. potestatem. et. c. intelliget illa. et q aliud in eo no recolet. nec intelliget. s sicut. b. het diuisam opacoem qn recolit albedinem ab illa qn recolebit viriditate. et hec e ppt diuisitate albedinis. et viriditatis. Sic. b. het diuisam cognicoem qn memorat ptatem ab illa qn memorat sapiam. Quare cum se ista het ita. Ideo. b. memorat. et. c. intellit. et. d. diligit. i. a. diuisas pprietates. quib. c. intelligit in. a. trinitatem.. Scdo. c. h predicari intellexit. tuc. l. credit ee. c. et. k. obliuiscos credit memorari. q tot modis quot. b. pot diuisificare sua comemoracoes sit numer diuisarum pprietatu ipi. a. Et ideo. b. memorat in. a. centum viginti cameras. et. k. credit memorari totide diuisas pprietates. Et ppt hec formatr camera sapiencie. z ignorancie. in. c. n. In 3o. m. lz. e. cu. i. formatr cont. n. Nam. b. recolit q. e. cu trib suis indiuiduis sufficat ad recipiedum ex. a. diuisas significacoes que significat in. a. diuisas pprietates. Et nisi quelibz pprietatu ipius. a. poss significare se ipum in diuisis significacoib et cameris ipi. e. b. recolet q nobliora et dignora. e. eent indiuidua ipi. e. q ipi a. in hoc q. b. c. d. sufficient ad recipiedum diuisa et indiuidua ipius. a. non sufficient ad tantum. s hec e impossible q in. e. sit aliquid ita noble sicut. a. Qre ideo neciis roibus designatr q diuisa indiuidua ipi. a. no sut plura q tria. q si plura esset plurib sufficient ta indiui

(c) 2006 Ministerio de Cultura

dua ipsius .e. quam tria individua ipsius .a. Quoniam .e. recolunt istud intellexit et dilexit .n. ignorans vult attribuere ipsi .a. tantam excellenciam nobilitatis quod obliviscitur quod in .a. sint nobiliora duo individua que sufficiant ad significandum plus quam tria individua ipsius .e. sufficiant ad recipiendum. et ob hoc .k. credit minorare quod in .a. sint nisi duo individua tantum. Sed .b. recolit in .t. croceum et viriditatem. dicens quod .c. intelligit quod duo individua tantum non possunt esse in .a. absque tertio. quia aliter diversitas esset in .a. sine convenientia. sed hoc quidem est impossibile. Unde hoc cum convenientia duorum individuorum est tanta individuum sicut sunt tria individua differencia ad invicem et convenientia. Quoniam .e. affirmat predicta per maiorem diversitatem. et convenientia .l. putat intelligere quod in .a. sint quatuor individua. quorum duo sunt inter se differencia. et alia duo inter se convenientia. sed .b. recolit quod recoluit quod .a. non haberet ita nobilia individua sicut .e. si plura sibi essent necessaria ad ostendendum se ipsum. et suas carencias ipsi .e. quam ipsi .e. ad recipiendum ostensionem et significationem ipsius .a. et suarum carenciarum. Et ideo .h. odit .l. quod est contra hoc quod .b. recolunt necessariis rationibus.

De congrua nominatione trium divinarum personarum.

Questio est. quare attribuitur uni proprietatum ipsius .a. paternitas. et alii filiacio. et alii processio. Solucio ista apparet ex hoc. quod .e. subeat .t. in croceum et viriditatem. et quod sentitur maiorem diversitatem que sit in maiori convenientia in triangulo livido. Unde quoniam .b. recolit. et .c. intellexit plus livorem inquinetem maiorem diversitatem que sit in maiori convenientia tunc reperit quod in nullis proprietatibus est tanta diversitas. et convenientia sicut inter paternitatem. filiacionem. et processionem. Et quod istud sit ita. probatur per .e. quod est speculum in quo .a. ostenditur quod .b. in eo quod generat .c. et dat processionem seu processum ipsi .d. et .c. recipit ex .b. et dat ipsi .d. et .d. recipit ex .b. et .c. significat et ostendit quod maior diversitas et maior convenientia est in .e. quam in aliqua alia creatura preter angelicam. Unde ideo .b. recolit quod ob hoc attribuitur una proprietas paternitati. alia filiacioni. et alia processioni. ut .c. intelligat in .a. maiorem diversitatem et convenientiam quam in aliqua creatura. Quoniam .e. affirmat istud. et movetur contra .y. dicens quod tanta diversitas et convenientia est in .e. sicut in .a. tunc in vera solucione .b. recolit in .e. triangulum rubeum. et non potest illum recolere in .A. quia aliter non recoluisset carencias ipsius .a. et movetur iterum per tandem minimum modum contra .y. dicens quod maior diversitas est inter .b. et lapidem. vel inter .a. et lapidem petrin. quam inter paternitatem. filiacionem. et processionem. Sed autem adhuc est quod .b. recolat quod inter .b. et lapidem. est maior differentia quam inter .b. c. d. sed tamen non recolit quod sit inter ea tanta convenientia. Et inter .a. et petrin. non est convenientiam aliquam invenire.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Et quia omne id quod est in a. oportet de necessario esse in maiori diversitate et concordia. ex eo quia non est in a. tangulus rubeus. propter hoc recolit b. quod c. intelligit loqui de maiori diversitate in qua sit maior convenientia.

De secunda racione.

Secunda racio que habetur de necessario probatur per talium modum. Unde quoniam b. recolit et c. intelligit quod mundus est unus. et est 3 species que sunt. sensualitas. intellectualitas. et animalitas. Et quelibet species habet tria individua. et quodlibet individuum est in sua specie. Et c. intelligit quod a. est quedam substancia quod habet in se tres proprietates. quare aliter camere ipsius a. minime reperirentur in ipso quod est perfecte. quia cum a. creaverit mundum. ut ostenderet cameras suas. oportet quod mundus et sua individua significet a. et suas cameras. Unde si mundus est creatus. et eius individua sunt in unitate essencie. et in trinitate in eis reperta. ergo mundus et sua individua significant quod in creatore illorum sit unitatem et trinitatem reperire. quia aliter si in creatore esset tantum unitas. ipse creasset mundum et sua individua in tali dispositione quod non esset in eis reperire trinitatem. quare quoniam c. istud intelligit. b. recolit tangulos t. et respiciat maiorem convenienciam et contrarietatem recolens quod quanto mundus melius imitatur similitudinem sui creatoris tanto melius illum significat. Unde ob hoc secundum modum maioritatis et minoritatis probatur quod si deus non esset id in quo melius significatur et ostenditur a mundo. mundus non haberet ita virtuosum tangulum rubeum. et sequeretur quod ideo esset minor convenientia vel maior contrarietas. sed hoc est impossibile. quia si esset possibile. camere ipsius a. destruerentur.

De tercia racione.

Hec tercia racio que habetur de necessario intendit per modum significationis. et per modum maioritatis et minoritatis. Unde ideo b. recolit quod mundus est melior. et sua individua ex eo quia mundus et sue species sunt unum et tria. quam esset si essent solum unum. quia si mundus esset tantum. sensualitas non esset tante virtutis sicut nunc quoniam est simul sensualitas et intellectualitas et animalitas. Et si species ipsius essent tantum in unitate et quod illa unitas non esset tria. Illud idem simpliciter similiter sequeretur. nam sensualitas nichil esset nisi esset in materia forma et coniunctione. et sic de intellectualitate et animalitate. Et hoc idem similiter sequeretur de omnibus individuis quod b. possit recolere. et c. intelligere. quia omnia hec habent propter hoc meliorem et maiorem tangulum rubeum. et in maiori convenientia et diversitate. ex eo quia sunt una et eadem unitas que est tria. Quare propter hoc e. subit t. et b. recolit a. et suas cameras. et c. intelligit quod si creature habent in se maiorem virtutem et perfectionem. quia sunt unum et tria. de necessario oportet quod a. habeat virtutem et perfectionem in unitate et trinitate. quia aliter creature haberent in se maiorem virtutem quam a. In hoc quod habent virtutem in uno et tribus. et a. non haberet virtutem nisi in unitate tantum. sed hoc est impossibile quod in creatura sit maior virtus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q in creatē.

De quarta racōne.

Quarta racio que hēt de necessario cermitur qn̄ .b. subit .c. per modum maioritatis et minoritatis. et .c. intelligit tanglōe. quia tunc .b. recolit quod maior amor est in re que diligit et diligitur infinite et ne. quam tunc qn̄ solum diligit. uel diligitur. Vnde. nisi .a. eēt in trinitate. et nisi haberet in se diuisas ꝓprietates. nempe diligēt tantum uel diligēt. et si sic eēt non eēt in .a. carnea dilectōnis ita perfecta sicut nunc qn̄ quelibet personarum diligit. et diligitur. Vnde. qn̄ .c. cernit maiorem conuenienciam dilectōnis. maiorem dilectōem recolit .b. qn̄ recolit in quolibet tum diligens et dilectum. quam tunc qn̄ recolit dilectōem in vno qd' diligit tantum uel diligit.

De quinta racōne

Quinta rō que hētur ex necessario. sic probatur. Nisi .a. eēt in diuisitate ꝓprietatum. quicquid sciret diligēt. scilicet .a. sciret peccatum. ergo diligēt peccatum. et si diligēt peccatum. omnes sue carnē delerent. sed hoc ē impossibile. et ob hoc impossibile .c. intelligit in .t. quod de necessario significat per maiorem conuenienciam aliquas diuisitates eē in .a. per quibus .a. hēt perfectam sapienciam in omnibus. et quod hēat perfectam dilectōem in diligendo oē bonum. et quod nullum diligat peccatum. Vnde. qn̄ .b. et .c. receperunt huiusmodi significacōem. tunc .b. recolit. et .c. intelligit quod diuise ꝓprietatē sunt in .a. quod dicitur trinitas.

personarum.

De sexta racōne.

Sexta racio que hētur de necessario cernitur qn̄ .b. recolit per modum significacōnis. quod totus mundus non potest sacrare .e. in .b. c. d. nec .e. sacrat per .b. c. uel .d. tunc ostenditur ipi .c. quod sacracō ipius .e. nō ē in re que nō sit in vnitate et trinitate. qm̄ si mundus qui ē vnus et tantum. nō sacrat ipm .e. nec .e. qd' ē vnum et tantum. sacratur ex se ipso. ergo similiter minus potest sacrare illam rem que nō sit de similitudinibus vnitatis et trinitatis. Vnde. ideo .b. recolit in .e. tanglm rubeum. et affirmat quod de necessario oportet esse aliquid qd' sit de similitudinibus ipius .e. in vno. et tribus. et quod sit nobilius quam illud qd' ē vnum uel tantum ipius .e. et mundi. et quod id sit sacracō ipius .e. Quare hec sacracō predicta ondit .a. et sinus carnerius esse sacracōem ipius .e. et ondit in .a. trinitatem.

De septima racōne

Septima racō que hētur ex necessario formatur per modum significacōnis. et modum predestinacōnis. Vnde. qn̄ .b. recolit quod sapiencia ipius .a. significat in prima figura predestinacōem. et iusticia ipius .a. significat in secunda figura liberum arbitrium. et in quarta figura significatur predestinacō. et liberum arbitrium simul. tunc .b. recolit. et .c. intelligit quod in .a. sunt ꝓprietates diuise. quia nisi essent. ita bn̄ intelligēt .c. per sapienciam liberum arbitrium sicut predestinacōem per iusticiam predestinacōem sicut liberum arbitrium. Sed cum istud non sit ita. igitur oportet quod ꝓprietates

(c) 2006 Ministerio de Cultura

aliquas diuisas proprietates que sunt in A. sapiencia significat perfectionem. et iusticia liberum arbitrium. siue liberam uoluntatem.

De octaua racione.

Octaua racio que habetur ex nono comprenditur. quando .e. subit .t. affirmando et negando. et ponit circulum in viriditate. et cernit quod .e. i. et .n. est melius .b. per affirmacionem trinitatis. aut per negacionem illius. tunc .b. recolit quod .c. intelligit quod triangulus rubeus est maior et melior in .e. i. n. que sunt posiciones affirmatiue. quam essent si essent in .y. i. negatiua. et quare maior creatiua debet attribui ipsi .a. secundum modum maioritatis et minoritatis. Ideo oportet .y. attribui ipsi affirmatiue. et .z. ipsi negatiue. Multis alijs modis possemus probare et ostendere trinitatem. quoniam quelibet camera ipsius .a. illam significat et ostendit. nam quelibet camera est maior et melior si sua uirtus sit uel existat in unitate et trinitate. quam si sua uirtus non esset uel existeret nisi tantum in unitate. Quando infideles audiunt quod christicole credunt in deo trinitatem. tunc .b. illorum memorat in .a. unitatem. et .l. credens esse .c. negat trinitatem ex eo. quia si illam affirmaret crederet affirmare tres deos et quod pater esset antequam filius. Et ideo ob istam falsam figuram .c. illorum negat tres deos. et quod paternitas non sint uel esse antequam filiacio. Et hanc eandem negacionem facit .c. xpicolarum. quia affirmat et asserit trinitatem. Et ideo ambo .c. incedunt per modum contrarietatis. et illius quod intendit contrarium. et non est. Et obliquum .c. et .l. infidelium formant cameram sapiencie et ignorancie per modum sapiencie et ignorancie.

De Incarnacione filij dei de prima racione.

Questio est. utrum deus assumpsit humanam carnem. aut non. Soluciones inter alias hec habentur et probantur sex rationibus inter alias. Quarum prima est. quod .e. sit in .e. i. n. p. et subeat .t. a. y. x. per tantum modum et nonum. Unde quando .e. incedit per .a. et suas cameras. et subit .t. in triangulum nigrum cum circulo. et viridi. tunc oportet quod per duodecimum modum subeat affirmacionem et negacionem et cernat que scilicet affirmacio uel negacio ostendat maius .a. et suas cameras. quia si per affirmacionem incarnacionis .e. habet maius .b. c. d. in .a. et suis cameris. melius conuenit .y. cum affirmacione. quam cum negacione. Et quod istud sit ita et non aliter. oportet nos exinde exemplificare

Bene recolit in .a. perfectam potestatem. et .c. intelligit quod quando posicio affirmatiua affirmat incarnacionem. quatuor modos potestatis significat et ostendit. Quorum primus est. quod .a. potest facere ex natura diuina et humana simul unum indiuiduum. scilicet ihesum xpistum.. Secundus est. quod .a. potest facere quod unus ihesus xpistus sit duplex natura. diuina. scilicet et humana. Tercius est. quod .a. potest unire unum indiuiduum ex diuina natura et

Christicole ^

(c) 2006 Ministerio de Cultura

humana absq3 aliqua alteracoe diue natue et humane. Unde. qn b. recolit si ppositio negatiua significet tantam ptatem in. a. sicut affirmatia. tuc. c. intelligit q b. recolit q c. no intelligit q negatiua possit ita bene significare cameram pfecte ptatis in. a. sic. in affirmatia. quare ideo. b. recolit q .y. et ppositio affirmatia. et maioitas simul couenint et cocordat. et q. z. et ppositio negatiua. et minoitas sil couenint. Et si istud no esset cotrariu fm modum maioitatis et minoitatis. sequeret q deus potinss plus i. y. hoc q sue virtutes uiderent esse minores. et in. z. hoc quo sue virtutes uiderent ee maiores. s3 hoc e impossibile. Istu eunde modum pot quis here in omib camereis ipius. a. ad pbandum incarnacoez eo q exemplificat fm q couenit cuilibet camere.

De secunda racone

Quando. b. recolit quintu modu et tangulu liuidum viridem. et circulu rubeum. et nigru. Et poste a recolit. A. et suas cameas. tunc. c. cernit ppositionem affirmatiua atq negatiuam cernedo diligeter. q illaz ostendit sibi melius. a. et seruas ca meas. Unde. tuc affirmatia significat q ipi. a. in est tanta bonitas. et sic de aliis cameis. q creauit una sen sualitate. q het tanta. b. c. d. q omnia b. c. d. q sut. vl omes creatue q sut no sut tante dignitatis vl valoris

nec hent tantam couenientiam cu. a. sicut illa sola. nam p modu positionis et necessary ppositio affirmatiua affirmat. q si ihus xpus est natua diuina et humana simul. solum. b. xpi recolit plus. et het maiorem et meliorem angulum rubeu q omes alie creature que sint. qa postq maior et melior est in virtute q omes alie creatue. maius et meli h3 pncipiu. mediu. et fine. fm fine intellectu i qtitate uirtutis. et in causa finali. et no in tempore. q omes alie creature. Unde. qn ppositio affirmatia significa ipi. c. istam ita noblem cameru. tuc b. recolit ipam negatiam. temptans si negando illa poterit affirmare. s. ita noblem et virtuosam. sicut affirmatiua. et tuc. b. tantum. no recolit negatiam. q. c. possit p illa intellige ita noblem creatura. sicut p affirmatiua. et ideo. b. recolit q illa significacio que meliorem significat creatuam. melius ipm. a. et suas cameras significat. et ostendit. Ideo couenit cu. a. et suis cameis. et cu. y. Et si de hoc fieret cotrariu. sequeret ppter modum maioitatis et minoitatis. q. a. et sue came couenirent cu minoritate. et cotrarient cu maioitate. s3 hoc e impossibile. et ob hoc impossibile pbat in cotrario.

De tercia racone.

Quando. b. recolit q. a. creauit Xpm hoiez milioem omib aliis

creaturis. tunc recolit quod oportet. A.
creasse beatam virginem mariam ma
trem suam ut post humanitatem christi omnes
alie creature non habeant tantam nobi
litatem vel virtutem sicut sancta dei ge
nitrix gloriosa. Unde. ideo. c. intellexit
quod sicut. a. creavit humanam speciem
super omnes alias creaturas. quod sic ex hu
mana specie elegit masculum et feminam
ut quod sint duo individua meliora quam
totum residuum quod est ex humana specie
generatum. Et istud intelligit. c. m. t.
propter maiorem convenientiam. et ma
iorem demonstrationem carnationis ipsi
a. et propter maiorem reverentiam huius
speciei. Et nisi istud esset ita sequeretur
contrarium secundum modum maioritatis et
minoritatis. Ista autem tria ro. ad pro
bandum incarnationem determinatur per
secundam precedentem.

De quarta racione.

Quando. c. temptat in propositione
affirmativa que affirmat in
carnationem. et in negativa negante
illam. sunt. b. c. et. d. tunc. b. recolit. c. in
telligit. et. d. diligit per affirmativam to
tis suis viribus. a. et suas carnationes.
et postea. c. mensurat. b. c. d. in triangu
lo rubeo. et. b. conservat quantitatem
mensuram. postea autem subit. c. propositi
onem negativam. et per illam recolit.
intelligit. et diligit. a. et suas carnationes.
toto posse suo. et mensurat triangulum
rubeum. b. c. d. Et quando. c. mensuravit. b. c.
d. in propositione affirmativa et negativa. tunc

ingreditur triangulum croceum. et cernit
si mensure sint equales. vel maiores. vel
minores. in affirmativa vel negativa.
et invenit quod. b. c. d. sunt multo maiora
in affirmativa quam negativa. memorando.
intelligendo. diligendo. a. et suas ca
rneas. Et ideo. b. recolit primum triangulum
viridem. et. c. intelligit maiorem con
venientiam esse quod. y. sit in affirmativa
et. z. in negativa. Et hoc cernit per mo
dum maioritatis et minoritatis.

De quinta racione.

Hec quinta ratio pluribus incarnationem
incedit per septimum. et nonum. et
duodecimum. et quartumdecimum modum. quia
quando. i. ponitur. f. g. in propositione affirmativa
affirmante incarnationem. et. h. in negativa
illam negante. tunc. i. convenit melius
cum maioritate et melioritate in triangulo
rubeo. et in. v. lumdo. et. h. i. v. rubeo.
quam conveniret in negativa. Et quia maior
et melius. f. g. h. et. v. lumdu. convenit
melius cum. y. et minus contrarium ma
ioritatis cum. z. propter hoc probatur quod affir
mativa est in. y. et negativa est in. z.

De sexta racione.

Hec sexta ratio pluribus incarnationem
formatur in. xii°. et. xiii° modo
in. n. quia quando. l. ignorat incarnationem.
m. diligens illam. habet minorem causam di
ligendi. p. l. quam. d. p. c. Unde quando. m. diligit
plus quam. d. tunc plus extenditur per triangu
lum rubeum quam. d. Et propter hoc fides for
matur maior et melior. quando. e. est in. y.
In quo. l. plus ignorat quam fides que est
in. y. In quo. l. minus ignorat. Unde
ideo formatur maior libertas. et servitus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

m.m. qa qui .m. plus diligit. ignorans maiorem libertatem het in diligendo p q plus diligit. q heat .d. qd tantum non diligit. Et quia .m. ignorans dilig ppt hoc e magis coactum ad no diligendum. q .d. quare cum se heat istud. Ita go .y. illa conuenientia est maior et melior in qua .m. format mai et melius. ob quia maioritatem et melioritate significat q .m. qd diligit incarnacoem est m .y. y. et .m. qd odit illa e m .z. qa p q .m. qd odit incarnacoem no pot formari tantum in fide qtum formatur .m. qd diligit incarnacoem. de necio oportet maioritatem et melioritate conuenire cu .y. y. Et minoritate et peioritate conuenire cu .z.

Multis aliis roibus potest pbari incarnacio Jhu xpi. sicut pecco originali. et ut det gliam sensualem scis cinibus supne prime paradisi. et sic de aliis. qui catholici confitentur et affirmant incarnacoem. ex eo qa .e. recolit. intelligit. et diligit melius .a. et suas cameras. concessa incarnacoe. qua recolegerit intelligerit. ul diligerit. negata incarnacoe. ipi intendunt diligere illa. ex eo qa ipe est virtus in sua. qua uidet a. et suas cameras. et Infideles intendunt hre odio incarnacoem. ex eo qa .l. credit. q si diligeret incarnacoem. q recoleret in deum tangulu rubeu. et quia ponut impossibile. scilicet q tangulus sit in deo. pro eo negant incarnacoem. et negando illa claudunt oculos suos intellectuales. quibus .a. ostendit cameras suas palam. Quare ppt hoc fideles et infideles altcant ad inuicem. et opponuntur p decimu modu. Nam catholici no affirmant incarnacoem. ite necoe attribuendi ipi a. tangulum rubeu. ymo negat illu i .a. et suis cameris. Sz intencio qre affirmant incarnacoem. e ideo qa ppt illam cognoscunt melius .a. et suas cameras. Sz intencio quare Infideles negat incarnacoem e ista. quia nesciunt delinquere pma figuram 2 sextidecimi modi. qa qn .b. illorum recolit q m .a. no est tangulus rubeus. et .c. intelligit in humanitate illu. tunc in pma figura nequeunt uidere incarnacoem. Et qn transferunt se ad 2am et .b. recolit humanitate .c. no potest intelligere q diuinitas sit humanitas. Sz catholici transferunt se ad qrtam figuram. qa .b. recolit q Jhesus xpus qntum ad deitatem no het tangulum rubeu. sz qntum ad humanitate hz illum. tamen no dicimus q hi heat fine quatum ad tempus. Nunc e. catholicorum conuertit .j. infidelium. adh q recolit. et intelligit q deus potest ee homo. et uult uelle esse homo. ut melius possit illum recolere intelligere. et intelligere in suis cameris. tunc .f. uult recolere. et .g. intelligere modum qlr Jhs xpus sit simul verus deus. et verus ho. Et qa illum no potest intelligere ppt hoc het odio illud qd .f. recolunt. et .g. intellexit. Vnde ideo .j. non uult conuerti in .e. Quare tunc .b. recolit modum sapientie et ignorancie. in quo .b. recoluit et .c. intellexit. q impossibile est ipi .e. recolere. et intelligere modum qre Jhus xpus sit simul verus deus. et verus homo. Sz

(c) 2006 Ministerio de Cultura

bene recolit et intelligit. q xpus ppt
suam psonam ptatem. sciam. et volunta
tem pot esse simul verus deus et ver⁹
homo. et est paul dubio simul verus
deus et verus homo. Aliqui sunt fi
deles in quib⁹ format² figura ipius .t.
p modum sapie. et ignorancie. quia
qn recoluerunt et intellexerunt. q
xpus est verus deus et verus homo.
m. vult memorari. et intellige mod
qualr scilicz sit verus deus et ver⁹ ho.
Et quia .b. et .k. no pnt illu recole. nc
c.l. intellige ppt hoc format .t. in figa
dubitacois. et no omittit sua form
quousq .e. vincit .n. vl .n. vincat .e. Et
cu quocumq istor associet² .i. id pua
let alteri vincens id Et q .a .i. quq fa
uet ipi .e. quq ipi .n. Jdeo .t. non a
mittit sua figuam. quousq .i. pmit
fouet et associat alteram ptem. scilicet
aut totalr .e. aut .n. De modis spalib⁹
et cogentib⁹ scdm ipagia i qua h ars figat

ui aliquis q's omittu[n]t qua gloria sit in carnata, de sacrificio, et quare no fit de lapide, i he, alijs exemplatib. hic ponitur.

Hec secunda figura ipius .t. assig
natur in ista arte. vt sit sig
num et impssio pme figue ipius .t.
Sic septem figue genales. et sedecim
modi assignant² gnalit. ut sic rta. m.
et modi. qui in hac arte spualr detim
nant². Vnde. ideo nos exemplificamus
de .xxx. modis in spali. Et p exemplum
qd de illis ponit². pot intelligi ecia ars
in alijs modis. Et quelibet modum
oportet habere sua ppiam figuam. ex q
sumat sibi formam. qui moi in Rub
as sequetib⁹ nominant². Adiuuare.

.e.i.n.r.A.t.u.x.y.z.

Sicut alia elementa sut adiutia
aliorū in compositione corporum. sic
quelibet spes ipius .e. adiuuat alia i
accipiendo obiectum in .a.t.u.x.y.z. q
.i.n.r. adiuuat ipm .e. q sit in .a. qn
diligit .y. et odit .z. Et .r. adiuuat ipm
.e. qn format² hac intencoe. s. q .e. no
heat nimiam animositate in obiecto
que recipit. et .e. adiuuat alias spes
put conuenit. Vnde ex isto consilio aux
ilio intellectuali sequit² auxiliu sen
suale. quare sic alie spes adiuuat ali
as. sic spes ipius .e. adiuuat se cu qui
busdam indiuiduis ipo2 .a.t.y.x. co
tra alia. Associare | e.e.j.j. | n.n.

Si. vnu .e. velit habere familiari
tatem et cosorcium cu alio. op3
ipm intuitum moue .f.g. per .a.t.v.
x.y.z. quousq pcipiat obiecta que .e.
cu⁹ diligit familiaritate cosueuit reci
pe. et postea decet. q sumat illa put .e.
illa sumit. Gre qn duo .e.e. capiunt v
nu obiectum. tuc format² mediu ppt
qd qolibet .e. efficit² obiectum alterius.
et ideo format .y. qd est obiectum de
cens. Et istud idem sequit² de duob⁹ .n.
Assuescere | f.g.a.t.v.x.y.z. | e.i.n.

Quicumq vult se subdere cosue
tudini. oportet q .f.g. faciat tm
moueri p pma camerum quousq p
dca camera sumat obiecta pme. ita
fortiter. q .e.i.n. adiuuat se ad utendu
illis ita cotinue donec consuetudines
sensuales cosequat² intellectuales. et .e.
heat societatem cu maioritate in came
ris supiorib⁹ elementalis figue. et .i.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

hēat societatē cū minoritate ī cameris inferioribꝰ. **Concordare.** | e.a.f.g.t.v. | i.z.m.y.

Quando.b.c.d. sumūt in obiectū cameras ipius.a. et.f.g. mouētur p.t.v. et.i. ꝑbet.h.ad.z. et.m. diligit ipz y. Et nisi ipā concordia formetur sm hanc figurā. oportet ipā esse contrariā huic figurē. Et nisi.g. possit concordare sꝫ pdcām figurā. seqtur sua impossibilitas ex eo ꝙ ignorat istam arte. et quia.e. mouet sua individua ꝑ inferiores cameras elemētalis figure. **Confiteri**

f.g.a.t.v.x.y.z. | e.n.a.v.y. | r.v.z.

Qamerum supiorem ignis. oportet eē.e.cū.a. et ꝙ in camerā in qua est terra in supiori linea sit.v. rubeum. et.z. et ꝙ.e.n. sint in camerā ignis qui ē in secunda linea cū.v. liuido. et cū.y. et ꝙ.h. sit in tcia linea ī camerā ignis. **Cōsolari** | n.a.e.a. | e.v.y. | f.g.t.i.v.z.

Qicumqꝫ diligit cōsolacōem. oportet eum ꝑ.m. diligē ipm.a. et suas cameras. vt.a. cū suis cameris sit obiectum ipi.e. et ꝙ.v. liuidum. et.y. sint obiecta ipi.e. et ꝙ.f.g. moueat p.t. ita cōtinue quousqꝫ.v. rubeū. et.z. sit obiectū ipi.i. **Cōsulere** | f.g.t. | e.a.v.y. | i.v.z.

Qicumqꝫ uult alijs cōsulere decet eū intantum mouē.f.g. per t. quousqꝫ sumat ī obiectū.A.v.y. et ꝙ i. sumat in obiectum.v.z. et eligat cameras supiores secūdē figurē ipius.t. Et si ille qui alij consulit nō hēt arte qua mediate sciat formare hanc figuram. decet eum dare cōsiliū p octauū modum. Et si p aliquā pdcāꝝ demōstrationū nesciuerit dare cōsilium. nō est dignus merito uocari consultus.

Dare. e.a.v.y.f.g.t.v.h.v.z. **Dare.**

Si quis munerē congrua alij uult prebere. oportet eū prius dare b.c.d. ipi.a. et.v. liuido. et ipi.y. ꝙ moueat.f.g.p.t.v.p tantum tempus donec.v. rubeū. et.z. sint obiecta ipi.h. q̄a cōtrario mō nō sunt cōuenientia dōa dari.

Dirigere. f.g.e.h.v.r. | A.t.v.x.y.z.

e.a.v.y. | i.n.z. | m.v.z.

Qicumqꝫ uult se dirigē. et sua fcā. et a se ea que sunt dāna euitarē. oportet eum imprimis mouē.f.g.p pmā cameram. ut dirigat spēs ipius.b. ut cū illis intret talē secūdam camerā donec formētur tres camere que sūt post pmā et 4am cameram. et ꝙ.r. remoueatur a pᵃ camerā. **Eligere** f.g.a.t.v.x.y.z. d.ignis.h.ignis.ignis.d.aer.ignis.h.tra.

Si quis uult arte sare eligē maius et melius. a minori et peiori. oportet ipm imprimis mouē.f.g.p.a.t. v.x.y.z. vt pma camerā moueat tātū alias cameras. quousqꝫ.d. diligat ignē qui ē in supiori linea secūdē figurē ipiᵒ t. et.h. hēat odio ignem qui ē minor in inferiori linea. et.d. ꝙ diligat equitatem. diligat ignem qui ē in secūda linea. et aerem qui ē insupiori linea. et h. hēat odio equitatem. que ē inter ignem. q ē in linea inferiori. et inter terram que est in linea supiori. q̄a equitas ignis et aeris. conuenit cū maiori. et equitas ignis et tre cū minori. ꝑm pdcās cameras. **Festare** f.g.t.v.x.y.z. | e.i.n.a.

Si quis uult festaē. decet eū istatum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

moue. f. g. p. t. v. x. y. z. quousque. a. sit obiectum ipsius. e. i. n. quando b. c. d. sint in. a. et h. e in. z. et m. diligit ipsum. a. et suas cameras extra terminos ipsius. e. Et festum sensuale est signum intellectuale.

honorare. | e. i. n. a. | a. e. i. n. | i. n. e. | e. i. n. | e. i. n. t. v. x. y.

Si quis vult scire honorare recipiat significaciones huius figure quia. e. i. n. debet adhibere honorem ipsi a. et suis cameris taliter quod in secunda camera recipiat honorem ab ipsa. a. quando a. est obiectum ipsius. i. n. que ipsum honorat in eo quod de ipso faciunt obiectum e. f. g. m. et. h. facit obiectum de. v. z. Et. i. n. honorant ipsum. e. quando. i. habet f. g. h. in. z. et in. v. rubeo. ut b. c. d. sit in. v. livido. et in. y. Et. n. debet affirmare possibilitatem ut. c. queat venire de potencia ad actum et. e. honorat ipsum. i. quando generat. f. g. in. v. y. et. h. in. v. rubeo. et in. z. et. e. honorat ipsum. n. quando mortificat. b. c. d. ut. n. possit uti fide. Et. e. i. n. honorat. v. x. y. quando utuntur tercia figura ipsius. t. secundum ordinacionem et honorem camerarum. Incipere.

f. g. s. f. g. t. v. x. y. z. | e. a. t. v. x. y. i. v. z. | n. a. v. y. z. | r. e. a. u. y. i. v. z. n. a. v. y. z.

Ipsa. f. g. incipiunt in. b. ut sciat habere initium in secunda camera. Et. e. incipit in. a. ad dandum. b. b. c. d. et postea in litteris prout sequuntur in tercia camera. Ita tamen quod non sit. e. contra a. Et. i. incipit in quarta camera in. v. rubeo. et postea in. z. Et. n. incipit in. a. in dilectione. et postea in. v. et consequenter in. y. taliter quod. m. incipit habere odio. z. et. v. rubeum in generali. Et. r. incipit recordari illud quod continet. d. e. ut. e. sit in. a. v. y. et postea incipit recordari illud quod continet de i. ut. i. sit in. v. rubeo. et in. z. Et ut principium intellectuale sequatur hanc artem in principio sensuali. Inquirere.

n. a. t. v. x. y. z. f. g. a. t. v. x. y. z. | e. a. v. y. i. v. z.

Hec figura docet res inquirere intellectualiter et sensualiter. quia. n. debet affirmare possibilitatem per primam cameram. ut. f. g. possint moveri per secundam cameram. et quod recipiant significaciones ipsius et illas offerant tercie et quarte camere. taliter quod ipsa tercia et quarta queant recipere huius significaciones eo modo quod. a. v. y. sunt obiecta ipsi. e. Et. v. z. ipsi. i. Et secunda intencio attribuatur prime camere. et secunde. et prima intencio tercie et quarte camere conseruetur. et secundum relacionem sit secunda intencio quarte camere. et prima tercie. Intelligere.

m. g. t. k. f. b. a. t. u. x. y. z. d. h.

Volente uti intellectu. oportet in primis per. m. affirmare esse possibile illud quod. k. credit memorare in secunda camera. quoniam propter talem affirmacionem f. intrat terciam cameram in qua. g. intelligit hoc quod recolit. f. et ipsa. f. g. mouent ipsum. b. in terciam cameram. in qua. b. c. intelligit terciam cameram propter quod. b. c. d. diligit. a. v. y. et. h. odit. v. rubeum. et. z. secundum equitatem ipsorum. b. c. d. In figura elementali. quia equitatem ostendimus in figura ipsius. s. Sine qua equitate. c. non intelligit perfecte. Iudicare.

n. y. z. | f. g. a. t. v. x. y. z. | e. a. v. y. | i. v. z.

Iudici convenit hec figura. unde Antequam iudex iudicet. debet. n. affirmare possibile esse. y. vel. z. ut. f. g. per

(c) 2006 Ministerio de Cultura

secundam cameram moueat. et per tertiam figuram
ipsius .t. ut in iudice antequam procedat ad fe
rendum sententiam. sint tertia et quarta camera.
absque quibus cameris non est dignus ali
quid iudicare. nec id quod iudicat debet
habere roboris firmitatem. laudare.
f. g. a. t. v. x. y. z. | c. a. v. t. y. | j. v. z. | n. a.

F. g. oportet moueri per primam came
ram. ut .e. sciat laudare in secunda
camera ipsum .a. et suas cameras. Et si
quis uult laudare alium. decet quod .d. dili
gat illum laudare per xvj. figuram ipsius .t.
taliter quod .v. laudum. et .y. sint obiecta ipsi
.e. et .v. rubeum. et .z. ipsi .j. Et si .n. uult
laudare ipsum .a. post timnos ipsius .e.
memorari f. b. | f. t. | c. t. | c. a. v. y. | j. v. z. | n. a.

Oportet .f. recolere ipsum .b. ut sci
at recolere ipsum .t. et quod .f. sit acti
uus quam .b. m. t. ex eo quia propter magnum .t.
modicum .d. destringit ipsum .b. ita quod
nesciat recolere. Unde debet .f. esse cum ipso .b.
quod sit in .t. taliter quod sciat memorari in .x.
camera .a. v. y. per equalitatem ipsorum .c. d. cum .b.
secundum secundam figuram ipsius .t. propter quam
equalitatem .v. rubeum. et .z. sint obiecta
ipsi .j. et quod .n. diligat ipsum .a. post ipsum .b.
mouere. f. g. b. | f. g. a. t. v. x. y. z. | c. a.
t. v. y. | j. t. v. z. | n. t. v. z. a. | r. e. i. n.

Principium motus intellectualis
oportet esse in .f. g. que mouetur
per .b. ut sciat mouere per secundam cameram
taliter quod .e. sciat mouere .b. c. d. per tertiam
cameram et .i. sciat mouere .f. g. h. p. t. v.
rubeum. et .z. et .n. moueat ter. k. l. m.
quod .a. sit ei obiectum ad amandum. et .t.
in speciali. et .v. rubeum. et .z. et .m. in generali. et
.e. moueat .e. i. n. ut materia in qua est

dissoluatur. et motus sensualis sequitur mo
tum intellectualem precedentem. mortificare. et uiuificare.
f. g. a. t. v. x. y. z. | e. i. n. r. | e. a. v. y. | j. v. z. | n. e. a. v. y.

Ad mortificandum uicia. et uiuifi
candum uirtutes. oportet .f. g. mo
ueri per primam cameram. taliter quod in secunda ca
mera alie species mortificet. et uiuificent
alias. Ita tamen quod in tertia camera .a. v.
y. sint obiecta ipsi .e. Et in quarta camera
.v. rubeum. et .z. sint obiecta ipsi .j. Et in
quinta camera .n. mortificet ipsum .e. taliter
quod .a. v. y. sint obiecta ipsi .n. Et hec ars
mortificandi et uiuificandi sequatur re
gulam secunde figure ipsius .t. perficere.
e. a. v. y. | f. g. t. | j. v. z. | m. a. v. y.

Iste modus significatur per hanc
figuram. que denotat perfectionem. et
figuram huic contrariam. significat defec
tum. Unde ideo .g. intelligit quod nisi .n.
perficiat per hanc figuram hec que petit de
necessario oportet fructum sequi in aliis quam
non ignorat. Et nisi istud esset ita. sequeretur
quod in .a. non essent omnia perfecte bonitatis.
Et si .m. perficiat per figuram contrariam a
liquid. oportet de necessario quod sit amittere
in illo aliquid de suo genere aliter sequeretur quod
non esset in .a. camera perfecte iusticie. peccari.
f. g. a. t. v. x. y. z. | e. a. v. y. | j. v. z. | n. a. v. y.

Si quis uult peccata fundere. sequitur
significaciones huius figure. quia quando
f. g. mouentur per primam cameram .b. c. d. pre
parant se ad sumendum in obiectum .a. v.
y. et quod .v. rubeum. et .z. sint obiecta ipsi
.i. et .n. sumat in obiectum .a. v. y. in eo
ad quod .e. attingere non est potens. Et ipse
deprauans. caueat sibi quod non sit contrarius
ordinacioni secunde figure ipsius .t.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nec pervertat primã intencioẽm in s͠cdam.
Unde sicut camere elementalis figure
moventur ad suũ locum. sic ista figura
deprecandi. movet ad faciedum illũ q͠
ẽ deprecatus. qm̃ ille qui deprecatur mo
vet p̃ p̃dcãm figurãm. predicare.
f. g. t. e. t. e. a. v. y. j. v. z. n. a. v. y.

Ista figurã significat artem et modum p̃dicandi. q͠a. f. g. oz movere p. t. ut e. moveat. b. c. d. ꝑ ordinacioẽm elemẽtalis figure. ut i t͠tia camerã. a. v. y. sint obiecta ipi. e. Et in q͠rta camerã. v. z. sint obiecta ipi. i. Et in quinta camerã. n. utat͠ fide et spe. ut. a. det ei. v. x. ad c͠servand̃ p̃mã intencioẽm. et ad faciedum ubi rethorica. et motiũ sensual͠ sequat͠ i tellectualem motũ p̃dc̃e fige. Recurre.
n. y. z. e. a. v. y. j. v. z. e. i. n. r. e. i. t.

Oportet recurrẽ ad affirmacioẽ et possibilitatem. ut. e. discernat inter. j. et z. In secunda camerã oz q͠ qm̃. b. c. d. pervenerũt ad aliquã debilitatem. q͠ recurrat ad. a. v. y. et q͠ faciat ex illis obiectum. ut minuficat. et fortificet. b. c. d. In t͠tia camerã oportet q͠ j recurrat ad. h. et q͠ i͠d det ipius. v. z. ut formet s͠cdam cameram. In q͠rta camera oportet. q͠ alie spes ipius. b. recurrãt et adiuvet alias. ut forment s͠cdam cameram. In quinta camerã opz q͠. e. i. recurrat ad s͠cdam figurãz ip͠i. t. et q͠ ponãt simul secũz t͠tiã. ut formet͠ s͠cda camerã. et oportet q͠ ordinac͠o ipius. t. prebeat͠ ipi. e. et in ordinac͠o prebeatur ipsi. j. Regnare. n. v. y. z.
e. a. t. v. y. i. t. v. z. r. v. y. z.

Hec figura ptinet ad p̃ncipem q͠a ipa docet eum q͠l͠r debeat regnare. et regere suũ p̃plm in hoc mũdo. Unde. n. oportet affirmarẽ possibilitatem p p̃mã cameram. Et q͠ in s͠cda camerã. a. t. v. y. sint obiecta ipi. e. et q͠ in t͠tia camerã. t. v. z. sint obiecta ipsi i. p͠ut conveniũt ordinacioĩ s͠cde camere. Et q͠ in camerã. r. moveat͠ freq͠uẽt͠ p v. y. z. p͠ut decat. qm̃ ꝑt t͠lem modũ inquirũt. e. i. n. multa et diversa. et c͠cordancia atq͠ contraria in brevi tp͠is spacio. Et p̃ma et q͠rta camerã movent͠ ad s͠cdam et t͠tiã. et t͠tia s͠ervat s͠ecũde. ex eo. quia finalis causa. quãe quis est princeps ul͠ rex. ẽ causa secũde camẽ. et forma est t͠tia camera. et p̃ma et q͠rta. sunt ipiũ materia. Regraciari.
f. g. a. t. v. x. y. z. v. ignis. aer. aq͠. t͠ra. n. a.

Quicumq͠ vult referre g͠tes pro beneficiis que recepit. oportet eum prius movẽ. f. g. p p̃mã camerã ut ipm̃. d. referat grates p͠ut conveniũt b͠nficii quãtitati. cũ camerã que ẽ eq͠lis in quãtitate cũ b͠nficio in elemẽtali figura. et quia si b͠nficia. que. a. c͠fert sũt maiora q͠ camere s͠c figure ipius. t. et maiora q͠. b. Ideo oportet q͠. n. referat grates ipi. a. post timorẽ ipo͠z. e. i. atq͠ post timores figure elemẽtalis. Salutare.
n. a. v. y. z. e. a. v. y. j. v. z.

Ista figura significat salvacioẽm. et contraria huic dampnacioẽm. quia ad hñdum salvacioẽm. oportet q͠. n. diligat ipm̃. a. post hec q͠. k. nesciat recolere. nec. l. intelligere. et opz

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q diligat .v. liuidum. et .y. s'c'dm possibi
litatem quã in potest hrẽ in diligendo.
Et oportet q .n. s'm habitum quẽ potest
hrẽ in diligendo .v.y. sumat habitum co
diendi .v. rubeũ. et .z. Et ad saluacõẽ
hẽndum docet q .a.v.y. sint obiecta i
secũda camera ipi .e. et q .v.z. sint ob
iecta in secũda cameã in tcia cameã
obiecta ipi .i. et q pma intencõ secũde
camere tribuat'. et scda intẽcõ pme z
tcie. Et q in scda cameã ipi .a. pma i
tencio conseruet'. et scda ipius .v.y. —
Sanare. f.g.a.t.v.x.y.z. e.a.v.y. h.v.z.

Hec figuã docet artem qua quis
sciat mudare et sanaẽ se ipm. et
primũ sim intellectualit' ul sensualit'.
q qñ .f.g. mouetur p pmã cameram. I
ta q formet' secũda et tcia camera. tc
fit cura intellectualit'. s qñ .f.g. mouet'
p tciam figuram ipius .t. tuc curat' cu
ra sensualis. qa domĩm colere recolit'.
Et intelligit' in supiori linea. et maxe
in cameã ignis. et in cameã tre. et sa
guis hominis cola est in secũda linea z
maxime in cameã aeris. et in camera
ignis. et flecma ipius coleica. et i tcia
linea. et maxime in camera aque et
aeris. et melancolia ipius coleica est in
inferiori linea. et maxime domĩat' in
cameã terre z ignis. Vnde si quis ue
lit coleram multiplicaẽ uel cõseruaẽ
ordinet illã secũdã suã figuãm. Et si
quis uelit illã destruere. formet figu
ram flegmatis put ordinat' in .t. Et
istud idem sequit' de aliis cõplexionib'
in gñali — Temptare. e.i.n.i. a.t.
v.x.y.z. e.a.v.y. i.n.z.

Ista figura docet artem qua quis
sciat temptare se ipm. et aliu. et
qua sciat cognoscere quamuis tempta
cõem. qa temptacõ fit in pma cameã
de una spẽ ad aliam. vl' in una specie
et nõ in alia. Et cũ pma cameã opor
tet temptaẽ s'm talit' q tcia camera
et qrta recipe possint formã. qa si pa
cameã temptet scdam p cameãs con
trarias tcie et quarte. tuc temptacõ nl'
lam recipit uerã formam. Velle.
f.g.a.t.v.x.y.z. e.a.v.y. i.v.z. n.a.v.y.z.

Volens scire artem qua quis sci
at velle. et diligere. sequat' sig
nificacõem hui' figuẽ. qa prius oportz
q .f.g. p pmã cameram moueat'. vt .e.
sciat mouẽ p scdam .d. et p tciã .h. et
n. in qrta cameã diligat .a.v.y. et hẽ
at odio .z. et .v. rubeum. et .d. cõsuet
pmã intencõem secũde camẽ. et secũdi
aliis sequen. ordinacõem elementalis
figure.. Visis demõstracõib' pcedentz
modorz. videndum ẽ de questioib' que
p hac artem sub compẽdio sũt solute.

De questionib' que debent scribi i pa
gina ostẽdẽti p figuãs istam artem.

Sicut triginta modi figuãliter
ostenduntur. sic oportet fieri qs
tiones que figuãliter sunt so
lute. Et sicut p quĩdecim modos gñales
et tginta spẽales. quis pot hrẽ artem
et scire alios modos. Sic p questioẽs z
solucõẽs pcedẽtes istas. et p istas pot
quis hrẽ artem. et scire soluere alias
qstioẽs. Questio ẽ. Vtrum .a. sit. ul' ne.
f.g.t.v.x.y.z. e.v.y. i.v.z. Solucõ.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Oportet .f.g. recipe significacões ip sorum .t.v.x.y.z. ut ipius secunda camera et tercia designent. et que scilicet affirmacio uel negacio conueniat melius cum esse et maiori. uel cum priuacione et minori. et si ideo. q'a. a. est. conueniat melius cum esse. et maiori significat. q. a. e cum ee. et maius conueniunt. et concordent. et priuacio. et minus. Questio quid sit. A. Soluco. f.g.t.v.x.y.z. e.n. i.e. n.a. Mouetur p.t.v.x.y.z. ut .e. intelligat id q̄d e.a. et .g. intelligat q̄d non intellexerat ex eo. quia .a. e maius q̄ f. Unde ideo f. recolit octauum modum. et e habet. d. ipsi. m. q̄d diligit hoc in .a. ad q̄d. b.c. non pnt attingere. et h. odit q. e. sit equale ipsi. a. Questio e utrum sit unum .A. solum. uel plura. Soluco f.t.g.a. ea. Mouetur p.t. ut .g. intelligat si sint plures dij. uel si e unus solus. et .g. intelligit q̄d intellexit .a. ee. put in alijs questionibus est probatum. Unde ideo .c. intelligit q. a. non possit esse obiectum ipsi .e. si esset plures dij. Et quia illud q̄d intellexit oportet ee de necessitate. ob hoc .g. intelligit unum solum .a. de necessario esse. Questio e utrum .a. sit bonum uel malum. uel si sit bonum. et malum simul. Soluco. Terra. ignis. aer. aqua. ignis. aer. Ignis conuenit in prima camera cum maiori. et cum esse. In eo q calefaciat aerem. et in eo q a terra recipit siccitatem. Et in secunda .c. conuenit cum minori. et cum priuacione. In eo q aqua recipit humiditatem. et refrigerat aerem calefactum. et refrigerat terram ex aqua ignis recipit siccitatem. Unde ideo f. memorat. q bonum et malum et simplex. et esse. conueniunt simul. Et malus. et minus. et compositum. et priuacio. quare propter hoc .g. intelligit. q ignis in superiori camera appetit simplicitatem materie. forme. et coniunctionis. Questio est utrum in .A. sit trinitas personarum. ne. Soluco. e.i.n. ignis. aer. aqua. terra. Si trinitas personarum sit in .a. prima camera conuenit cum maiori. Et nisi sit. conuenit cum minori. Et q'a maius conuenit cum esse. et minus cum priuacione. oportet q prima camera det maiorem significacionem in se. de hoc q̄d e. q de hoc q̄d non e. et ignis. et alie camere significant perfeccionem in eo. q mouentur ad inquirendum simplicitatem coniunctionem uniuersitatem corpus simplex elementatum in tres simplices naturas. q sunt materia. forma. et coniunctio. Questio est quare dicitur pater. et filius. et spiritus sanctus. Soluco. b.c.d.a. f.g.a.h.z. k.l.z.m.a. Magnitudo. perfectio. Maioritas. concordancia. Ignis. aer. aqua. terra.

Maior concordancia que sit m.e. est quando .b. generat .c. et .d. procedit ex .b. c. quando .a. est obiectum ipsius .e. Et maior concordancia que sit m.i. est quando f. generat .g. q sit in .a. et .h. procedit ex f.g. quando .z. e obiectum ipsi .i. Et maius mirabile q̄d sit in .n. est quando .k. generat .l. quando obliuiscitur .z. et .m. extra .k.l. diligit ipsum .a. Unde significacio istarum camerarum formant solucionem per nonum modum. quoniam si .m.e.i.n. est maior conuenientia p.a. in generando. et de

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cipiēdū generacōēm et passiōēm.
quāto maiorē concordanciam et conue
nienciam oportet eē in .a. ppt' sui ipi'
gnācōēm et passionem. cum sit i
a. camera magnitudinis et pfcōis.
Et istud idem sequit' ex q̄tuor ca
meris ipius .t. q'a ignis in supiori li
nea desiderat q' forma a matia ge
neret'. et q' simplex cōiūctio sit i ea
q̄ ē possibilis in futuro tempe. ad q'm
mouet' omnia elementa. ergo q'a ē
maior concordancia que sit in natu
elementali. Q. ō. est. vtrū sit i carnā
ant ne. Solo. e.a.y. i.v.z. n.a.v.z. ēē pfcōo.

SI incarnacō sit. e.i.n. habent
inde pfectius eē. et conueniūt
melius simul ad sumēdum obiectū
q' alit' conueniret. Et insi. a. ordi ass
q' eēt incarnatum. conueniret cum
minori scdm nonū modum. hoc
autem ē impossible. Q. ō. ē. que triū
psonarū sūpsit humanā carnē. Solo.
f. g. t. ignis medium. calor. e.a. mi
noritas. concordancia.

A .G. mouet' p.t. inquirencia
motionem ignis et caloris.
igne gnānte calorem nālem. vt q̄
rat coniūctiōēm que ē mediū. Vnd
idem calor est forma gnāta a mā
innegetabili uel animali. et ppt
hoc significat q' psona filij assūp
sit humanam carnem. vt humai
tas quā assumpsit. eēt exemplū
ipi. e. ppt' qd'. a. et sue camere. essz
obiecta ipi. e. Et quia humana
natura hz naturam recipiendi ge
neracōēm in creacōē. et filius habet
naturā generandi. id est. ut gnet'
infinite. Ideo ē maior conueniencia
et concordancia scdm nonū modum
Et pnt iam. f. mencōnāt in alijs
questionib'. q' filius sumpsit prius
humanam carnem q' psonarū aliq̄
aliarum. Q. ō. ē. q're oēs tres psoē nō
assūpserūt humanā carnē. Solo.
f. g. t. maioritas. diuisitas. concordā. e. a.

A .G. mouent' p.t. ad inquirē
dum signifīcacōēm p quā sol
uatur questio. Vnde. ideo triangulus
croceus et uiridis. significant ipius
f. g. q' multo melius significat' diui
sitas in psonis ipius .a. q'n vna so
la ipsarum sumpsit humanā carnē
q' si omēs tres simul assumpsisset.
Et p maiorē diuisitate significat' ma
ior concordancia quā tres psoē ha
bēt in .a. Et q' z. e. habet b.c.d. in ma
iori diuisitate. et concordancia. q' tēs
psone hēnt in .a. scdm nonū modū.
Ideo oportuit unā psonarū solumō
incarnari. Q. ō. ē. vtrū panis hostie
cōsecrate efficiat' corp' x'. an ne. Solo.
n.e.i. Concordancia. Maioritas. Co
trarietas. esse perfectio.

AFfirmans q' panis hostie ri
te a psbro consecrate. effici'
verum corpus xpi. affirmat maiorē
possibilitate et ueritatem i .a. et suis
cameris. q' n. istud negās. et .e. su
mit melius maioritatē in .b.c.d.
cū ipius .n. affirmantis. q' cū ipius
negantis. Et .i. hēt maius. f. g. h. ipi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

z. et est magis contrariũ sensualitati
ppt' affirmacōem q̄ ppt' negacōem.
Vnde ob hoc hēnt. n. i. e. maioēm cō
cordanciam ad capiēdum obiectū
ppt' affirmacōem intellectiuitatē q̄
ppt' negacōem. Et q̄a secūda et tercia
et quinta cameā cōuenīūt cū affirma
cōe. Et q̄rta ē sibi contraria cū sensu
alitate tantum ppt' hoc. s̄m nonū mo
dum oportet q̄ affirmacō sit in. y. a
negacō in. z. p̄ut. f. recolit. et recolu
it in alijs questionib'. inquibus re
colunt q̄ maius conuenit cū esse. et
pfectōe. Q̄ō. ē. vtrū i. a. sint vtutes.
an ne. Solō. f. g. t. v. x. y. z. e. v. y. ɩ. y. z. e. f. g. m. a.
Ut. g. intelligat q̄ m. a. est bo
nitas. et eternitas. et sic de a
lijs cameris. f. recolit. t. v. x. y. z. et iō
g. intelligit q̄. f. recoluit diuersas ca
meas in figurā ipiūs. a. necc̄ijs rōnib'.
Et. f. recolit nonū modum. et. g. intel
ligit q̄ si. e. hēt. b. c. d. in. v. y. et. ɩ. hēt
f. g. h. in. y. z. et. e. hēt. b. c. d. et. ɩ. f. g.
et. m. n. in. a. quāto melius cōuenit
m. a. esse uirtutes. cum. g. intelligat
q̄ uirtutes ipiūs. a. sint ualde diuse
septem uirtutib' ipiūs. v. ex eo. quia
a. et maius. cōueniūt simul. et. e. ꝛ
minus. Et nisi m. a. ecīt uirtutes. nō
esset mūdus. nec tercia figurā ipiūs. t.
mouet' ad scrutādum pfectōem. q̄n
scrutatur. Q̄ō. ē. vtrū camē ipi'. a. sit
idē. i. a. vl' si in eēncia ipi'. a. sit diuse.
f. g. t. e. magnitudo. pfectio. Solucō.
F. g. mouentur p secūdam figūz
ipiūs. t. In qua ignis ē diuers'
s̄m diuersitatem cameāz. s̄. nō s̄m
matiam igneam. Vnde ideo. f. recolit
q̄ camē ipiūs. a. sint diuerse s̄m cre
aturas. s̄. neq̄q̄m s̄m naturaz diui
nam. q̄a alit' sequet' q̄ unitas ipiūs. a.
eēt plus q̄ in trinitate. et nō eēt i eo
maior concordancia que est i uno
et tribus. nec camen magnitudinis
et pfectiōis posset eē obiectum ipiūs
. e. hoc autē ē impossibile. Q̄ō. est. si
quis possit saluari in quacūq; cre
dulitate existat. an ne. Solucio.
f. g. t. e. veritas. pfectio. m. a. y. z.
F. g. mouentur p triangulū viri
dem. et croceū. Et p hoc secūda
cameā ē obiectum ipi'. e. si. m. q̄d. a.
y. hēt pro obiecto saluat' que cama
nō posset obiectum ipi'. e. si. m. cui.
y. ē obiectum. odiens. et. z. diligens
saluaret'. nec. y. cōueniret cū minori.
nec. z. cū minori. hoc autē ē impossi
bile
quia si esse possibile. a. et minus. ad
inuicem cōueniret. Q̄ō. est vtrum
peccātum originale sit. et si sit generātē.
an ne. Solucio. f. g. t. e. a. p
fectio. Justicia. pfectio. largitas.
F. g. mouent' p. t. In quo inueni
unt significacōes p quib' sol
uitur questio. quali'. e. sumit. a. et
suas cameās p obiecto. q̄a ignis ꝛ a
lia elementa. in eo. q̄ mouent' ad i
quirēdum suam pfectōem in quacūq;
linea sit. significaint q̄ illa pdiderunt
ppt' suam culpam. que significat' esse
gnalis. et in tempe p̄terito. Et. f. reco
lit. q̄ in homine iusto ē pena s̄m motū
nālem ita magna sicut in iniusto.
Et p iusticiam significat' peccātum ori
ginale. et. g. intelligit equalitatem

(c) 2006 Ministerio de Cultura

inter terciam et quartam cameram quia
non intelligeret nisi esset peccatum generale.
quia iusticia non usa fuisset generali
tate in humana specie. sicut fuit usa
largitas in gracia quam fecit primis
parentibus que fuit generalis per creacionem
toti humane speciei. Questio est quid sit peccatum
actuale et quid potenciale. Solucio.
c.y.z. a.x.y. m.a.y.x.z.

PEccatum actuale significatur
in qualibet trium camerarum.
quia omnes tres simul conueniunt cum
minori et privacione. peccatum vero potenci
ale est in contraria figura predicta. quia fi
gura que conuenit cum maiori et esse.
non est in privacione. Unde peccatum actua
le vel potenciale est in speciali secundum relacionem
originalis quod est generale. Questio est quid
sit peccatum veniale. Solucio.
f.g.a.t. v.x.y.z. e.i.n.r.a.t.u.x.y.z.
c.y.z. i.a.x.y.m.z.

QVando f.g. mouentur per primam ca
meram casu fortuito absque cum
et formant secundam cameram in qua e.
casu fortuito absque cum mouet suas spe
m.a.t.v.x.y.z. taliter quod tercia camera et
quarta atque quinta sunt plus in actu quam
in potencia tunc est peccatum veniale. quod
ducitur de potencia in actum ut formet
in actualitate peccatum mortale. cum peccatum
veniale preparat viam. quod de potencia
veniat ad actum. Questio est utrum
peccatum sit aliquid aut nichil. Solucio.
c.y.z. i.a.y.z. k.l.a.m.z.

HEc figura significat culpam.
quia nisi significaret culpam
contrariam figuram isti non significaret
meritum. et nisi culpa uel meritum esset
in a. non esset perfecta iusticia uel mi
sericordia. Et quia predicta figura est
contraria finali cause. quare e.i.n.
sunt peccatum est contrarium huic quod est
in esse. et conuenit cum eo quod est in
privacione. Et propter hoc dicitur quod peccatum ni
chil est. licet sit culpa in figura. Et si
peccatum esset in esse. conueniret cum eo quod
concordat. et conuenit cum esse. et perfec
cione. et contrariaretur esse. et defectui.
hoc autem est impossibile. Questio est
utrum A. consenserit peccato prothoplasti
an ne. Solucio. f.g.t. perfectio sapiencia.
iusticia. potestas. amor. e.a.x.y.n.a.

SOlucio huius questionis habetur
per istam figuram. et per sextum de
cimum modum. quia f.g. mouentur taliter
per cameras quod a.x.y. sunt obiecta ipsi e.
quia sicut per primam figuram xvi modi
non credit quod perfecta sapiencia significet
quod a. peccato consensit prothoplausti. sicut
perfecta iusticia significat ipsi e. quod a.
non consensit predicto peccato. Et quia e. re
cipit significacionem perfectionis sapiencie que sci
ebat peccatum. et non credit quod consensit
peccato. propter hoc est e. maius in recipiendo
significaciones iusticie potestatis et amoris
perfecti. quam in recipiendo tantum perfec
cionem sapiencie. et ideo e. conuenit cum y.
et n. cum z. quia k. a.x.y. non posset esse
obiecta ipsi e. in quarta figura xvi modi.
Questio est utrum deus potuisset creasse hominem
ita quod peccatum uel malum non esset. Solucio.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

f. g. a. t. v. x. y. z. | c. a. v. y. | i. v. z. m. a. v. y. z.

P Et nonū modum et hanc fi-
guram habetur solucio huius qs-
tionis. quia f. recolit q qui a. crea-
uit mundum. non creauit peccatum nec
malum. quia nisi potuisset creas-
se uel fecisse bonum absque malo.
non posset ee secūda cameā. et ess-
tcia et qrta melior. q a. Et qa pec-
catum et malum. est ppt hoc. e. su-
mit melius p obiecto. a. et suas ca-
meās. et v. similitudinem. et y. Et nisi
y. esset in tcia cameā. esset mala
sua priuacio. Et hec idem sequitur de
qrta cameā. et sic g. cognoscerent bo-
num absque malo. essent equalia ipi
a. cuius spēcie malum non est ca
uel occasio cognoscendi boni. Qstio
ē. vtrū demones peccauerit. Solucio.

f. g. a. t. c. a. v. y. i. v. z.

S I demones paterent penas
absque culpa. a. non eet obiec-
tum ipi. e. nisi. e. posset ita bene su-
mere p obiecto vt sumit. v. y. vel. i. v.
z. Et nisi. a. dedisset libertatem an-
glis post eorū creacōem. no potuis-
sent meritum acquisiuisse. et nisi
demones peccauisset. a. non fuiss-
et ita pfectum obiectum ipis anglis si-
cut ē. Vnde ppt hoc. f. p nonū mod
recolit. q maligni angeli peccauert.
et. g. intelligit melius. a. et suas ca-
meās. ex eo. qa ipi peccauerint. Et
secunda et tcia camera conueniunt
melius cū maiori. Qstio est. vtrū
mūdus sit eternus. An ne. Solo.

f. g. a. t. c. a. v. y. i. v. z. m. a.

F Recolit qd recolunt. a. et suas
cameras in multis locis huius
artis. et ideo. g. intelligit. q si mūdus
essz ab eterno. f. non potuisset me-
morasse. a. nec suas cameras. ex eo.
quia mūdus eet equalis in eternitate
cū. a. et q. a. non eet dignū here
suas cameras. si mūdus eet sibi
equalis in eternitate. Et nisi mūdus
principiū huissz. secunda camera
et tcia. et qrta ad inuicem inime
conuenirent cū esse. et maiori. hec
autem ē impossibile. ppt qua impos-
sibilitatem. g. intelligit principium
mūdo. Qstio est. vtrū ordinalis motus
uel tempus. vel motus intellectualis heat
f. g. a. t. s. principiū. an ne. Solucio.

A Memorat se memorasse p sig-
nificacōes ipius. a. et suarum ca-
merarum significacōes. quibus. g.
potuisset intellexisse mūdum pri-
cipiū habuisse. ptes cuius sūt. tempus
primordialis matia. et motus sensu-
alis. et intellectualis. Et. f. recolit
similiter. q ignis in. t. desiderat per-
fectioem. ad qua mouet ordinalis
motus. qua pfacem heret. si mūdus
eet ab eterno. quia puacō pfcionis
non pot ee in re que sit sine pncipio.
Et si motus het pncipiū de neccio
oportet tempus here pncipiū. qa
sn motu. tep nō heret sn motu. p in

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nec ultimū. et sine pmo et ultimo tempus michil eet. cum temp' sp sequat' motū. et motus sequat' pmū et ultimū. Et nisi motus intellectual' pncipium habuissz. g. hēret in hoc mūdo. et plenitudinem sociatam. Jta q non moueret se ad inquirendum perfectioem ipius. e. hoc autē est impossibile. Q. d. est. Vtrum mot' ordinalis sit actualiter vl' potencialit' infinitus. an ne. Solucō.

f. g. t. | e. a.

A Recolit. et. g. intelligit. q mot' ordinalis ē finitus in loco actualit'. et potencialit' in secunda figā ipius. t. Et huiusmodi finitacō significat finē tempus. atqz motus. qā si motus ordinalis eet in potencia infinitus ignis infinite se mouet ad pfectoēm. et infinite careret eadem. et eet in defectum. hoc autē ē impossible. q in finitum defectum cū est impossibile uenire in actu moueat ad pnadum pfectoēm. Et si ignis pueniat ad hoc q mouet' potēcia eet finita qz alit'. a. nō posset esse obiectum ipi. e. cū sinis cameis. et. e. possz plus recipe q. a. significaē de sua pfectiōe et potēa conuenirēt melius q. a. et q actus. z hoc vero est impossibile. Questio est Vtrum ordinalis mot' hēbit finem an ne. Solucio.

f. g. t. e. a. v. y.

A Recolit. q si motus ordinalis non hēret finem. secūdam figuram ipius. t. oportet extendi p motū ordinalem infinite in locū infinitū si. a. resuscitaret gnāta corpra. et corrupta hominū. hoc autē ē impossibile. q ordinalis matia moueat' ad locum infinitū. qā si mouēt' transcendet infinite post firmamētuz. et eet equalis ipi. a. et hoc ē impossibile. qz si esset possible. a. v. y. nō possent eē obiecta ipi. e. Et nisi. a. resuscitaret corpa hominū mortuoz. nō eet cū sinis cameis obiectum ipi. e. Vnde ideo. g. intellexit ordinalem motum hrē finem. Questio. ob quā cām mouet' ordinal' mā. in uegetatiōez. z i cor. pi elemētata. Solucō.

f. g. t. | e. a.

A Recolit. q ignis et calor desiderant simplicem coniūctioem ad quam mouent' p secūdā figam ipius. t. geneando et corrumpēdo formas elemētales. Vnde ppt' hoc. e. sumit p obiecto. a. et suas cameas. qā b. recolit. q p tantum tempus mouebit' ordinalis matia circa gnācoēm et corrupcoēm. quousqz ignis. z calor z alia elemēta consecuta fuerint pfcōem. ad quā cōsequēdam moue' quā consequent' in corpub' elemēt' glificatis. et resuscitatis. Absqz qb' e. non possz sumē pfectum obiectū in. a. nec in sinis cameis. Questio est. sit corpus vl' corpā. que sunt infinita in quantitatē. Solucō.

f. g. t. | e. a.

A Recolit. q huic solucōi cōuenit figura similis sup dcē. qā g. intelligit. q p similes figuās prit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

solum in ista arte diuise questiones. Unde si eent corpora infinita. f. reuoleret q alia eent in alijs finita sm sex terminos uniusales. et sequet q finitas et infinitas eent idem. sz hec est impossibile. Et si eet corpus infinitum. oportet de neccio q eet copositum ex materia et forma. et coniunctione. que tria non pnt esse sine situ. et habitu forme circularis. vl' triangularis. uel quadrangularis. vl' tot figurarum que puenirent ad circularem figuram. et quamlibz istarum figurarum oportet de neccio ee finitam. qz sine fine non posset habe situm nec habitum. nec. a. posset ee obiectum cum suis cameris ipi. e. Ideo. g. intelligit omne corpus esse de neccio finitum. Questio e. Utrum aliud seculum. ul' resurrectio sit. an ne. Solucio.

f. e. v. z. | i. v. y. | e. a. v. y. | i. v. z.

Recolit nonum mundum. et. g. intelligit q si due camere q conueniunt cum minori et cum priuacione defectus sunt in esse. quanto melius conueniunt. q sint due camere ultime que sunt contrarie primis. qz nisi eet aliud seculum. a. nichil eet. et nisi eet resurrectio. a. no eet obiectum cu suis cameris. ipi. e. nec i. conueniret cu maiori ita bene in quarta camera ut nunc. Et qa maius cocordat cu esse. et minus cu priuacione oportet de neccio. q hoc sit qd e. maius in esse. Questio est. Utrum A. sit essencialiter ubiqz. an ne. Solucio.

f. g. t. a. | e. pfecta magnitudo. n. a. |

Memorat octauum modum per solutur hec questio. Et. g. intelligit qualit p prima figuram. xvi. modi. n. credit. q. a. no sit eenliter in loco q lapis occupat. et secunda figura. xvj. modi. significat p secundam camera. q. a. est eencialit ubiqz. et camera pfecte magnitudinis est obiectum ipi. e. qn e. se adiuuat cum octauo modo. z tn sit ad quartum figuram. xvi. modi. Qo. quid sit anima in se. Solucio.

e. ignis. aer. aqua. terra. esse. pfectio. maioritas. minoritas.

In eo. q elementa mouentur ad pfectionem. esse significat. q ad hc erunt maiora in nobilitate q nunc sint. et. e. e minus qn nescit in hoc mundo id qd est anima. et eit maius ipsa ce ee tunc qn hoc sciet. Et ideo. e. mouetur ad esse pfectum. et e in hoc mundo in octauo modo. Qo. est. Utru incarnatio ihu xpi. sit de neccitate. an ne. Solucio.

f. g. a. t. | e. a. v. y. | i. v. z. | m. a. v. y. |

Remouetur p. a. t. et suis cameras. vt. g. intelligat in suis cameris. q. a. non habet pfeccionem in suis cameris. si facet aliquid. ul' crearet. qd de neccio essz sibi. Unde. ideo. f. memorat nonum modum p que. g. intelligit. q incarnacio fuit necessaria ipis. e. i. m. sm pdcas cameras. quia nisi eet incarnacio non potuissz ita bene. ut nunc sumpsisse obiectum. nec possent ita bn ut nunc conuenire cu maiori. nec cum camera esse. et pfeccionis. qn pfecti

(c) 2006 Ministerio de Cultura

filij sumpsit humanam carnem ex utero
beate uirginis gloriose. Questio. in qua
causa uel intencione deus creauit mundum.
f. g. a. t. | b. c. d. a. | a. b. c. d. Solucio.

Mouetur per cameras ipsorum. a. t.
ut eorum significacionibus. g. intelli
gat quod a. et maius. concordat. et. e. et
minus. Unde. secundum primum modum. et
nonum. prima intencio conuenit cum secunda
camera. et secunda intencio cum tercia camera.
quia maius est. e. in habendo. b. c. d. in. a.
in gloria. quam sit gloria. cum est subiectum et
obiectum. quia secundum tangitur rubeum et cro
ceum. maius est. a. quod sit obiectum ipsi
. e. quam sit. e. quod sit obiectum uel subiectum
sue glorie. ipsius. b. c. d. Et nisi istud esset
ita. sequeretur. quod. e. esset maius. quam. a. uel quod
esset sibi equale. et hoc est impossibile.

Questio quid faciebat. a. et ubi erat
antequam mundus esset. Solucio.
f. g. a. t. x. | e. a.

Mouetur per cameras ipsorum. a. t.
x. quorum significacionibus. g. intel
ligit quod antequam mundus esset et nunc
quando. e. a. utitur suis cameris. secundum came
ram. esse. et perfectionis. Et quia deus
est infinitus. per. t. f. reuoluit in figura
ipsius. a. propter hoc. g. intellexit. quod. a. an
tequam mundus esset. et nunc. quando est. est in se.
Unde. ideo. g. intelligit. quod si in. a. cecidis
set accidens propter mundi creacionem. a. pa
teretur in se defectum in essendo obiec
tum ipsi. e. secundum suas cameras. sed hoc est
impossibile. quia si esset possibile. maius
fuisset. e. ad recipiendum significaciones
esse. et perfectionis. quam. a. ad significandum sua

perfectionem. hoc autem est impossibile.

Si dicat ipsi. k. quod in. a. cadit actus. i. eo
quod non creabat nec iudicabat aliquid. et
sic de aliis. antequam mundus esset. et nunc
quando mundus est. utatur hiis quibus prius
minime utebatur. Solucio.
f. g. a. t. | e. a. | y. z.

Recredit se recoluisse in figura
ipsius. a. et in questionibus predictis
quod nullum accidens cadit in. a. et sue vir
tutes sunt unum et idem. Unde. ideo. g.
intelligit sextumdecimum modum. qualiter
n. format questionem per primam figuram. et
e. soluit illam in quarta. quando quod mouetur per
cameras ipsius. a. et. y. odit ipsum. z. quod
generatur ab ipso. n. in prima figura. Unde
propter hoc. f. recolit. quod sol utitur suo sple
ndore. licet homo cecus non possit ui
dere lumen. Et ob hoc. g. intelligit. quod. a.
antequam mundus esset. suis cameris ute
batur. licet antequam mundus esset non es
sent creature. que sufficerent ad recipi
endum de quo. a. potest uti sine principio
et sine fine. Et nisi istud esset ita. a. non
sufficeret quod esset obiectum ipsi. e. in suis
cameris. hoc uero est impossibile. quia aliter
a. non esset hoc quod est. m. volente se al
terare in. d. l. petit ab ipso. e. quare
a. non creauit cicius mundum. uel quare
non creauit ipsum maiorem uel minorem. uel quare
m. d. l. e. f. g. t. e. a. non creauit plura secula. Sol.

Mouetur per cameras ipsius. t. et
recolit nonum modum. quo. g.
intelligit. quod per. t. a. creauit mundum. e.
habet possibilitatem. quod. a. sit obiectum ipsi
us cameris. ipsius. b. c. d. ex eo. quia mundus

(c) 2006 Ministerio de Cultura

recepit pfectum forma in quantitate. et in tempore. quia si mundus haberet pfectionem aliam qualitatem .A. conveniret cum minori. in eo quod non creasset maiorem et meliorem quantitatem. atque formam. et cameræ ipsius .a. non possent esse obiectum pfectum ipsi .e. hoc autem esset impossibile. Queritur quod salicet bonum vel malum sit maius in quantitate. Solucio.

f. g. a. t. v. x. y. z | e. a. v. y | i. v. z | m. a. y.

Ag. moventur per omnes cameras huius figure. Unde ideo .f. recolit quod m. a. e ~~magis~~ maius boni quod sit omne bonum. vel malum quod est in omnibus creaturis. et maius bonum est in uno homine solo. in quo sit secunda camera tercia. atque quarta. quod sit omne bonum quod est in vegetabilibus. et in brutis animalibus. et in metallis. et quod sit omne malum quod est in racionalibus. Et istud intelligit .g. ob hoc. quia bonum quod convenit cum esse. est prima intencio. et malum secunda quod convenit cum privacione. Questio. Utrum quis possit diligere quod non recolitur. nec intelligitur. Solucio.

f. g. a. | e. a. m. a.

Ag. Recolit octavum et duodecimum modum. quibus significatur ipsi .g. huius solucio questionis. Unde si quando f. g. movent[2] tali fortuito per cameras ipsius .a. i. non utitur ipso .h. m. a. bene sequitur quod .m. excedit. e. in diligendo in .a. illud ad quod .e. non sufficit memorare vel intelligere in .a. et nisi istud esset ita. sequeretur impossibile. scilicet quod .m. esset .i. y. vel m. z. hoc autem nullatenus posset esse. Questio. Utrum xpistus fuerit in hoc mundo. an non. Solucio.

f. g. a. t. | e. a. v. y. | i. v. z.

Ag. moventur per cameras ipsorum .a. et .t. Unde ideo .f. recolit. quod si incarnacio esset in .z. et quod xpistus esset adhuc venturus. secunda camera. vel tercia non conveniret cum suo subiecto. ita bene. sicut nunc. quando filius dei venit in hunc mundum. quare propter hoc .g. intelligit per nonum modum. quod hec propter quod camere sunt maiores. oportet esse in .~~x~~. y. quia aliter .a. esset in .z. et conveniret cum minori. Questio. Utrum pene perhennales habeant finem. an non. Solucio.

e. y. z. | i. a. v. y. | m. a. v. ~~x~~. y.

Ag. Recolit quod hec figura significat dampnacionem. Unde propter hoc .g. intelligit quod si propter penas infernales converteretur figura in figuram sibi contrariam. sequeretur quod camera converteretur sine libera voluntate. et quod pene infernales essent maiores quam salvacionis condempnatis. quod .a. vel liberum arbitrium. sed hoc est impossibile. cum .a. et liberum arbitrium conveniant cum maiori. ex eo. quia sunt prima intencio. et pene perhennales conveniunt cum minori. ob hoc. quia sunt secunda intencio. Questio. Utrum peccator penitens se suorum peccatorum in suprema hora mortis sue. consequatur salvacionem. an non.

e. a. v. y. | i. v. z. | m. a. v. y. z. | Solucio.

Ag. memorat quod hec figura significat salvacionem. Unde si peccator haberet in se istam figuram. et minimum salvaretur. conveniret et cum maiori. et a. cum minori. f. g. intelligit. quod si in suo obitu peniteret aliquem peccatorem suorum peccatorum. qui habet in se contrariam figuram

(c) 2006 Ministerio de Cultura

isti. et .l. credit q peccator sit in uera figura saluacionis. et .c. intelligit q .a. ppt per fectam iusticiam remouet eum a pos sessione secunde figure. Unde. ideo. f. re colit q .a. punit ante mortem sua ali quem peccatorem ad condempnacionem. ex eo. quia ante suum obitum corporale no uult in se habere figuram. et ponit q i fine suorum dierum habeat in se illam. Et in si istud eet ita. A. pfecta iusticia minime uteretur. Questio. Utrum pdestinacio. ul' liberum arbitrium sit. an nc. Solucio.

f. g. t. a. v. x. y. z. e. a. z. v. z. m. a. v. y.

Oportet q .f. g. moueant tantum p pmam cameram. et p. xvi. mo dum. quousq possint formari alie ca mere huius figure. quib' pdestinacio et liberum arbitrium designant'. et signi ficant' esse. in esse. et q habent equalitate. Et absq tribus cameris supdcis pdes tinacio. siue liberum arbitrium no cer nitur ab ipis. f. g. Questio. que tum le. ut sic loqr pualeat alijs. Solucio.

f. g. a. t. v. x. y. z. e. a. v. y. j. v. z. m. a. v. y. z.

FG. oportet tantum moueri p pri mam cameram. et p tres leges. ut sic loquar. quousq recipiant p qua legum tres camere conueniunt cu ma iori. et p qua contrarie camere illius conueniunt cum peiori. Unde. illa lege que format tres cameras maiores. et format cameras illis contrarias peiores. oportet de necio p nonu modum esse meliorem. et pualentem alijs. q a alit .a. esset minus. Questio. que tum legu. ut sic loquar sit g ipi .e. padisu maiorem et ipi .i. infernum peiorem. Solucio.

f. g. a. t. v. x. y. z. e. a. v. y. j. v. z.

Oportet .f. g. moueri tantum per pmam cameram. et p tres leges donec recipiat significaciones. quibus due camere significant' ee maiores et meliores. q a in maiori et meliori quantitate illarum significat' et maior et melior gloria paradisi. et maior et peior pena infernorum. Questio. que et qualis sit operacio ipius .a. Solucio.

f. g. a. t. v. x. y. z. e. a. v. y. j. v. z. m. a. v. y. z.

FG. oportet tantum moueri per pmam cameram quousq recipi ant significaciones significantes. et oste dentes causas seu occasiones quib' for mant' alie camere hui' figure. ita q una camera cu alia conueniat. et co cordet. q m illa opera quib' format' pa camera. secunda atq tercia. oportet ee ipius .a. quia aliter sequeret' q .a. et minus. et defectus. conueniunt simul. hoc at est impossibile. Questio. que temptacio e angelica. et que dyabolica. Solucio.

f. g. e. a. v. y. j. v. z. m. a. v. y. z. e. v. z. j. a. v. y. m. a. v. z. y.

FG. oportet moueri p tres came ras concordantes cum maiori et pfectione. oportet et ipu moueri per alias tres posteriores concordantes cu minori et defectu. Unde. illa temptacio que mouet pmas tres cameras de po tencia ad actum. est angelica. et illa que mouet de potencia ad actum tres cameras posteriores. est dyabolica. et o portet q cuicumq temptacioni .s. con senciat. q sumat habitum camerarum co uenientium cu temptacione.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Qo. quid sit ars qua homo cognoscat virtutes et vicia. Solucio.

f.g.a.t.v.x.y.z. | e.a.v.y. | i.u.z. | m.a.v.y.z.

Quando .f.g. mouentur tantum per primam cameram donec percipiunt alias cameras. et contrarias illius. et mittunt tingulum viridem. et rubeum. et croceum mixtim inter cameras. taliter quod formentur tres camere huius figure. tunc cognoscitur vtrum id quod quis agit. sit virtus vel vicium. Qo. qua arte cognoscat differentiam que est inter vnam virtutem et aliam. et vnum vicium. et aliud.

f.g.t.v. | e.a.v.y. | i.v.z. | Solucio.

A.G. oportet mouere per t.v. et quod moueant ipsum .t. per v. prout conuenit formacioni secunde camere. quia per contrarias cameras illius reuelatur differentia ipsius .g.c. Qo. que virtus est maior quam alia. et quod vicium maius quam aliud. Sol.

s.e.i.n.r.t. | e.a.v.y. | i.v.z. | m.a.v.y.z.

Solucio huius questionis habetur quando .s. mouetur in .t. cum suis speciebus. et indiuiduis illarum. et mittit tingulum croceum per suas species et obiecta que capit quando format virtutes vel vicia et illam virtutem que formatur melius secunda camera huius figure. tercia atque quarta oportet esse maiorem et meliorem quam alia. et vicium quod magis contrariatur tribus cameris superdictis est maius. et peius quam aliud. Qo. quid sit maius vel liuidum. aut vel rubeum. Solucio.

f.g.a.t.v.x.y.z. | e.a.e.z. | i.a.i.z. | m.a.m.y.

Solucio huius questionis habetur quando f.g. mouetur per primam cameram tantum donec .f. recolat. et .g. intelligat illud quod alie camere significant. et ostendunt. quia in secunda camera significatur quod maior virtus est in primo .e. et minus vicium in secundo .e. et maius est vicium. et minor est virtus. si .a. mittetur in loco ubi est .z. et .z. in loco vbi est .a. Et istud idem sequitur de maiori quod formatur in tercia et quarta camera. prout magis et minus ingrediuntur obiecta. Qo. vtrum condempnati qui sunt in inferno uelint esse. aut non esse.

b.c.d. | esse. non esse | f.g.h. | Solucio.

Ad soluendum hanc questionem. oportet quod .e.i. sumat simul per obiecto secundam cameram. et sicut primordialis materia componitur ex contrariis. sic .e.i. in secunda camera componantur. vnum .e. habet ipsum .d. ad esse in prima intencione. et ad priuacionem in secunda. propter penam quam patitur. Et .i. habet ipsum .h. ad esse. et ad priuacionem. Ad esse ex eo quia .d. diligit. Ad priuacionem. ex eo quia .d. diligit esse. Vnde. ideo condempnati diligunt esse quantum ad primam intencionem. et odiunt esse propter penam. quam paciuntur. Et ideo est contra figura in .i. quod comprehendit ipsum .e. in quantitate. quia aliter indiuidua ipsorum .e. et .i. penas minime sustinerent. Qo. quis ordo sit melior. scilicet an ordo religiosorum. an matrimonialis. Solucio.

f.g.a.t.v.x.y.z. | e.a.v.z.y. | i.v.z.

Oportet .f.g. mouere tantum per primam cameram quousque percipiant quid est illud quod est principius cause finalis. quare sunt secunda camera. et tercia. Vnde quando .f.g. receperint significaciones in prima camera .f. recolit quod

(c) 2006 Ministerio de Cultura

matrimonium conuenit cum generalitate et ordo religiosorum cum specialitate. et ob hoc .g. intelligit quod quantum ad generalitatem matrimonium est melius quam ordo religiosorum hominum. quia quantum ad ordinem religiosorum religio sequitur sequitur secundam cameram et terciam. sicut motus sequitur motum: et est melior quam matrimonium. quod conuenit cum materia et ordo religiosorum cum forma. Questio. que sunt licita et que vetita. Solucio.

f. g. a. t. v. | x. y. z. | e. a. v. y. | i. v. z. | m. a. v. y. z.

va ~~Istud Ad cognoscendum que sunt ne~~
cat ~~maioris necessitatis decet necessitatem intelligi circa duas species. quarum prima intelligitur secundum relacionem maioris et minoris. sicut camere prius .a. sunt maioris necessitatis quam camere creaturarum~~

Ad cognoscendum que sunt licita. et que vetita. oportet quod .f. g. moueantur per cameras litterarum que sunt in prima camera. et quod recipiant significaciones quibus formantur uel destruuntur camere huius figure. nam illa sunt licita in quibus formantur secunda. tercia. et quarta camera. Et illa uetita in quibus predicte camere priuantur in .s. et in ipso generantur camere contrarie predictis. Questio. que sunt illa que sunt maioris necessitatis. Solucio.

f. g. deus. creatura. e. a. v. y. i. a. v. z.

Ad cognoscendum ea que sunt maioris necessitatis. decet necessitatem intelligi circa duas species. quarum prima intelligitur secundum relacionem maioris et minoris. sicut camere prius .a. sunt maioris necessitatis quam camere creaturarum. et secundum sextum modum et elementalem figuram. in creaturis sunt camere que sunt maioris necessitatis quam alie. Secunda species est duplex. quarum prima est. quando camere habent equalem necessitatem. sicut sunt tercia camera. et quarta. quibus equaliter est necessarium liberum arbitrium. quia aliter postquam una esset in actu. non esset altera in potencia. Secunda species est. quando quedam sunt necessaria. et non alia. sicut homini est necessaria tercia camera. et non quarta. Questio. quid est primus motus et secundus. Solucio.

e. a. v. y. | i. v. z. | m. a. v. y. z. | esse | perfeccio. |
e. v. z. | i. a. v. y. | m. a. v. z. y. | priuacio. defectus.

Recolit primum motum et secundum in libro contemplacionis. Vnde propter hoc .g. intelligit quod superioribus cameris significatur primus motus mouens primas cameras ad ultimam cameram. ~~sicut generacio precedit corrupcionem.~~ Secundus motus est. significatur in cameris inferioribus. ob hoc. quia mouet primas cameras ad ultimam cameram. Vnde sicut generacio precedit corrupcionem in eo quod cicius est generacio quam corrupcio. Sic primus motus debet esse in cameris superioribus. ex eo. quia conueniunt cum causa finali. Et secundus motus debet esse in cameris inferioribus. ob hoc quia sunt contra causam finalem. Questio. quibus cameris significatur inclinacio sine occasio et fortuna. Solucio.

b. c. d. | f. g. h. | f. g. | k. l. m. | o. p. q. | ignis. aqua. aer. terra.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Camere superiores significat melius et forcius cameram sue occasionem quam medie. et medie significat melius fortuna quam camera. et in cameris inferioribus secundum motum elementalis figure significatur causa seu occasio in prima intencione. et significatur fortuna in eo quod sequitur per modum secunde intencionis. sicut ignis. qui casu fortuito contrariatur cum suo contrario in aqua secunda intencione. prout significatur i. xij modo. Questio. que sunt opera naturalia.

f. g. a. t. v. x. y. z. e. a. v. x. | j. v. z. Solo.

Opera naturalia cognoscuntur. quando f. g. mouentur per primam cameram et per primum modum. et tercium. ⁊ quartum. ⁊ quintum. et sextum. et duodecimum. et tercium decimum. et sextum decimum. et mittit in secundam ~~cameram~~ figuram ipsius. t. prout conuenit formacioni sede camere et tercie huius figure. et sicut per elementalem figuram inquirit significaciones ipsius. s. et motus suarum specierum et suorum indiuiduorum. sic cum motu ipsius. s. inquirit motus camerarum figure elementalis. Questio. quid sit fulgur.

f. g. t. e. a. v. y. | j. v. z. | e. i. n. x. Solo.

Ad habendam cognicionem de fulgure. oportet f. g. moueri per figuram elementalem secundum motum significatiuum secunda camera. et tercia. quia sicut e. mouetur ad inquirendum maius in secunda camera. sicut ignis ⁊ calor mouetur ad inquirendum suum maius in simplici coniunctione. Et sicut. i. inquirit suum maius in tercia camera. sic ignis et calor inquirit suum maius destruendo alia elementa. quia ignis propter maximam habundanciam desiderij mouetur ita subito quod alia elementa non sunt parata quod sint obiecta suo calori. Et propter hoc formatur fulgur. quod mouetur de superiori camera usque ad inferiorem. recuperando suas partes ab alijs elementis. sicut. e. i. n. r. x. priuando suam figuram. et dissoluendo suam materiam. et quelibet species recuperat esse. r. et suas species. Questio. quid sit tonitruus.

ee. ij. n. n. r. r. ei. e. n. e. r. j. n. j. r. n. j.

Ad ostendendum quid sit tonitruus. oportet quod f. g. moueantur per istam figuram. et per triangulum uiridem. et rubeum. et croceum. ut percipiat in figura motum quem tres anguli predicti habent in elementali figura. quo motu tonitruus generatur. et hoc propter motum et impulsionem uiolentum uentorum ⁊ sexdecim camerarum figure aeris. Et si iste talis motus et impulsio fuit. xl. duobus modis in elementali figura. quorum. xij. sunt in longitudine. et. xij. in altitudine. respectiue ad infinitatem. et. xviij. in angulis. quorum. xviij. tres sunt aeris. et duo ignis. et duo aque. et tres terre. quatuor aeris et aque. et quatuor ignis et terre. Unde quando iste talis motus est maximus. tunc camere mouentur tantum alie scilicet contra alias querendo suum locum. ⁊ suam intencionem. quousque aer facit tumultum qui est tonitruus. et propter maximam impulsionem consumitur humiditas et generatur calor et siccitas. ex quibus fulgur generatur. quod mouetur secundum locum ad quem impellitur. et fugit huiusmodi

(c) 2006 Ministerio de Cultura

impulsionem. Unde hec figura est necessaria
theologo atque physico. Q. quo generatur
f.g.t. S / T C C I ventus. Solo.
Oportet f.g. moveri per elementalem
figuram. ita quod f. recolat. et g. intel
ligat illud quod significatur per predictas figuras
secundum triangulum viridem et rubeum
et croceum. et propter ponderositatem
quam fugit aer sub illa. Unde prime tres
camere sunt contigue cum superficie
terre. et situs ipsarum figurarum est grossa
materia que onerat aerem. qui non est ita
grosse materie. Et tres posteriores camere
sunt in aere. et ideo sunt venti in suu
imitate motuum et in aere frequenter. et
non in terra. Et tertia camera et ultima
sunt camere in quibus incipiunt venti. scilicet
alterna a linea que movetur supinus. et alterna linea stante
recta in summitate et infimitate. et qualiter
ventus habet contrarium motum alii in re
mocione vel in propinquitate. Q. quo
generatur pluvia. aque. vmbres. Solo.
f.g.t. e.a.v.p. i.v.z. e.i.n.r.
Ad cognoscendum cameram qua generatur
pluvia aque nubes. oportet f.g.
ingredi secundam figuram ipsius t. et
figuram aque. et sumere significaciones
camerarum per ut in hac figura significat
secunda camera. tertia atque quarta. quia sicut
e.i. movetur ad suum maius. sic ignis et
aer in tertia et inferiori linea movetur ad
suum maius. quoniam aer ascendit ad secundam
lineam. et ignis ad superiorem. Et quia
aqua et terra que sunt in superiori linea
et in secunda. desiderant suum locum. ideo mo
ventur ad suum maius. sicut e.i. Et ideo
dissolvitur vapor qui ascendit. et qui
est compositus in nubibus. Et sicut e.
i.n. recipiunt suas partes ex t. privando
ipsum. sic pluvia generatur quando vapor et nu
bes dissolvuntur. et quodlibet elementum
querit suum locum. et unum contrariatur alii
in suo loco. Q. quo nix et glacies
f.g.t.x.e.x. generantur. Solucio.
Ad hoc oportet ingredi elementalem
figuram in figura aque. et postea
in x. recipere significaciones ostensas a se
cunda camera. quibus inquirit in ypo. t.
nivem et glaciem secundum secundam cameram.
et sextumdecimum modum. quia sicut e. ac
cedit plus adherendum cognicionem de
predestinacione per primam figuram. quam per secundam
sic aqua accedit in tantum ad suum sim
plex quoniam est in superiori linea. quod tunc nix ge
neratur habens multo maiorem partem ex aqua
quam ex aliquo aliorum elementorum. Et quia
nix in aere generatur qui est humidus et
calidus. et glacies in aqua que est frigida
et humida. Ideo glacies est frigidior quam
nix. et est aqua propior sue nature simplici
in glacie quam in nive. Unde sicut fulgur
generatur ex eo quia ignis accedit plus
ad suam simplicitatem in eo quam ad aliam
speciem. sic aqua accedit plus in glacie
ad suam simplicitatem quam ad aliam speciem.

Domine deus omnipotens qui solus
imperas ad te cognoscendum et
diligendum. Incipit liber de cogni
cione particularis in suo universali
secundum artem demonstrativam.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Ab arte demonstrativa
trahit hec ars exordium
Et quia per ipsius artis mo
dos et regulas investiga
tivas necessarium est
quodlibet predicare in suo universali invenire
ideo ipsa arte variata in hoc presenti opere
ad investigandum unumquodque predicare
ut sequatur eius inventio. hic artificiose
sumuntur predicte artis modi. et regule
necnon ipsius alphabetum. Dividitur
igitur iste liber in quatuor distinctiones.
quarum prima est de dispositione artis fi
gurarum. 2a est de intentione quare liber
iste compilatus est. 3a modum habet disce
rendi. 4a vero et ultima modum con
tinet predicandi. Incipit prima distinctio.

Prima huius libri distinctio in
decem partes dividitur. videlicet in
decem figuras. que prout apparet descripte
sunt in principio huius libri. prima qua
rum est .t. 2a a. 3a s. 4a v. 5a x. 6a
theologie. 7a phie. 8a iuris. 9a ele
mentalis. 10a vero et ultima. comunis ap
pellatur. per .t. significatur figura principiorum
per a. figura dei. per s. figura anime. per
v. figura virtutum et viciorum. Sed per
x. significatur figura oppositorum.

De figura .t.

Quoniam .t. in hac arte est instru
mentum omnibus aliis figuris
ipsius artis. et super ipsum revolvuntur omnes
cum sine ipso .t. in figuris huius artis
nichil utile operari possit. ideo de ipso
.t. tamquam de instrumento tractatur pri
mitus in hoc presenti opere. Et quia de ipso
tractatur primitus dicitur et describitur. prima
figura dividitur in tres partes. videlicet
in sensitivam. ymaginativam. et intel
lectivam. figura sensitiva sicut ap
paret in prima pagina dividitur in du
as figuras. quarum prima composita est
ex quinque triangulis. diversis coloribus
coloratis. Secunda vero composita est
ex tribus volubilibus circulis. quorum v
nusquisque per se tocius .t. angulos con
tinet in se ipso. hec quoque fieri hec figura
de electro. vel de quovis metallo. aut
et de papiro. vel de quavis materia. so
lum quod eius circuli fiant volubiles ad
formandum quamvis cameram ipsius
.t. inserendo unum triangulum cum altero
ad investigandum in quolibet univer
sali. figura ipsius .t. aliis figuris ad
iecta est. existens in una parte. et figura
a. in altera. Et hec idem sequitur de .e.v.
et c. hec siquidem figura sub quolibet
angulo triangulorum suorum continet in
hoc libro. 12. propositiones. et 8. questiones
que sunt secundum naturam et proprietatem
cuiuslibet angulorum. figura yma
ginativa est ymaginatum per sensitivum as
sumens triangulorum dispositione quodam u
niversale aggregans ut intellectui
representet. figura quidem intellectiva
est intellectum per sensitivum et ymagina
tivum discurrens. et in se formas quodam
universale. ex toto. et ex omnibus pro
positionibus eius intelligens .t. esse figuram
habentem universalia principia. atque ce
terarum figurarum principia reducit.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

De figura .A.

Dispositio figure .a. posita est in sensitivo. in ymaginativo. et in intellectivo. In sensitivo quidem posita est per modum videndi. audiendi. Est etenim per modum videndi sicut patet. vel videtur in duabus figuris que descripte sunt in prima pagina huius libri atque in tercia figura que de cupro seu de alio metallo. vel de quavis materia facta est. simili modo sicut de .t. supradictum est. habens tres circulos volubiles. In quorum scripte sunt .16. dignitates ipsius .a.. Est et posita per modum audiendi. sicut in proposicionibus et racionibus que de .a. sunt predicables.. Ad investigandum participare in universali suo. oportet formari tres cameras in illa parte ubi scripte sunt dignitates ipsius .a. debentque formari alie tres camere in altera parte ubi scripte sunt .16. camere ipsius .t. hec autem regula generalis est in .a. v. x. etc.. Postea In hac figura significat unum .a. essenciam. et aliud .a. eius operacionem. tercium vero .a. nullum habet significatum. quod cum aliis .a. recto modo ponitur. hoc enim est quia in .a. t. e. v. x. etc. dicciones similes nullam faciunt figuram. velut in .t. d. deus. deus. deus. et sic de aliis nulla figura efficitur. et in .a. d. bonitas. bonitas. bonitas. et sic de aliis nulla similiter figura efficitur. hoc enim est. quia inde non producitur aliquod aliud significatum.. Necesse est ymaginativum in hac figura. quia ymaginativa ymaginativa cameras que necessarie sunt eligit per questionem sive solucionem ymaginatur. et illas proposiciones que melius conveniunt ad reprehendendum per ipsas ymaginando ymaginatam totam figuram .a. secundum quod per sensitivum ei potest sufficere congregat de omnibus partibus ipsius unum universale conservans ipsum in se quod representatur intellectivo. Et dum ab ascensus participandis fit investigacio. tunc ymaginativa ab illo universali descendit ad participare. et per rectam lineam intellectivo secundum sensitivum representat. illo modo quod sensitivum. et intellectivum ymaginativum convenit ab utraque parte ipsius figure d. a. et d. t. vel d. a. et d. s. vel eciam d. s. et d. f. et d. t. et sic de aliis.. Intellectivus quanto plus potest a sensitivo. et ymaginativo in se recipit. deinde sese denudans ab utroque format in se universale. ita quod nullo modo ymaginativo et sensitivo repugnat. ymo pocius in altiori gradu super est intelligens .a. esse quoddam simul ens eternum. omnem huius perfectionem aliquo defectu non obstante .. Dum igitur intellectivus hoc modo ipso .a. fruitur. transcendit ad participare. intelligens. quod in .a. bonitas producit in se ipsa. et in magnitudine. etc. bonificatum suum. Et hoc idem et sequitur de entitate. et de omnibus aliis dignitatibus eius.. Intellectivus fruens isto modo ascendens ad universale. intelligens .a. esse unam formam. unam essenciam. unam substanciam puram simplicissimam. etc. hinc

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in se ipso suas operaciones intrinsecas perfectas eternaliter et immense. Deinde ad practicare descendit intellectus intelligens opus extrinsecum ipsius .a. in quo producat ipsum ad similitudines suas in creaturas. prout ipse creature possunt in se eas recipere. secundum magis et minus de bonificante bonitate in creaturis bonificatum suum. et magnificante magnitudine in creaturis magnificatum suum. et sic de aliis dignitatibus ipsius .a. per quas discurrit intellectus quanto melius potest. Post hec intellectus ascendit iterum et in se de toto congregat quoddam universale. ut in ipso invenire valeat id practicare quod indiget inveniri. ad quod se movet cum lumine ipsius .a. per ymaginativum. et sensitivum ipso intellectu in se conservante omnia que predicta sunt. tunc quidem de practica in universali suo recto modo iudicat. et secundum ordinem veritatis (virtutis). Unde per hec que dicta sunt significatum est quomodo figura .a. in sensitivo. et in ymaginativo. et in intellectivo imprimitur suo modo.

De figura .S.

Figura .S. sicut predicte figure similiter sumitur in hac arte per sensitivum. per ymaginativum. et intellectum. Per sensitivum quidem sumitur velut in pagina vel parte prima sit. ubi descripte sunt due figure ipsius .S. In duas dividitur partes. In quarum prima sunt hec 16. principia in eius supremo circulo. significancia essenciam .S. scilicet. Recolen^a

No. 16. pncipa aic ronalis

intelligencia. volencia. esse. forma. materia. conjunctio. simplicitas. compositio. substancia. accidens. virtus. operacio. interioritas. exterioritas. motus. Atque in medio huius circuli sunt quatuor quadranguli diversimode colorati. per quos significantur potencie anime. et actus earum. secundum tenorem ipsius alphabeti descripti in hiis quatuor quadrangulis prout in ista figura continetur. B. ponitur esse memoria. C. intellectus intelligens. D. voluntas diligens. E. vero actus eorum. F. ponitur esse memoria recolens. G. intellectus intelligens. H. voluntas odiens. I. vero est actus eorum. K. ponitur esse memoria obliviscens. L. intellectus ignorans. M. voluntas diligens vel odiens. N. vero actus eorum. O. est compositio ipsorum. b. f. k. et P. est compositio ipsorum. b. c. g. l. et q. est compositio ipsorum. d. h. k. et r. compositio ipsorum est. o. p. q.

Secunda vero figura. sex circulos in se continet volubiles. In quorum tribus superioribus scripta sunt in quolibet. 16. principia ipsius .S. supradicta. In aliis vero circulis tribus inferioribus scripte sunt predicte littere huius alphabeti. quod in prima pagina ipsius .S. scriptum est. Hec siquidem figura secunda sicut de supradictis figuris dictum est debet fieri ex quovis metallo vel ex quavis alia materia. in qua scilicet figura sint eius circuli volubiles. cum predictis principiis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et litteris quas in se continet vniusquisque. Ita tamen q. t. in omnibus principiis in secunda sui figura existat in tribus circulis uolubilibus illo modo sicut supradictum est.. Prymagmatiuum autem sumit figuram. s. ymagnatur ymaginatio 1o qd sensitiuum per uisum et auditum sentit de ipsa figura. s. ipsum enim ymaginatiuum uniuersaliter attribuit 1o qd ymaginatur de sensitiuo. a quo similitudinem et intellectio producit ymaginando. Itaque ymaginatiuum particulariter recipit. tribuitque uniuersaliter per intellectiuum. et sumit figuram. t. quia intellectiuum ab ymaginatio particulariter recipit producendo in ipsum unam similitudinem post aliam. deinde ex pluribus particularibus congregatur 1o uniuersale. qd ymaginatiuum offert ei. Post hec quidem intellectus ab ymaginatio se deuidans. et ab illius speciebus quas particulare recipit exaltat in se suos actus producens de. t. similitudinem suam intelligendo per illam lineam per quam recipit ab ymaginatio. Dum enim intellectus in hac altitudine consistit. tunc particulariter intelligit essenciam anime. scilicet recolenciam. intelligenciam. et volenciam. Et de omnibus hiis quoddam uniuersale congregat. scilicet unum esse. qd est actus eorum. hoc enim est. quia quelibet earum est apprehensiua proprietatis. est eternum

unaqueque apprehensiua proprietatis per se et in se. Et ideo producit omnes tres simul vnum ens qd est. s. et hoc sub forma communi habentes quidem existenciam per quam ipse tres sunt apprehensibles in se ipsis et congregabiles ad essendum unam substanciam.. Intelligens intellectus animam rationalem describit eam sub hiis principiis antedictis. que in forma alphabeti ad commune figuram reducuntur que sunt t. recolencia. intelligencia. uolencia. esse. forma. materia. etc. Per hanc autem descriptionem horum. 16. principiorum inquirit omne particulare ipsius. s. Deinde descendit intellectus ad potencias anime et ad actus earum. intelligitque. b. esse potenciam. et. c. esse potenciam. atque. d. esse potenciam intellectus. e. esse actus eorum. quo mediante potencie obiecta recipiunt. Et hoc idem sequitur de. i. n. r.. Intellectus isto modo intelligens. ascendit iterum ad uniuersale accipiens obiectum per lumen ymaginatiuum. deinde per lumen sui ipsius sicut quando uidet homo primum lumen. scilicet solis. quando dies est. et per 1o lumen in eodem loco. etc. scilicet ignis quando nox est. Dum ergo intellectus in hac existit altitudine. et efficitur quo ulla liquide particulare. ipsius. t. indiget inueniri. tunc descendit producendo similitudines suas secundum illam proportionem quam habet ascendendo ad uniuersale. et descendendo ad particulare. retinens de sensitiuo et ymaginatiuo illas similitudines

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quas ab eis retinere pot. vt plures
hēat similitudines ipās pducēdo de
obiectis .t. ut ptīcdare possit meli'
inuenire. et de ipo' uerius iudicare.

De figura .v.

Figurā .v. in sensitiō est. q'a sen
sitiuū duas figuras sentit. sic
de pcedentib' figuris ē dcm̄. quarū
pma est illa in cuius ambitu sep
te uirtutes coloē liuido. et uerā co
lore rubeo. Secūda uero ē huius tres
ceculos. quorū unquisq omēs uirtu
tes ipius .v. cōtinet. Hanc autē figu
ram sicut pdcas figurās conueīt fieri
ex quatuor matia. ita q' eē ceculi faci
liter possint uolui ex una pte. et tēs
ceuli .t. ex altera. Deinde sensitiuū ui
dendo. et audiēdo sentit illas ppes
que ipī .v. attribuūt'. et de toto yma
ginatiuū qd dī pricipiū congregat v
niusale. et id tradit uniusalr intel
lectiuo. Itaq ymaginatiuū hāc
figurām intellectiuo repñtat. ipsu
qnde ymaginatiuū cū ymaginatiō
lumine specificat .v. ptīcdarit in suo
lumine intellectuali. Deinde totum
.v. congregat uniusalr .t. mediāte
et mediantibus ypositiōnib'. v. et .t. dū
enī .v. existit figurā fixa intellectiō
sicut dcm̄ est. et tūc aliculus ipius .v.
fit inuestigacō iudicat intellectiuū
se denudans. ascendēdo ad uniusa
le. et descendendo ad ptīcdare pdu
cēdo spēs illas quas pducī necesse
est in similitudines suas. Itaq in
telligit intellectiuū .v. liuidum esse
eius. ex similitudinib' aggregatum
quas .g. attribuit ad similitudines. q'b
hēt in se p modum creacōis. Deinde
intelligit .v. rubeū. ex pductoēm illa
similitudinū. quas .g. de se ipo creat
at pducit. et de potenciis suis in
.v. liuidum. Vnde p hec que iā dcā
sunt. patet manifeste q' de figurā ip
sius .v. inuestigandum est. et de ea
dem iudicandum sm q' intelligit
intellectus.

De figurā .x.

In sensitiō cadit figurā .x. sicut
pbite figuē. sm q' appāet in p
ma figura in qua due figuē ipī .x.
descipte sūt. quarum pma ē de .16. dic
cōnib' ipius .x. composita in circuitu suo.
Secūda uero figurā constat ex tēs ceu
lis. continēte quolibet eoz omēs .16.
dictōēs ipius .x. que quidē figurā sic
de aliis figuris dcm̄ est. debet ex qua
tuor matia fieri. Ita q' eius tres ceuli
ab una pte sint currētes. ex altera
uero pte tres ceuli ipius .t. sicut de
pdcis figuris dcm̄ est. Dum sensiti
uū itaq sentit figurām ipius .x. yma
ginatiuū ipām ymaginat' cū suis p
posicōib'. et ad uniusale reducat eā
ymaginādo aliud ptīcdare post ad.
Deinde offert eam intellectiō. et In
tellectiuū ex ymaginatiō figūm ipī
.x. recipit. et in se se deportat a sensi
tiō. et ymaginatiō. et uniusalr re
tinet hanc figuram. Deinde suscipit
in se quādam dictiōem altei compoi
te. pducens inde suas similitudines
et dissimilitudies ppositi contrarii me
diate et imediate. Itaq discurrit i
tellectiuū p totum .x. t. p omēs ppes

(c) 2006 Ministerio de Cultura

eius considerando si predicare non inveniatur in proposito per similitudinem quod inquiratur in contrario per dissimilitudinem. illo modo quod universale suum nec in sensitivo. nec in ymaginativo. nec in intellectivo aliquatenus destruatur.

De figura theologie

Veluti cetere figure in sensitivo et ymaginativo posite sunt. Ita similiter posita est figura theologie. prout eius descripcio et disposicio eam in prima pagina representant. Descriptum in intellectivo predicatur recipitur per modum pluralitatis. sed universaliter per modum unitatis. Itaque format intellectum ipsum in se ipso miscendo aliud predicare cum alio. donec habeat eam [+ universaliter] realiter in se ipso illo modo quod alterum predicare ipsius alteri non repugnet. Dum enim theologia figurata est in intellectivo. et ipsum intellectum agit de predicari. tunc reducat illud predicare ad universale suum prout subiacet illi. Si vero aliud predicare sit oppositum illi subiacenti. universaliter intellectum ipsum accipit in contrario. ut absque subiacentia influenciam recipiat in proposito figurante intellectivo in semetipso theologiam esse summam scienciam. ad quam omnes debent sciencie reduci. et omnia predicaria destrui que ipsi sciencie opponuntur.

De figura phylosophie

Quemadmodum alie figure predicte in sensitivo et ymaginativo posite sunt. illo eodem modo intelligendum est disposicionem figure philosophie iacere in sensitivo et ymaginativo. Sed intellectivum ipsum recipit per sensitivum et ymaginativum. secundum corporalium specierum similitudines. deinde ascendit ad similitudines spiritualium specierum. et tunc de toto format in se universale huius sciencie scilicet philosophie. Dum enim intellectivum fit universale. tunc descendit de prima causa que est causa causarum per motum intelligenciarum orbem etc. Hec autem descensio est de uno predicari in aliud. Et iterum ascendit per illos eosdem gradus usque ad primam causam. Si vero fiat interim alicuius predicaris investigacio. tunc intellectus per illos eosdem gradus et terminos discurrit cum proposicionibus eorum. secundum quod lumine suo. et lumine sensitivi et ymaginativi lucet ad investigandum et iudicandum de predicari obiciendo regulam et formam per quam philosophia figurata est in ipso intellectivo mediante sensitivo et ymaginativo. ymaginando et phylosophiam esse impressionem et figuracionem sciencie theologie.

De figura Juris.

Sensitivum et ymaginativum sicut de premissis figuris dictum est disposicionem figure iuris accipiunt. prout in prima pagina in suo manifestatur. Descriptum intellectum ascendit et descendit per omnes gradus et terminos huius sciencie. considerans alterum predicare per alterum. et alteram proposicionem post alteram. In se formans predictam scienciam in universali. ut in hac universalitate habeat predicaria conservata. regendo omnes ipsos terminos cum proposicionibus suis. Dum intellectum agitur Itaque de sciencia Juris intelligit hanc scienciam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

vnū corpus esse. q̄d ad .a. et ad .v. liuidum. contra .v. rubeū redu citur. ex eo. q̄ in .a. ē iusticia que similitudinē suā p̄ducit in .v. liui dum. cōtra dissimilitudinē suā q̄ in .v. rubeo est. Ideo. intellectiuū respicit p̄ncipiū. mediū. et finem sciencie vniūs. et mediantib' hijs tribus terminis discurrit ip̄am sci enciam put figuāta est in ip̄o in tellectiō p̄ lumen sin. atq; p̄ lume sensitiui. et ymaginatiui luminē. cū ipīus .a. mediāte. De figuā elemētali.

Elemētalem figurā formant sensitiuū. et ymaginatiuū. si cut in p̄ma pagina p̄tēsit. Vbi p̄ma elemētalis figuā describit'. hēns .10. cameās. Vbi scp̄ta sunt elemēta. Et in eius supiori cculo scp̄te sūt .16. essencie. et p̄p̄etates elemētorū put patet in secūda figuā. q̄ figuā secūda .4. hēt cculos. In duob' q̄rū scp̄ta sunt in q̄libet q̄tuor elemēta. Alij uero tres cculi in ip̄a figuā or dinant' qui supsunt hijs duob'. in unoquoq; quorū scp̄te sunt eēncie et p̄p̄etates elemētorū. p̄ has .16. res ul' principia. que sūt hec. igneitas. aereitas. aqueitas. terrestreitas. eē. forma. matīa. simplicitas. compō. sub̄a. accidens. virtus. opacō. intei oritas. exteioritas. atq; motus. P̄ hanc siquidem descp̄ciōem intrant hec elemētorū p̄ncipia. alphabetū. simili a. b. c. d. &c. In eaȝ figura qui͡b'. scilicz elemētis assimilat' p̄. i descp̄ciōe sua in p̄te. q̄a p̄ .16. res es sencie sp̄ualis describitur. quēadmod ip̄a elementa p̄ .16. res scie corpal'. hec autē figura debet fieri sicut ex tere cum suis cculis uolubilib' ad formādum quāuis cameram ip̄i' figuē. Dum g̃. sensitiuū. et yma ginatiuū hoc p̄dcō mō administrat intellectiuo. ymaginatiuū quidē. ȝ sensitiuū derelinquūt. et ascendūt ymaginatē intellectiuo. et intelli gēte intellectiō figuām vniūsalē elemētal' figē. salz. q̄tuor res siue p̄p̄etates. ul' eēcias. hoc ē. igneitatē. aereitatē. aqueitatē. et terrestreitatē. eē. vnaquaq; ip̄aȝ hēnte natuāȝ ac tiuā. et passiuam. ip̄is q̄tuor cōstitu entib' simul vnū corpus cōfusum hēns formā vniūsalez. et matīaȝ p̄ mam. In quo q̄dē corpe sūt cetera cor pra elemētata. velut piscis in aqua. vl' auis in aere. Ex isto siquidem cōmuni corpe. in quo sunt vniūsa lis mixtio. et vniūsalis digestio. q̄d q̄dcorpus implet totum ist illud spaciū q̄d sub globo lunari cōsistit influūt' q̄tuor potēcie. salicz q̄' elemēta retinencia eēnciam cōis corporis eēnciati ex q̄tuor p̄dictis rebus. siue p̄p̄etatib'. ul' essencijs. que siquidem q̄tuor potēcie. scilicz q̄tuor elemēta p̄ducūt supposita sub spēbus. que sunt realit' existē te' i vniūsali nā. i q̄ sūt fo' vtes.

sup̄. 16. p̄p̄etates elementorum

Itaque ymaginatiuum et intellectiuum
per sensitiuum discrepancia describit univer
salem elementalem figuram cum 16 princi
piis supradictis. ymaginatiuum deficit in
parte ad ymaginandum. sed intellectiuum
ascendit intelligendo quatuor elementa
per formam et materiam in sensibilia. Et in
telligendo ignem intra se ipsum dare et
recipere. et sic de aliis. et hoc producendo
filium. scilicet ignem compositum sensibilem
et apparentem in figura. Illud autem quod
de suo homogeneo non potest in ipso filio
recipi extra remanet. et est ignis sim
plex. hoc idem sequitur de ceteris elemen
tis. Dum vero intellectiuum isto modo
intelligit. tunc formatur intelligente suo
universale elementalis figure. ut predictum
est. deinde descendit ad particularia sed
quod primo universale de pluribus particularibus com
positum est. predictum corpus commune existit
actu quatuor predictorum essencialiter ipsum
corpus construentium et componencium de
se ipsis. atque quatuor elementis existentibus
potenciis sine actibus corporis huius ha
bentibus scilicet quatuor elementis suos actus
in suppositis. quos per modum generacionis
et corrupcionis producunt de se ipsis actus
quorum sunt quatuor elementa composita
hac subiacente figura. Intellectiuo dispo
sito sicut predictum est. tunc intellectiuum
investigat mediantibus proposicionibus suis
elementalis figure. conservando in se. et
in sensitiuo. et ymaginatiuo figuram
universalem. Et illa particularia quibus consti
tuta est ipsa figura contradicens omnibus
illis partibus. que contraria sunt. vel
repugnancia illi disposicioni et subiacencie
quas ipsa figura habet particulariter et universaliter
in sensitiuo. ymaginatiuo. et intellectiuo.
sicut predictum est. intellectiuum a sensitiuo.
et ymaginatiuo assumit sibi elementalem
figuram. cum disposicione descripcione et proposicionibus
suis. inde non solum cognoscit opera
nature sciens de quolibet particulari in na
tura universalibus respondere. et per hoc solvere
questiones et argumenta in naturis. ymo
scit eam figuram aliis figuris coniungere
faciendo de materia elementorum aliis
figuris comparaciones et methaphoras ad
solvendum. et arguendum in hac arte. in
qua valde est utilis figura elementalis.

De figura communi.

Disposicio figure communis sicut
ceterarum figurarum In sensitiuo.
et ymaginatiuo. et intellectiuo iacet
velut per descripcionem eius in prima particula
demonstratur. et sicut cetere figure de
bet hec figura de electro vel de cupro vel
de qualibet materia fieri. habens sex circulos
volubiles contra currentes. In quorum quolibet
sunt omnes littere que in alphabeto sunt
inter a et g. hec autem ita est. ut per ro
missionem quorum circuli volubilitatem possit
formari quelibet camera ad inquirendum
omne particulare. et ad solvendum omnes
questiones. et argumenta .t. mediante.
Et hoc. quia unumquodque alphabetum pre
dictorum circulorum significat et represen
tat omnia figurarum alphabeta. scilicet illud
quod est in a. et id quod est in g. Et hoc idem
sequitur in v. In y. In physica. In theologia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in uice. et in figura elementali prout
desceptum est in prima pagina huius lib.
Et sciendum est quod in uno latere huius
figure communis situantur sex predicti
circuli. qui ut iam dictum est predictarum
figurarum alphabeta continent et de
monstrant. Sed in alio latere ipsius fi
gure situantur in medio. 4or. elemen
torum circuli. et desuper alii tres circuli.
Unusquisque quorum. 14. litterarum
continet alphabetum. 17. t. principi
a representans. Omnes autem dictiones
seu principia predictarum figurarum. sci
licet ipsius. t. et aliarum figurarum debet
sciri cordetenus. et in intellectu for
titer situari atque ab in unaquaque
dictio cuiuslibet figure sue terminate
littere. Ita quod in unaquaque predictarum
figurarum prima alphabeti littera. scilicet
b. primam dictionem. et secunda secundam.
et tertia tertiam. per ordinem representet. I
taque per hunc modum necessarium est
sciri cordetenus et uehementer quot et
quas dictiones habet quelibet littera
representare. In hoc ergo modo prohabito
apparet euidenter. quomodo ymaginatur et in
telligitur hec figura communis et quomodo
omnes alie figure in ea comprehenduntur
ad formandum cameras. ut in uniuer
sali suo praticare quolibet inuestiget.
in qua quidem figura est uniuersalitas
aliarum figurarum. eo quod ipsa est in re
quodam ens ex ceteris figuris aggre
gatum per modum concordancie sine con
trarietate. et quemadmodum ipsa est ce
teris uniuersalior. Ita sunt eius propo
sitiones et questiones ualidiores propo
sitionibus et questionibus aliarum figura
rum. De secunda distinctione [distinctio] que est de inten
tione magistri uel auctoris huius artis.

Artifex huius artis. in ipsius
artis inuentione intentionem
habuit ad cognoscendum et diligendum
causam causarum scilicet. dominum de
um rerum omnium conditorem. et ad diri
gendum eiusdem domini seruicio et
amori errantes. necnon infideles in
ueritatis tramitem intuitu caritatis.
Eo quod in unaquaque re siue scientia huius
artis indagacione ueritatem docet inue
niri. ad quam inueniendam super inten
tionem habuit. et ad reducendas ceteras
scientias ad necessaria principia. et ad sol
uendum questiones et argumenta in quauis
scientia. allegando artificialiter necessarias pro
positiones. que sunt uia praticantis ducens
indagatorem ad terminum ueritatis. ad
cuius scilicet praticantis indagatorem inue
ntione. in hoc libro intentionem habuit huius
operis compilator. Unde uidendum est
in hac secunda distinctione declaran
do auctoris intentionem. que est inten
quare quelibet figura posita est in hac
arte. De. t.

Finalis intencio. quare necesse
est. t. esse in hac arte. est. ut
ipsum propter uniuersalitatem principi
orum suorum sit subiectum et instrum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sciie omib9. q̄a p ipm̄ hn̄t in eis sol
ui q̄stiones et argumēta. et inueniri
ptidare in uniu̇sali suo. miscēdo ei9
tangulos. formādo suas cameās. et
allegando ppositiões. que ipius camēis
sbiacent. ad quas siquidem cameās
et ppositiões omēs camē. et ppositiões
aliaꝝ figurārum reducunt9. t. discur
rēte p eas. alis mig9 poss3 ptidare in
uenire. nec aliqua solui questio. n9
aliq9 argumētū. cū ipm̄. t. sit ens
ex uniu̇salib9 principijs aggregatū.

De. A.

QUoniam dignitates. A. in se
ipis sunt incessanter. et in c̄
aturis similitudines suas influit.
Positum ē ipm̄. a. in hac arte. ut a
creaturis sius cognoscat9. et amet9
inuestigando a ptidari. et formādo
uniu̇sale in ipō. a. Questa facte s̄t
et reglate ppositiões ei9 isto mō saluz.
q̄ sunt condiciões. et regle. s. forma
et exemplar omib9 alijs ppositiōib9 hu
ius artis. Vt inueniat9 ptidare in u
niu̇sali suo. hēndo respectum ad illā
beatissimā opacōem quā p̄dc̄e digni
tates hent intrinsecam p modū eēn̄
et ad illā opacōem quā hent extrin
secam p modum influendi in creatis.

De. S.

S Est speculum receptiuū simili
tudinū dignitatum dei p mod9
creacōis. q9 est. q2 bonitas. a. creat. S.
bonū. et quia mag9tudo ipius. a. mag9
ficat ipm̄. S. q9 p ipum mag9tudiem
ipius. a. magnū est in subā et v̄tute.
et quia etintas ipm̄ creat imortle. et
q̄ etiam p̄tas ipius. a. dat ei p̄tatem
memorandi. intelligēdi. volēdi. z sic
de alijs dignitatib9 ipius. a. Ideo. S.
positum ē in hac arte. ut p ipam in
fluētiam. quā. S. ab. a. recipit. S. ipi9
a. similitudiēs inuestiget9. et inueniat9
ptidare q9 queritur. hec tamē medi
antib9 ppositionib9 ipius. S. que posite
sunt et ordinate ad hoc quod dictū est

De figura. V.

POsitum est. V. in hac arte. ut per
ipsum inquirat9 ptidare. et de
ipō ptidari iudicet9 s9m. S. hito respec
tu ad. a. hoc enim est. q̄a idem est. V.
liuidum. q9 illas similitudies q̄s. S.
ad se attrahit sumptas ex illis quas
S. a. de se ipō influit in ipsum. S. quā
modum sol splendorēm suū in ignem
influit. et ignis ipm fulgorēm recipi
ens in lucem suā et qualitatē. Ita. S.
utens illis similitudinib9 quas. a. i ipm
fluit. pducit. V. liuidum. dum autē
eis uti negligit. s3 potius uertit in co
trarium. tūc pducit. V. rubeū. Et qm
a. est ab. S. amabile et intelligibile per
V. liuidum. nō autē odibile. et ignorabile neq
p. V. rubeum. et ymmo. S. saluabile ē
ul9 dampnabile est si in cotrarium se
puertit. Vnde p hec que de. S. iam
dcā sunt ppositiões ipius. V. in hac
arte reglate sunt. ut p ipas inuesti
get9 ptidare et formet9 v̄le. De figurā. X.

P In hac arte sunt9 ut in oī sciā

(c) 2006 Ministerio de Cultura

p ipm inquirimus pticlare in pposito ul' in opposito mediate ul' imediate. Hec enim est quia ipm .x. est figura ex oppositis aggregata ad recipiedum similitudines ul' dissimilitudines i oi re. in omi scia. et in omi eo qd potest apphendere intellectus humanus. qad modum speculum rectu recto modo rectas repntat figuas faciei. et speculum obliqui. eas oblique repsetat. aut oblique eas inse recipiat. Vnde. sm hec que iam dca fuerit intetio artificis huius artis pposicoes ipius .x. ad hec que dca sunt ordinauit.

De figua theologie.

Figura theologie in hac arte posita e et ordinata. qa theologia lumen est et uia p qua .S. tendit ad .A. Et quia p ipam de .A. loquimur. et in ipa recipit .S. benedictoem. et influit in se ipsum .V. liuidum cont' .V. rubeu. Ideo sm hanc intencoem formate sunt in hoc libro posicoes theologie ad inuestigandum pticlare. et formandum uniusale. sm ipsarum pposicoes ordinacoem.

De figua phylosophie.

Figura phye in hac arte posita est. et ordinata. vt cum ipa sit theologie speculum. potecia intellectiua p eam inuestigae ualeat. et iudicare de pticlari in uniusali suo sumedo spes creatuaz. et similitudines quas .A. in eas influit. et quas ipe creatue p act' suos pducut. uelut intelligecia in creaturis. que est similitudo ipius .A. mixtum e ipa intelligencia. et mixtum i itellig'. Sz ixtu neqt itellige pduc dissimilitudine ipi .A. et sibi ipi. Vnde. ad hec que iam dca sunt. formate sunt et ordinate in hoc libro pposicoes phye ad inuestigandum pticlare. et ad iudicandum de eo in uniusali suo. nec non ut ipa phya sit impssio theologie.

De figura Juris.

Nulla creatura odibilis est. hoc .n. quia est .A. influit et pducit sm magis et minus similitudine sua in omes creaturas. ppter qd omis creatura diligibilis est. Sz in quato .S. producit .V. rubeum. tanto est odibile. mediante .V. rubeo. sicut diligibile .V. liuido mediante. Ideo fuit ius cosstitutu ab antiquis principib' sapietib'. vt p modum Justicie agnosceret' q .S. eet mediate .V. liuido diligibile. et q .S. esset odibile .V. rubeo mediante. Sz qui ad pticlaria nimis declinauerint omittetes uniusalia. ymo cofuse Juri sciam ediderut ex confusa pticlarium multitudie. diusa et cofusa uolumina compilates. Quaecia hec figua Juris in hac arte posita est et ordinata continens uniusalia Juris pncipia. qb' reducunt omia Juris pticlaria ad hos ut p compendium qdlibet pticlare Juri inueniat in uniusali suo. ad cognoscedum p que modum iustic. s. amabile est. uel odibile. Ad quem siquidez modu dirigunt' Juris pposicones compilate in hoc uolumine. vt ex ipis .S. sit iudicau iustu.

De figa elemetali.

Elemetalis figua in hac arte posita e. et ordiata. vt p ea inueat

(c) 2006 Ministerio de Cultura

intellectus opera nature. et eiusdem secreta. intelligendo principium et finem nature. quibus visis investigari valeat et predicare in ea. mediantibus propositionibus et questionibus ipsius figure elementalis. que in hoc volumine continetur. Et quoniam elementa sunt specierum S. nam quemadmodum ordinantur elementa in natura. sic ordinantur potentie in S. et S. est speculum A. Ideo posita est simpliciter elementalis figura in hac arte. ut metaphorice S. videat in se A. et ut super semet videat in ipsa figura secundum quod elementa producunt supposita et similitudines. ut mediantibus illis similitudinibus habeat sui ipsius cognitionem. Unde ad hec que iam dicta sunt ordinantur propositiones huius elementalis figure. que in hoc volumine continentur. scilicet ad investigandum particularia nature. et ut metaphorice significentur aliarum principia figurarum.

De figura communi.

Quoniam ante utile est sufficiens compendium in omni scientia posita est. ergo et ordinata figura communis in hac arte. ut sit aliarum figurarum sufficiens compendium reducens ceteras huius artis figuras ad se ipsam. ut volvendo circulos in ea contentos inveniatur de predicare in universali suo concordando alteram cameram cum altera in revolutione circulorum ad quantitatem huius figure ut hec ars sit melius portabilis hoc volumen existit compilatum.

Incipit tertia distinctio. scilicet de modo discurrendi.

Modus discurrendi huius artis. ut scilicet huius operis compilatione inveniatur predicare in universali et dere in hac tertia distinctione. Sed quoniam in hoc discursu investigationis predicandi ubi ipsum valeat inveniri multa requiruntur. Ideo dividitur hec prius distinctio in sex partes. Prima est universalis investigationis. Secunda est de predicandi investigatione. Tertia est de camerarum formatione. Quarta est de figurarum compositione. Quinta est de iudicio. Sexta vero et ultima modum continet disputandi.

De universali.

Ad investigandum et formandum universale quodlibet in hac arte ut exinde fiat descensus ad omne predicare quod queritur. oportet sensitivum primo discurrere per figuras. et per earum propositiones. ut ymaginativum inde universale quod necessarium est ymaginetur memorante memorativo dictiones seu series ipsarum figurarum et propositionum earum. atque considerante communem utilitatem diligendo veritatem et odiendo falsitatem. Dum ergo sensitivum. ymaginativum. memorativum. et volitivum isto modo discurrunt tunc intellectivum ad universale ascendit et discurrens invenit ipsum esse medium per quod facta est coniunctio propositionum quarum ipsius T. tamen vel quecumque T. et A. simul. quarum de pluribus secundum quod requiritur. Et hoc idem sequitur de B. V. etc. semper cum T. quia sine T. nichil ex eis sequeretur. Itaque invenit intellectivum ipsum universale quia ipsum existens medium tali conditione resultat quod nequaquam aliqua ipsius T. pro

(c) 2006 Ministerio de Cultura

deperit. neque ipsius .a. neque ceterarum figu
rarum. Ipsum autem universale semper habet
constitui et dirigi per mixtionem et con
iunctionem terminorum figurarum. scilicet
ipsius .t. et ceterarum figurarum. atque per
concordiam propositionum. et questionum earum
et semper habet existere quandoque per .t. tantum. quandoque
per .t. a. simul. quandoque per .t. a. b. vel plures
figuras. et quandoque per .t. b. vel per plures. et sic
de aliis. hoc autem ita habet esse per magis
et minus de figuris secundum quantitatem com
positionis figurarum quam requirit ipsius
universalis formatio. et secundum concordi
antiam quam habet predicare quod in ipso uni
versali querit. habet enim principiis
vel cameras figurarum exemplum quod
ostendit et declarat modum et doctri
nam investigandi et formandi uni
versale. sicut dictum est. et apparet
in tertia camera distinctione. in qua sub
quibusdam cameris constat universales
questiones diverse solvuntur. que sunt
particulares. De inventione predicatis.

Sicut sensitivum et ymaginativum
memorativum. et volitivum neces
saria sunt ascensui intellectivi ad
universale sicut predictum est. Ita similiter
sunt necessaria ad investigandum id
predicare quod in universali suo querit
descendente intellectivo secundum sensitivum.
ymaginativum. memorativum et voli
tivum particulariter per terminos figurarum
et per propositiones terminorum ipsorum. Illo modo
quod universale illius predicatis quod querit. nul
latenus destruatur. neque termini figurarum

neque earum propositiones. sed potius conser
ventur. Omnis investigatio predicatis
in universali suo quandoque habet fieri per .t. tantum.
quandoque per .t. a. simul. vel per plures. et sic
de aliis semper .t. mediante. quia aliter incho
ex eis sequeretur. Hoc autem habet fieri quandoque
per magis. quandoque per minus de figuris. secundum
genus et speciem illius predicatis quod in
quiritur. cuius inventio est in aliquo mem
bro universali existente in concordantia
cum aliis membris sub universali suo. ipso
concordante cum illo predicato suo. quod que
ritur. quod siquidem illius predicatis op
positio contradicit. sicut bonitas simi
litudine sua influit in magnitudinem.
et magnitudo ipsius. similitudine sua
in bonitatem. per quam siquidem similitudi
nem bonificatum in magnitudine et
magnificatum in bonitate producit in
dimis. Ita simili modo. Influente intellec
tivo similitudine sua in volitivum. me
morativum. ymaginativum et sensitivum
et econverso. et hoc per angulos et came
ras .t. atque per cameras .a. b. v. x. etc. et
per propositiones ipsius .t. et ceterarum figurarum. et
investigare predicare. et invenit per pre
dictam similitudinem et influentiam. concordi
do alteram similitudinem cum altera. et al
teram influentiam cum altera. Isto modo fit
quod nec universale. neque partes eius destru
antur. sed habeat omnes partes eius concordan
tes ad conservandum ipsum universale
in illo predicati. quod in illo invenien
dum est. Sciendum est etiam quod similiter ad in
vestigationem predicatis faciendam. vt

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sequatur eius inventio. oportet quod intellectum ab universalibus propositionibus ad particulares descendere. et iterum ad universales propositiones ascendere. inveniatque concordanciam inter universales propositiones et particulares existere absque contrarietate per modum affirmationis vel negationis. Et de hoc atque de hiis que predicta sunt ad investigationem particularis faciendam panditur exemplum in tercia distinctione scilicet in questionibus sicut dictum est in precedenti capitulo de investigatione et formatione universalium.

De formatione camerarum.

Ad formandum cameras ut investigetur particulare. et per consequens inveniatur. quod necessarium est ad esse sensitivum. et ymaginativum. memorativum. volitivum. intellectivum simul sicut in duabus prehabitis partibus. indicante intellectivo in principio investigationis illam simplicem cameram. In .n.t. vel .m.a. vel in aliis figuris que melius in investigatione particularis quod queritur convenit ut eius inventio consequatur. volitivo ipsam cameram eligente. deinde coniungenda est illi camere altera camera que melius illi convenit ad investigationem propositum particularis quod queritur. Similiter additur illis tercia camera que melius inter ceteras cameras ad hoc necessaria est. Habitis autem hiis tribus simplicibus in una recta linea in aliqua figurarum ex volubilibus circulis compositarum resultat ex ipsis tribus cameris simplicibus ~~in una recta linea~~. una camera composita habente quolibet circulorum suam simplicem cameram in illa que composita est. Postea faciendum est quod sicut quedam camera composita habet formam in uno latere figure communis. Ita similiter habet formari altera camera composita in altero latere ipsius figure. ad hoc ut fiat discursus ipsius .t.p.a.p .s. vel .a. vel .b.v. vel per plures. et sic de ceteris figuris secundum quod particularis questio plures figuras expostulat. vel pauciores. tunc vero sensitivum et ymaginativum per ambas figuras discurrunt in utroque latere. memorante memorativo propositiones earum. ut intellectivum invenire valeat. et volitivum eligere iudicium finale. Et faciendum est quod ad formandum predictas duas cameras compositas ex sex circulis. oportet sensitivum et ymaginativum discurrere per omnes alias cameras. ut ille due per eas fortificentur. memorante memorativo propositiones earum. et volente volitivo concordanciam esse inter omnes cameras. ut intellectivum ad universale valeat ascendere. et exinde ad particulare descendere. absque ipsorum contrarietate. scilicet universalium et particularium. Unde per hec que dicta sunt de formatione camerarum in vi. circulis intelligendum est dictum esse de formatione camerarum alterius lateris in duobus circulis continentibus elementa. Atque in tribus ipsius .t. et hec secundum genus et speciem particularis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

q̄d p elementa. vł p. t. conuenit in di
care. **De compositione figurarum.**

Ad componendum figuras sm̄ al
teram cum altera. oportet me
moratiuū. memorari questionem. et vo
litiuū. sm̄ illā memoracionem coniungere
figuras. alteram cum altera. Vt si q̄d
fiat de figuris. vł de aliqua figurarum
q̄ intellectiuū iudicet de ea p propter
que illis figuris seu figure sunt sub
iacentes. Si uero fiat compositio de
t. a. vł de. t. a. s. v. vł de pluribus. et
sic de omnibus figuris. tunc existit v
niuersalis particularis illud medium in q̄
participant. et concordant propositiones il
larum figurarum que composite sunt. as
cendente vniuersali ad maioritate in
multiplicacione compositionis figurarum
atque ascendente vniuersali ad minorita
tem. in diminucione compositionis figu
rarum. vel in separando alteram figuram
ab altera. vł subtrahendo. **De iudicio in hac arte.**

In iudicio debent adesse. sensi
tiuū. ymaginatiuū. memoratiuū.
et volitiuū. sub intellectiuo. cum veritas
sit eius obiectum sm̄ dispositionem tri
angulorum. t. oportet intellectiuū in iudi
cio distinguere p. a. e. v. x. etc. Et ob hoc in
tellectiuū accipiendo suas similitudines
in se. in sensitiuo. in ymaginatiuo. in me
moratiuo. et intellectiuo. distinguit in
iudicio. tamen modo. q̄ ipsorum similitudines
non destruantur. et q̄ inter vniuersale
et particulare sum̄ existat concordancia
in cameris. et propositionibus vniuersalibus
aut particularibus figurarum. In hac arte
quinque iudicia debent fieri p. e. quinque p. a. quinque
p. n. et quinque p. v. et quinque p duo. vł p plu
ra ipsorum. Iudicia tamen ipsorum. n. v. confu
sa sunt. Et cum dubitacionem. vł suppositionem
iudicetur in hac arte. aliud est p similitu
dinē. et aliud p dissimilitudinem. Aliud
p propositum. et aliud p oppositum. Aliud
p realitatem. et aliud p racionem. et sic
de aliis. Sed generalis regula huius artis
est. vt omne iudicium de quacumque sit
seu de quacumque sit. semp concordet cum
principiis huius artis. et cum propositionibus
eorum. Vnde. si contingat intellectiuū non
posse iudicare p possibile. oportet ipsum
iudicare p impossibile. Et si non pot p con
ueniens. oportet ipsum p inconueniens iu
dicare. Propterea artifex huius artis mult et
minuit in ipsa arte. q̄ si intellectiuū iu
dicare potest accipiendo concordanciam inter
similitudines illas quas recipit de se
sitiuo. et ymaginatiuo. etc. q̄ iudicet.
Si uero iudicare nequiuerit. q̄ vertat
iudicium in contrarium. vł accipiat il
las similitudines que melius recipiunt
conueniunt in maioritate concordancie. et re
alitatis. et substancie. siue accidencium. Et sic
que melius conueniunt in maiori con
cordancia camerarum et propositionum. quas
figure continet huius artis. **De modo
disputandi in hac arte.**

Modus disputandi in hac arte est
allegare p argumentaciones propositi
ones subiacentes cameris. quas formari
oportet. ut inueniat in eis p disputa
cionem indagacionem illud particulare sup q̄d
sit disputacio. In principio autem disputacionis
oportet. vt vnusquisque duorum disputancium

(c) 2006 Ministerio de Cultura

uerum habeat intencionem ad inuestigandum predicare super quod habent disputare concordando. et concedendo ueritatem ipsis ambobus conseruantibus regulam et ordinacionem huius artis. et reducentibus proposiciones ad dicta aliarum scienciarum per principia et propones huius artis. ut in omnibus sciencijs ueritas discernatur secundum directionem. et ordinacionem principiorum huius artis. Si uero aliquis disputator per sophysticaciones forte uoluerit incedere seminans fallaciarum genera. destruende sunt ei fallacie per huius artis principia. et proposiciones. cum nulle fallacie eis resistere possint. et tunc uiolenter compellitur dicere ueritatem. Si uero rebellus fuerit. uel ignoranciam pareat repugnans ueritati talis igitur concludendus est in opposicionibus suis. per principia. et per proposiciones huius artis deducendo ipsum ad inconueniens. et ad destructionem uniuersalis huius artis et proposicionum eius. atque principiorum eius. quorum siquidem destructio impossibilis est. et absurda. Si eciam contingat ipsum esse ita rebellem. quod uiso predicto inconuenienti et predicto impossibili. nolit concedere ueritatem talis tamquam insanus dimittendus est. qui si fuerit intelligens. consciencia lesa. remanebit per quam lesionem possibile est ipsum in alio tempore concedere ueritatem.

Incipit quarta pars. que est de practica huius artis. Et primo de proposicionibus. 2o. de questionibus.

Omnis sciencia in theoricam et practicam diuiditur. Et quoniam in prehabitis distinctionibus huius uoluminis de theorica huius artis. secundum operis compendium ualde sufficienter dictum est. Ideo in hac .x. et ultima distinctione huius uoluminis de ipsius artis practica. secundum compilacionem huius operis tractandum est. Que siquidem distinctio in decem partes diuiditur. uidelicet in decem huius artis figuras cum decem modis proponum et questionum suarum quolibet modo sue determinate figure subiacente. quarum eciam primum quelibet in duas partes diuiditur. quarum prima cuilibet est de proposicionibus secundum suum modum contentis sub eis. Secunda uero est de questionibus. Unde de prima parte dicendum est. atque in principio de prima figura tractandum est seruando constitucionem ordinis figurarum.

De proposicionibus figure .A.

Ad maiorem euidenciam. et ordinacionem proposicionum eius sciendum est. quod sicut .t. in quinque triangulos suos diuisum est. et unusquisque angulus in tres terminos. Ita distinguuntur et diuiduntur eius proposiciones. quia unusque primo cuilibet anguli tres subiacent proposiciones Et quoniam unusquisque ipsorum primorum in alios tres terminos diuiditur. Ita sunt tres propones unicuique termino subiacentes. itaque continet unusquisque angulus duodecim propones. scilicet quater tres. et per consequens unusquisque triangulus triginta sex continet in se ipso. Et quoniam quinque trianguli totum .t. edificant. Ideo sub eo. centum et octuaginta questiones per ordinem continentur. Unde. quia in hac parte de ipsis proposicionibus tractandum est. Ideo de proposicionibus prioris et nobilioris principijs dicendum est. deinde et per

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ordinem de ceteris consequenter. De deo.

Deus est ens incessanter habens omnia quecumque vult. Quia deus est habet omne ad ad concordantia cum maioritate. et nichil cum minoritate. quia deus est. est quidquid est. et nullum peccatum est aliquid. Quia unus deus est infinitum esse est, quia infinitas et eternitas essencie est. sufficit esse unum deum tantum, quia deus est unus. nullum unum desiderat non esse unum. Omne quod est in dei essencia est deus. Inter essenciam dei. et suum esse. nulla est differentia. Quidquid est de dei essencia. est immensum et eternum. Nulla dei dignitas est sine actu. Omnes dei dignitates suos actus producunt. alteram in alteram. Divine dignitates. quia altera est in alteram. sunt deus. De creatura.

Quia deus est similabilis creavit creaturam. Sine esse et nichilo. impossibile est creare. Omnis creatura est speculum dei. in qua sunt similitudines. et dissimilitudines dei. Omnis creatura sensibilis est sub fine intellectum. Essencia totius creature sensibilis est sensibilitas. Omnis creatura corporalis prius est in corporeitate quam in corpore. Quia deus est volibilis et intelligibilis producit in creaturam potenciam volitiva. et intellectiva. Nullum intellectivum sine volitivo datum est. Intellectivum. et volitivum se habent divisimode in omni creatura. Sub forma et materia creata est omnis animalitas. et omne animatum sub animalitate. Nisi species fuissent creatura. nullum animal foret specificatum. Omnia entia animalium sunt creature. De operacione.

Quia in deo est operacio intrinseca. Est omnis operacio intrinseca nobilior quam extrinseca. Omnis operacio se habet ad aliquem finem. Omnis operacio extrinseca ab intrinseca operacione influit. Operacio est bonificabilis sicut intelligibilis. Re intellectivum operando producit de obiectis similitudinem suam. Intellectivum similitudinem suam instituit per lumen volitivum. et intellectivum volitivum per caritatem. Nulla naturalis operacio est contra se. Omnis operacio naturalis est in substancia. et influit in accidencia. Omnis operacio est contigua de universali ad particulare. Omne quod de agit extra se. agit artificialiter. Deus creat operacionem artificialem. homo at ipsa utitur. Impossibile est hominem producere formam artificialem ex nichilo. De differencia.

Quia differencia est realiter universale in natura est in particularibus. Quia aliqua differencia est in concordancia omni contrarietate carens. est maior differencia in magnitudine quam contrarietas. De maiori differentia potest consequi maior concordancia quam de minori. In sensitivo sunt ita propter differencia et species quam insimul divisificant. et specificant ipsum. Quia deus est intelligibilis et volibilis. maior est differencia inter intellectivum. et volitivum quam inter sensitivum. et sensitivum. Differencia est elementorum potencia. per quam producit similitudines suas. Nullum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

intellectiuū differt a sensitiuo sine similitudine et dissimilitudie. Quia anima plus est specificatiua corpe. pl' est differencia in ipa. q̄ in ipo. Animal ronale. est magnū speculū. in q̄ appet magna differēcia spualis et corpalis. Omē intellectiuū diff't a volitiuo. et econuīso. Intelligere ꝛ velle. qa differūt in essencia. Maior differēcia est inter intelligē. et velle. si diuersificet intellectum. et volitiū. q̄ si non diuersificet ipā. Omē differencia intellectus et voluntatis ī possible est intam esse in homine.

De concordancia.

Omnis cōcordancia plus appetibilis est in magnitudine q̄ in puitate. plus potest omīs cōcordā distare a contrietē in maiori differ̄ q̄ in minori. Impossible est inueīri cōcordanciā sine distinctōe. Omīs cōcordancia que est inter sensitiuū ꝛ sensitiuū. ē p similitudinem. Inter vno et plurib' nulla est cōcordācia in natūa. Et inter sensitiuū et sensitiuū. nulla est cōcordancia sine cōtrarietate. Quia in deo est cōcordā. Maior est cōcordancia int' intellectiuū et sensitiuū. q̄ int' sensitiuū ꝛ sensitiuū. Sub una cōcordancia uniuīsali natūe sunt omēs cōcordancie p ticlares natūe. Ex maxima cōcordancia que in homīe efficit' una iter altām subām et altām pducit' alteī sube. Absq₃ eēnciali cōcordancia nl'lum eē intellectum est actus essenē. Omīs concordancia. que est inter anima. et potēcias eius. est subālis. et omīs cōcordancia que est inter potēcias. est accidentalis. In omī intellectiuo. est equaliter concordancia int' essenciam. et esse.

De contrarietate.

Nullum cōtrarium est infinitum. In omī actu contrietatis. ē pūa. Nulla contrietas ē sine accidētib'. Ois abñacia cōcordancie. est cōtraietas. Oīs cōtraietas. aut ē intrīseca. vl' extrīseca. Qa int' alterum sensitiuū. et alterū sunt similitudines. Impossible ē ī eis inueniri contrietatem. absq₃ cōcordā. Inter sensitiuū. et intellectiuū ē cōcordancia plus q̄ contrietas ī natūa. Sensitiuū repugnat intellectiō cū minoritate. vl' eo. cū maioitate. vl' eo. Omē sensitiuū contdicens intellectiuo. contdicit sibi ipi. et non eo. Omīs veritas plus contraiat' fsitati. q̄ eo. Nullm intellectiuū pottatum cōtradicē alteri. sicut sibi ipsi. plus potest omīs anima contdicē deo. q̄ sibi ipi alteī.

De pncipio.

Nullum pncipiū maius est illo qd' est equale suo fini. Sub pncipijs uniuīsalib' natūe. sūt omīa pticlaria pncipia natūe. Nullm pncipiū potest eē sine fine. Absq₃ nichilo impossible ē aliqd' tempus eē pncipiatum. Nullm tempus est pncipiatum a se ipō. Omē pncipiū in quo tempus est. ē iuxta nichilum. Indiuersificacōe vniuīsalis quātitatis sūt multa principia. Omē principium ē nobilius in quātitate forme. q̄ in qūtitate matīe. Omē nāle pncipiū prius est in vniuīsali. q̄ in p

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ticiati. Omne principium distat minus a
causa quam ab effectu. Omne principium
naturale simplex est per formam. compositum
vero per materiam. Omnia principia sunt
sub uno fine. De medio.

Nullum medium est sine principio
et sine fine. Omnis magnitudo me
dii est in magnitudine principii et finis.
Nullus finis contradicit suo medio.
In diversificatione extremorum suorum di
versificatur omne medium. Inter reali
tatem et rationem est intellectus medium.
Inter universale et particulare sunt multa
media. Omnis motus est medium ex
tremorum. Habitus est medium inter pote
ntiam et actum. Inter predestinationem
et liberum arbitrium sunt equale medium
sapientia et iusticia dei. Omne medium est
perfectum quod coniungit principium et finem.
Homo est medium inter animam et corpus.
Omne medium efficitur simplicius ex
partibus essencialibus quam intrinsecis. De fine

Ille est summus finis quem omnes fines
appetunt. In deo tantum est
finis in se ipso. Nullus finis perfectus est
in se qui sit propter alterum finem. Omnis
finis et omne principium se habent realiter.
Finis est obiectum omnium moventium.
Omnis finis materie est passio.
Est omnis materia sub alio. Inter causam
et effectum est omnis terminatio finis.
Sub summo fine sunt omnes fines
in termino. Omnis finis exterior ter
minatur interiori fine. Omnis finis
est amabilis et privatio eius odibilis.
In obliquitate medii est privatio
finis. Omnis finis qui maior est
plus distat a privatione quam qui minor
est. De maioritate.

Quoniam deus est magnus. In
bonitate est omnis maioritas
plus amabilis in magnitudine quam in par
vitate. Omnis actio magis desidera
bilis est in maioritate quam in minoritate.
Illa est summa maioritas que est sine
minoritate. Omnis maioritas maior
est in universali quam in particulari. Omnis
substantia plus distat a privatione per maio
rem actum quam per minorem. Omnis substantia
maior est per formam quam per materiam. Omnis
maioritas est maior per substantiam quam per
accidens. Omnia maioritas convenit
cum esse et minoritas cum non esse. Est
maioritas in substantia sed minoritas in acci
dente. Prius est maioritas in substantia quam
minoritas in accidentibus. Maioritas est
maior in concordancia accidencium quam in
eorum contrarietate. Nulla quantitas
corporalis est maior quam quantitas vir
tualis. Omne accidens quod proximius
est substantie maius est aliis accidentibus.
De equalitate.

Quia in deo est equalitas et non
maioritas. Est possibilitas ma
ior per equalitatem quam per maioritatem. Nam
relacio nequid esse in maioritate sine
minoritate. Potest potestas plus possifi
care in equalitate quam in maioritate. Nam
deus bonus est. Omnis equacio bona
convenit cum esse. eius autem oppositum cum
non esse. Illa est summa equalitas que
producta est de essencia in esse sine acci
dentibus. Nulla substantia inequalis est alteri
substantie sine accidentibus. Omnes substantie equantur

(c) 2006 Ministerio de Cultura

per concordanciam. et inequalitas per contrarietatem. In substantia humana est maior coequacio mediante corpore. et anima quam mediantibus accidentibus. Omnis coequacio que de substanciis in substantia est producta maior est. quam illa que de accidentibus in substantiam est producta. Quia equalitas convenit cum esse. et inequalitas cum non esse. Maior est equalitas in substantia. quam in accidentibus. Impossibile est invenire tam magnam equalitatem inter formas accidentales sicut inter formas substanciales. In omnibus accidentibus non potest esse tam magna equalitas. quanta est in relacione. Quia accidencia equalitatem appetunt cum constituunt substanciam.

De minoritate.

Omnis minoritas universalis contradicit esse. Omnis minoritas. que de altera minoritate producta est in alteram. maior est ceteris. Quanto omnis minoritas maior est. tanto plus distat a composicione. Omnis minor substantia subdita est maiori substantie. Illa substantia quam nullus producit in universale racionale minor est illa. quam natura producit in universale reale. In minoritate virtutis est minoritas. est minoritas substantie. Impossibile est minoritatem invenire inter substantiam et accidencia sine imperfectione. Nulla minoritas est prius in substantia. quam in accidentibus. De accidentibus in substantiam transfertur minoritas in maioritatem. Omne accidens est minus aliis quod plus distat a suo fine. In illo accidente est maior minoritas in quo substantia minus virtutis influit. In omni minoritate actus producitur minoritas accidencium.

De affirmacione.

Quia deus est. Affirmacio convenit cum maioritate. Negacio vero cum minoritate. Obiectum affirmacionis est veritas. Obiectum vero negacionis est falsitas. Affirmacio et velle. conveniunt. Negacio vero et nolle. Nullum ens affirmabilius est deo. Quia deus est. Affirmacio et esse. conveniunt. Negacio vero et non esse. Quanto omne ens. est nobilius. tanto est affirmabilius. Omnis affirmacio contradicit non enti cum negacione. Affirmacio et non ens. conveniunt per accidens. Affirmacio et lumen intellectus contradicunt non enti. Obiectum affirmacionis est possibilitas. Mediante possibilitate disconveniunt affirmacio et negacio. Affirmacio et negacio sunt concordes vel opposite. mediantibus possibilitate et impossibilitate.

De dubitacione.

Dubitacio et supposicio sunt principia investigacionis. Omnis dubitacio est. ut sit affirmacio vel negacio. De maiori dubitacione sequitur maior affirmacio vel negacio. Omnis dubitacio participat inter ens et non ens. In dubitacione incipit intellectus ponere suam similitudinem de non ente in ens. Omnis dubitacio est ens aggregatum de intelligere et ignorare. Non ens producit suas similitudines in dubitacione. Quia dubitacio et non esse. conveniunt. Incipit dubitacio in privacione. et consistit

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ni entis. Quia dubitacio est medium actus intellectus ad esse et non esse. est ipsa medium per quod contraiantur affirmacio et negacio. Nulla dubitacio existit equaliter inter ens et non ens. Impossibile est ita vehementer destruere dubitacionem per fidem sicut per demonstracionem. Impossibile est dubitacionem esse sine passione. De negacione.

In negare deum esse nulla sequitur utilitas. Omne inconveniens est obiectum negacionis. De maiori negacione sequeretur maior affirmacio et econverso. Si nulla est affirmacio nulla est negacio. Omnis negacio tendit ad esse per accidens. Omnis negacio que est contra esse destructibilis est. Maior negacio potest fieri de deo quam de individuo. Omnis negacio est speculum in quo similitudines non entis apparent. Quia non ens est enti subditum. Est omnis negacio affirmacioni subdita. Quia dia° negacionis est impeditur ab impossibilitate. Impossibile est veritatem sine medio esse obiectum negacionis. Absolute negacio et impossibilitas contrariantur affirmacioni et possibilitati.

De proprietatibus .A. hec est dei.

A est summum ens eternum bene dignitates ineffabiles. Sed quia intellectus per modum realitatis potest nequaquam intelligere totaliter, sed solum intelligit per gradum et influenciam ipsius .A. sexdecim dignitates in ipso .A. et non ut sint nisi sexdecim tantum cum ipse sint immutabiles una et eadem essencia. Sed quia ipsi intellectui sufficiat summe sexdecim dignitates divinas secundum hanc artem ad respondendum omnibus questionibus que de .A. fieri possunt. Propter eciam cuilibet ipsarum sexdecim assignate sunt sex proposiciones quibus ad omnia que de .A. queruntur respondendum est et mediante. Et ideo sunt nonaginta et sex proposiciones. cum sexdecies sex equipolleant nonaginta sex. Unde de bonitate primo dicendum est non quia sit prior et nobilior aliis cum in deo non cadat magis et minus. Sed quia secundum ordinacionem huius taliter ordinantur. De bonitate.

Bonitas dei ita est in se quod aliquo extra se non indiget. Bonitas dei bonificando in se ipsum existit et in magnitudine etc. Bonitas dei bonificando extra se existit in omnibus creaturis et actibus earum. Omne bonum creature est speculum boni increati. Nullum bonum potest esse in magnitudine sine bonificato. Nullum bonum resistit magnitudini sue. De magnitudine.

Impossibile est magnitudinem dei esse in se ipsa et in alio sine magnificare. Magnitudo dei maior est in se ipsa quam in alio. Ita est dei magnitudo magna in sua bonitate et in sua potestate etc. sicut in se ipsa. Omne magnum bonum est amabile. Nullum magnum sibi ipsi contradicit. Omne magnum magnificandi contradicat minori.

De eternitate.

Actus eternitatis est eternificare. Omnis duracio est aliqua similitudo eternitatis. In eternificare est ita velociter immensificare sicut

(c) 2006 Ministerio de Cultura

etinfinitate. Impossibile est eternitate esse p aliud. Maior concordancia ē int eternitatem. et etinficatē. q inter creatiōem. et creare. Impossibile est augmētacōem esse in etinitate. De potestate.

Omne licitum est fieri a diuina potestate. nisi inconueniens. Qdquid contradicit seu repugnat possificare. cōtdicit seu repugnat ptāti. In diuina potestate quelibet dignitas pducat simile sui. Quia ptās et uoluntas idem sunt in deo. potest ipē deus omīa quecumq uult. Nisi in dei potestate foret possificaē. impossibile eēt creare. Omnis potestas est a dei ptāte. De sapiēa.

In dei sapiencia est equalitas essendi. et intelligendi sciendi. In diuina sapiā sunt equaliter oēs actus diuinarum dignitatum. Sciā dei ī se et in alio infusa est. Sciā dei est equaliter in omnibus pticulārib. Quia ī dō est sciencia. est omis ignorancia odibilis. Omnis sciēcia a sciencia dē influitur.

De uoluntate.

In dei essencia non differunt uelle. et nolle. Dei nolle non uult q potestas sua pducat extra se quidqt producē potest. In imensa uelocitate magnitudinis. et eternitate sunt ī dō uelle. et nolle. Quia deus hēt omīa quecumq uult. non hēt ea que non uult. Omnis uoluntas est nobilior que uult in se simile sui. Diuina uoluntas uult in se omīe īd p qd creatā esset deus. Nulla uoluntas sine uelle et nolle ē imagnitudine. De uirtute.

Omni uirtus equalis est sibi sine

Impossibile est uirtutem diuinam esse ociosam. Diuina uirtus semp est cū suo fine. Omnis uirtus maior est influēdo in se. q in alterum. Nulla uirtus potest agere sine specificacōe. Nulla uirtus est contra magnitudinem act sui. De ueritate.

Plus potest deus uerificare in se q in alio. Verificando ueritas producat simile sui. et contrahat qlitati. Magnitudo ueitatis ē ueificare imagnitudine. Omnis ueitas maior ē in rē q in intellectu creato. Quia ueitas est intelligibilis. est ipā obiectum intellcē. Nisi esset lumē ueitatis. non eēt ipsa ueritas. obiectum intellcē. De gloria.

Nulla gloria sūma ē. nisi sit in se ipsa. Maior est gloria extrinseca in deo. q intriseca in creaturis. Gloria dei incessanter est sine impfacōe. Maior est gloria intrinseca q extrinseca. Nulla glia est intelligibilis et amabil sine specificacōe. Quia in deo est glia. cum iusticia est ipā gloia plus desiderabilis ī equalitate qm in innoītate.

De perfectōne.

Illa pfectio que pse est. in se est sine alio. Quia pficere est act pfectōnis. Est omē pficere desidērable. Impossibile est non eē pficē inpfectōe imensitatis et eternitatis. Si deus in chil est impossibile est pfacōem eē sui impfectōe. Quia pfectio dei est intriseca. est ideo in se. et influit pfacōem nrām extra se. et pficat eam in se.

De Justicia.

Nulla justicia repugnat magnitudini bonitatis. eternitatis. po

(c) 2006 Ministerio de Cultura

testatis etc. Nisi iusticia dei tantum nulla iusticia potest esse de se. et in se. et ad se. Actus iusticie dei tam magnus est quod omnes actus diuinarum dignitatum iustificat in se ipsis. et extra se ipsos. Nisi esset iustificare possibile esset iniuriari in iusticia. Iusticia in se iustificando contrariat in se et extra se iniurie.

De largitate.

Frustra esset omnis largitas sine largiri. Deus in se largificat essendo. et extra se influendo. Quia in deo est largitas in magnitudine est maius donum appetibilius minore. Nulla largitas est maior illa quod de se tota largificat totum largitum. Omnis largitas contradicit plus auaricie in magnitudine quam in puritate. Diuina largitas plus dat homini dando ei esse. quam dando ei prosperitates.

De simplicitate

Sine simplificare impossibile est vnire in aliqua unitate. Si in vnio esset sine simplificare esset sine composicione. Quia in deo est simplicitas sine composicione. Est ideo omnis simplicitas maior in vnitate quam in composicione. Si aliqua est simplicitas sine simplificare. maior est illa que est cum simplificare. Nulla simplicitas est maior illa que in unitate. et pluralitate est sine composicione. Omnis simplicitas per formam distat a composicione.

De nobilitate.

Si nobilitas plus potest nobilificare in se. quam in alio. plus potest magnificare in se quam in alio. In deo est tanta nobilitas quanta potestas eius potest in se possificare. Si nobilitas esset magna sine nobilificare. esset nilitas magna sine nilificare. Nam in deo est eterna nobilitas. Est omnis duracio nobilitatis appetibilis. Si nobilitas esset contra magnitudinem sua nobilificare quidem et nilificare. haberent concordanciam. Quia nobilitas cum esse conuenit ipsa magis appetibilis est in maioritate quam in minoritate.

De misericordia.

Sola racio differenciam facit inter dei misericordiam et iusticiam. Spes equaliter creata est ad misericordiam. et iusticiam. Quia dei misericordia et iusticia sunt vnum. ideo sunt equaliter timende. In deo est misericordia maior in christo quam in homine. Nulla misericordia est contra magnitudinem spei. Quanto magis ius est parcere. tanto misericordia est intelligibilior.

De dominio

Quoniam deus est dominus. Est omne dominium appetibile. Nullum dominium magnitudini sue repugnat. Frustra est omne dominium sine dominari. Quia deus est primus dominus. Est dominium in re nature prius quam seruitus. Dominacio est quedam maioritas in qua sustentatur minoritas. Quia iusticia dei est habet omne dominium concordanciam maiorem cum iusticia in maioritate quam in minoritate.

De potestatibus anime.

Essencia racionalis anime. atque

(c) 2006 Ministerio de Cultura

eius entitas et natura per descripcionem
dese ipius anime cognoscatur. scilicet per
.16. principia que sunt. recolencia. intelli
gencia. volencia. etc. que saluerit anima
per potencias suas suum modum essendi
significat. et per actus earum suum modum
expandi. Ideo hee posiciones que sub fi
gura anime comprehenduntur dividuntur
in duas partes. In quarum prima continet
unumquodque principium descripcionis anime
tres posiciones. Et quia .16. principia
sunt in ista arte. Ideo resultant ex eis
.48. posiciones in prima parte. In secunda
vero continet quelibet littera alphabeti
potenciarum anime. et actus earum
similiter alias tres posiciones. Et quia ipse
sunt .16. in numero. Ideo componuntur alie
.48. posiciones. Unde. bis. 48. equipol
lent. 96. Set de prima parte primitus est
dicendum. Deinde de secunda similiter
suo modo. De recolencia.

Recolencia est essencia anime cum
intelligencia. finis recolencie est
quoddam esse aggregatum de intelligencia
et volencia. Recolencia est essencia
Recolencia apprehensiva in suis simili
tudinibus et dissimilitudinibus. De Intelligencia

Intelligencia in quanto est intelligencia
intellectiva est essencia activa.
In quanto vero est intelligibilis est essencia
passiva. Intelligencia est lumen in se
creatum. et in recolencia. et volencia.
Intelligencia est lumen agens in quanto
mediante intellectu producit suas simi
litudines in alio. et est lumen receptivum
in quanto suas recipit similitudines in
se ipsa. De volencia.

Volencia. et nolencia. sunt volun
tatis essencia sine differencia.
Volencia in quanto est essencia volitiva
continet de forma. set in quanto est essencia
volibilis per voluntatem continet de materia.
In radice volencie creatum est liberum
arbitrium mediantibus velle et nolle.

De esse anime.

Esse anime est ens aggregatum et
illuminatum. et productum a recolencia
Intelligencia. et volencia. Esse anime est
universale subiectum racionabile per quod eius
essencie suas influunt potencias. Quia essen
cie anime sunt incorruptibiles. Est
ipsa anima incorruptibilis. De forma.

Forma est in anima. quia recolencia
est recolitiva. et Intelligencia in
tellectiva. et volencia volitiva. Forma
anime constituta est ex recolencia. In
telligencia. et volencia. influens in semet
ipsam memoriam. intellectum. et volun
tatem. Forma racionalis anime est es
sencia essenciata ab essencia recolencie.
intelligencie. et volencie. semetipsas essendo.
memoriam. Intellectum. et voluntatem.

De materia

Materia essencialis producta est in a
nimam. quia a suis partibus essencialibus
suscipit esse. Materia racionalis anime
est radix vegetativi et sensitivi semet
influens in materia memorie. Intellectus
et voluntatis. Materia racionalis anime
est aggregata a recepcione que fit ex re
colencia. Intelligencia. et volencia.

De coniunctione.

Incessanter coniungunt recolencia.
Intelligencia. et volencia. in esse
anime. attrahendo. et dando. et recipien
do. Id quod est esse anime. est coniunctio

(c) 2006 Ministerio de Cultura

forme et matie. Et esse ronalis anime
est coniunctio forme et matie. Esse in
ronalis anime est coniunctio suarum esse
ciarum. et suarum potenciarum. influens
per accidens coniunctionem in actus suarum
potenciarum. **De simplicitate.**
Quanto intelligencia est essencia
intellectiua. est forma simplex
Sed quanto est forma essencia receptiua
in esse anime. est materia simplex. For
ma anime ronalis. est una forma sim
plex gracia simplicitatis formarum ex quibus
producta est. Sicut forme in anima sunt
una communi forma ingrediunt simpli
ces forme potencie. **De composicione.**
Anima non est composita in suis
essenciis. Sed est ens compositum
ex eis. Quia intelligencia non est ens in se
existens. sed in anima est composita. Sed
non in se. Omnis composicio facta ex for
ma et materia anime. est incorrupti
bilis. Sed composicio facta ex secundariis
actibus potenciarum anime est corrup
tibilis. **De substancia anime.**
Substancia anime racionalis sub
stat recolencie. intelligencie et
volencie. sub actibus memorie. intellectus.
et voluntatis. Quicquid est essencia
anime existit in substancia anime. non autem
in se. In substancia anime substat sen
sitiuum intellectiuo. et vegetatiuum sensi
tiuo. **De accidente.**
Quia esse racionalis anime est esse
substanciale substans essencie sue.
Sunt potencie ipsius eius per accidens.
potencie anime sunt forme substanciales
habito respectu ad actus earum qui sunt forme
accidentales in anima ronali. Est forma substanciali

anime illa. que ab ipsa anima producta
est. forma vero vegetatiua et forma
sensitiua sunt in ipsa accidentales.
De virtute anime.
Virtus anime de essencia oritur
in esse. et de esse in potenciarum
actibus elucescens. Fides. spes. et cari
tas sunt virtutes producte in potenciarum
actibus ex virtute essencie illuminate
virtus sensitiui et vegetatiui.
De operacione anime
Quia essencia anime est recolitiua. In
tellectiua. et volitiua. est necessarius
essencialis operacio in anima. Esse anime
et operacio essencie eius. atque potencie. sunt
operaciones ipsius esse. Sed recolere intel
ligere. et velle. siue nolle. sunt ipsarum
potenciarum operaciones. Quia anima est
agens per formam. et paciens per materiam. Est
in medio operacionis sue. aut in potencia
liberi arbitrii. **De interioritate.**
Quia essencie anime ronalis in
semetipsis sunt operatiue. et appre
hensiue naturaliter producunt esse anime
interioritatem suam. formificando
formam intra se. et intra materiam non
producit esse anime in aliam speciem. Sed in
semetipsam. Esse anime in se ipsum
et non extra se influunt potencias su
as. **De exterioritate**
Intellectiuum in se producit extra
speciem suam sensitiuum. et vegeta
tiuum. Intellectiuum de extra se producit
suam similitudinem in se. Naturaliter
intellectiuum inquirit similitudinem su
am in speciebus extra se. ut habeat deum
in se. **De motu anime.**
Motus anime est illa virtus per
quam anima est apprehensiua et

(c) 2006 Ministerio de Cultura

43

recептiua intra se. et extra se. Mouendo se anima uirtualiter mouet corpus ad uiuendum. Intellectiuum lumine intelligencie mouet uoluntatem. Volitiuum uero lumine uolencie mouet intellectum.

De secunda parte posicionum .S.

Dicto de posicionibus in prima parte .S. que in descripcione anime continentur. Nunc de posicionibus secunde partis. scilicet potenciarum anime. et actus earum dicendum est. que per alphabetum. scilicet per .b.c.d. etc. significantur. Unde primo de .b. dicendum est. Et secundum ordinem de ceteris consequenter. De .b.

B est ens uniuersale. in quo .c.d. congregant plura particularia. .b. ad se suum actum attrahit ex actibus ipsorum .c.d. quia est eius simile. Quia uero racio est corruptibile. et .b. permanens. quia de essencia sua non producit simile suum.

Quia .c. appetit augmentare. De .c.

producit simile suum quod est intelligere. Et non producit simile suum ab entitate sua. ymmo producit illud suo lumine. Ita est clarificatiua potencia intellectus. quod nisi resisteret ob impedimentum corporis incessanter suum simile generaret.

Nulla uoluntas in .e.n. De .d.

cogitatur. sed tantum in .i.r. in .d. est uelle per conueniens. et mouet .h. in nolle per inconueniens. diligendo. .d. suum simile diligit semetipsum. diligendo uero semetipsum producit suum simile. De .e.

E est ens aggregatum de similitudinibus ipsorum .b.c.d. secundum magnam uel paruam influenciam ipsorum .b.c.d. est .e. in magnitudine seu paruitate. Et .e. illum

nata species uel figura. in qua anima mediantibus .b.c.d. suam essenciam representat. De .f.

Mediantibus .d.h. differunt .b.ff. sicut velle et nolle in .d. differunt. per licet tamen ipsius .b. producat .ff. suum simile per unum modum in .g. sed per alium in .h. Cum iusticia producat .ff. in .h. similitudinem suam. sed cum iniuria dissimilitudinem sua. De .g.

Causa quare .g. inuestigans producat suum intelligere est. ut .c. similitudinem suam habeat. Quia .g. in se ipsum nequit essencialiter augmentare. nequit. petit augmentari in suo simili. Et suo lumine concordat obiectum mediante .ff. et suo lumine repugnat obiecto .h. mediante. De .h.

Quia .d. cum esse conuenit. et .h. instrumentum ipsius .d. contra non esse. Quando .d. est ipsius .h. principium tunc tendit ipsum .h. non esse ad esse. Et quando .h. est ipsius .d. principium. tunc tendit ipsum .d. de esse ad non esse. Omne .h. et nichilum conueniunt in obiecto. De .i.

Quia inconueniens est .a. creatum. .I. ad defendendum .e.S. ne ipsum .e. inconueniens accipiat. Quandoque .I. maius est per .ff. quandoque per .g. quandoque per .h. Sicut elementa ab altero supposito se transmutat in alterum. Ita .f.g.h. ab altero .I. in alterum se transmutat. De .k.

Recolencia semper influit semetipsam in .k. sed quia .b.f. se nequeunt essencialiter influere producere

(c) 2006 Ministerio de Cultura

titur k. k. est cessacio similitudinum
ipsorum. b. f. per aliquod impedimentum. Sicut
cum similitudo recolencie apparet in b.
Ita eius dissimilitudo apparet in k. De. l.

Quia plus est producere suum esse
in alterum quam finite suum in non
esse. est. l. ipsius. c. cessacio. quia in
telligencia se in. b. influit. abest in
eo presencia ipsius. l. que est ipsius. c.
privacio. b. est privacio similitudinum
recolencie. intelligencie. et volencie. De. m.

M est similitudo ipsorum. d. b. sine
earum influencia. m. est ut sit
fides. et suppositio est ut sit transmutatio ex
k. in. b. vel in. f. et ex. b. in. c. vel in g.
Sicut a se significat per dissimilitudi
nem. Ita volencia se significat per dis
similitudinem ipsius. m. De. n.

N est aggregacio similitudinum
essendi et non essendi. quia n.
mediante. k. l. est circa nichilum. appetit
in esse in. c. vel in. g. In. n. quamquam restau
ratur privacio ipsius. b. per. k. et ipsius. c.
per. l. De. o.

O est quedam confusio similitu
dinis. et similitudinis ipsorum. b.
f. Ex infirmitate. et vigore virtutum
ipsorum. b. f. generatur. o. O. quamquam est reme
dium. in quo. b. f. pro magno labore
quiescunt. De. p.

P est terminus in quo incipit
augmentacio vel diminucio in
fluencie ipsorum. c. g. Similitudo ip
sorum. c. g. est in. p. Transmutatio
de esse in non esse. et econtra. Sicut in ma
licia est bonitatis minoritas. Ita est
in. p. ipsorum. c. g. minoritas. De. q.

Quia. n. supplet id quod in esse. g. de
ficit est. q. maius per. m. quam. o. per
b. f. et quam. p. per. c. g. Impossibile est in. q.
esse equaliter. f. h. m. In. q. movetur
virtus anime ad fortunam. De. r.

Generacio et corrupcio similitudine
potenciarum anime sunt in. r. R.
est quoddam ens confusum aggregatum
ex absencia et presencia obiectorum. Quia
R. est non impossibile est transmutari
ex. c. in. g. et ex. g. in. n. et econtra. De proimbus. v.

Sicut recolencia. intelligencia. et
volencia. specificative producunt
suas similitudines in. b. c. d. Ita produ
cunt suas similitudines in virtutes. hoc
eciam est. quia ipse virtutes create sunt
et distincte in pluralitate. et coniuncte in v
nitate sua. Et sicut 2 in virtutes su
as producunt similitudines que cum esse
conveniunt. Ita producunt in vicia dissimili
tudines suas que cum nichil sunt con
cordes. Ideo hee proposiciones. que figure
v. subduntur. in hoc presenti volumine divi
duntur in duas partes. Quarum harum propo
siciones alie sunt virtutum. alie vero
viciorum. Septem enim sunt iste virtutes.
Unaqueque quarum tres proposiciones con
tinet. Itaque in prima parte. 21. proposiciones
continentur. Et quoniam predicta vicia septem
sunt similiter continentur et quodlibet ipsorum
tres propositiones. Ideo secunda pars totidem pro
posiciones continet. sicut prima. Et bis
21. equipollet. 42. Tot sunt igitur proposiciones
in. v. scilicet. 42. Sed de prima parte primo
dicendum est. ut cognoscatur quo eciam

(c) 2006 Ministerio de Cultura

amme in uirtutib' similitudine sua acquirit. Et postea de sedo. Unde de posicionib' fidei primo dicendum e. De fide.

Fides est virtus in qua voluntas supponit possible vel impossible ut sit causa exaltacionis intellectus. fides est lumen gre. p qd intellectus lumen suu recipit ab intelligencia ut pse uideat lumen suu. Quia intelligencia intellectum influit. et intellectus in prudenciam similitudine sua p mod acquisicionis nce est volenciam i fide influere sua similitudine p unicem.

Spes est similitudo. De spe.

recolencie. qua mediante caritas et Justicia in uirtute spei se figurat. Quia in deo sunt Justicia. et misericordia. Spes est caritatis hitus et timoris. Quia deus est iustificatiuus. magnificatiuus. et infinicatiuus. etc. Est spes exaltabilis et magnificabilis. De caritate.

Nulla caritas in prudencia repugnat influencie recolencie. et intelligencie. Quia deus est equaliter intelligibilis. et amabilis. creauit equalitatem inter sapienciam et caritatem. Tam magna e uolencia intelligencie lumine q caritas in hac uita semp est augmentabilis. De Justicia.

Recolencia. Intelligencia. et volencia. p uirtutem Justicie p ducunt. b. ut. b. in. e. mediantib'. b. c. d. pducat iusticia. b. i. b. c. d. p iusticia influit uirtutem iustificatam in equalitate. b. b. c. d. no semp i. c. aequat'. Omnis iusticia pl' contradicit iniurie in magnitudine sapiencie. q in puritate.

In virtute prudencie. De prudencia.

habet intellectus sui finem p modum deliberacionis. et voluntas p modum electionis. et memoria p modum assignacionis. In absencia prudencie. est absencia finis horum. b. c. d. f. g. h. prudencia nunq deficit spei. et caritati.

In fortitudine. De fortitudine.

appetit illa potestas cum qua recolencia. intelligencia. et volencia creant'. Impossible est cogi fortitudinem amme. Destructio fortitudinis est in libertate horum. b. c. d. f. g. h. m. De temprancia.

In temprancia sensuali pducit' similitudo illius temprancie spualis. p quam. b. c. d. constituunt. e. Nulla temprancia agit sine spe. caritate. Justicia. prudencia. et fortitudine. In frequentacione est appetibilis temprancia. ut p seuerancia sit similitudo frequentacionis. virtutis. recolencie. intelligencie. et volencie.

De posicionibus viciorum.

Vicia sunt virtutum opposita. vel contraria. Unde. dicto de posicionib' virtutis contrarii. dicendum e de posicionib' alterius contrarii. Ad qd dicendum est q recolencia. intelligencia. et volencia producunt in vicia dissimilitudines suas que cum nichilo conueniunt. ut dictum e. Que uiciorum posiciones ad hoc inducte sunt in hac secunda parte ipsius. v. ut his opacio. scilicet recolencie. intelligencie. et volencie. p eas significet'. Unde p ordinem de eis dicendum est. Et primo de gula.

Gula est hitus aggregat'. De gula.

in quo. b. c. d. mediante. e. similitudines nichil representant. In gula nichil e aliquid. qa gula est i subo. Qa

(c) 2006 Ministerio de Cultura

gula et nichil conuenit. Est gulo
sitas peccatum ualde secretum. De luxuria.

Luxuria a pulcritudine incipit
et tendit ad turpitudinem. Ipm
quior est castitas anime quam luxuria
corpori. In homine iusto excitat luxu
ria castitatem et oraciones. De auaricia.

Auaricia per contrarium significat
In deo esse largitatem. In aua
ricia existunt principium et medium
sine fine. Quia in deo est largitas. Nul
lum peccatum propinquius est nichilo quam a
uaricia. De accidia.

Accidia maior est in nolle quam
in velle. Accidia est habitus vi
cius. in quo bonum creatum existit
absque bono increato. Nullum peccatum est
generalius accidia. De superbia.

Appetitus superbie est ascensus non
essendi. et descensus essendi. Quan
to superbia maior est. tanto minus distat
a nichilo. Superbia est ascensus sede
intencionis super prima. De inuidia

Inuidia caritati repugnat in
communitate. Quia Inuidia re
pugnat spei bonitati. et largitati. De
nudat se a similitudine esse dei existens
peccatum. Quia tota inuidia est dissimilitu
do dei. est peccatum absque similitudine es
sendi. De Ira.

Quia Ira repugnat esse. Est eius
magnitudo maior in nolle quam
in velle. Ira pugnat cum uelocitate. et
fortitudo. et prudencia cum deliberacione.
Ira est prouocacio paciencie. ad caritatem.
spem. et Justiciam. In quibus uolencia suas
appetit similitudines. De proposicionibus figure. x.

Est figura ex. 16. oppositis com
posita. Vnumquodque quorum tres pro
posiciones continet in se ipso. Itaque sex decies
tria. 44. equipollet. Tot enim propones
in. x. continentur. Vnde primum ordine de
primo primitus dicendum est. scilicet de
predestinacione. Et deinde de ceteris sicut
iacent. De predestinacione.

Predestinacio est altissimus gradus
intellectus ad cognoscendum deum.
Sola ro. facit contrarietatem inter predesti
nacionem. et liberum arbitrium. Omnis
affirmacio predestinacionis facta sine affir
macione iusticie producit falsam negatiuam
vel negacionem contra liberum arbi
trium. et econuerso. De esse.

Quia deus est. appetit esse quicquid
est. et odit non esse. preter di
uinum esse. omne esse se habet ad finem. et
eius essencia ad principium. Esse nature
est uniuersale subiectum principiis vniuer
salibus a quibus predicamenta descendunt. De perfeccione.

Magnitudo perfeccionis existit in per
ficiente. in perficere. et in perfecto.
Si intellectus foret perfectus, ita uere esset
in eo perficere. sicut est in eo intelligere.
Omnis pars perfecta est per quam cognoscit
totum suum. De merito.

Impossibile est magnitudinem esse
contra magnitudinem meriti. Me
ritum est creatiua. et usus eius. vt sit mag
num coram domino. Quia deus contradicit
culpe. Et quia meritum est creatiua. Est
meritum magnificabilius culpa. De supposicione.

Finis supposicionis est. vt sit fides
vel demonstracio. Supposicio est
principium et lumen demonstracionis.
Deficiente demonstracione. necessaria est
supposicio. De inmediate.

Nullum ens preter deum est inmediate

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tantum per se. Quia deus est bonificabilis
est inmediate amabilis. Jnmediate. et
mediate. specificant contradictionem.
Omne ens maius est De realitate.
in realitate quam in racione. Omnis
predicatus realitas subest vniuersali rea
litati. Quia secundum naturam nulla est
predicatus realitas sine vniuersali. Nul
lum est esse sine essencia. De potencia.
Potencie anime sunt ut obiecta
producant sue eencie similitudines
et similitudines dei. Sicut potencia est
in naturalibus vt producat esse. Ita est intellec
tus in anima. ut similitudines producat
ab eo. Potencia melius producit suum si
mile de specie sua quam de aliena. De libero
Deus ita possificat libera arbitrio.
potestate sicut diligit libera vo
luntate. Quia in deo est libertas per inme
sitatem. eternitatem. potestatem &c. nulla
patitur indigenciam. potestas libertatis
non cogit suum simile. nec cogitur.
Omnis privacio. De privacione
est aliquid inter esse. et non esse.
Nulla privacio est aliquid in se. sed est a
liquid in alio. Omnis privacio postquam
fuit. semper est. et erit. De imperfectione.
Omnis imperfectio est maior in con
trariate quam in concordancia. Actus
imperfectionis est inclinare esse ad non
esse. principium nichil est imperfectio.
Nullum ens est totum. De culpa.
deum sine culpa. Quia culpa
non est vniuersale in re. sed in racione tantum
est nichil in se. et in alio. Omne meri
tum et culpa opponuntur in racione tantum.
Propria actus. De demonstracione.
O diuinarum dignitatum se ha
bet per equiparanciam. Est demonstracio po

tissima per equiparanciam quam propter quid. Nul
la demonstracio repugnat ueritati. Per
demonstracionem instruitur intellectus lumen
suum in velle. et nolle. De medietate.
Actus medij est ipsum coniungere dua
sos actus dissimilitudinibus ipsorum.
Impossibile est intelligi finem sine me
dio. Omnis coordinacio principij. et fi
nis existit in medio. De racione.
Racio est lumen. vt realitas cog
noscatur. Si non est racio non est sup
posicio. Quia racio. et realitas. diffinit
Aliud est id vniuersale quod est in racione
et aliud est vniuersale quod est in re nature.
Mediantibus nolle. et velle. De obiecto.
est omne obiectum assumptibile.
Et hoc. quia deus bonus est. non autem
malus. In nobilitate obiectorum potest
omnis anime potencia nobilificare vel
vilificare actus suos. Obiecta sunt appe
tibilium. quia potencie ab eis suas similitu
dines attribunt. De proposicionibus theologie.
Theologia est sciencia humanum intel
lectum. et uoluntatem preparans
ad cognoscendum et diligendum deum
et dominum omnipotentem. Et quoniam ad hoc
creatus est omnis homo. tamquam ad suum
finem principalissimum. Ideo. 16. vniuersa
libus principijs theologie artificialiter
in hac arte reductis valde sufficientibus
ad discernendam in theologia ueritatem
tetandum est. in hoc primo capitulo de proposicioni
bus. que utriusque ipsorum principiorum sub
iacet. vt ipsa principia manifestius de
clarent. Et quia ipsa principia sunt
16. Et vnumquodque eorum tres proposiciones con
tinet. Resultant . f. ex eis proposiciones
48. in vniuerso. Nunc secundum ordinem de

(c) 2006 Ministerio de Cultura

primo primitus dicendum est. Et postea de ceteris consequenter. De essencia.

Magna est omnis essencia que magnificabilis est in se. Impossibile est dei essenciam esse intellectivam et amativam nisi sit essenciativa. Ita est essencia in esse essenciabilis sicut intelligibilis et amabilis. De vita.

Vita increata similitudinem suam producit in vitam creatam. Omne vivere est actus vite. Omne vivere est de essencia vite. De dignitatibus.

Illa dignitas est perfecta que suum dignum specificat. Omnis actus dignitatis est dignificare. Dignitas est essencia digni essendi. De actu.

Omnis actus aut est primus aut secundus. Impossibile est secundum actum esse absque similitudine primi. Quia primus actus est qui similitudinem suam producit in secundum actum. De forma.

Impossibile est summam formam esse sine formificare. Quia non est in convenientes informa formificare esse suum. Quia in dei essencia est forma sine materia. Est omnis forma nobilior quanto distat a materia. De relacione.

In deo se habent relative bonitas et bonificare. magnitudo et magnificare. atque bonitas et magnificare. et econverso. Omnis relacio maior est in similitudine specierum quam in dissimilitudine. Maior est relacio in equiparancia quam in maioritate. De ordinacione.

Quia ordinacio et esse opponuntur inordinacioni. Et non esse impossibile est eternitatem esse absque ordinacione. Quia in deo est ordinacio. Ordinatum est a deo quidquid est. Nullum quod propter indigenciam ordinatum est est perfectum.

Nullum ens actionem. De actione. habet in nichilum nisi deus. Illa est summa actio que est sine passione. Nulla actio est sine fine. De articulis.

Quia articuli sunt in re. sunt ideo in racione. ut luceant similitudines divinarum dignitatum. In magnitudine articulorum est augmentacio credendi et intelligendi. Quia articuli sunt in magnitudine admirativa potencia producit. De preceptis.

Quia in deo sunt velle et nolle. constituta sunt precepta inter velle et nolle. Quia deus bonus est non autem malus. Maius preceptum est bonum facere quam malum evitare. Nullum preceptum maius est quam dare de deo noticiam.

Contra divinam. De exposicione. virtutem nulla est vera exposicio. Quanto exposicio alcior est tanto credere vel intelligere est in alciori gradu. Omnis exposicio debet reduci ad necessitatem principiorum. De prima intencione.

Illa est prima intencio que suum finem habet in se ipso. Quidquid est in deo est per primam intencionem. Deus intelligibilis est amabilis et honorabilis per primam intencionem tantum. De secunda intencione.

Nulla secunda intencio est sine prima. Quia finis secunde intencionis existit in prima movet se secunda ad primam. Quanto maior est secunda intencio tanto melior acquiritur prima.

Quia deus est in gloria. De gloria. Est gloria amabilis. pena vero odibilis. Quia magna est gloria dei plus appetibilis est gloria in magnitudine quam in par

(c) 2006 Ministerio de Cultura

unitate. Gloria dei plus est in se amabilis quam extra se glorificatiua. De pena.

Nulla pena maior est priuacione glorie. Omnis homo obstans suo fini dignus est pena sine fine. Nimia deus est gloriosus. Est pena maior in spiritualibus quam in corporalibus. De ocio.

Quia deus est in se amabilis et eternitas. Et quia est extra se amabilis est ocium. Ocium est ut eternitas in ipsam similitudinem suam producat. Ocium est ut deus extra se ociosus non existat.

De posicionibus phylosophie.

Phylosophia est amor sapientie nature secretorum certa cognicio theologie imitatrix aptissima. necnon sagatissima rerum omnium indagatrix. Principia eius vniuersalia principia in hac comprehendunt plerumque sufficientia ad respondendum ad vnumquodque particulare quod ex phylosophia queritur. Propter ad declaracionem maximam ipsorum principiorum submittuntur tres posiciones vnicuique eorum. Et sicut de theologia dictum est similiter posiciones horum .16. principiorum resultant .48. in vniuerso. Nunc ergo secundum ordinem de primo. scilicet de prima causa tamquam de principaliori dicendum est.

De prima causa.

Ex primitiuitate prime cause sequitur causarum secunditas. Esse prime cause prius est quam caulitas [qualitas] et secunditas. Prima causa habet intra se perfectionem. extra se vero similitudinem suam significat per figuram. De motu.

Motus forme est intra substantiam influens extra se motum in figuram. Omnium prima causa est forma sine materia. mouet quidquid est per formam. Omnis motus aut se habet ad finem. aut contra finem.

Esse angelorum. De intelligentia.

Esse angelorum est actus recolencie. intelligencie et volencie. Angelus se mouet sine tempore recolendo. intelligendo. et volendo. Angelus mouet formam nature et formam figuratam. et materiam in suppositis.

Omnia corpora supercelestia. De orbe.

Omnia corpora supercelestia plus possunt influere quam celestia recipere. Sol prius influit virtutem suam in vniuersales mixtiones quam in particulares. Sol prius influens lucem suam influit virtutem suam. De forma.

Essencia forme vniuersalis est de pluribus simplicibus formis. Sub vniuersali forma sunt plures forme potencie eius. Sub vniuersali forma regulantur in natura omnes forme particulares. De materia.

Impossibile est regulam nature esse in prima materia absque forma vniuersali. Essencia prime materie est aggregacio simplicium passionum. Vnde instituitur secunda materia habens compositam passionem. Essencia prime materie est aggregacio simplicium passionum igneitatis. aereitatis. aquetatis. terreitatis. De natura.

Natura est ens commune ex vniuersalitate forma. et prima materia aggregatum. cui substant multa particularia entia. Natura per formas accidentales. substanciales influit formas vt sit subiectum. Impossibile est naturam agere sine vniuersali et particulari. De elementis.

Elementa sunt nature potencie

(c) 2006 Ministerio de Cultura

simplices ex quibus suppositis composi-
producitur. In elementata producit ele
menta similitudines suas. Elementum
simplex est primus actus. Elementum
vero compositum est secundus. De appetitu.

Primus appetitus nature est esse.
Secundus vero est similitudo essendi.
Omne esse creatum naturaliter appetit
mediante similitudine esse increa
tum. Appetitus et contingencia inter
se sunt obliqui. De potencia.

Altera est illa potencia que produ
cit actum. et altera est illa de
qua actus producitur. potencia est ens
in quo natura suum esse conservat. Quan
to potencia distat ex habitu tanto propin
quior est nichilo. De habitu.

Mediante racione et realitate
diversificatur habitus. habitus for
me est intra opificem. habitus vero fi
gure extra. habitus est medium existens
inter potenciam et actum. De actu.

Nullus primus actus suo secundo
actui repugnat. Alter actus
est ille qui est intra subiectum. et alter
est ille qui est extra. Ille actus qui est
intra subiectum est per formam. Ille vero qui
est extra est per figuram. De mixtione.

Universalis mixtio est illa que est
extra individua specierum. Illa
mixtio que est in suppositis est per for
mam. Illa vero que est extra supposita est
per materiam. Omnis mixtio aut est de par
tibus essencialibus. aut integralibus.

Digestio est transmutacio. De digestione.
virtutis essencie in esse. et de esse
in potencias. et de potenciis in actus.
Omnis digestio est de partibus essencialibus.
in integrales. Omnis digestio est in
concordancia per formam. et in contrarie
tate per materiam. De composicione.

Universalis composicio est corporis
nature. cum substant composiciones
multe particulares. De accidentibus non effi
citur composicio. sed opacio. Illa composi
cio maior est. in qua partes alie sunt in
aliis. De alteracione.

Alteracio est medium inter esse
et privacionem. Alteracio est via
accidencium. et subiectum eius est subiectum. O
mnis alteracio est inter principium et
finem. De proposicionibus Juris.

Jus est actuum iusticie exercicium
quod si quis sectari voluerit. dampnum
et proximum non offendet. Ad cuius sciencie
prolixitatem evitandam. olim ab antiquis
ex multiplicacione casuum diversis volumi
nibus compilatam. artifex huius artis utili
tate communi motus. semper bonum commune
desiderans. universalia sciencie Juris prin
cipia distincta ad hanc artem artificiose redux
it. quibus artis perite quilibet sub investiga
cione compendiosa omne particulare Juris
invenit quod desiderat invenire. Et
ideo ad maiorem ipsorum principiorum Ju
ris declaracionem. edite sunt hee Juris
necessarie proposiciones. que in hoc capitulo
continentur. Hee autem proposiciones in du
as partes dividuntur. In quarum prima
unumquodque principiorum predictorum tres pro
ponens continet. Et quia ipsa principia
sunt .16. numero. Ob hoc continentur .48.
proposiciones in prima parte. In secunda vero
parte proposiciones mixtim. et principiis
.T. fine et T. ne sub ipsius .T. trianglis con
sequitur ad explanandum reglam et doc
trinam per quem modum principia Juris

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ad ipsius .c. principia reducuntur. Et quia Vniquodque .16. angulorum ipsius .t. in hac secunda parte tres propositiones continet. Sunt igitur .48. in hac parte. et .48. in prima parte. que .96. equipollent in uniuerso. Nunc igitur de prima parte dicendum est. De forma Juris.

Forma Juris est actus iusticie. Omne ius maius est forma quam per materiam. forma Juris est quedam ordinacio aggregata de pluribus formis ut Justicia iniurie contradicat. De materia Juris.

Materia Juris est quedam ordinata passio ex qua Justicia producit sibi simile. Tantum est Juris forma quantum eius materia recipere potest. In transmutatione materie Juris fit forme transmutacio. De Jure.

Omne Juris est materie et forme aggregacio in concordancia sine contrarietate. Omne Jus ordinatum est a deo in uirtutibus anime. Nullum ius est contra magnitudinem suam. De Jure communi.

Jus commune est uniuersalis habitus electus influens in plura. Jus commune et uniuersalia principia sunt regule uniuersales sub quibus Jura particularia ordinantur. Jus commune constitutum est ut in caritate sint omnia specialia iura.

Deficit caritas. De Jure speciali. et fortitudo in Jure communi. et sunt restitutum iusticie ius speciale. Omne Jus speciale subditum est iuri communi. Quicumque iuri communi resistit Juri speciali resistit. De Jure naturali.

Jus naturale illi sum substat ad quod homo creatus est. Natura Juris uniuersalis est recta linea per quam principium et finis iusticie conueniunt. Jus naturale et humana species similitudinem habent et concordanciam in communitate et specialitate. De Jure positiuo.

Jus positiuum est lumen uolitum ad inuestigandum lumen Juris naturalis. Impossibile est ius positiuum esse actum iusticie contra Jus naturale. Omne Jus positiuum reducendum est ad Jus naturale.

Jus canonicum. De Jure canonico. est ut in iudicia et honestate cum uehementi dilectione deo seruiatur. In ius canonicum plus influit deus similitudinem suam quam in ciuile. Jus canonicum est quasi regula et ordinacio ad recipiendum influenciam dei. De Jure ciuili.

Jus ciuile est corpus priuilegiorum. Deficiente caritate ius ciuile plus timendum est quam diligendum. Nullum Jus est in uniuersali multiplicabile sed in particulari. De Jure consuetudinali.

Jus consuetudinale est gracia Justicie propter aliquam indigenciam. Nulla consuetudo contra Justiciam tenenda est. Jus consuetudinale est communis species. De Jure theorico.

Jus theoricum est forma influens Jus practicum in figuram. In iure theorico est consciencia lumen iusticie. Jus theoricum intra animam oritur. Jus uero practicum extra. De Jure practico.

In iure practico figuratur ciuii. plus distat iniuria a iusticia in Jure theorico quam in practico. Jus practicum est lumen timoris. De Jure nutritiuo.

Jus de uirtutum actibus enutritur. In mortificacione uiciorum est Juris conseruacio. Quicumque nutrit Jus nutrit Justicie sibi simile. De Jure compositiuo.

Jus compositiuum est lumen electionis productum in Justicia. Prima omnia

(c) 2006 Ministerio de Cultura

iura non sunt in eodem gradu non sunt comparabilia. Illud ius quod est de principiis est eligendum. De iure antiquo.

Quia iusticia et fides conveniunt ius antiquum ad concordanciam fidei reducitur. Omne ius antiquum plus existit in mente quam intellectu. In ignorancia intencionis iuris antiqui est obscuritas intellectus. De iure novo.

Quia ius antiquum deficit necesse est ius novum. Quicumque ius novum inveniunt inveniunt laborem et destructionem iuris antiqui. Omnia iura tam antiqua quam nova substant universalibus certis principiis. De .T. in iure.

Hec secunda pars in propositis modum continet et doctrinam per quem modum iura ad .T. principia reducuntur. Unde de primo principio et principali ordine nunc dicendum est. De deo in iure.

Quoniam deus est iustus. Est omne ius actus iusticie. Quicumque iuri contradicit contradicit deo. Omnia iura sunt sub iure dei. De creatura in iure.

Ad deum pertinet ius creare et ad hominem pertinet ipso uti. Omnis exaltacio iuris creatur in exaltacione virtutum. Quia omnis homo per iusticiam dei creatus est. Omnis homo per iusticiam subditus est ad honorandum similitudinem iusticie. De operacione iuris.

Sine operacione impossibile est ius contradicere iniurie. In operacione specificio est iuris declaracio. Mediante affirmacione et negacione ius oritur.

In diversificacione. De differencia iuris.

materie et forme iuris diversificatur iudicium. Nullus finis diversus ab altero est sub eodem iudicio.

Ut concordancia sit inter iura est in eis differencia. De concordancia iuris.

Quia in deo est ius et concordancia. Est omne ius maius in concordancia quam iniuria in contrarietate. Illud est eligendum quod concordat melius cum suo fine. Quia iusticia magna est. Est ipsa magnificabilis in concordancia iuris. De contrarietate iuris.

Omnis contrarietas in iure est tamen in racione. Impossibile est absque deo ius contradicere iniurie. Omne ius plus in re contradicit per universalia principia quam per particularia. De principio iuris.

In nobilitate finis iuris est nobilitas sui principii. In principiis iuris sunt luminaria iudiciorum. Omnia iura debent reduci ad certa principia.

Medium iuris est speculum. De medio iuris.

ut principium et finis iuris videantur. Iustus et iniustus sunt medium per quod iusticia et iniuria sunt in contrario. Impossibile nullum medium producere concordanciam inter iusticiam et iniuriam. De fine iuris.

Quia finis est nobilior principio et medio. Iudicandum est in omni re respectu finis. Finis iuris est iusticia. Ille finis qui plus iniurie resistit eligendus est. De maioritate iuris.

Quia finis et maioritas conveniunt. Ius substanciale superat ius accidentale. In maioritate accidencium significatur iuris maioritas. In maiori contrarietate sunt ius et iniuria mediantibus illis virtutibus que in deo sunt quam mediantibus illis que in deo non sunt. De equalitate iuris.

In equalitate unius iuris ad alterum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

obscurat iudicium. In equiparancia finium equiparantur iura. Impossibile est equiparanciam Iuris et iniurie inveniri. De minoritate Iuris.

Minoritas iuris existit in necessitate et contingencia. Illud ius quod est per contingenciam ipsius minus est illo quod est per necessitatem. In propinquitate Justicie et iniurie est iuris minoritas. De affirmacione Iuris.

Omne Ius super cetera iura est affirmabile a quo procedit maius bonum. Contra deum nullum Ius est affirmabile. Nullum Ius est affirmabile nisi suum principium, suum medium et suus finis cognoscantur.

Dubitacio et questio. De dubitacione Iuris. in iure conveniunt ut affirmacio et negacio. In ipso iure continetur. In iure non est dubitacio sine causa. In equiparancia affirmacionis et negacionis oritur dubitacio.

Quia Justicia. De negacione Iuris. et affirmacio conveniunt. Nulla iniuria est negabilis. Negacio Iuris plus dependet ad impossibilitatem quam ad possibilitatem. Nullum precium potest tantum edificare quantum potest negacio iusticie dampnificare.

Elementa sunt. De elementali figura. nature instrumentum sine quibus natura nichil operari potest. Sed quoniam ad percipiendum veritatem uniuscuiusque rei naturalis necesse est scire per diffinicionem vel descripcionem ipsius quiditatem et essenciam, deinde operacionem eius, cum nichil frustra esse habeat in natura.

Et per consequens quis sit eius modus operandi, scilicet per que nature principia operantur. Dividuntur igitur hee posiciones in tres partes, que ad hoc determinande inducte sunt. Nam in prima parte tractatur de essencia, entitate, principiis et de separacione nature. In secunda vero parte tractatur de potenciis nature et earum actibus, scilicet elementis. Sed tercia et ultima de modo applicandi has posiciones figure elementalis ad .x. principia. Prima vero harum parcium .16. nature principia continet, per que essencia, substancia et natura elementalis figure describuntur. Unumquodque quorum tres continet posiciones. Ideo in hac prima parte continentur .48. Secunda pars etiam decem cameras ex elementalis figure cameris combinatas continet. Unamquamque quarum decem tres posiciones subiacet. Ideo in ipsa secunda parte .xxx. posiciones continentur, quia decies ter tot equipollet. Tercia pars enim .15. angulos continet. Unumquemque quorum tres posiciones substant. Resultat igitur numerus posicionum tercie partis .45. Et quoniam in prima parte .48. continentur, In secunda vero parte .30. In tercia .45. Idcirco concluditur universaliter Centum viginti tres posiciones in elementali figura. Hic igitur de prima parte per ordinem dicendum est. Et de reliquis consequenter. Et primo de igneitate. De igneitate.

Igneitas cum aliis essenciis est prima essencia ipsius esse nature. Igneitas est ens lucificatum et lucificabile

(c) 2006 Ministerio de Cultura

calefactiuũ et calefactible. Igneitas e
ps essencialis vniuersalis esse In quo ig
neitas est ps motificatiua et motifi
cabilis. De aereitate.

Aereitas est essencia humefac
tiua p formam et humefactibilis
p materiam. Quia tota aereitas est hu
mefactiua et humefactibilis nõ pot
agere neqȝ pati in se sine medio. Quia
aereitas calefactibilis est expte matie.
humefactiuũ humefacit humefacti
bile. De aqueitate.

Primus est frigefactiuũ innatiuã
aqueitatis. quia est frigefacti
bilis essencialit. q in natura terreita
tis. que frigefactibilis est accidentalit.
Aqueitas humefactibilis est acciden
talit. infrigidans essencialit matiam
suam. Influendo humiditatem aerei
tas in aqueitatem implet eam. atqȝ
infrigidando restringit aqueitas matiã
suam. et matiam terre. De terreitate.

Quia aqueitas humiditatẽ in
terreitatem influit. est forma
terreitatis. eius euacuatiuũ. et desic
catiuũ. matia uero eius est. euacuabile
et desiccabile. Quia terra est p se sicca.
frigida uero p accidens. ex ea pducitur
subã mediante siccitate. atqȝ pducitur
in ea accidens mediante frigiditate.
Calefactible a desiccatiuo siccitatem
recipiat. ut a calefactiuo [illegible]

Quia calefactiua. De esse.
forma. lucificatiua esse nõ pot
in materia sua. sine medio cõponit
vniuersale esse natuale cum aereitate.
aqueitate. terreitate. Quia igneitatis
materia est passiua subalit. et actu
talit cõponit esse natiue cũ aliis ma
teriis. Esse vniuersale natuale pduc
tum est de corporeitate in corpus. et
de essencia in esse. vt sit vniuersaliter
actus actionis. et passionis. subalit et
accidentalit sm eas essencias. quibus pro
ductum est. De forma.

Igneitiuũ. aereitiuũ. aqueitiuũ.
terreitiuũ. sunt simplr forme
a quibus vna forma pducitur vniuersalis
que est vniuersalis essencia natualis esse.
Et ex uniuersali forma prodeunt quatuor
forme gñales. que una cũ materiis
suis sunt esse uniuersalis potencie. que ele
menta appellantur. Ab quatuor formis ge
nealibus sunt infinite forme sm infini
ta elementa. et infinitas formas subã
les. et accidentales. De materia.

Igneitable. aereitable. aqueitable
terreitable. sunt p modum compo
sicionis insimul prima matia substãtis
vniuersali forme. Sicut matia prima
est ex quatuor materiis essencialibus aggre
gata sic dividitur in quatuor matias po
tenciales. vt sint potencie. Ex quatuor
materiis in quas diuisa est matia pa
descendunt infinite matie in supposita
que sunt actus elementorum. De simplicitate.

Principium natualis simplicitatis
est in forma calefactiua. hume
factiua. etc. et in matia calefactibili.
humefactibili. etc. In illo esse in quo
est natiue aggregacio. est una simplex
forma. que dicitur vniuersalis omnibus for
mis. et una simplex matiã. scilicet p
ma. ex qua omnes materie secundarie
oriuntur. Ex simplicitate uniuersalis for
me. et materie prime. prodeunt quatuor
materie. et quatuor forme simplices.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

saliter elementa simplicia producencia formas et materias simplices respectu individuorum specierum.

De composicione.

Principium composicionis est in calefactiuo et calefactibili atque in alio. scilicet in composito ut calefactiuum possit agere et calefactibile pati sine corrupcione simplicitatis sue. Illud per quod calefactiuum et calefactibile componuntur est compositiuum et componibile. Aggregacio composicionis est in illo esse. quod est totum corpus nature et de ipso in recta linea descendit composicio per elementa composita et per species individuorum earum.

De substancia ignis.

Quia igneitas. aereitas. aqueitas. et terreitas. sunt essencie et forme substanciales. sunt ideo essencie universales sive composite. Et ex universali forma et materia. Ab universali substancia influuntur quatuor universales potencie. que sunt essencie formales et materiales ex quibus constituuntur omnes naturales substancie. Quia igneitum et ignibile appetunt esse per se substancia non possunt esse illa sine alio producit substanciam cum alio in alio. Quod non est eorum substancia quod siquidem aliud diversificatum est per individua specierum.

De accidentibus.

Principium accidencium est in accione calefactiui et calefactibilis. humefactiui et humefactibilis. et sic de aliis. Quia calefactiuum de calefactibili sine medio nequid agere. Incipit accidentaliter quantitas ex calefactiuo et calefactibili. humefactiuo et humefactibili. ex frigefactiuo. et frigefactibili ex desiccatiuo et desiccabili. Esse universale aggregatum est accidentaliter in quo incipiunt et finiunt in quo sunt accidencia. atque descendunt de ipso per quatuor elementa. et per actus. et hec sine motum et mobilis cessacione.

De virtute.

Esse lucificatiuo et lucificabili est virtus lucis ignis in potencia. quam intrat virtus lucificabilis aeris ut amborum virtus procedat in actum. Virtus nature descendit de esse in esse. et de esse in potencias. et de potencijs in substanciam. et de substancia in operacionem. Omnis virtus calefactiua est agens per formam et omnis virtus calefactibilis est passiua per materiam.

De operacione.

Operacio nature est intelligenciam agere mediante intelligencia et orbe in universali esse incipit quod est totum motum et mobile. Operacio nature est intelligenciam agere in orbem. et orbe in calefactiuum et calefactibile. et sic descendendo usque ad supposita. Quia in natura non est operacio sine intencione sine inclinacione appetitiui et appetitibilis est natura incessans operatiua et operabilis.

De interioritate.

Nature interioritas est altera essencia in altera. et altera pars in altera. et omnes partes in toto et econverso. Interioritas nature est forma in materia et materia in forma. et essencia in esse. et accidens in substancia. et vita in homine. Calefactiuum est intra calefactibile et econverso. et humefactibile habet in se calefactiuum et calefactibile. et universale habet in se

(c) 2006 Ministerio de Cultura

ptidare. et spēs. et homīes. De exteriori.te

Species hominis est extra homogeneum. calefactiuū. et calefactibile. et vniūsale extra pticulare. figurā est extra formā. et supficies extra matiam. et color extra supficiem. Omēs spēs suppositorum elemētatorum sunt extra elementa. et ome compositum ē extra simplicitatem. De motu.

Quia calefactiuū est motiuū. et calefactibile. ē mobile. Ex hoc incipit motus natuē. In compositione uniūsalis esse natuē mediante intelligencia et orbe. Motus natuē descendit p rectam lineam de essencia in esse. et de esse in potēciās. et de potenciis in actus. Motnāe vniūsalia pricipia cōseruat. in quib' non est generacō neqz corrupcio Secunda ps de elementis.

Tisso de pposicoib' precedentis partis que est de eēncia elemētorum. et eorū descripcoib'. et qn natiā p ea tamqz p suas potēcias opatur. Nunc in hac scdā parte intedum est de ipsis elemētis simplicib' et compositis. scilicz p quē modum elemēta simplicia sua pducant compoita in suppoitis elemētatis. Et ut hoc p sensum darius enimet intellectui. diuidūt simplices camere elemētorū in decem cameras compositas. ex quib' vna figura componit' continēte

qualibet ipar decem. tres ppones. Idco concludunt' vniūsalit' xxx. ppones in hac parte. Vnde de pma camerā dicendum est. De Igne. Igne.

Omnis ignis simplex est calefaciens p formam. et calefactibilis p mateiam. Ignis compoit' est actus ignis simplicis. Ille est ignis simplex qui non potest ingredi composiconem. De Igne et aere.

Ignis simplex et aer simplex participant mediāte igne cōposito et aere composito. Ignis simplex aerem calefacit pducendo ignem compositum in se. et in aerem. Ignis pse calefactiblis est. s; in aere calefieri non potest. De Igne. et aqua.

Ignis et aqua. essencialit' et uirtualiter opponūt' in suppositis. Subiectum in quo ignis et aqua contraiant' est aer et terra. Impossibile est esse cōtraietatem it' ignem et aquam sine cōposicone.

Et ignis possit. De Igne et tra. agere in aquam aerem et in aquam. a terra suscipit siccitatem. Ignis a terra non recipit siccitatem inquātum est desiccans. s; inquātū est desiccablis. Ignis est desiccatiā potencia p formam. et desiccablis p mateiam. De aere. aere.

Quia aer lucificablis est ī mateiā. est lucificatiuus in forma. Aer simplex. aerem compositum in se producit. donec pducat suū simile. Quia aer simplex se

(c) 2006 Ministerio de Cultura

nequit augmentare essencialiter. aug
mentat se in suo simili accidentaliter.

Aer influendo se *De aere et aqua.* in aquam. influit essenciam suam
ut producat simile suum. et simile aque.
Tantam influit aer essenciam in aquam
quantam ipsa recipere potest. Aer et aqua
multo melius conveniunt mediantibus
partibus essencialibus quam integralibus.

Impossibile est *De aere et terra.* aerem terre contrariari sine mix
tione et digestione. In quanto aer
potest contra terram. est ipse simplex potencia.
Et in quanto agit contra ipsam. est
actus compositus. Aer influendo in
aquam influente in terra ingreditur
terram ut alteram partes ingrediatur alteram.

Quia multe partes aque *De aqua. aqua.* sunt in composicione. impossibile
est aquam simplicem esse seu simplex
corpus. Mediante aqua simplici. et
mediante aqua composita incipit ori
ri quantitas indifferenter continua
et discreta. Aqua simplex cum compo
sita investigat in se suum simile.

Aqua terram *De aqua. terra.* ingrediens incipit locum suum.
Ita conmiscunt aqua et sua frigiditas
quod impossibile est frigiditatem aque
in terram ingredi sine essencia aque.
Quia aqua per accidens infundit in ter
ram aliquas partes aeris. transmu
tat in se terra magis aeris. *De terra. terra.*

Quelibet punctum terre plus appe
tit totum speram terre. quam partem
ipsius. Illa terra est composita que
de simplici terra transmutata est et
assumpta in ignem. et de igne in aerem.
et de aere in aquam. Quia terra com
posita simplicem terram appetit. attra
hit ad se terra simplex terram com
positum. cum gravitate. *De combina
cione figure T. in elementis.*

Impossibile est sine T. aliquam agnoscere naturam. et operacionem
elementorum. Ideo posiciones huius
tercie partis ad T. dicimus modo reducimus.
quia quinque secundum primam partem. quinque secundum
secundam per principia T. ducuntur. Unde
de secunda parte exemplificare sufficit. quia
per secundam satis sufficienter cognoscatur
quomodo prima pars sit ad T. principia reducenda.
Et quomodo hee posiciones trine et trine
subiacent T. principiis. Similiter sicut
in ultima parte de iure dictum est. sunt
in hac tercia parte. 49. posiciones. Et de posi
cionibus prime et nobilissime principij
primi est dicendum. *De deo et elementis.*

Quia in deo est magnitudo. Omne
elementum appetit suum simile
cum appetat esse magnum. Quia deus
est in se incessans. Omne elementum ipse
appetit esse incessanter. Quia in deo
velle et nolle sunt bonificancia. et
bonificabilia. Sunt omnia elementa ope
rativa et operabilia. *De creativa in elementis.*

Omne elementum plus distat a
non ente. in quanto est creatum
quam in quanto est actus. Nullus actus e
lementorum est extra creativam. Quia
elementum est creatum. producit suum simile
increatum. quod quidem simile est elemen
tatum. *De operacione elementorum.*

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Operaco elemētorum est inclinaco de ptib⁹ essencialib⁹ ad partes integrales. Quia virtus elemētorum est mobilis. impossibile est aliqd elemētorum existere sine opacōne. Omne elemētum cum accidentib⁹ opatur i suba et virtute. De drīa elementoꝝ

Quia esse et essencie differunt. essencie et potencie differūt in elementato. In diuisificacōne forme et matie diuisificant^{ur} eēncie z eē. Nullum simplex elemētum se diuisificat a composito absq̄ diuisificacōne sp̄ei esse. est in natiā. De cōcordan. eloꝝ

Esse. cōcordancia essencie et potēcie. Concordancia est medium in quo cōueniūt forma et figiā. plus cōcordat agens et paciens in interioritate. q̄ in exterioritate. De cōtrarietate elemētoꝝ

Vbi mini⁹ est digestionis. plus est cōtraietatis. velocioꝛ est corrupcō p cōtraietatem. q̄ gnacō per cōcordanciam. Na contraietas est in composicōne simplicitas elemētorum nō ē in puacōne. De pn̄cipio elemētoꝝ

Principium sube sunt ples eēn^{c}. pn̄cipium vero accidētum sunt essencia et suba. forma et matia sūt principia concordando. puacō uero est pn̄cipium cōtrariando. pn̄cipia elemētoꝝ compositoꝝ sunt elemēta simpli^{a}.

Ignorato principio. De medio. et fine. inconueniēs est indicare mediū. Omē mediū natiāle depēdet plus ad possibilitatē. q̄ ad impossibilitatem. Omē elemētatum est medium inter simplicia elemēta. De fine

Finis natiālis de essencia tend^{t} ad esse. et de esse ad potencias. et de potencijs ad similitudines. et de similitudinib⁹ ad eē. Nulla actō sine passione est sine fine. Quia corporeitas est corporis eēncia. Elementa simplicia appetunt eē corpus. De maioritate.

Substancia est subiectum maioritatis. Quā subiectum nō potest se maiorificare essencialr. maiorificat se p similitudinem accidētalr. Omis origo maioritatis in natiālib⁹ incip^{t} in diuisificacōe elemētoꝝ simplicium et compositorum. De equalitate.

Nullum totum existit equaliter in partib⁹ suis. Impossibile est inuenire equalitatem in actibus elementorum. Nisi igneitas. aereitas. aqueitas. terreitas. equaliter pducerēt esse vniūsale. essent corruptibilia pn̄cipia vniūsalia. De minoritate.

Omnia accidencia sunt in minoritate. qz p se non sunt in re nāe. Quia minoritas. et non eē. conueniunt. Odit qdlibet elemētum se diminuere. Transmutacō ex minoritate in maioritatem. fit ex figiā in formā. Affirmacō est. De affirmacōne.

Affirmacō est. similitudo appetitus. et intencōis nature. Omīs effectus natiālis est affirmabilis. p que natiā est disposita. Mediantib⁹ possibilitate. et entitate conueniūt natiā. et affirmacō in similitudine. De dubitacōne.

Dubitacō z confusio natiē aliqm hent similitudinem. Sicut dubitacō in racōne orit^{ur} ex minoritate affirmacōnis. et negacōnis. Ita orit^{ur} natiē confusio ex minoritate pn̄cipij et finis. Mediantib⁹ contingēcia. z dubitacōne hent similitudinē aliquā

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in suis actib9 racō et natā. De negacōe.

Racio et natura methaphorice habent similitudinem in negacōe et corrupcōe. Negabile est eē maioꝝ contrarietatem inter totum et ptes suas. q̄ concordanciam. Negacō et natūe secreta aliquā habent similitudinem

Omne vniusale. De figura commun.

Omnis vniusq3 sui pticlare reuelat p iuam concordancie vl contrarietatis aliorum vniusaliū. Ad hec siquidem declarandum inducte sunt posicōnes huius figure communis omnes ceteras figuras concludentes. Unde sicut hec figura sup omes alias figuras huius artis est gnalissima. Ita pones que eidem subiecte sunt sup omes alias posicōnes hui9 uoluminis gnalitatis & vniusalitatis obtinent pricipatum. Diuidut9 g hee posicōnes s'm figurarum huius artis combinacōnem In .34. cameras. ad intedum que concordācia uel contrarietas. que distancia ul propinquitas inter aliam figurām et aliam heatur. vt de unoquoq3 particulari in vniusali suo artificialr iudicet9. Unde quelibet pdcārum .34. camerarum p se .3. pones continet. Ideo earum nūs. centum 2 duas uniusalr equalr sumet. g seruando ordinem de posicōnibus pme came. ddm est. De .t. a.

Est conueniens est de .a. sine .t. pdicari. Quia .a. est cognoscibile et amabile. est .t. significans .a. in bonitate. magnitudine .2c. Miscendo .t. a. cū eorum pōnib9 et questionib9 .a. i .t. repsentatur. De .t. b.

Miscendo absq3 inconuenientē triangulos .t. et quadrangulos .b. Est .t. ipius .b. speculum .g. mediante hs .g. h noticiam de se et de alio. Obscurao ipius .g. est ad sua ~~obiecta~~ obiecta sine triangulis .t. De .t. v.

Per .t. repsentat9 sps .v. I. ē inst9metum .xt. v. liuidum sit amabile v. vero rubeum odibile. Quicumq3 .t. in .v. negligit. virtutes negligit.

Obscurente .t. in .x. De .t. x.

O manifestat9 .x. Si dubitet9 in .x. recurrendum est ad .t. cum posicōib9 eorundem. Ex absencia .t. obscurat9 .x. in racōe. De .t. in theologia.

Omn .t. inuestigant9 et inueniū multa altissima puncta et prīcipia in theologia. Et est habundācia verborum et exemplorum loquenti de theologia. Miscendo .t. cum suis pōnib9 in theologia. et in suis posicōnibus gaudet .d. et .c. fruit9 .a. et dolet .h. atq3 descendit .m. De .t. in phylosophya.

Ex mixtioe triangulorum .t. per cameras phye pducit9 phya in b. c. d. Et phye principia sunt duo specula in quib9 .c. quiescit. Ex influencia ipius .t. pducit .c. in .d. similitudines suas. De .t. in Iure.

Cum suis terminis est iuris testimonium. Sine .t. nullum iudicium est tenendum. per .t. inueit omē ius particulare suū ipse. De .t. in elemētis.

Per .t. reuelantur elemetorum secreta. Et et elemēta sunt ipius .g. illuminacō. Elemēta in .t. repsentant humanam corporis disposicōnem. De .t. s.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Quoniam .a. est intelligibile non autem ignorabile creauit .s. ut intelligat ipsum .a. et non ignoret ipsum. A. influit se in .s. ut sit in .d. non autem in .h. Quoniam .a. diligit in .e. suum simile creauit .s. ut in se diligat suum simile. De .a. v.

Est speculum in quo .a. suum simile et suum dissimile reperitur. quia totum .v. lividum est ipsius .a. creatura. Est .v. rubeum in opposito. V. lividum est via per quam uenit presencia .a. Sed .v. rubeum est via per quam uenit absencia .a. De .a. x.

Quia .x. est speculum concordancie et contrarietatis. significat in .a. concordanciam sine contrarietate. In .x. significantur que conuenire .a. ipse melius conueniunt quam in creaturis. Quia omnia encia non omnimode cum .a. conueniunt. Est .x. compositum in hac arte ex concordancia et contrarietate. De .A. in theologia

Quoniam .a. est predicabile. Est theologia ut sit predicatum. Operacio .a. est in se magis notabilis quam in theologia predicabilis. Quoniam .a. est ubique est theologia per uniuersum orbem predicabilis. De .A. in phylosophia.

Phylosophia est effectus ipsius .a. in quo lumen creatum significat substanciam que est lumen increatum. Quia .a. est amabile. est phylosophia amabilis. phylosophari sine .a. est negligere .a. ~

Est Jus aliquam. De .a. in Iure. habent similitudinem in iusticia. Quia omne Jus ab .A. descendit debet omne Jus ad .a. reduci. Quoniam .a. et Jus repugnant iniurie. est iniuria fragilis. Veruptamen potens est in libero arbitrio.

Elementa sunt. De .a. in elementis. speculum in quo apparet illud opus quod .a. habet intra se. et illud opus quod habet extra se. Metaphorice conueniunt camere .a. et camere figure elementalis. Tota figura elementalis est obediens cameris .a. De .b. v.

Quia maius est .d. in .v. lividum quam .h. in .v. rubeum. Est .e. maius quam .i. Virtus substancie ipsius .s. producit suum simile per unum modum in .e. .j. Et per alium modum in .v. lividum. Atque per alium modum in .v. rubeum. In .v. lividum est sanctitas anime. In .v. vero rubeo est eius perdicio. De .b. x.

Quoniam .x. est ex concordantibus et oppositis. inuestigat .s. participare in .x. per conuenientes uel inconuenientes. In mixtione propositionum ipsorum .x. est .s. .d. in conuenientes .x. est ascensus et descensus uel descensus ipsius .s. De .b. in theologia.

Theologia est cibus spiritualis. ex quo .s. uiuit in .a. Theologia est qua sacrorum sermonum ut uideat .s. a patris. Theologia est lumen ut .s. in fideles — dirigat in uiam ueritatis

Quoniam .i. .s. De .b. in phylosophia. est ipsius .a. dissimilitudo. Incipit .s. prius extra se quam in se phylosophari. phylosophia est ipsius .s. speculum ut in ipsa producat similitudines suas. phylosophia est exemplum ipsius .s. ut sciat producere .e. .i. n. x. De .b. in Iure.

Quoniam .A. est dominus. Est Jus ab .A.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

assimpsible. et ab. e. Ius constitutum
est. vt. s. reglanter producat. e. i. n. r. po
ssible est. s. desistere iuri. si non eco
uerso. De. b. in elementis.

Est iusticia actuum elementorum
significatur qui. s. obiecta debet
assumere. libr. de. s. e in figura elem
talis. et sciat. s. inuestigare predicare. et de
eo iudicare. figura elementalis lucet
sensualiter. ut. s. spiritualiter. De. v. x.

Est experimentum ad separandum
v. rubeum. ab. v. lunido. Inquanto
v. x. composita sunt ex concordancijs
et contrarietatibus. apta sunt ad concor
dandum et contrariandum. In mixti
one ipsorum. v. x. viuificatur v. lunidi
et mortificatur v. rubei. De. v. in theolog.

Theologia est lumen clarificationis
v. lunidi. Theologia. et. v. rube
um conueniunt tantum in carceribus pe
ne eius. Impossibile est. v. et theologiam
misceri sine medio. De. v. in phya.

Theologia est scala ascensionis
et descensionis ipsius. v. Secundum
phyam. v. filius legittimus est ipsius
s. Tota phya contradicit. v. rubeo.

Ius est ut sit. De. v. in Iure.
spacio. v. rubei. ab. v. lunido. In
ter Ius. et. v. rubeum. nulla est simili
tudo. In regulis Iuris reglatur et co
dicionatur v. lunidum. De. v. in elementis.

Inter. v. lunidum. et elementa sunt
similitudines reglate contra. v.
rubeum. figura elementalis est Ius
ticia. v. lunidi. non autem. v. rubei. Secundum
que elementa graduata sunt. onditur quod
v. lunidum graduari debet contra. v.
rubeum. De. x. in theologia.

Est ascensus. e. ad theologiam.
In exposicione theologie. speculatur
x. x. mediante reuelantur secreta the
ologie. De. x. in phylosophia.

Mediante. acquiritur phya. maior
est. x. phya mediante realitate
quam mediante racione. In animis est phya
si liberum arbitrium est tantum in re.

Est Iuris exemplar. De. x. in Iure.
vt inuestigetur secundum ipsius. x. dis
posicionem. x. cum punicione. culpa.
et defectu. contradicit Iuri. In iure
reuelatur concordancia predestinacionis
et liberi arbitrij. De. x. in elementis.

Et elementa mediante culpa et
corrupcione. habent similitudines.
predestinacio. et liberum arbitrium et
elementorum appetitu libero significatur.
Sicut ex concordancia et contrarietate
producitur ab elementis actus secundus
realiter. Ita similiter in racione. x. medi
ante producitur actus secundus compositus
ex contrarijs. De theologia in phya.

Theologia. et phya conueniunt me
diante lege scripta. et lege naturali.
Omnia. c. et phya conueniunt in lumine
intelligendi. appetit. d. loqui de theo
logia mediante phya. In phya appet
quo de theologia predicandum est.

Ius est instrm. De theologia in Iure.
vt theologia sit obiectum ipsi
e. In iuria vero ipsi. i. Sciencia theologie
est primaria intencio. Sciencia vero
Iuris est secundaria. Omne Ius. Theo
logie subditum est. De theologia in elementis.

Loquendo methaphorice. elementa

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sunt exemplar. qui theologiam predicare
debet. In realitate elementorum signi
ficatur theologia. cum racione intel
lectus ex figura theologie attrahit
sibi ipsi propinquiores. quam ex elementa
li figura. De phylosophia in Jure.

Phylosophia est doctrina per quam
sciencia Juris disci et investi
gari debet. Sicut phya iacet in Jure.
Ita debet Jus ingredi racionem. Me
diante habitu phye ascendit intellectus
in habitum scie Juris. De phya in elementis.

Phylosophia est in intellectiuo
quam in sensitiuo. et in sensitiuo
quam in ymaginatiuo. Elementa figura
liter significant quod phylosophandum
sit. phya maiorem habet magnitudi
nem in interioritate elementorum quam
in exterioritate. De Jure in elementis.

In naturali Justicia existente
in elementis. significatur scientia
Juris. Sicut omne elementum appetit
sibi simile contra sibi dissimile. Ita et
omne Jus. In specificacione elementorum
significatur specificacio sciencie Juris.

Incipit secunda pars distinctionis quarte. de questionibus.

Quoniam virtus intellectus mo
dica rudium. et eorum quorum
quorum ingenium secunda pericia pre
munit deficit in pluribus locis huius vo
luminis subtilitatem et altitudinem pro
cessorum quorundam comprehendere neces
sarium est in hijs. necnon multum uti
le ignorancie nubilum expelli per ex
empli graciam. ne forte in opiniones in
cidant alienas. Ideo huius operis compi
lator non ignorans hoc imminere peri
culum. hic subiungit exemplum in hac
secunda parte huius distinctionis omnibus que
perducit ad investigacionem cuiuslibet
particularis in universalibus faciendam. ut
ipsius invencio consequatur. Dividitur
ergo hec pars in .x. partes. scilicet in decem ge
nerales figuras huius artis. Et sci
endum est ordinacionem huius partis esse
scilicet. quod in unoquoque principio predictarum
figurarum omnium due subiacent questi
ones solute eis cameris. ad denotandum
illas cameras cum suis proposicionibus esse uni
versale in quo particulare questitum inve
nitur. ut in distinctione tercia iam
dictum est. Ad quod sciendum est quod prima ca
mera solucionis questionum est antecedens.
cetere vero consequentes. sunt consequentes
ad primam cameram fortificandam. Et quo
niam due questiones in unoquoque principi
o subiacent. cum numerus earum omnium sit
245. duplicato ergo numero. equipollet questi
onum numero. 490. Postea sciendum est quod
camere figurarum huius artis sunt suis ca
meris universaliores. Et quia de universa
libus est omnis ars et sciencia. non autem
de particularibus nisi per confusionem mini
am. et defectum. Si forte contingat
huius volumus proposiciones ad aliquod
particulare quesitum non sufficere. Si autem
proposiciones secundum regulam et doctrinam pre
cedencium proponi. que de cameris figu
rarum perducunt ad investigacionem
ipsius faciendam. nam figurarum prin
cipia. ob eorum veritatem maximam
sunt valde sufficiencia ad respondendum
questionibus infinitis. Nunc autem ad proposi
tum huius partis accedendum est. Et prima figura A.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in hoc volumine per alijs ordinatur. Prehabito
servato ordine de questionibus prin
cipiorum seu camerarum ipsius primi
tus dicendum est. De questionibus figure .T.

Quia .T. in quinque triangulos di
visum est unusquisque triangulus
quorum quatuor principia continet sub
mittuntur unicuique ipsorum angulorum
octo questiones. duabus questionibus uni
cuique ipsorum principiorum subiacentibus ut
dictum est. Ita continet unusquisque
triangulus ipsius .T. et .X. 24 questiones.
Collatis igitur omnibus triangulis ipsius
.T. centum .24. questiones concluduntur
In eo quia quinquies .24. totidem e
quipollet. Nunc igitur de questionibus ipsius
.T. per ordinem secundum sua principia dicendum
est. Sed quoniam deus prius et nobilius
principium est. In .T. igitur de questionibus
ipsius primitus tractandum est. De questionibus
huius termini vel camere. Deus.

Questio est utrum deus sit. Et
Et quid sit deus. Solucio. deus
creatura. finis. ignis. Ignis. Ad hanc
questionem solvendum oportet ad questiones
ponentes camerarum recurrere. et eas
ad inuicem concordare. formando tres pri
mas cameras in tribus superioribus circulis.
et duas subsequentes in duobus inferioribus
circulis. que in medio conuoluuntur. et hoc
tamen concordante solucione questionum cum
omnibus cameris figure communis. Hec
siquidem regula toti huic arti dicitur
generalis. quia numquam deficit in hac arte.

De questionibus unitatis

Questio utrum sit unus deus. Questio utrum
sufficiat esse unum deum. Solucio. deus.
operacio. finis. ignis. ignis. De essencia.

Questio utrum essencia dei sit deus?
Questio utrum diuina essencia
sit infinita. Solucio. deus. maioritas. af
firmacio. De dignitatibus.

Questio utrum in deo sit dignitates
Questio utrum quelibet dignitas
sit in se. Solucio. deus. operacio. finis.

Questio utrum mundus De creatura.
sit creatura. Questio utrum deus
possit creare infinita secula. Solucio.
creatura. operacio finis. De intellectuali

Questio utrum creatura intellectualis possit cre
are. Questio utrum creatura cre
ata sit ad suum finem vel ad alium. Solucio.
creatura. deus. finis. De sensuali.

Questio utrum creatura sensualis
sit infinita. Questio utrum po
tencie anime sint equales create in
quantitate. Solucio. creatura. deus. operacio.

Questio utrum homo. De animali.
creatus sint interitum huius mundi.
Questio utrum omnia encia que sunt in ho
mine sint creata. Solucio. creatura. finis.
maioritas. De operacione.

Questio utrum dei operacio sit infi
nita. Questio utrum dei operacio
possit esse infinita et eterna in necessi
tate. Solucio. operacio. deus. finis. ignis. terra.

Questio utrum De intellectuali.
operari possit de sua essencia a
liud suppositum. Questio utrum opera
intellectualis sit tantum difficilis sicut
sensualis. Solucio. operacio. deus. ma
ioritas. ignis. aqua. De artificiali.

Questio utrum operacio artificialis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

melius conueniat cum figura quam cum forma. Questio utrum spacio sit maior in similitudine quam in dissimilitudine. Soluo. operacio. deus. finis. Ignis. ignis. De differencia

Questio utrum differencia sit realiter potencia. Questio utrum aliqua differencia sit sine contrarietate. Solucio. differencia. concordancia. contrarietas. De intelligibili ab in intelligibili

Questio utrum differencia sit inter substantiam et substantiam. Questio utrum differencia uniuersalis sit agens uel paciens. Soluo. differencia. principium. medium. Ignis. Ignis. De sensibili ab intelligibili

Questio utrum sit maior differencia inter intellectiuum et sensitiuum quam inter sensitiuum et vegetatiuum. Questio utrum differencia sit ita magna per contrarietate sicut per concordanciam. Soluo. differencia. maioritas. contrarietas. De sensibili a sensibili.

Questio utrum differencia sit in forma. Questio utrum differencia sit sensibilis an ymaginabilis vel intelligibilis. Soluo. differencia. operacio. finis. ignis. ignis. De concordancia.

Questio utrum sine differencia possit esse concordancia. Questio utrum sit aliqua concordancia sine contrarietate. Soluo. concordancia. maioritas. equalitas. De sensibili et sensibili.

Questio utrum sit maior concordancia inter partes essenciales quam integrales. Questio utrum concordancia sit incorruptibilis. Soluo. concordancia. differencia. De intellectibili et sensibili (intelligibili)

Questio utrum illa concordancia que est inter corpus et animam sit agens vel paciens. Questio utrum concordancia particularis que est inter corpus et animam sit sub concordancia uniuersali que sit in re nature. Soluo. concordancia. differencia. finis. aer. aer. De intelligibili et intelligibili

Questio utrum concordancia prius sit in esse quam in actibus essencie. Questio utrum concordancia que est inter potenciam actiuam et potenciam volitiuam sit sub uniuersali concordancia existente in re nature spiritualis. Soluo. concordancia. creatura. operacio.

De contrarietate.

Questio utrum contrarietas sit realiter aliquid ens uniuersale. Questio utrum omnis contrarietas conueniat cum non esse. Soluo. contrarietas. principium. finis.

De sensibili et sensibili

Questio utrum contrarietas sit per se appetibilis. Questio utrum contrarietas prius sit in corporeitate quam in corpore. Soluo. contrarietas. concordancia. finis. aqua. aqua.

De intelligibili et sensibili

Questio utrum racionalis anima contradicat corpori naturaliter aut accidentaliter. Questio utrum illa contrarietas que inter corpus et animam sit creatiua. Soluo. contrarietas. differencia. concordancia. De intellectuali et intellectuali

Questio utrum in essencia angelorum sit contrarietas. Questio utrum demones contrarientur potenciis anime vel actibus earum. Soluo. contrarietas. operacio. finis. ignis. ignis.

De principio.

Questio utrum sit principium sine motu. Questio.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

utrum sit aliquod principium in se sine effectu. Solo. principium. deus. finis.

Questio utrum principium De tempore. possit esse sine tempore. Questio utrum tempus particulare de entitate sua habeat universale principium. Solucio. principium. concordancia. finis. Jnme. ygs.

Questio utrum De quantitate. universalis quantitas sit in omnibus quantitatibus principium. Questio utrum primum sit sine quantitate. Solucio. principium. deus. finis. De causa.

Questio utrum finis possit esse principium et principium. Questio utrum omne principium forme indigeat materia. Solo. principium. affirmacio. negacio.

Questio utrum sit De medio. medium inter essenciam et esse. Questio utrum sit medium inter esse et non esse. Solo. medium. principium. finis.

Questio utrum De medio extremitatum. medium possit esse in se ipso. Questio utrum suppositum sit medium extremorum. Solucio. medium. principium. finis.

Questio utrum species De mensuracione. sit medium existens inter animam et corpus. Questio utrum medium particulare habeat universale in re nature. Solo. medium. differencia. concordancia.

Questio utrum De coniunctione. coniunctio et medium differat. Questio utrum omne medium sit fini propinquius quam principio. Solo. medium. differencia. concordancia. De transmutacione.

Questio utrum in transmutacione sit equalitas mediorum. Questio utrum malum sit medium inter bonum et bonum. Solo. medium. deus. finis.

Questio utrum intencio De fine. nature sit finis universalis et realis. Questio utrum finis prius sit in se quam in principio. Solo. finis. deus. operacio. ygne. ygs.

Questio utrum De causa finali. aliquis finis sit infinitus. Questio utrum possit esse finis sine operacione. Solucio. finis. deus. operacio. De fine terminacionis.

Questio utrum homo sit finis corporis et anime. Questio utrum omnis finis creatus sit maior in deo quam in se ipso. Solo. finis. deus. principium.

Questio utrum De fine privacionis. homo sit finis resurreccionis. Questio utrum operacio nature fine habeat. Solo. finis. deus. maioritas. De maioritate.

Questio utrum in deo sit maioritas. Questio utrum operacio sit maior in minoritate quam in equalitate. Solo. minoritas. deus. equalitas.

Questio utrum De substancia et substancia. maioritas sit aliqua forma universalis in substancia universali. Questio utrum substancia sit maior mediante forma quam mediante materia. Solo. maioritas. deus. minoritas. De substancia et accidente.

Questio utrum maioritas sit in una substancia naturali et universali a qua descendant omnes substancie particulares in quibus sit minoritas. Questio utrum sint accidencia universalia in maioritate substancie universalis a quibus descendat in minoritate omnia accidencia naturalia particularia. Solo. maioritas. principium. finis. De accidente et accidente.

Questio utrum ex materia et forma oriatur maioritas in substancia. Questio utrum minoritas in substancia sit de entitate substancie. Solo. maioritas. equalitas. minoritas. De equalitate.

Questio utrum in producendo diversas species unum esse producat equalitate

(c) 2006 Ministerio de Cultura

in se ipo. Questio utrum eqlitas sit de entitate sube. Solo. equalitas. maioritas. minoritas. De Inequalitate.

Questio utrum equalitas sit pº in natura. q inequalitas. Qº utrum sit plus equalitatis. q inequalitatis. Solo. equalitas. pricipiu finis.

Questio utrum. De quantitate. quantitas oriat de equalibus ptibus essencialib constituetib subaz. Questio utrum equalitas sit uniusale reale in re. nae. Solo. equalitas. opaco. finis. De qualitate.

Questio utrum equalitas possit esse sine opacone. Questio utrum equalitas possit ee maior in concordancia. q in contrarietate. Solucio. eqlitas. opaco. finis. De minoritate.

Questio utrum oie minoritas sit creatiua. Questio utru minoritas sit maior in maioritate. q i se. Solo. minoritas. creatiua. maioritas.

Questio utrum minoritas sit maior int aiam et corpus. q inter aliud corpus. et aliud. Questio utrum sit maior minoritas i anima q in corpe. Solo. maioritas. minoritas. cocordancia.

Questio utrum minoritas sit maior in suba. q in accidentibus. Questio utrum minoritas sit maior in uniusali. q in ptidari. Solo. minoritas. pricipiu. finis.

Questio utrum minoritas sit maior in realitate. q in quatitate. Questio utrum minoritas sit maior in puncto machinado. q i puncto. Solo. minoritas. catiua. finis. De affirmacoe

Questio utrum voluntas possit ita absolute appinquae ad fine affirmando. sicut negando. Questio utrum pncipium sit ita magnu in affirmacone sicut in negacoe. Solo. affirmaco. deus. maioritas. De negacone.

Questio utrum sit maior possibilitas in affirmacoe. q in negacone. Questio quae affirmaco absolute conueit cum ee. negaco vero cu no esse. Solucio. affirmaco. pricipiu. maioritas.

Questio utrum veritas plus distet a fitate p affirmaconem. q p negaconem. Questio utrum sit tanta impossibilitas in affirmacone. quata est in negacone. Solo. affirmaco. de?. equalitas.

Questio utrum sint plura affirmabilia. q negabilia. Questio utrum liberum arbitriu sit equalit int affirmacoem et negaconem. Solo. affirmaco. equalitas. mediu. De dubitacoe.

Questio utrum dubitaco sit act? equaliter inter affirmaconem et negaconem. Questio utrum dubitaco sit actus nature. Solo. dubitaco. affirmaco. negaco.

Questio utrum dubitaco sit plus in habitu potencie intellectiue. q in potencia uolitiua. Questio utrum dubitaco excuset homiem a pcto. Solo. dubitaco. finis. eqlitas.

Questio utrum finis dubitacois sit suppositio. Questio utrum dubitaco sit prius mediante possibilitate q impossiblitate. Solo. dubitaco. de?. operaco.

Questio utru i dubitacoe sit pl? de pussioe. q de actoe. Qstio utrum

dubitacio sit licita. Solucio. dubitacio. contrarietas. finis. De negacione.

Questio utrum pro convenientibus debeat esse tanta negacio quanta est pro convenientibus affirmacio. Questio utrum negacio melius conveniat cum esse quam cum non esse. Solucio. negacio. deus. contrarietas.

Questio utrum negacio sit tantum cum inpossibilibus quantum affirmacio. Questio utrum negacio melius conveniat cum tristicia quam cum leticia. Solucio. negacio. deus. finis.

Questio utrum negacio sit sine passione. Questio utrum negacio melius conveniat cum nolle quam cum velle. Solucio. negacio. deus. affirmacio.

Questio utrum negacio sit maior in contrarietate quam in concordancia. Questio utrum finibus negacionibus sit concordia vel contrarietas. Solucio. negacio. deus. finis.

De questionibus A. id est dei.

Questiones que principijs A. in hoc volumine reducuntur in tot partes dividuntur quot sunt in A. principia. quarum solucio restat in ipsorum principiorum numeris unaqueque quarum duplicem habet questionem. que siquidem cum sint eorum significata recurrendi ad posiciones que sub eis continentur. Et statim pandit uniuscuiusque solucio questionis. Nunc autem de questionibus que bonitati subiacent dicendum est. et de alijs consequenter. De questionibus bonitatis.

Questio utrum divina bonitas producat in se bonum. et in aliud. Questio utrum dei bonitas sibi producat simile in se et in aliud. Solucio. bonitas. magnitudo. potestas. deus. finis. equalitas.

Questio utrum. De magnitudine.

magnitudo dei sit omnimode infinita. Questio utrum dei magnitudo potestatem habeat agendi a se ipsa. Solucio. magnitudo. bonitas. potestas. deus. maioritas. affirmacio. ignis. ignis.

Questio utrum. De eternitate.

eternitati melius conveniat eternificare quam creare. Questio utrum in eternitate sit eternificans inmensa velocitate. Solucio. eternitas. magnitudo. iusticia. deus. maioritas. affirmacio.

Questio utrum. De potestate.

divina potestas sit ita magna in voluntate volendo. sicut nolendo. Questio utrum divina potestas possibilitate possit in hoc quod voluntas dei non vult. Solucio. potestas. perfectio. iusticia. deus. concordancia. finis. De sapiencia.

Questio utrum divina sapiencia tantum intelligat intelligendo id quod ipsa est. quantum intelligendo id quod ipsa non est. Questio utrum divina sciencia sciat in se modum per quem intelligit se intelligere sine materia et accidentibus. Solucio. sapiencia. voluntas. virtus. deus. operacio. finis. ignis. ignis. De voluntate.

Questio utrum in deo sit quicquam resistere potens voluntati eius. Questio utrum in dei voluntate sit equaliter velle et nolle. Solucio. voluntas. gloria. simplicitas. deus. finis. equalitas. De virtute.

Questio utrum divina virtus sit ita specificabilis in largitate et simplicitate sicut in sapiencia et voluntate

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Questio utrum diuina uirtus sit spe cificatiua in inmensitate. eternitate. et velocitate. Solucio. virtus. potestas. pfectio. deus. opacio. Equalitas.

Questio utrum. De veritate.

diuina ueritas sit ita magna uerificando sicut essendo. Questio utrum quicquid est uerum sit effectus ueritatis dei. Solucio. veritas. iusticia. simplicitas. deus. operacio. finis. De gloria.

Questio utrum gloria possit esse in magnitudine pfectionis. absque glorificante. et glorificato. Questio utrum beati maiorem habeant gloriam in interioritate dei. quam in exterioritate eiusdem. Solo. gloria. magnitudo. ptas. deus. opacio. finis. De perfectione.

Questio utrum pfice sit in conueniens in dei essencia. Questio utrum foret pfectio. nisi essent. pficiens. pfice. et pfectus. Solo. pfectio. voluntas. virtus. deus. opaco. maioritas.

Questio utrum diuina. De Justicia.

Justicia sine posse iustificet in imensitate. et uelocitate bonitatis. Questio utrum diuina iusticia se iustificet in alio. Solo. iusticia. magnitudo. eternitas. deus. maioritas. equalitas. De largitate

Questio utrum diuina largitas sit tam potens in dei magnitudine sicut in diuina sapiencia. et voluntate. Questio utrum diuina largitas alicui creature dederit quicquid dare potuit. Solo. largitas. magnitudo. voluntas. deus. concordancia. maioritas. De simplicitate

Questio utrum diuina simplicitas esset tam magna in potestate sine simplicitate sicut cum simplificato. Questio utrum diuina simplicitas esset tam magna in potestate vincendi. sicut inter se ipsa est. Solo. simplicitas. bonitas. virtus. deus. operacio. finis. De nobilitate.

Questio utrum diuina nobilitas sit maior in realitate. quam in racione. Questio utrum in diuina nobilitate sit forma sine actione. Solo. nobilitas. voluntas. largitas. deus. creatura. operaco. De misericordia.

Questio utrum sit quantitas inter diuinam iusticiam. et diuinam misericordiam. Questio utrum diuina voluntas maxime habeat potestatem in magnitudine imensitatis. eternitatis. et velocitatis. quam misericordia. Solo. misericordia. magnitudo. eternitas. deus. finis. equalitas. De dominio.

Questio utrum in deo sit dominium per accidens. Questio. quare dominium est appetibile. cum omnis homo productus sit ex nichilo. Solo. dominium. magnitudo. iusticia. deus. principium. finis.

De questionibus. s. hec e anime.

Sicut propositiones .s. in duas ptes diuiduntur. quia earum propositionum sicut supradictum est quedam ad descripcionem anime. non ad eius principia siue essenciam reducuntur. quibus subiacet. quedam uero ad potencias .s. et actus earum. Ita similiter questiones ipsius .s. in duas partes diuiduntur. Nam in prima pte tractatur de questionibus. que ad essenciam et descripcionem .s. ptinent. In secunda vero pte. de potenciis et actibus earum. Unde de prima pte. et de primo principio dicendum est primo. De recolencia.

Questio utrum recolencia sit essencia anime. vel potencia. Questio utrum in recolencia sit differencia. Solo. recolencia. intelligencia. esse. operacio. concordancia. finis. De Intelligencia.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Questio utrum intelligencia sit tm in se creatura vel in se et in alio. Questio utrum lume intelligencie sit incessans in se et in recolencia et volencia. Solucio. Intelligencia. volencia. forma. concordancia. contrarietas. equalitas. De volencia.

Questio utrum sit differencia inter volenciam et voluntatem. Questio utrum liberum arbitrium existat in volencia vel voluntate. Solucio. volencia. recolencia. operacio. differencia. principium. finis. De forma.

Questio utrum in anima racionali forma producta de pluribus formis simplicibus sit producens plures formas potenciales et accidentales. Questio utrum differencia sit inter formam substancialem et formam potencialem. Solucio. forma. intelligencia. simplicitas. finis. maioritas. minoritas. De materia.

Questio utrum anima possit esse sine materia. Questio utrum qua materia anime sit materialis. Solucio. materia. forma. esse. differencia. concordancia. maioritas. De coniunctione.

Questio utrum coniunctio anime sit ex partibus essencialibus vel integralibus. Questio utrum coniunctio anime sit de contrariis. Solucio. coniunctio. esse. operacio. principium. concordancia. finis.

Questio utrum. De simplicitate. esse anime sit simplex. Quero utrum esse anime sit simplificabile. Solucio. simplicitas. recolencia. esse. concordancia. finis. maioritas. De composicione.

Questio utrum intelligencia sit composita mediante intellectiva et intelligibile. Questio utrum anima sit composita ex memoria. intellectu. et voluntate. Solucio. composicio. simplicitas. virtus. principia. medium. finis.

Questio utrum. De substancia. sit differencia inter esse anime et substanciam eius. Questio utrum in substancia anime sit maior differencia quam in accidentibus. Solucio. substancia. esse. accidens. differencia. principium. medium. De accidente.

Questio utrum quantitas sit in anima substancialiter et virtualiter. Questio utrum accidencia anime sint de partibus essencie eius. Solucio. Accidens. potencia. substancia. operacio. differencia. maioritas.

Questio utrum. De virtute. virtus anime sit specificativa vel specificabilis. Questio utrum virtus anime moveatur producendo suum simile. Solucio. virtus. substancia. operacio. principium. medium. finis. De operacione.

Questio que differencia est inter intelligenciam et intellectum. Questio utrum operacio intellectus sit maior in re quam in racione. Solucio. operacio. intelligencia. minoritas. principium. finis. maioritas. De interioritate.

Questio utrum virtus anime prius specificet suum simile intra se quam extra se. Questio per quem modum anima est in se et extra se mediante esse et potenciis suis. Solucio. Interioritas. exterioritas. operacio. principium. finis. equalitas. De exterioritate.

Questio utrum anima suum finem appetat in se vel extra se. Questio utrum voluntas appetat plus suum simile quam simile intellectus. Solucio.

Questio utrum motus. De motu. anime sit in essencia sua aut in

De esse anime.

Questio utrum esse anime sit materiale et formale. Questio utrum esse sit possificativum producendo potencias post separacionem suam a corpore. Solucio. Esse. forma. materia. operacio. principium. finis.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

potencijs sunt. Questio utrum motus sit in potencijs anime. vel in actibus earum. Solucio. Motus. interioritas. exterioritas. differencia. principium. finis.

De secunda parte proporcionis .g. et de eius questionibus.

Dicto de questionibus prime partis .g. Nunc de secunda parte ipsius dicendum est. In qua exemplificatur quomodo multiplicantur camere multiplicando universale in composicione figurarum. Ideoque quicquid accipitur de cameris .a. et quicquid de cameris .b. et sic de alijs prout disposicio questionum et solucionum exigit. hoc idem fit et potest fieri de alijs ut omne predicare questionum magis expresse valeat inveniri. Sit autem de ipsa parte tractandum [illegible] primo de .b. De .b.

Questio utrum sit differencia inter .b. et .c. Questio utrum .b. producat in .c. tantum sui similem sicut .c. Solucio. b. c. d. differencia. concordancia. contrarietas. fides. spes. caritas. De .c.

Questio utrum maioritas sit in appetitu ipsius .c. ex parte actionis vel passionis. Questio utrum .c. ex parte forme influat. et ex parte materie indigeat. Solucio. c. b. e. deus. differencia. maior. intelligencia. forma. materia. De .d.

Questio utrum nolencia sit naturale nolendi. sicut volencia volendi. Questio utrum voluntas et nolutas sint eedem potencie sine differencia essencie. Solucio. d. e. i. deus. concordancia. maioritas. volencia. esse. virtus. De .e.

Questio utrum .e. post mortem sit incorruptibile in nullo. Questio utrum .e. post corporis separacionem sit in potencijs vel tantum esse anime. Solucio. .e. i. r. principium. finis. maioritas. simplicitas. operacio. motus. De .f.

Questio utrum .f. discurrere possit inquirendo predicare sine .b. Questio utrum .f. possit esse sine .b. Solucio. f. b. c. Contrarietas. principium. finis. aqua. aqua.

Questio utrum sit differencia. De .g. inter essenciam .g. et essenciam .c. Questio utrum lumen .c. et lumen .g. differant. Solucio. g. d. h. differencia. concordancia. contrarietas. aer. aqua. De .h.

Questio utrum paciens conveniat maioritas cum .d. minoritas vero cum .h. Questio utrum .h. ita nobile principium habeat sicut .d. Solucio. h. d. i. deus. creatura. differencia. Ignis. aqua. Ignis. Ignis. De .i.

Questio utrum .i. sit creatura cum sua necessitatis vel gracie. Questio utrum puer prius incipiat uti de .i. quam de .e. Solucio. e. i. r. Contrarietas. principium. finis. Interioritas. exterioritas. motus. De .k.

Questio utrum .k. sit aliquod ens resistens ipsius .b. f. Questio utrum .k. ex nichilo vel aliquo producatur. Solucio. b. b. r. Affirmacio. dubitacio. negacio. esse. privacio. defectus. De .l.

Questio utrum .l. sit creatura. Questio utrum .l. in intelligencia vel intellectu incipiat. Solucio. l. r. c. principium. finis. maioritas. intelligencia. substancia. accidens. De .m.

Questio utrum .m. tantum indigeat obiectis sicut .d. h. indiget. Questio utrum .m. possit tantum suum lumen influere in suum simile sicut .d. h. influit. Solucio. m. d. h. deus. maioritas. minoritas. esse. substancia. accidens.

Questio utrum .m. n. sicut in. De .n.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

56bis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

anime. quam in potenciis eius. Questio
vtrum perfectio possit esse in magnitu
dine sine perfecto. et perficere. Solucio.
perfectio. realitas. potencia. deus. pri
cipium. finis. perfectio. Justicia. largitas.

Questio vtrum. De merito.
actus intellectus. et voluntatis
plus habeat maioritatem in concordancia.
quam in contrarietate. Questio. vtrum me
ritum possit esse maius in concordancia
quam in contrarietate. Solucio. meritum. perfec
cio. Jmperfectio. principium. finis. maioritas.

Questio vtrum. De supposicione.
supposicio sit qualitas actus intel
lectus. et voluntatis. Questio. vtrum
supposicio incipiat in essencia anime.
Solucio. supposicio. esse. perfectio. principi
um. finis. dubitacio. De Jnmediate.

Questio vtrum homo sit persona ex
istens inmediate inter formam et
materiam. Questio. vtrum esse vniuer
salis. et esse particularis sint idem inme
diate. Solucio. inmediate. realitas. racio.
operacio. principium. finis. De realitate.

Questio. vtrum vniuersale sit maius
in realitate quam in racione. Questio
vtrum predestinacio sit maior in reali
tate quam in racione. Solucio

Questio. vtrum. De potencia.
potencie anime racionalis post
mortem sint aliquid. vel vtrum virtus
anime remaneat in esse anime. Questio.
vtrum potencie anime sint passiue ex
parte existencie anime vel ex parte
virtutis obiectorum. Solucio. potencia.
meritum. obiectum. operacio. finis. maioritas.

Questio. vtrum. De libero arbitrio.
liberum arbitrium sit tam magnum
in racione sicut in realitate. Questio. v
trum libertas sit tam magna in nolle
sicut in velle. Solucio. liberum arbitrium.
meritum. culpa. creatura. operacio. affirmacio.

Questio. vtrum. De Jmperfectione.
imperfectio sit maior in differencia
contrarietatis quam in differencia concor
dancie. Questio. vtrum sit maior ma
gnitudo in perfectione quam in Jmperfectione.
Solucio. Jmperfectio. mediate. obiectum. de
us. finis. maioritas. De culpa.

Questio. vtrum culpa sit in re
alitate. vel in racione. Questio. v
trum culpa incipiat in realitate ani
me. vel in racione. Solucio. culpa. reali
tas. racio. principium. maioritas. minoritas.

Questio. vtrum. De demonstracione.
demonstracio sit maior media
te equalitate. quam mediante maioritate.
Questio. vtrum maior demonstracio
possit fieri de rebus spiritualibus. quam de rebus
sensualibus. Solucio. demonstracio. predestinacio.
supposicio. deus. principium. concordancia.

Questio. vtrum. De mediate.
cum medio possit diuersificari omnis
reprehensio. Questio. vtrum medi
um possit esse sine fine. Solucio. medi
ate. inmediate. Jmperfectio. affirmacio.
dubitacio. negacio. De racione.

Questio. vtrum racio realis. et
racio obiectiua differant in
essencia. Questio. vtrum racio sit ma
ior in essencia anime. quam in suis pote
ciis. Solucio. racio. esse. realitas. creatura.
operacio. principium. De obiecto.

Questio. vtrum obiecta sint tam
assumpsibilia nolendo. sicut
volendo. Questio. vtrum obiecta pos

(c) 2006 Ministerio de Cultura

sunt cogere libertatem in potencijs a
nime. Solo. obiecta. realitas. liber
arbitrium. deus. operacio. principium.

Questio de. De questionibus theologie.
questionibus figurarum. que
in corpore artis comprehendunt. Nunc
sequitur de questionibus figurarum ad que
quas sciencia theologie. phye. et Juris
ordinatis principijs reducunt. Et
primo de questionibus que theologie
principiis subiacent. dicendum est.
Et primo de essencia. De essencia.

Questio. vtrum in hac vita ap
petat intelligencia videre es
senciam dei. Questio. vtrum diuina
essencia sit intelligibilior in opacitate sua
a intrinseca quam extrinseca. Solo. es
sencia. vita. dignitates. deus. opera
cio. finis. De actu.

Questio. vtrum in deo sit primus
actus et secundus. Questio. vtrum
primus actus sit incessans. Relacio.
actus. vita. forma. deus. operacio. principium.

Questio. vtrum. De forma.
eadem forma possit esse formi
ficatiua et formificabilis. Questio.
vtrum similitudo forme sit forma.
Solo. forma. dignitas. actus. deus.
concordancia. maioritas. De ordinacione.

Questio. vtrum ordinacio sit in
dei essencia. Questio. vtrum
ordinacio sit prius in natura quam ordina
tum. Solo. ordinacio. actus. relacio. deus.
operacio. finis. De relacione.

Questio. vtrum in deo sit relacio
realis. Questio. vtrum relacio
sit sine distinctione. Solo. relacio. dign
itates. actus. deus. operacio. finis.

Questio. vtrum deus. De actione.
actionem habeat in nichil. Questio
vtrum nichil actionem habeat in esse. So
lucio. Actio. dignitates. actus. deus. o
peracio. finis. De vita.

Questio. vtrum viuere sit actus vite
sine specificacione. Questio. vtrum
viuere sit actus incessans in esse anime
aut in potencijs eius. Solo. vita. essencia.
actus. principium. finis. maioritas.

Questio. vtrum. De dignitatibus.
omnes dei dignitates sit vnum dig
num. Questio. vtrum
Solo. dignitates. forma. relacio. deus.
operacio. finis. De articulis.

Questio. vtrum articuli sint plus
amabiles quam intelligibiles. Questio
vtrum articuli sint demonstrabiles. Solo.
articuli. precepta. prima intencio. princip
ium. finis. maioritas. De preceptis.

Questio. vtrum precepta sint maiora
in velle quam in nolle. Questio. v
trum sit maius et nobilius atque magis
necessarium preceptum dei. cognoscere
deum quam obedire ei. Solo. preceptum. ac
cio. prima intencio. deus. operacio. equalitas.

Questio. vtrum. De exposicione.
exposicio sit maior in demonstra
cione quam in supposicione. Questio. vtrum
in exposicione sit magnitudo minoritas
concordancia quam differencia. Solo. exposicio.
dignitates. relacio. affirmacio. dubitacio.
negacio. De prima intencione.

Questio. vtrum in deo sit prima in
tencio sine secunda. Questio. vtrum

(c) 2006 Ministerio de Cultura

deus creare possit p̄ma intencōnem
sine secunda. Solucō. p̄ma intencio.
forma. ordinacō. deus. operacō. finis.
Questio vtrum De secūda intencōne
prima intencio sit agēs in se
cundam. et econuerso. Questio vtrū
secūda intencio melius conueniat cū
matia. q̄ cū forma. Solō. secūda inte
cio. p̄ma intencio. gloria. p̄ncipium.
medium. finis. De gloria.
Questio vtrum magnitudo glie
sit maior in interioritate. q̄ in
exterioritate. Qstio vtrū magtudo glo
rie sit maior ī eternitate. q̄ in velocitate
Solō. gloria. dignitates. actus. deus. ma
ioritas. equalitas. De pena.
Questio vtrum magnitudo pene
sit maior in essencia anime. q̄
in potēcijs eius. Questio. vtrum ma
gnitudo pene sit maior in intellcū. q̄
in voluntate. Solō. pena. gloriā. euum.
maioritas. equalitas. minoritas.
Questio vtrum. De euo.
in euo sit tempus. Questio. v
trum magnitudo eui sit maior ī dif
ferencia. q̄ in cōcordancia. Solō. Euū. re
lacō. gloria. deus. equalitas. maiōitas.
Sequitur. De q̄stionibꝫ phye.
de questionibꝫ phye eodē mō sicut
de questionibꝫ theologie. atq̄ de ceteris
dictum est. dando vnicuiq̄ p̄ncipio
duas q̄stiones. Vnde. de p̄ma causa
dicendum est p̄mo. et de ceteris cōseq̄t.
Questio vtrum p̄ma. De p̄ma cā.
causa sit p essenciam. et virtutem
ex effectū. Queō. vtrū p̄ma cā sit in effcū

possit esse. Solō. p̄ma causa. motus.
orbis. deus. operacō. finis. De motu.
Questio vtrum magnitudo mot'
sit maior in potencia motiua.
q̄ in potencia mobili. Questio vtrū
finis sit maior in velocitate. q̄ imo
bilitate. Solō. motus. p̄ma causa. or
bis. opacō. finis. maioritas. De intelligencia.
Questio vtrum essencia anglorum
sit incessans. ī esse suo. Ques
tio. vtrum esse angelicum sit ex reco
lencia. intelligencia. et volencia. Inq̄
non sint potencie. quia non est con
iunctum corpori. Solō. intelligencia. or
bis. forma. opacio. p̄ncipium. finis.
Questio vtrum orbis. De orbe.
suam essenciam influat in ele
mentata. vel uirtutem suā. Questio. v
trum corpa supcelestia intencōnem in
fluant in natiā. Solō. orbis. mot'
natiā. p̄ncipium. equalitas. affirmacō.
Ignis. Ignis. De forma.
Questio vtrum forma viuū salis
mediantibꝫ suis p̄ncipijs. et suis
subditis. sit causa indiuiduacōnis ma
terie. Questio vtrum mediante cōgre
gacōne ex pluribꝫ formis subalibus.
et accidentalibꝫ p̄ducatur suba indiui
duacōnis matie. Solō. forma. matia.
natiā. opacō. p̄ncipiū. finis. De matia.
Questio vtrum suba p̄ducatur
ex essencia matie. et forme. et
accidencia eius ex uirtute forme et
matie. Questio. vtrum p̄ma matia
sit sub pluribꝫ essencijs. ex quibꝫ p̄ducta
sit. Solō. Matia. forma. natiā. p̄ncipium.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

principium. medium. finis. Igneitas. esse. simplicitas.

De natura.

Questio. utrum natura mediantibus uniuersalibus et predicatibus suis sit agens per se. et paciens in se. Questio. utrum natura sit ens aggregatum ex formis substancialibus et accidentalibus. et ex indiuiduis passionibus. Solo. natura. forma. materia. creatura. operacio. finis. composicio. substancia. accidens.

De elementis.

Questio. utrum elementa simplicia sint essencia elementorum compositorum. Quero. utrum elementa composita sint essencia uegetabilium. Solo. elementa. forma. materia. principium. medium. finis. igneitas. aeritas. esse.

De appetitu.

Questio. utrum naturalis appetitus sit uniuersalis potencia. Questio. utrum appetitus habeat uirtutem motiuam. Solo. appetitus. motus. natura. principium. medium. finis.

De potencia.

Questio. utrum in uniuersalibus naturalibus sit potencia actiua. et passiua. Questio. utrum oporteat esse potenciam anime racionalis pacientis. quod oportet animam influere in corpus uirtutem suam. Solo. potencia. elementa. appetitus. deus. finis. principium.

De actu.

Questio. utrum primus actus sit tantum propinquius fini sicut secundus. Quero. utrum primus actus suam efficaciam influat in secundum. Solo. Actus. forma. materia. differencia. concordancia. contrarietas.

De mixtione.

Questio. utrum sub una uniuersali mixtione regulentur omnes uniuersales mixtiones. Questio. utrum mixtio sit potencia actiua et passiua. Solo. digestio. composicio. operacio. principium. finis.

De digestione

Questio. utrum magnitudo digestionis sit maior in forma quam in materia. Questio. utrum digestio sit ubique sub globo lunari. Solo. digestio. natura. mixtio. concordancia. maioritas. contrarietas.

De composicione.

Questio. utrum composicio sit naturalis uniuersalis potencia. Questio. utrum magnitudo compositis sit ex parte unitatis uel ex parte pluralitatis. Solo. Composicio. forma. materia. principium. finis. maioritas.

De alteracione.

Questio. utrum alteracio incipiat intra subiectum uel extra. Questio. utrum magnitudo alteracionis sit maior in forma quam in materia. Solo. alteracio. forma. materia. principium. finis. maioritas.

De questionibus Juris

Sequitur de questionibus Juris. eodem modo sicut de questionibus theologie. et philosophie dictum est. Unde in principio primo dicendum est de forma Juris.

De forma Juris.

Questio. utrum magnitudo Juris sit maior per formam quam per materiam. Questio. utrum iustum Jus prius in se producat iusticiam quam in hominem. Solo. forma. materia. Jus. principium. medium. finis.

De materia.

Questio. utrum corruptio Juris sit ex parte materie uel ex parte forme. Questio. utrum Jus sit magis formale uel materiale ex parte uoluntatis quam ex parte intellectus. Solo. materia. forma. Jus. deus. principium. equalitas.

De Jure.

Questio. utrum Jus sit in racione creatum. Questio. utrum Jus melius agnoscatur per concordanciam quam per contrarietatem. Solo. Jus. nutritiuum. compatiuum. differencia. finis. maioritas.

De Jure communi.

Questio. utrum magnitudo Juris communis sit maior in differencia quam in concordancia. Questio. utrum contrarietas possit esse inter Jus commune

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et ius speciale. Solo. commune speciale. natuale. contrarietas. principium.

Questio utrum ius. De speciali. speciale tantum appareat sicut ius commune. Questio utrum destruendo ius speciale destruatur ius commune. Solo. speciale. commune. ius. concordancia. maioritas. minoritas. De naturali.

Questio utrum ius natuale sit creatiuu. Questio utrum ius naturale sit potencia actiua et passiua i natua. Solo. natuale. ius. positiuu. deus. operaco. finis. De positiuo.

Questio utrum ius positiuu plus lucrat in intellectu q in uoluntate. Questio utrum magnitudo iuris positiui sit maior in materia q in forma. Solucio. positiuu formale. natuale. deus. principium. finis. De canonico.

Questio utrum magnitudo iuris canonici sit maior in iure natuali q in positiuo. Questio utrum ius canonicum sit plus timendum q ius ciuile. Solo. canonicu. natuale. positiuu. deus. operaco. maioritas. De ciuili.

Questio utrum ius ciuile sit plus timendum q diligendum. Questio utrum ius ciuile sit plus uaiable causa necessitatis q causa contingencie. Solucio. ciuile. consuetudinale. nutitiuu. concordancia. cotraietas. principium.

Questio utrum. De consuetudinali. ius consuetudinale possit esse tam magnu in iure ciuili sicut i iure canonico. Questio utrum ius consuetudinale sit magis in necessitate q in racione. Solo. consuetudinale. canoicu. natuale. contraietas. pricipiu. finis.

Questio quare ius. De theorico. theoricum est formale. et ius practicum figurale. Questio utrum ius practicum tantum lucat in figura q'tum ius theoricum in forma. Solo. theoricu. practicum. copatiuu. maioritas. equalitas. minoritas. De practico.

Questio utrum ius practicu sit actus iuris theorici cont ipsum theoricum. Questio utrum ius practicum sit plus tenendum q theoricum. Solo. practicum. theoicum. nuttiuu. concordancia. pricipium. finis. De nuttiuo.

Questio utrum ius nutat ex virtute anime. aut ex virtutib' acquisitis. Questio utrum nutimentum iuris consistat magis in pducendo vtutes q in mortificando vicia. Solo. nutrimentum. practicum. theoicum. principium. medium. maioitas. De compatiuo.

Questio utrum magtudo compacionis iuris sit maior inter formam et matiam. q inter forma substancialem. et accidetalem. Questio utrum compaco iuris sit maior in velle q i nolle. Solo. compatiuu. formale. natuale. operaco. principium. maioitas.

Questio utrum. De antiquo. magnitudo iuris antiqui sit maior in iure natuali q in positiuo. Questio utrum ius antiquu sit plus diligible q intelligible. Solo. antiquu. compatiuu. nouu. principium. finis. maioritas. De nouo.

Questio utrum ius nouu sit iuri antiquu subditum. Questio utrum ius nouu sit semp inuentible. Solo. nouu. nutritiuu. antiquu. principium. medium. finis.

Hec quide questiones. De figura que sub elementali elementali.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

figura continet divise sunt in duas partes. quemadmodum earum questiones dividunt. quarum prima est de corpore nature. et entibus eius. atque de descripcionibus eius. per quam natura cognoscitur. Secunda uero est de potenciis nature. scilicet de elementis. et de actibus eorum. Unde de prima parte primitus dicendum est. De igneitate.

Questio. utrum materia ignis sit ignibilis. et forma ignis ignitiua. Questio. utrum materia ignis possit pati sub forma ignis sine medio. Solucio. igneitas. aereitas. terreitas. concordancia. principium. medium.

Questio. utrum. De aereitate. materia ignis sit calefactibilior quam materia aeris. Questio. utrum forma aeris sit humefactiua. et materia eius humefactibilis. Solucio. Aereitas. igneitas. esse. differencia. concordancia. maioritas.

Questio. utrum. De aqueitate. forma aque sit divisificatiua. concordatiua. contrariatiua in materia sua. Questio. utrum materia aque simpliciter sine mixtione possit esse divisificabilis. concordabilis. et contrariabilis. Solucio. Aqueitas. simplicitas. composicio. differencia. concordia. contrarietas. De terreitate.

Questio. utrum terra per se sit frigida uel per accidens. Questio. utrum materia terre sit plus ignibilis quam materia aeris. Solucio. terreitas. aqueitas. composicio. principium. medium. finis.

Questio. utrum esse. De esse. nature sit compositum ex substancia et accidentibus. Questio. utrum principium essendi. sint essencie. et principia accidencium. sine potencie essendi. Solucio. Esse. substancia. accidens. principium. finis. maioritas. De forma.

Questio. utrum ex maioritate forme. et materie producat substanciam ex minoritate eius producat accidens. Questio. utrum in re et intencione nature possit esse forme particulares sine forma universali. Solucio. forma. substancia. accidens. concordancia. finis. maioritas. De materia.

Questio. utrum in materia ignis sit eadem essencia. calefactibile. lucibile. ignibile. Questio. utrum forma ignis calefaciat et lucificet totam materiam ignis. sine cessacione. Solucio. materia. forma. simplicitas. operacio. principium. finis. De simplicitate.

Questio utrum in simplicitate necesse sit simplificare. Questio. utrum forma ignis sit simplificatiua. materia uero simplificabilis. Solucio. simplicitas. igneitas. virtus. operacio. concordancia. maioritas. De composicione.

Questio. utrum ignis sit potencia producta in composicione cum forma eius sit ignitiua. materia uero eius ignibilis. Questio. utrum natura sit composita ex universalibus et particularibus. Solucio. composicio. esse. natura. concordancia. principium. finis. De substancia.

Questio. utrum substanciarum altera producat alteram uel utrum producatur ab illo individuo quod est substancia. Questio. utrum substancia sit indivisibilior in partes essenciales quam in partes integrales. Solucio. virtus. substancia. operacio. diversitas. concordancia. maioritas. De accidente.

Questio. utrum accidencia sint de esse substancie. uel de virtute eius. Questio. utrum accidens sit quedam universalis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

potencia sub qua sint plura accidencia. Solo. accidens. suba. virtus. principium. medium. finis. **De virtute.**

Questio. vtrum virtus sube. et virtus accidencium sint indiuiduatiua. et indiuiduabiles. Questio. vtrum in suba virtus forme. et virtus materie. sint eedem essencie. et homogenium. Solo. Virtus. suba. operacio. differencia. principium. finis. **De operacione**

Questio. vtrum operacio vniuersalium sit causa indiuiduacionis in particularibus. Questio. vtrum operacio nature sit ex essencijs substanciarum. et accidentium. Solucio. operacio. virtus. motus. principium. finis. maioritas. **De interioritate.**

Questio. quare interioritas nature est ex parte forme. et exterioritas ex parte figure. Questio. vtrum bonum sit intra naturam vel extra. Solo. Interioritas. forma. exterioritas. operacio. principium. finis. **De exterioritate.**

Questio. vtrum deus sit extra mundum. Questio. vtrum locus sit extra locatum. seu collocatum. Solo. Interioritas. exterioritas. motus. deus. operacio. finis. **De motu.**

Questio. vtrum motus nature incipiat in suba vel in accidentibus. Questio. vtrum potencia motiua sit composita ex virtute sube. vel ex accidentibus. Solo. motus. suba. virtus. operacio. principium. finis. **De secunda parte elementalis figure.**

Postquam de questionibus **z combinacione elementorum** prime partis que elementali figure subiacet. tractatum est. Nunc vero in hac secunda parte sequitur de questionibus que ex elementorum combinacione resultant. Et primo de igne. igne. **De Igne. igne.**

Questio. vtrum ignis simplex. et ignis compositus. differunt in essencia. Questio. vtrum ignis simplex sit corpus. Solo. Ignis. ignis. aer. differencia. finis. maioritas. esse. simplicitas. composicio. **De Igne. et aere.**

Questio. vtrum ignis suam essenciam et virtutem attribuat aeri. Questio. vtrum aer sit diuisificabilis ex parte ignis simplicis. vel compositi. Solo. Ignis. aer. aqua. operacio. concordancia. principium. igneitas. motus. aereitas.

Questio. vtrum. **De Igne. et aqua.** ignis sit calefactiuus. et calefactibilis. Questio. vtrum aqua sit calefactibilis in essencia. vel virtute. Solo. Ignis. aqua. aer. terra. contrarietas. principium. finis. igneitas. forma. materia.

Questio. vtrum. **De Igne. et terra.** ignis sit desiccatiuus per se. vel per accidens. cum sit desiccabilis. Questio. vtrum essencia ignis desiccabilis materialiter constituatur in desiccatiuum formaliter. cum ignis desiccet aerem. Solo. Ignis. terra. terra. aqua. differencia. concordancia. contrarietas. forma. materia. interioritas.

Questio. vtrum. **De aere. et aere.** aer simplex producat suum simile in essencia. et virtute. Questio. vtrum aer intret commixtionem. digestionem. et composicionem. cum partibus essencialibus vel integralibus. Solo. aer. aer. aqua. aqua. concordancia. finis. maioritas. aereitas. esse. composicio. **De aere. et aqua.**

Questio. vtrum aer calefaciat materiam. et formam aque. Questio. vtrum cum aqua sit calefactibilis. calefaciat terram. Solucio. aer. aqua. aqua. terra. principium. medium. finis. aeri

(c) 2006 Ministerio de Cultura

tas. aquietas. esse. De aere in terra.

Questio. utrum aer in terra sit hu mefactibilis. et humefactiuus. et quo partes elementorum intrant altere in alteras. Solucio. Aer. terra. terra. ignis. differencia. contrarietas. maioritas.

Questio. utrum. De aqua. aqua.
aqua sit potencia restrictiua et restrictibilis. ut ignis in eam non ingrediatur. Questio. utrum ignis in aqua sit potencia excessiua per se. uel per accidens. Solo. aqua. aqua. Ignis. ignis. principium. medium. finis. simplicitas. conposicio. uirtus. De aqua. et terra.

Questio. utrum aqua sit potencia impulsiua per se uel per accidens mediante aere. Questio. utrum terra sit euacuatiua potencia. et euacuabilis. Solo. aqua. terra. terra. ignis. differencia. concordancia. contrarietas. aquietas. esse. mot.

Questio. utrum. De terra. terra.
terre grauitas posset sustentari nisi terra per se. uel per accidens foret euacuatiua. et euacuabilis. Questio. utrum terra tanta sit in quantitate sicut cetera elementa. Solo. terra. terra. aqua. aqua. operacio. finis. equalitas. trinitas. esse. uirt.

Quoniam. De questionibus figure communis.
per precedentes questiones satis sufficienter exempli gratia. detur in propositionibus principiorum uniuscuiusque figure. Nunc igitur de questionibus que de eadem figure subiacent secundum combinacionem figurarum in ea contentarum. dicendum est. Ut sicut ad inuestigandum predicare in principio cuiuslibet figure exemplum datum est. eodem modo per has questiones eminent quo ad maius uniuersale accedendum est. ut minus uniuersale sciatur eligi. ut inde ualeat enudeari omne predicare quod queritur. Unde de combinacione t. cum qualitate aliarum figurarum. dicendum est. Et primo de. t. a. De T. a.

Questio. utrum. t. sit perfectum obiectum. in quo. a. ualeat demonstrari. Questio. utrum. a. mediante. t. sit tantum credibile. sicut demonstrabile. Solo. deus. creatura. operacio. bonitas. magnitudo. eternitas. De. t. b.

Questio. utrum. b. possit tantum in. t. p. e. sicut p. i. uel p. n. Questio. utrum. b. prius debeat discurrere p. n. quam p. e. uel p. i. Solo. principium. finis. maioritas. e. i. n. De. t. v.

Questio. utrum. v. liuidum possit esse perfectum in. t. sine. v. rubeo. Questio. utrum. v. liuidum habeat maius posse in. t. quam in. v. rubeum. Solo. deus. creatura. operacio. fides. spes. caritas.

Questio. utrum partes. De. t. x.
t. x. possint melius conuenire in re. quam in racione. Questio. utrum. x. melius intelligatur per affirmacionem quam per negacionem. Solo. minoritas. affirmacio. negacio. predestinacio. esse. liberum arbitrium. De. t. in theologia.

Questio. utrum theologia quam plus maius capiat in maioritate. quam in minoritate. Questio. utrum theologia melius inuestigari ualeat per quedam angulum. t. quam per angulum. e. Solo. principium. finis. maioritas. essencia. dignitas. act.

Questio. utrum. De. t. in physica.
physica sit tanta in triangulo liuido. sicut in omnibus aliis triangulis. t. Questio per quem triangulum. t. physica debeat indagari prius. Solo. deus. operacio. finis. prima causa. forma. appetitus. De. t. in iure.

Questio. per quem triangulum. t. Ius melius ualeat inueniri. Questio. in quo

triangulo .t. sit ius magis necessarium. Solucio. deus. finis. maioritas. forma. materia. naturale. De .t. in elementis.

Questio. Utrum magnitudo elementalis figure sit maior in triangulo viridi quam in rubeo. Questio. Utrum magnitudo elementalis figure sit maior in angulo creature quam operacionis. Solo. differencia. concordancia. finis. igneitas. esse. forma. De .A. et .b.

Questio. Utrum .a. possit perficere saluet in hoc mundo. Questio. Utrum .a. sit nobilius (volubilius) primus .s. naturalis quam accidentalis. Solo. bonitas. potestas. voluntas. recolencia. intelligencia. volencia.

Questio. Utrum .v. sit plus ipsi .a. simile quam dissimile. De .a. et .v. Questio. Utrum .a. sit tam diligibile per .v. lividum sicut per .v. rubeum. Solucio. magnitudo. eternitas. voluntas. fides. spes. superbia. De .a. et .x.

Questio. Utrum omnes camere .A. equalem habeant potestatem per omnes cameras .x. Questio. Utrum .a. per .x. valeant demonstrari. Solo. magnitudo. potestas. perfectio. esse. imediate. privacio. De .a. in theologia.

Questio. Utrum in theologia possit tantum de .a. predicari per potestatem sicut per voluntatem. Questio. Utrum de .a. possit tantum predicari per affirmacionem sicut per negacionem. Solucio. potestas. voluntas. Justicia. esse. dignitates. relacio. De .a. in philosophia.

Questio. Utrum in philosophia prius debeat propter .a. diligi quam propter se ipsum. .a. investigari per causam quam per effectum. Questio. Utrum philosophi debeat propter .a. diligi prius quam propter se ipsum. Solucio. bonitas. magnitudo. eternitas. forma. appetitus. actus. De .a. in Jure.

Questio. Utrum omne ius ad .a. reduci debeat. Questio. quare ius plus reducitur ad iusticiam quam ad alias cameras .a. Solucio. bonitas. Justicia. nobilitas. caritas. Justicia. prudencia.

Questio. Utrum elementa maiorem sic sapiant influenciam ab .A. ex opinione intrinseca quam extrinseca. De .a. in elementis. Questio. Utrum inter .A. et elementa sit maior similitudo in concordancia quam dissimilitudo in contrarietate. Solo. voluntas. virtus. gloria. ignis. aer. De .b. v.

Questio. Utrum virtus fidei .b. sit maior in .b.c.d. quam .b.c.d. in .v. livido. Questio. Utrum .b. maiorem producat similitudinem de se in .v. lividum quam dissimilitudinem in .v. rubeum. Solo. Esse. substancia. accidens. fides. caritas. Justicia.

Questio. Utrum .S. possit tantum in .x. per supposicionem sicut per demostracionem. De .b. x. Questio. Utrum .b. tantum possit ascendere in .x. per .e. sicut descendere per .n. Solucio. e.i.n. supposicio. demonstracio. obiecta. De .b. in theologia.

Questio. Utrum .b. tantam habeat potestatem in theologia per .n. sicut per .e. Questio. Utrum .f. tantam habeat potestatem in theologia per angulum rubeum sicut per croceum. Solo. e.i.n. Articuli. precepta. prima intencio.

Questio. Utrum philosophia sit maior in .S. mediante triangulo viridi quam rubeo. De .b. in philosophia. Questio. Utrum .S. tantum possit habere de philosophia cognoscendo se sicut cognoscendo aliud. Solo. e.i.n. prima causa. motus. Intelligencia.

Questio. Utrum .b. maiorem habeat concordanciam cum De .b. in Jure.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Iure m.e. q̄ m.i. Questio utrum plus
debeat .s. diligere Ius in se q̄ in corpore.
Solucio. e.d.h. forma. materia. meritum.

Questio utrum. De .B. in elementis.
S. possit in se cognoscere tantum
sicut in elementis. Questio utrum .B.
et elementa maiorem habeant similitudi
nem q̄ dissimilitudinem. Solucio. Intel
ligencia. volencia. esse. Igneitas. aere
itas. esse. De .v. x.

Questio utrum .x. maiorem habeat
concordanciam cum .v. livido q̄
contrarietatem cum .v. rubeo. Questio
utrum .v. lividum sit maius in reali
tate. q̄ .v. rubeum in racione. Solucio.
Caritas. Iusticia. fortitudo. esse. per
fectio. meritum. De .v. in theologia.

Questio utrum sit maior concor
dancia inter .v. lividum. et the
ologiam. q̄ contrarietas inter .v. rube
um. et theologiam. Questio utrum
theologia sit plus credibilis q̄ credi
tatibilis. Solo. Caritas. Iusticia. forti
tudo. esse. perfectio. meritum.

Questio utrum. De .v. in philosophia
philosophia sit plus phylosophicabilis
in tribus uirtutibus theologicis. q̄ in
quatuor moralibus. Questio utrum .v. li
uidum plus possit contra .v. rubeum
mediante philosophia spirituali q̄ sensuali. So
lucio. fides. prudencia. temperancia. pri
ma causa. forma. materia. De .v. in Iure.

Questio utrum Ius sit maius
concordando cum .v. livido q̄ con
trariando .v. rubeo. Questio utrum Ius
sit iustificabilius in virtutibus cardina
libus. q̄ theologicis. Solucio. forma na
turale. positiuum. fides. caritas. auaricia.

Questio utrum. De .v. in elementis
elementa naturaliter repugnent
.v. rubeo. Questio utrum elementatorum
operacio indicet quod .v. lividum fortificari
debeat. et .v. rubeum mortificari. Solo.
caritas. fortitudo. accidia. Ignis. aqua.

Questio utrum. De .x. in theologia.
essencia. et predestinacio maiorem
concordanciam habeant. q̄ esse. et liberum
arbitrium. Questio utrum perfectio plus
contradicat imperfectioni per realitatem.
q̄ per racionem. Solo. predestinacio. liberum
arbitrium. essencia. dignitates. relacio.

Questio utrum. De .x. in philosophia.
liberum arbitrium possit contradi
cere effectui prime cause. Questio.
utrum immobile sit ita obiectiue mobile
sicut motus. Solo. Esse. perfectio. me
diate. appetitus. potencia. habitus.

Questio utrum. De .x. in Iure.
Ius tam bene possit conuenire in
.x. remunerando per meritum sicut puniendo
per culpa. Questio utrum Ius sit maius
in esse. q̄ culpa in punicione. Solo. me
ritum. liberum arbitrium. culpa. Iusticia.
fortitudo. superbia. De .x. in elementis.

Questio quo plus indigeat .t. in
hac arte. uel .x. uel figura elemen
tali. Questio utrum actus camerarum
.x. plus cognoscat per .x. q̄ per figuram e
lementalem. Solucio. predestinacio. esse.
liberum arbitrium. Ignis. terra.

Questio utrum. De theologia. et philosophia.
possit sciri melius theologia per
philosophiam. q̄ econuerso. Questio. quare an
tiqui philosophi sine theologia fuerunt phylo
sophantes. Solo. dignitates. actus. re
lacio. Intelligencia. orbis. elementa.

Questio utrum. De theologia. et Iure.
Ius sit maius in actibus dignita
tum dei. q̄ in racione. Questio utrum
theologus. et Iurista debeant melius

(c) 2006 Ministerio de Cultura

conuenire. q̄ Canonista. et Legista. So
lucio. Essencie. dignitates. articuli. for̄.
mat̄ia. conuictio. De theologia in elementis.

Questio. vtrum metaphoriçare
sit necessarium ad theologiçand̄.
Questio. vtrum elementa melius signi
ficent in deo opinionem intrinsecam. q̄ ex
trinsecam. Soluto. forma. relacio. articuli.
esse. interioritas. exterioritas.

Questio. vtrum. De Jure cū phīa.
Jus p̄ phīam debeat inuestigari. Q̄o.
vtrum sciencia phīe. sit magis necessaria
sciencia Juris. Soluto. p̄ma causa. motus.
intelligencia. forma. materia. Jus.

Questio. vtrum. De phīa in elementis
ignis sit siccus de se. et aer calid̄
de se. Questio. vtrum plus de phīa pre
dat de vniuersalib̄. q̄ p̄ticularib̄. Soluto. p̄a
causa. motus. appetitus. Igneitas. es
se. virtus. De Jure in elementis.

Questio. vtrum elementorum opere
sit lumē Juriste. Questio. quis
plus indigeat scire naturalia. vel medi
cus vel Jurista. Soluto. forma. mat̄ia. nu
trimentum. esse. substancia. accidens

Sit illius bonitate. largitate. grā.
et b̄ndictone. a quo singlē ema
nant bonitates. gracie. largitates. et
benediciones. Explicit ars compositionis
inuencionis om̄i particularium in om̄i
sciencia breue compendium theologie
breue auxilium. directio phylosophi
cum. necno in om̄i casu Juristis de
rum reuelans iudicium s̄m ordine veri
tatis. Hec siquidem ars indiuisa p̄ deo
mani translacoin aptissima. ad con
uertendum infideles in veritatis semi
tam. vt cognoscant. et diligat illū qui
regnat. et Imp̄at altissimus omnipotēs
et verax deus. p̄ omnia secula seculorum.

Amen.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

cameçarum aliarum figurarum. est simplex co
uictio. quam in materia et forma simpli
ces ostendunt. et sequitur. Appetitus aut
naturalis in compositis cameris. est con
uictio composita. cum qua materia et for
composite participant. Camere autem sim
plices mouent compositas. propter hoc. quia sim
plices habent appetitum naturalem. Composite
uero habent accidentalem secundum operacionem ca
merarum simplicium. Qualiter autem
tanguli ponuntur in ista figura. inuenitur in
sexta. Descensus autem uniuersalium rerum
ad particulares. et ascensus particularium ad uni
uersales. fit medietate. et hoc dando triangulum
uirtutis inter particulares et uniuersales. dis
currentibus. f. g. per angulos ipsius. t. et per came
ras ipsorum. a. u. x. y. z. vt. s. possit eleuare
c. ad uniuersalia. et ipsum ad particularia des
cendere. Et per eundem autem tangulum datur
uniuersale particulari. et particulare uniuersali.
Quare autem diuisis operationibus attribuitur
diuise sine. ideo quia maius et minus conue
niunt potiam. vbi non est contrarietas. Con
trariis autem operibus dantur sine contrarie.
propter hoc. quia maius et minus contrariantur in
rebus diuisis. vbi non est concordancia. Du
e autem sunt species demonstracionum. Vna est p
rincipia per se nota. et probata. Alia est per
principia probata per altera. et hec causa pri
atur quousque prima principia sint probata.
Quare autem in qualibet questione
fit probacio. pro. et contra. propter hoc ut me
suretur obiectio quelibet cum tangulo credo
et quod detur quod maius est. e. et quod minus
est. i. et equale dubitacioni. De figura A.

A Est figura significans deum. hu
ius autem figure camere stille que sunt

scripte in sua figura. Linee autem lunte ex
istentes ab una camera ad alteram. significant
composicionem vnius camere ad alteram. sic
loquendo. Quod sit composicio camera
rum. significat quod s. dirigitur in suis speciebus
ad inueniendum. y. per demonstracionem con
cordancie et equalitatis in cameris sine con
trarietate unius camere ad alteram. licet secundum
aspectum causarum per unam causam. vel per
vnam operacionem significetur forcius una
camera quam alia. Hec autem figura est tri
plex. Vna enim est. quod intelligitur camere
essentialiter. Alia est quod intelligitur personaliter.
et relatiue respectu personarum diuinarum.
Alia est quod intelligitur respectiue ad ca
tiuas. secundum racionem. Qualiter autem diri
guntur species ipsius. s. ad inueniendum. y.
per cameras de. a. accipiendo. scilicet obiec
ta et cameras de. a. affirmando semper ma
ius in. a. et negando minus. et concorda
do maius cum esse. et minus oppositum ma
iori. cum priuacione. A. autem cognoscit
cum inferiori. seu causato bono. quia si bonum
inferius haberet aliquid propter quod esset summum
bonum. sequitur necessario id esse in. a. quod est summum
bonum. Quare autem. A. plus potest quam ca
tiua recipiat. quia sua operacio est infinita.
et quia habet maiorem possibilitatem. quam infi
nitus bonum. alias haberet uirtutem finitam.
Et ideo plus potest summum bonum facere cum
se ipso in bono inferiori. quam cum alia re.
Si uero non potes concordare cameras de
a. cum catiua. secundum quod disconueniunt cum
illa in prima. et secunda figura. camera de. x.
debes attribuere quod maius est. a. et creature
quod minus est. et concordare cameras per ipsas
met. vel per quarta figurarum. d. x. Et respice illa

+ aliarum figurarum
super cameras de a

(c) 2006 Ministerio de Cultura

contrarietatem que est in tercia figura de
a. et quarta de x. Quare autem dentur ra
ciones de A. calumpniet per negationem con
trarietatem. et minoritatem. cum affirmationem
et concordanciam conveniat cum maiori propter
hoc ut demonstrationes sint credibiles ad
m. per fidem. ut meritum et gloria sint in illis
qui non habent demonstrationum principia
Attribuntur autem privatio. et .z. rei
que minus est similis .a. esse. et .y. attri
buntur rei que magis est similis ipsi .a. quia
due res sunt opposite. propter hoc quia .a. et
esse .y. et maius. conveniunt. et privatio
et .z. et minus. conveniunt. Camere
autem ipsius .a. ostendunt maiores in
fide christianorum. quam in aliis sectis infi
delium. quia quod ipsi attribuunt nobilitati dic
tis cameris totum attribuunt fideles. et
plus quam infideles possunt attribuere. secundum eorum
credencias. Ostendit autem .a. et su
e camere p.s.t.v.x.y.z. propter hoc quia per
convenienciam vel disconvenienciam principiorum
est demonstrabilis convenientia que est
inter .a. et suas cameras. Principia autem
magis dirigencia in ista figura. sunt ma
ioritas. inconveniencia. et impossibilitas.
Si autem .a. non ostenderet ita ef
ficaciter suas cameras. .a. esset oppositum
vel propter hoc quia esset oppositum illis ad esse.
et ad maius concordaret cum privacione
et minori. Per quam autem regulam magis
cognoscatur trinitas. et in carnatio per
operationem. que est intra .a. vel etiam
extra .a. Quia autem tangis rubeus non
sit in .a. cognoscatur per principium creatum
et per medium conservatum. et per finem
perfectum per ipsum .a. quia sicut creatura non

dat sibi ipsi principium. ita nec perfectionem
scilicet finem non habet de se. De figura .v.

V est figura significans virtutum
et viciorum compositionem. scilicet
virtutum illarum. et illorum viciorum
que in carta ponuntur. seu que possunt deriva
ri ab ipsis. Linee autem livide signant
compositionem virtutum. et rubee viciorum.
Fit autem compositio triplex. scilicet virtu
tum adinvicem. vel viciorum adinvicem.
vel virtutum et viciorum simul. Et ideo ut
inquiratur quid significet per concordanciam
vel oppositionem. Dirigit autem anima
in hac figura magis cum figura de .t. et
ideo quia est de pluribus composita. Unde
quando principia .v. non sufficiunt recurren
dum est ad principia de .t. a. x. y. z. Per .v.
autem inquiritur in me. et in te. et in
illo. Et in me ipso habetur maior noticia
propter hoc quia actus anime sue de .s. sunt
magis intimi michi quam alteri. Morti
ficantur autem vicia. sive .v. rubeum. et
vivificantur virtutes. sive .v. lividum.
cum speciebus de .s. et cum obiectis nobilioribus.
Cum autem tibi sit facta oppositio affir
mans eam ut ipsi facias iudicium contrarium
et hoc propter inconvenienciam que sequitur.
Maioritas autem in .v. cognoscatur compa
rando enti. sive ad esse quod excellit. et ma
ius in .v. livido. et dando privacionem
ei quod maius est in .v. rubeo. Cum deficit
tibi responsio facias aliquam figuram a
fortuna. Et si illa est in .z. ars significa
bit tibi oppositionem. vel lege regulas de .s.
.t. v. x. Si autem fit tibi questio de
astronomia vel de altera scientia quam igno
ras. quere solucionem in terminis illius
artis. Et si non inveneris. quere simi[...]

(c) 2006 Ministerio de Cultura

quo vis. et unde p terminos hui artis. In est m.y. vel m.z. q ista ars est sufficiens. si utatur artib aliis ppt finem ad quem sunt.

De figura .x.

X Est figura opposita de quatuor figuris. Et prima est composita de sapia. et pfectone. 2a de iusticia et pfectone. 3a e dubitatiua. 4a e determinatiua. Officium autem hui figure in hac arte est q det obiecta ipi s. p opposita relatiua. et composita. Relatiua autem hui sunt. sapia. ignoracia. esse. et priuaco. Composita autem sunt. sapia. pfecto. pdestinaco. et sui opposita. In theorica scilicet iusticia. pfecto. et liberum arbitrium. et ita de aliis. Tamen in x.a figura non opponunt qa pctica et 4a figura conueniunt. Signum autem prime figure sunt principia p que facio oppositum contra 2am figuram. Scda autem figura sigt pricipia p que oppono contra pmam. Tercia figura sigt dubitacones de affirmace. et negacone in pa et 2a figura. Quarta autem figura est pme et 2e figure mesuraco ad inquirendum q duarum conuenit cu maiori dando quod maius est ad esse. seu entitati. et quod minus est priuacoi. Quo attribuitur ad ee quod maius est. dando ipi s. p obiectis t. a. u. x. y. z. attribuendo ipi a. quod maius est. componendo cameras de t. a. u. x. y. z. Quo autem principia que sunt in x. t. non sufficiunt. Recurre ad principia que sunt in aliis figuris. Dirigitur autem homo ex hac figura ad theologiam ad loycam. ad naturas. ad medicinam. ad ius et ad alias scias. Et hec methaforice. sm q methaforice figura elemetalis applica aliis sciis. Quoniam x. in arte ista sigt sm exposicionem litteralem. sicut opposita uel concordancia. que opponuntur uel conueniunt cum medio. uel sine medio. Et quia fere omnis sciencia ad ista duo recurrit. ideo est nomen conueniens. q x sit figa oppositorum concordancium. sed methaforice uocatur figura predestinacionis. Hec autem figura magis apprehenditur sb principiis de a. et de t. Et hoc ideo. qa habent principia magis necia.

De figura .y. et .z.

Y Est ueritas. et z. falsitas. Officium autem earum est in hac arte ut sint obiecta ipi s. ad faciendum uel dissoluendum questiones. que s. inquirit concordanciam q e inter possibilitatem et conueniencia. Inquisico autem hui fit dando inconueniencias. et impossibilitates p principiis possibilitati et conueniencie. Et dando conuenienciam et possibilitatem p principiis impossibilitati et inconuenie concordando. y. cum ee. et cum maiori. et cum e. Et concordando z. cum priuacone. et cum minori. et .i. Hec autem carta e facta ad modum crucis ad honorandum et uenerandum. et ad demostrandum et significandum crucem p quam est recreata ueritas. Quoniam nulla forma artificialis est ita similis forme naturali sicut btissima crux.

De diffinicoib figure A.

Bonitas est ens racione cuius bonum agit bonum. Et ideo bonum est esse. malum e non esse.

Magnitudo est ens p quod bonitas duracio. et alia sunt magna.

Eternitas uel duraco est id p quod durant bonitas. magnitudo. ptas. et alia.

Potestas est id p quod bonitas. magnitudo. et alia pnt existere et agere.

Sapiencia e pprietas p quam sapiens

(c) 2006 Ministerio de Cultura

intelligit.

Voluntas e. id p quod bonitas. magnitudo et alia sunt amabilia. et desiderabilia.

Virtus est origo virtutis. bonitatis. magnitudinis. et aliorum principiorum sibi.

Veritas est id p quod bonitas. magnitudo et alia sunt vera.

Gloria est illa delectacio in qua bonitas. magnitudo. et alia principia quiescunt.

Perfectio e illa forma cui ipse competit perficere.

Justicia est virtus cum qua iustus iuste agit.

Largitas est illa proprietas p quam ipse competit largiri.

Misericordia e virtus p quam sunt indulte culpe. et dantur dona.

Humilitas e virtus que facit inclinare res nobiliores ad minus nobiles.

Dominium e proprietas p quam dominus est dominus. et habet dominari.

Paciencia e virtus cum qua paciens paciencter agit. De diffinicionibus figure A.

Deus e illud ens in quo bonitas. magnitudo. eternitas. et alie dei dignitates conveniunt in eodem numero.

Unitas e illa forma cui ipse competit unire.

Trinitas e distinctio personarum trium in eadem essencie.

Creatura e illud ens quod habet esse post non esse.

Creatura sensualis e illa que habet esse et operari sensualia.

Creatura intellectualis est illa que habet tantum esse intellectuale.

Creatura animalis e illa que e composita de anima racionali et corpore.

Operacio e illud ens p quod operans operatur operatum.

Dria sensualis e id p quod eciam sensualia sunt clara et inconfusa.

Operacio intellectualis est id p quod intellectuales operantur intellectualiter.

Operacio naturalis e id p quod agens naturale naturaliter operatur.

Operacio artificialis est id p quod artificialiter operatur.

Differencia est id p quod bonitas. magnitudo. et alie. sunt raciones inconfuse sive clare.

Differencia sensualis. et intellectualis est id p quod res simul sensuales et intellectuales differunt.

Differencia intellectualis e id p quod res intellectuales sunt clare et inconfuse.

Concordancia e id p quod bonitas. magnitudo. et alie in uno et in pluribus concordant.

Concordancia sensualis e id p quod res sensuales sensualiter concordant.

Concordancia sensualis. et intellectualis est id p quod res sensuales et intellectuales simul concordant.

Concordancia intellectualis est id per quod res intellectuales concordant intellectualiter.

Contrarietas est id p quod diversi fines ad invicem contrariant.

Contrarietas sensualis est id p quod res sensuales sensualiter contrariant.

Contrarietas sensualis et intellectualis e id p quod simul sensualia et intellectualia contrariantur.

Contrarietas intellectualis est id p quod intellectualia contrariant intellectualiter.

Principium est id quod est ante omnia racione alicuius prioritatis.

Principium efficiens e id p quod efficiens principiat suum effectum.

Principium formale e id quod est ante omnia racione informandi.

Principium materiale est id quod e an

(c) 2006 Ministerio de Cultura

omnia racone paciendi.

Principium finale est id quod est ante omnia racone perficiendi finaliter.

Quantitas est principium racione cuius subiectum est quantum et agit quantum.

Qualitas est principium racione cuius encia sunt qualia.

Relacio est principium indicatiuum indicans pluralitatem necessariam.

Actio est principium cum quo agens agit in passo.

Passio est principium racione cuius paciens patitur sub agente.

Habitus est principium quo res induitur.

Situs est principium indicans assitu acionem encium.

Tempus est principium in quo encia creata sunt incepta et noua.

Locus est principium per quod encia sunt collocata.

Medium est subiectum per quod finis influit principio suam similitudinem et principium illam refluit fini.

Medium coniunctionis est id per quod plura coniungit ad unum finem.

Medium mensuracionis est subiectum in quo ea quibus est medium mensurantur.

Medium extremitatum est quicquid cadit inter extrema.

Finis est in quo principia quiescunt.

Finis perfectionis est id in quo encia finaliter perficiuntur.

Finis terminacionis est id in quo encia terminantur.

Finis priuacionis est id in quo encia sunt priuantur.

Maioritas est ymago immensitatis bonitatis magnitudinis eternitatis et aliarum dignitatum.

Maioritas substancialis est id per quod quedam substancie sunt maiores aliis substancialiter.

Maioritas substancialis et accidentalis est id per quod quedam encia substancialia et accidentalia aliis sunt maiora.

Maioritas accidentalis est id per quod quorum accidencia sunt maiora aliis.

Equalitas est subiectum in quo quiescit finis concordancie bonitatis magnitudinis et aliorum.

Equalitas substancialis est id per quod substancie sunt equales substancialiter.

Equalitas substancialis et accidentalis est id per quod substancialia et accidentalia equantur.

Equalitas accidentalis est id per quod accidencia equantur accidentaliter.

Minoritas est prope non esse.

Minoritas substancialis est id per quod quedam substancie sunt prope non esse.

Minoritas substancialis et accidentalis est id per quod quedam substancie et accidencia aliis sunt minora.

Minoritas accidentalis est id per quod encia sunt minora accidentaliter.

Affirmacio est ens esse indicans.

Affirmacio entis est id per quod affirmans affirmat quod est.

Affirmacio non entis est id per quod affirmans affirmat quod non est.

Affirmacio possibilis uel impossibilis est id per quod affirmantur encia possibilia uel impossibilia.

Dubitacio est actus confusus affirmacionis et negacionis.

Dubitacio entis est id per quod de entibus dubitatur.

Dubitacio non entis est id per quod dubitatur de non entibus.

Dubitacio possibilis uel impossibilis est id per quod dubitatur de entibus possibilibus uel impossibilibus.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Negacō est ens non eē indicans.
Negacio entis est id. p qd negat qd est.
Negacō nō entis ē illa qua negat qd non est
Negacō entis possibilis uel impossibilis est id. p qd negantur encia possibilia vel impossibilia. De diffinicoīb' tioz̄ figē .v.

Fides est uirtus a deo data. vt p ip̄az credamus id. qd p eam intelligere non possumus.
Spes ē hitus. cum quo aliquis sperat a domino dari veniam et gloriam.
Caritas est illa virtus. p quā caritatiuus agit caritatiue.
Iusticia est id. cum quo iustus agit iuste.
Prudencia est virtus. p quam bonū diligitur. et malum euitatur.
Fortitudo est uirtus. cum qua fortis fortiter et uirilit' agit.
Tempancia ē virtus cum qua tempatus utitur in agente tempate.
Abstinēcia est refrenacō uoluntatis.
Castitas est uirtus cum qua castus agit caste contra luxuriam.
Largitas. est ista illa uirtus. q̄ auaricie pl' contraiat q̄ aliqua alia uirtus.
Feruor boni. ē illa uirtus. p quā hō ē feruēs boni opando. cōtra accidiam.
Humilitas est uirtus. q̄ magis resistit supbie q̄ aliqua alia uirtus.
Fidelitas est illa uirtus. cū qua hō est fidelis siue legalis cont' iniuriam.
Paciencia est uirtus. cum qua paciēs uincit et non uincitur.
Gula est hitus cum quo gulosus est in carceratus in posterum. et in infirmitate positus.
Luxuria ē hitus cū quo homo vtit' sine potēcijs indebite. cont' matrimoniū.
Auaricia. ē peccm̄ deuians bona a fine p quem ip̄a sunt.
Accidia. est hitus. cum quo accidiosus condolet de bonis alterius. et gaudet de malis illius.
Supbia. est peccm̄. p qd aliquis ascendere desiderat in honorem. et p qd inferi' stat in honore.
Inuidia. est peccm̄. cum quo inuidus appetit aliena hr̄e absq̄ racōne.
Ira. est hitus. cum quo iratus ligat suā deliberacōnem et libtatem.
Infidelitas. siue Incredulitas. ē id p qd incredulus seu infidelis discedit ueritatem de deo.
Desperacō est hitus cum quo despatus desperat se a misericordia dei.
Odium. ē hitus cum quo odiēs odit caritatem. et illa q̄ sit de gn̄e caritatis.
Iniuria. est hitus cū quo iniuriosus iniuriose utit' cont' iusticiam.
Imprudencia ē id. cum quo imprudēs ē contra prudēciam.
Fragilitas. est id cū quo fragilis ē cōt' ius fortitudinis.
Distempancia. est maiū cū quo distēpratus utit' distempate.
Generacō. est pcessus nālis vni' ab altero in eadem natura. De diffinicoibus tinorū figure .x.

Sapiencia. est illa dignitas. p quā deus pfecte intelligit absq̄ aliqua ignorancia.
Predestinacio. est scire dei. qui scit qui homines erunt saluati. uel dampnati.
Perfectio est id p qd encia sūt pfecta.
Meritum. ē remuneracō. in qua regnū celorum pmittit'.
Potestas. ē id. p qd bonitas. magnitudo

(c) 2006 Ministerio de Cultura

et alia possunt existere et agere.

Gloria. est illa delectacio in qua quiescunt. bonitas. magnitudo. et alia principia.

Esse. est finis essencie.

Sciencia. est habitus intellectus in quo intellectus per intelligere sanus. et per ignoranciam est in labore.

Justicia. est virtus cum qua iustus agit iuste.

Liberum arbitrium. est electio voluntatis que supponit facere bonum vel malum.

Defectus. est habitus cum quo deficiens deficit contra perfectionem.

Culpa. est vicium cum quo res culpabiles existunt.

Voluntas. est id per quod bonitas. magnitudo et alia sunt amabilia. et desiderabilia.

Pena. est consequencia peccati.

Privacio. est illarum rerum que sumunt in suo non esse.

Ignorancia. est habitus privativus sciencie

De diffinicionibus figure veritatis. et falsitatis.

Veritas. est id quod est verum de bonitate. magnitudine. etc.

Falsitas. est habitus cum quo falsus agit contra veritatem. De diffinicionibus .xv.

Modus. est figura motorum generalium. ordinis et disposicionis. Item modus. est communis ordo actuum et racionum.

Intencio. est illud instrumentum cum quo finis principiorum ea sibi ipsi habet.

Prima intencio. est id quod se habet ad finem in ipsis.

Secunda intencio. est id quod se habet ad finem prime.

Disputacio. est contrarietas spiritualis que per verbum manifestat concepcionem quam intellectus unius habet contra alium.

Significacio. est revelacio secretorum cum signo demonstrativo.

Actus. est connexio potencie et obiecti.

Potencia. est id subiectum in quo encia existunt que possunt reduci in actum.

Sensualitas. est illa forma per quam sensuale sentit. et potest sentiri.

Intellectualitas. est proprietas per quam sunt res intelligibiles. et differunt a sensualibus.

Substancia. est ens per se existens.

Accidens. est ens non per se existens. nec suum finem principaliter se habet.

Oracio. est forma cum qua orans loquitur deo sanctifice.

Sapiencia. est id per quod sapiens intelligit.

Ignorancia. est id per quod ignorans ignorat.

Maioritas. est ymago immensitatis bonitatis. magnitudinis. eternitatis. et aliarum dignitatum dei.

Minoritas. est prope non esse.

Contrarietas. est quorundam mutua resistencia propter diversos fines.

Posicio. est supposicio per quam intellectus supponit ut intelligere possit.

Necessitas. est forma que aliter se habere non potest.

Causa. est id per quod est effectus.

Occasio. est instrumentum cause et effectus.

Fortuna. est id quod evenit a casu nisi ordinacione mentis.

Conversio. est forma per quam res convertuntur.

Perversio. est contrarius actus conversionis in quo encia pervertuntur.

Libertas. est proprietas per quam subiectum est liberum. et libere bonum agit. et libere malum evitat.

Coactio. est voluntatis restrictio contra eius libertatem.

Exposicio. est forma cum proprie competit exponere.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Affirmacō. ē uocabulū qđ significat os tensiuam necessitatem.
Negacō. est ens. cum quo negans negat possible. uel impossible.
Dubitacō. est actus confusus intellectus. ut habitum credulitatis habere possit.
Determinacō. est dubiorum certa manifestacō. Sequitur diffinicōes. xxx. morum
Adiutorium. ē actus compendiose fortis. qui sbuenit debili. ut debilis optatum suū ualeat optinē.
Societas. est unitas in qua homines concordiam habent. propter aliquem finem.
Assuescere. siue consuetudo. ē quidam frequens habitus uirtuosus. in quo homo uirtuosum agē facile quiescat.
Confessio. est uoluntarius concessus ueritatis ad honorandum deum.
Cōsolacio. est id. qđ dat remediū alicuius grauaminis. p aliquā satisfactōnem.
Consilium. ē dubitabilis pposicō. Consultus autē est sua quies.
Donum. ē id qđ liberalitr et gratanter p alterum alicui ē donatum.
Dirigere. est actus direcōnis. Et direccio est id racōne cuius dirigēs dirigit ignorantem. uł donatum ad finem.
Eligere. est actus elecōnis. Et electio est assumpcō alicuius rei. p maioritatem finis. sup minoritate.
Festare. est actus festi. siue festiuitatis. Et festiuitas ē illa sollempnitas. in qua homo cum suis potencijs obiectando quiescit.
Honor. est illa uirtus. que exaltat honorantem. cum honorat maiorem se. Vł honor est illa uirtus. que ostendit nobilitates honorantis minorem se.
Incipere. est actus incepcōnis. Et incepcio. est illud principium. qđ disponit medium. ut sequatur finis.
Inquirere. ē actus inquisicōnis. Et inquisicō est inuestigacō alicuius rei propter aliquem finem.
Intellectus. est potencia. p quam encia sunt intelligibilia.
Judicare. est actus judicis. Et judex est illa cōmunis psona pluribus ut det unicuiq; qđ suū est.
Laus. ē manifestacō uirtutis alicuius boni entis.
Memoria. ē potencia. qua encia sūt recolibilia.
Motus. siue mouēs. est id ens. qđ mouet enciā de potencia ad actum.
Mortificacio. ē deprimere potēciam que se eleuat contra finem. + Hic deficit diffinitio modi
Perfectio. ē id. in quo completur finalis intencio agentis.
Deprecacio. est forma cū qua deprecans deprecatur depcatum.
Predicacio. est forma cū qua pdicator informat ppłm ad benedum bonos mores et euitandum malos. Vel aliter. pdicacō. ē forma cum qua pdicator reducit errātes ad uiam ueritatis. demōstrans eis bene uiuere.
Recursus. siue refugium est id. in quo desolatus suam inuenit consolacōnem.
Regimen. est illa forma. qua psona cōmunis ē cōstituta ad dirigēdum pluā secundum finem.
Regraciacō. est recognicō bnficij suscepti cum laude. + Hic deficit diffinitio modi salvare
Sanitas. ē cōcordancia pparum qualitatum. et appetatuum sm finem. Et infirmitas. est degradacō pparum qualitatum et appetatuum.
Temptacō. est forma. qua quis inquirit inclinacōnem sui uel alterius. ut sequatur finis.

[Left margin:] + Hic deficit diffinitio modi concordare

[Right margin:] Vivificare qui est connexus cum modo mortificare

(c) 2006 Ministerio de Cultura

Voluntas. &c. Vide diffinitiones Radibus.

Motus ordinalis est processus ordinalis seu naturalis de potēcia prohibitum ad actum.

Ultima diffinitio videtur hic superflue

In hoc Albo nonnihil desideratur. Verumtamen Capitulum sequens, etsi inter Arcana recensendum, ut ad generalis Artis et Scripturae sacrae intelligentiam censet inter ultima

[illegible] Fr. [illegible]

Videatur [illegible] B. Mariae [illegible] [illegible]

Capitulum istud dividit in duas ptes. Ita q in pma pte venabim⁹ q̄tuor gradus sensuales. sive q̄tuor species existentes sb̄ sensu auctoritat⁹ qui est genus earum. Que spēs st̄ hec. videlicz litteālis. allegoria. tropologia. et anagogia.. Et quia ista uocabl'a sunt greca et barbara impediunt linguam latinam.. Unde ppt' hec uolumus venari istas spēs q̄tuor mois. ut euitemus confusionem umbrarum et sensum ymaginatū grecoru. ut ad clarum sensu latinoz venamus.. Et pmo de pma declaracōne. In construccōne domus cōsistūt q̄tuor termini. sive gradus. videlz. fundamētum. paies. tectuz. hītacio. fundamētum cōpamus ad sēsu litteālem. eo. q2 est inferius. Sensum allegōicum cōpamus pietib⁹. Sensum veō tropologicum. compamus tecto. eo quia est altus. Sz sensum anagōicum. compam⁹ hītacōi. q2 ē cā finalis domus. Iterum secūda declaracō ē ista. Prima exposicō ē sensus litteālis. Et allegōicū compam⁹ gdui positiuo. In quo intellect⁹ incipit face sciam quo ad moēs et similitudines sup litteām existentes. eo quia intelles de ipa illas exhaurit et extrahit. Tropologicum uēo sensum compatiō gradui compamus. eo. qa ē trāsitiuus ad rem videlz. ad actum. sicut ecclia militandi sive bellandi. Anagoicum em̄ compam ad suplatiuū gradum. sicut ecclia triumphā di hens victoriam sive quietem. Tercia declaracō. est ista. Sensus litteālis ē pmus. Sz sensui allegōico compamus sensum signdi. Et tropologico sensum signati. Et anagoico sensum compositum. Ex signo et signato. sicut cōclusiōem sius maioris. Quarta declaracō ē ista. Sensus litteālis

(c) 2006 Ministerio de Cultura

est primus. Sed allegorico comparatus sensum intencionalem. Et tropologico comparatus sensum realem. sive moralem. eo quia transit ... eos. Sed anagogico sensum finalem vel ultimum. quia complementum omnium aliorum. eo quod in ipso quiescant. Per istas quatuor declaraciones exposicionis potest Artista exponere auctoritates sanctorum ad placitum. et fugare et evitare obscuritatem sive tedium quod habent latini per verba greca in auctoritatibus sanctorum. Sensus litteralis quidem est rectus. quandoque est obliquus. Est enim rectus sicut dicitur. In principio creavit deus celum et terram. Ista littera plana est. et ab omni obscuritate remota. et importat historicum sensum. Est quandoque obliquus. sicut quando dicitur. penitet me fecisse hominem. hec littera est confusa et obscura. quoniam deus quo ad litteram. non potest penitere de aliquo. cum suus intellectus sit infinitus et eternus. et sic de sua voluntate. et potestate. virtute. et eciam bonitate. veritate etc. Et ideo expositor non debet stare ad talem litteram. sed ascendere super ipsam. et ad sensum allegoricum sive tropologicum. sive anagogicum. propter quam litteram. figuratum est. quod deus est pius. quia iuste contempnat peccatores. non tamen maliciose. etiam punit ipsum. eo quod suus effectus est. sicut homo pater. qui dolet quando punit filium suum. pro hoc quod minus amabilis est. Et propter idem sensum obliquum oritur sensus methaforicus. parabolicus et obscurus. sive enigmaticus. Verumptamen declarabilis est cum aliis sensibus superioribus. qui sunt allegoricus. tropologicus et anagogicus. Dictum est de prima parte invencionis quatuor sensuum expositorum. Modo vult ars ista. quod ... in principio sciat de quocumque quod ponitur in littera quod dicitur per nomen. et primo de quo dubitabitur discurrat per principia. et per litteras ... per distinctiones sicut nos fecimus per processum artis. eo quod teneatur cor ad quatuor declaraciones supradictas per idem modum. ideo auctores sacre scripture sunt faciliter exponende. tamen divino auxilio mediante. quoniam sine auxilio dei nichil possumus facere. *Pars 2 De condicionibus*

Prima condicio. quilibet debet semper omnem maiorem nobilitatem in esse. et virtutibus et operacionibus tribuere ipsi deo. Secunda est quod dignitates nullo modo adinvicem opponuntur. nec quedam sunt maiores aliis. seu minores. Tercia condicio. virtutes create sunt maiores et nobiliores. quanto forcius et perfectius virtutum increatarum maximam nobilitatem et perfeccionem significant et demonstrant. Quarta virtutes increate et create nullo modo sunt ~~vicijs concordes. Sed Quinta~~ sibi adinvicem adversantur. Quinta. virtutes increate nullo modo sunt vicijs concordes. Sexta. Omne id per quod divine virtutes sunt forcius et melius demonstrate humano intellectui principaliter exponit affirmari.

Septima ~~Condicio prima~~. Nulla creaturarum virtutum aliis aliquatenus adversatur. ~~Secunda~~ *Octava* Illud in quo potentie virtutes cum maiori esse conveniunt. et id in quo homo per ipsas maius acquirit meritum. affirmetur esse verum. *Nona* ~~Tercia~~. Virtutes et vicia aliquo modo non concordant. *Decima* Virtutes quanto magis sunt contrarie vicijs forcius diliguntur. Et vicia quanto magis virtutibus opponuntur. maior eis defectus. et odium tribuatur. Unum principium seu condicio est quod predicte decem condiciones ad unum finem conveniunt principalem. Aliud est quod predicte condiciones ad istum finem consequendum nullo modo sibi adinvicem adversantur. Finis ad quem predicte condiciones debent dirigi est cognoscere deum. et ipsum diligere et timere. et sibi pre ceteris rebus honorem famulari.

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

(c) 2006 Ministerio de Cultura

R 3.
15.

B. Lulli
Ars com
pendiosa
inveniē
di verita-
tem.

Ms.
1.032

(c) 20